

ភាពជាដៃគូអប់រំនៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
NGO EDUCATION PARTNERSHIP

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន

**ការចូលរួមរបស់សហគមន៍
ក្នុងការងារគ្រប់គ្រងរបស់សាលារៀន
កម្រិតមធ្យមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាមធ្យមស្តង់ដារ នៅកម្ពុជា**

ធុនា ហ្វាតា និង ហេង ត្រង់
មហាវិទ្យាល័យអប់រំនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ

ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងការងារគ្រប់គ្រងរបស់សាលារៀន
កម្រិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមសិក្សា នៅកម្ពុជា

លោក ហួតា និង លោក គ្រេង
មហាវិទ្យាល័យអប់រំនៃសាកលវិទ្យាល័យស្វីស-កម្ពុជា

ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦

តារាងមាតិកា

បញ្ជីតារាង	v
បញ្ជីតួលេខ	vi
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	vii
អក្សរកាត់	viii
និយមន័យនៃពាក្យដែលប្រើ	ix
សេចក្តីសង្ខេប	១
១. សេចក្តីផ្តើម និងបរិបទ	៤
គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅកម្ពុជា	៦
សំណួរសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ.....	១០
២. ការពិនិត្យមើលឯកសារដែលមានស្រាប់.....	១១
គំរូជាលក្ខណៈអន្តរជាតិនៃគណនេយ្យភាពសាលារៀនសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ.....	១១
ការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសាលារៀន	១៤
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន	១៦
គណនេយ្យភាព ស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស..	១៦
វិធីសាស្ត្រអន្តរជាតិចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សហគមន៍សម្រាប់សាលារៀន	១៧
៣. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ	២០
សំណាក	២០
ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍	២២
ការវិភាគទិន្នន័យ	២៣
ដែនកំណត់នៃការសិក្សា.....	២៤
៤. លទ្ធផលរកឃើញ និងការវិភាគ.....	២៦
លក្ខណៈ និងសមាសភាពរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន	២៦
ការចូលរួមជាទូទៅរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន	២៨
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ទៅតាមតំបន់	៣២
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍តាមកម្រិតសាលារៀន.....	៣៥
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ៖ ការវិភាគលម្អិតមួយ.....	៣៥
ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន.....	៣៥
ការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស.....	៣៧
ការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ	៣៨
ការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន	៣៩
ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត	៤០
ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី.....	៤១

ការកសាងសមត្ថភាព.....	៤២
ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន	៤៣
ការប្រមូល និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់កុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀន	៤៤
អត្រាបោះបង់ការសិក្សា និងអត្រាឡើងថ្នាក់	៤៤
ពេលវេលាដែលចំណាយទៅលើការកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន	៤៥
គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនដែលគេយល់ឃើញ	៤៥
សកម្មភាពវាយតម្លៃសាលារៀន.....	៤៦
បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ ការយល់ឃើញរបស់នាយកសាលា	៤៧
បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ ការយល់ឃើញរបស់សិស្ស.....	៤៨
បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ បទពិសោធន៍របស់តំណាង NGO	៤៩
ការទទួលខុសត្រូវចំពោះការកិច្ចនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន	៥០
ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់សាលារៀន.....	៥១
ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនតាមការយល់ឃើញរបស់ SSC និងអ្នកដែលមិនមែន SSC.....	៥៣
ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន	៥៤
បញ្ហាប្រឈម	៥៧
ការខ្វះការយល់ដឹងរបស់នាយកសាលាទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSC	៥៧
ការខ្វះការយល់ដឹងរបស់ SSCs ទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន.....	៥៨
ការលើកទឹកចិត្ត និងការគាំទ្រពីសហគមន៍ទាប.....	៥៩
បញ្ហានៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ	៥៩
ការផ្តល់មូលនិធិ និងការអនុវត្តសមូលនិធិ	៦០
ការប្រតិបត្តិល្អរបស់ SSC ៖ ករណីរបស់សាលារៀនចំនួន២	៦០
៥. ការពិភាក្សា.....	៦៤
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍	៦៤
ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន	៦៥
៦. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍	៦៧
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៦៧
អនុសាសន៍.....	៦៨
ពង្រឹងនូវការអនុវត្តសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC ដែលមានស្រាប់ឡើងវិញ ៖	៦៨
ការពង្រឹងសមត្ថភាពនាយកសាលា និង SSCs	៦៩
កែលម្អការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោមគូអង្គសំខាន់ៗ	៦៩
ការពង្រឹងគណនេយ្យភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ	៦៩
ការផ្តល់អំណាចដល់តួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ.....	៧០
ឯកសារយោង	៧១
ឧបសម្ព័ន្ធ	៧៤

ឧបសម្ព័ន្ធ ក ៖ កម្រងសំនួរសម្រាប់សម្ភាសន៍ (នាយក)	៧៤
ឧបសម្ព័ន្ធ ខ ៖ កម្រងសំនួរសម្រាប់សម្ភាសន៍ គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា.....	៨១
ឧបសម្ព័ន្ធ គ ៖ កម្រងសំនួរសម្រាប់សម្ភាសន៍ឪពុកម្តាយសិស្សដែលមិនមែនជាគណៈកម្មការទ្រទ្រង់ សាលារៀន	៨៧
ឧបសម្ព័ន្ធ ឃ ៖ សំណួរណែនាំសម្រាប់ការសម្ភាសន៍ NGO.....	៩១
ឧបសម្ព័ន្ធ ង ៖ សំណួរពិភាក្សាក្រុមជាមួយសិស្សានុសិស្ស	៩២
ឧបសម្ព័ន្ធ ច ៖ លិខិតយល់ព្រមចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	៩៤
ឧបសម្ព័ន្ធ ឆ ៖ លិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	៩៦

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១ ៖ សេចក្តីណែនាំស្តីពីការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន.....	៨
តារាងទី២ ៖ ចំនួនសំណាកនៅតាមខេត្តនីមួយៗទៅតាមស្ថានភាពរបស់សាលារៀន.....	២១
តារាងទី៣ ៖ គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន	៤៦
តារាងទី៤ ៖ បញ្ជារបស់សាលារៀនដោយផ្អែកលើការពិភាក្សាជាក្រុមជាមួយសិស្សចំនួន១២ក្រុមមកពី ខេត្តចំនួន៥ និងរាជធានីភ្នំពេញ.....	៤៩

បញ្ជីតួលេខ

តួលេខទី១ ៖ ការចូលរួមរបស់SSCនៅក្នុងសកម្មភាពនានារបស់សាលារៀន	៣១
តួលេខទី២ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនទៅតាមតំបន់.....	៣៣
តួលេខទី៣ ៖ កម្រិតនៃការអប់រំរបស់នាយកសាលានៅតាមតំបន់.....	៣៤
តួលេខទី៤ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន	៣៦
តួលេខទី៥ ៖ ការចូលរួមនៅក្នុងការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន.....	៣៧
តួលេខទី៦ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស	៣៨
តួលេខទី៧ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិ	៣៩
តួលេខទី៨ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន ..	៤០
តួលេខទី៩ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត	៤១
តួលេខទី១០ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី	៤២
តួលេខទី១១ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព	៤៣
តួលេខទី១២ ៖ ការប្រមូលទិន្នន័យកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន.....	៤៤
តួលេខទី១៣ ៖ ការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់សាលារៀន	៤៤
តួលេខទី១៤ ៖ ពេលវេលាដែលគេចំណាយទៅលើការកិច្ចគ្រប់គ្រងសាលារៀន	៤៥
តួលេខទី១៥ ៖ សកម្មភាពវាយតម្លៃរបស់សាលារៀន	៤៧
តួលេខទី១៦ ៖ បញ្ហារបស់សិស្សនៅតាមសាលារៀន	៤៧
តួលេខទី១៧ ៖ បញ្ហារបស់គ្រូបង្រៀននៅតាមសាលារៀន.....	៤៨
តួលេខទី១៨ ៖ ការទទួលខុសត្រូវចំពោះភារកិច្ចនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន	៥១
តួលេខទី១៩ ៖ ការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ ឃើញរបស់ SSCs.....	៥២
តួលេខទី២០ ៖ ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនសម្រាប់សាធារណៈជន ទូទៅ តាមការយល់ឃើញរបស់សមាជិកមិនមែន SSC	៥២
តួលេខទី២១ ៖ អំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់SSC.....	៥៣
តួលេខទី២២ ៖ អំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមរយៈការយល់ឃើញរបស់អ្នកមិនមែនSSC	៥៤
តួលេខទី២៣ ៖ ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់ SSC	៥៤
តួលេខទី២៤ ៖ ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់សមាជិក សហគមន៍ដែលមិនមែនជាសមាជិកSSC.....	៥៦

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

អ្នកនិពន្ធសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះមនុស្សជាច្រើន ដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងការចងក្រងរបាយការណ៍នេះ។ ជាបឋម យើងសូមថ្លែងអំណរគុណដោយស្មោះ និងយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះអង្គការភាពជាដៃគូអប់រំនៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល (NEP) ក្នុងការផ្តល់នូវការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងបុគ្គលិករបស់ខ្លួនក្នុងការសម្របសម្រួលការងាររៀបចំឯកសារ ព្រមទាំងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ទៅលើឧបករណ៍សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍នីមួយៗ ក៏ដូចជាការបញ្ចប់នូវរបាយការណ៍នេះដែរ។ ទី២ ការសិក្សានេះនឹងមិនអាចបញ្ចប់ទៅបានដោយពេញលេញទេ ប្រសិនបើមិនមានការចូលរួមពីអ្នកប្រមូលទិន្នន័យជាច្រើននាក់ គឺ សុត វិសាល និង ហោ យូហាន មកពីមហាវិទ្យាល័យអប់រំ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ជាវង់ សុភារិទ្ធ និងជី សារិន មកពីវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ យុត សុខា និង កៅ សុវណ្ណសុផល មកពីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និង ណូ មីស៊ី ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យទាំងអស់យ៉ាងលម្អិត និងដាក់លាក់ពីសាលារៀន និងសហគមន៍។

ទី៣ សូមសំដែងរឿងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះបុគ្គលិករបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា (MoEYS) មន្ទីរអប់រំខេត្ត និងការិយាល័យអប់រំស្រុកចំពោះជំនួយដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបានទាំងអស់របស់ពួកគាត់ដែលធ្វើឲ្យដំណើរការនៃការប្រមូលទិន្នន័យទាំងមូលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយរលូន និងប្រកបដោយលទ្ធផលផ្ទៃផ្កា។ ទី៤ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះសមាជិកក្រុមទីប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ និងតំណាងមកពីអង្គការ NGO ដែលជាសមាជិករបស់អង្គការ NEP ដែលបានឆ្លៀតឱកាសដ៏មាញឹករបស់ខ្លួនដើម្បីចូលរួមប្រជុំ ព្រមទាំងផ្តល់យោបល់ និងធាតុចូលប្រកបដោយន័យស្ថាបនាទៅលើឧបករណ៍សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍នៃការស្រាវជ្រាវនេះ។ ទី៥ យើងសូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសចំពោះលោកស្រី Crystal Goodman ចំពោះការផ្តល់យោបល់សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងជួយកែសម្រួលរបាយការណ៍នៃការស្រាវជ្រាវនេះ។ ចុងក្រោយ ប៉ុន្តែសំខាន់ជាងគេបំផុតនោះ ក្រុមស្រាវជ្រាវសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដោយស្មោះសរសើរដ៏សំណាក់សិស្សានុសិស្ស គ្រូបង្រៀន នាយកសាលា សហគមន៍ និងតំណាង NGO ចំពោះពេលវេលា និងការឆ្លើយតបដ៏ស្មោះត្រង់របស់ខ្លួនដែលបានផ្តល់ឲ្យសម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។ បើគ្មានចំឡើយដ៏ស្មោះត្រង់ និងកិច្ចសហការរបស់ពួកគាត់ទេនោះ យើងនឹងពុំមានទិន្នន័យដ៏មានតម្លៃសម្រាប់ការវិភាគនេះទេ។

សមាជិកក្រុម ទីប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ ៖

លោក គឹម តារា	នាយកប្រចាំប្រទេស អង្គការអប់រំពិភពលោកនៅប្រទេសកម្ពុជា
លោក ព្រីង មរកត	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
លោកបណ្ឌិត រស់ សុវាចា	អតីតមន្ត្រីសម្របសម្រួលការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ការិយាល័យ UNESCO ភ្នំពេញ
លោក សៅ វណ្ណា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការសម្មភាពសម្រាប់បឋមសិក្សានៅកម្ពុជា
លោក Jan Noorlander	អ្នកគ្រប់គ្រងកម្មវិធីអប់រំ អង្គការ Care អន្តរជាតិនៅកម្ពុជា

អក្សរកាត់

CC	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
CwDs	កុមារពិការ
D & D	វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
DoE	ការិយាល័យអប់រំស្រុក
DTMT	ក្រុមការងារបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ស្រុក
MoEYS	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
NEP	អង្គការភាពជាដៃគូអប់រំនៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
NGO	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
OECD	អង្គការសហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច
PB	ថវិកាកម្មវិធី
PISA	កម្មវិធីសម្រាប់វាយតម្លៃសិស្សជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ
PLSS	ប្រព័ន្ធនៃការគាំទ្រការរៀនសូត្ររបស់ឪពុកម្តាយ
PO	អង្គការមាតាបិតាសិស្ស (Parental Organization)
PoE	មន្ទីរអប់រំខេត្ត
PTA	សមាគមមាតាបិតាសិស្ស
SSC	គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន
TIMSS	និន្នាការសម្រាប់ការសិក្សាផ្នែកគណិតវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រអន្តរជាតិ
TPAP	ផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀន

និយមន័យនៃពាក្យដែលប្រើ

គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSCs) សំដៅទៅលើសមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន ដែលត្រូវបានគេជ្រើសរើសឲ្យធ្វើការជាមួយសាលារៀនដើម្បីធានាថា សាលារៀនមានគណនេយ្យភាពលើតួនាទីរបស់ខ្លួនចំពោះសហគមន៍ និងសង្គម។

សមាជិកមិនមែនគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន ឬសមាជិកមិនមែន SSC សំដៅទៅលើឪពុកម្តាយរបស់កុមារ ដែលកំពុងសិក្សានៅសាលារៀននានាដែលទិន្នន័យសម្រាប់ការសិក្សានេះត្រូវបានគេប្រមូល និងដែលត្រូវបានគេសម្ភាសន៍ជាផ្នែកមួយនៃការសិក្សានេះ។

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ សំដៅទៅលើកម្រិតនៃការពាក់ព័ន្ធរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀននៅក្នុងដំណើរប្រតិបត្តិការរបស់សាលារៀនដោយផ្អែកលើសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC ដែលបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ដែលមានការកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវចំនួន ៨ចំណុច។ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាយតម្លៃដោយផ្អែកទៅលើការយល់ឃើញរបស់ SSCs សមាជិកមិនមែន SSCs និងនាយកសាលា។

ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន សំដៅទៅលើសកម្មភាពនានានៅក្នុងសាលារៀនដែលតាមរយៈសកម្មភាពទាំងនោះសាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះសហគមន៍ ដែលផ្ទុយទៅនឹងលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្សដែលគេបានវាស់វែង។

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ការវាស់វែងទាំង២នេះគឺជាធាតុចូលដែលគេដាក់បញ្ចូលគ្នាដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីវិសាលភាពដែលសាលារៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះដំណើរការផ្ទាល់របស់ខ្លួន ចំពោះការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងចំពោះសហគមន៍ជាទូទៅ។

សេចក្តីសង្ខេប

បច្ចុប្បន្ននេះការអប់រំគឺជាចំណុចសំខាន់ជាងគេបំផុតចំពោះរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍ និងនយោបាយរបស់ប្រទេសភាគច្រើននៅលើសកលលោក។ ប្រទេសនីមួយៗកំពុងតែធ្វើការដើម្បីនាំមកនូវការអប់រំដែលមានសមធម៌ និងបានចូលរៀនប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់សម្រាប់ប្រជាជនរបស់ខ្លួន។ បើគិតពីគុណភាពអប់រំ គំរូនៃការកំណត់គុណភាពអប់រំដែលអាចធ្វើទៅបានគឺគំរូនៃដំណើរការនៃការផលិត (production-function model) ទោះបីជាគំរូនេះហួសសម័យទៅហើយក៏ដោយ។ រហូតមកដល់ពេលថ្មីៗនេះ ដំណើរការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលកំពុងកើតឡើងនៅតាមសាលារៀន និងជាមួយគ្រូបង្រៀន បានក្លាយទៅជាកត្តាដ៏ចំបងបំផុតក្នុងការផលិតនូវសិស្សដែលទទួលបានលទ្ធផលនៃការសិក្សាខ្ពស់ជាមួយនឹងចំនួនថវិកាដែលមានដូចគ្នា។ ស្របជាមួយនឹងចំណុចនេះក្នុងរយៈកាលពីរបីទសវត្សកន្លងមកនេះ ពាក្យគណនេយ្យភាព បានលេចឡើងជាញឹកញាប់នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការនយោបាយ និងការស្រាវជ្រាវស្តីពីគុណភាពអប់រំ។

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គោលគំនិតស្តីពីវិមជ្ឈការ និងគណនេយ្យភាពទើបតែកើតមានឡើងក្នុងរយៈពេលថ្មីៗនេះប៉ុណ្ណោះ។ វាមិនមែនរហូតទាល់តែដល់ទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០ទេ ដែលវិមជ្ឈការត្រូវបានគេណែនាំនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជាក្រោមការជំរុញដ៏ខ្លាំងក្លាមួយពីទីភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ។ ចលនានេះត្រូវបានគេពង្រឹងឡើងវិញក្រោយមកទៀតនៅឆ្នាំ២០០២។ ការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចផ្នែករដ្ឋបាលក៏មានឥទ្ធិពលច្រើនផងដែរទៅលើផ្នែកអប់រំ។ ការចូលរួមរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធខុសៗគ្នា នៅក្នុងដំណើរការសាលារៀនបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងកម្មវិធីសាលាកម្រងដែលត្រូវបានគេណែនាំនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩២ ចំណែកឯការកិច្ចនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការសាលារៀន គឺទើបតែចាប់ផ្តើមនៅក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានៃការបង្កើតគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSCs) នៅក្នុងឆ្នាំ២០០២ប៉ុណ្ណោះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការវាយតម្លៃជាទ្រង់ទ្រាយធំទៅលើដំណើរការរបស់ SSCs ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកនេះ បានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការព្រួយបារម្ភស្រដៀងៗគ្នា។ គួនាទីដែលគេរំពឹងទុករបស់ SSCs គឺមានចំនួនច្រើនណាស់ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង សកម្មភាពរបស់ពួកគាត់ត្រូវបានគេរកឃើញថា ភាគច្រើនវិលជុំវិញតែការរៃអង្គាសមូលនិធិ និងការរួមចំណែកដល់សាលារៀនតែប៉ុណ្ណោះ ចំណែកឯការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់ដែលនៅសល់ជាច្រើនទៀតមិនទាន់បានអនុវត្តទេ។ ដោយយល់ឃើញនូវការប្រឈមមុខនានានៃការចូលរួមតិចតួចរបស់សហគមន៍ចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន MoEYS បានដាក់ចេញនូវសកម្មភាពជាអទិភាពមួយចំនួននៅក្នុងផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀន (TPAP) ដែលទើបតែបង្កើតឡើងក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ដើម្បីស្វែងរកការកែលម្អសមត្ថភាពថ្នាក់មូលដ្ឋាន ក្នុងការចូលរួមការគ្រប់គ្រងសាលារៀន។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវស្តីពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងដំណើរការសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យម សិក្សាបឋមភូមិនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងខេត្តចំនួន៥ និងរាជធានីភ្នំពេញដោយមានការពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្ភាសន៍អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗដូចជា នាយកសាលាចំនួន១០៨នាក់ សមាជិក SSCs ចំនួន៣៦៦នាក់ មាតាបិតាសិស្សចំនួន២៦៥នាក់ និងសមាជិកបុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំនួន១៥នាក់ ហើយមានការពិភាក្សាជាក្រុម ចំនួន១២ក្រុម ជាមួយនឹងសិស្សានុសិស្សចំនួន៧២នាក់ នៅក្នុងសាលាបឋមសិក្សាចំនួន៩០សាលា និងសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិចំនួន១៨សាលា។ ការសិក្សានេះមានបំណងពិនិត្យមើលពីកម្រិតនៃដំណើរការរបស់ SSCs ដើម្បីកំណត់ពីការប្រតិបត្តិ និងការប្រឈមនានាសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ SSCs នៅ

ក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យសាលារៀន។ ហេតុដូច្នេះហើយ យើងសង្ឃឹមថា លទ្ធផលនានាដែលបានមកពី ការសិក្សានេះនឹងក្លាយជាជំនួយដល់ MoEYS ក្នុងការបង្កើតគោលនយោបាយដ៏រឹងមាំនានាសម្រាប់ការអនុវត្ត។

ការវិភាគទៅលើទិន្នន័យដែលបានទទួលពីនាយកសាលា សិស្សានុសិស្ស SSCs សមាជិកមិនមែន គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (Non-SSCs គឺឪពុកម្តាយរបស់កុមារនៅតាមសាលារៀននានា ដែលគេបាន សិក្សា) និងបុគ្គលិក NGO បានបង្ហាញនូវការរកឃើញសំខាន់ៗមួយចំនួន។ ទី១ នោះបើជាការចូលរួមរបស់សហគមន៍ នៅក្នុងដំណើរការរបស់សាលារៀនត្រូវបានគេរកឃើញថា មានកម្រិតទាបក៏ដោយ ក៏មានការរីកចម្រើនមួយចំនួនដែរចំពោះ លក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់គាត់ នៅពេលដែលគេប្រៀបធៀបជាមួយនឹងការសិក្សានានាកន្លងមក។ លទ្ធផលនានា បង្ហាញថា សមាជិក SSCs មានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនឡើងពីតួនាទីនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន បើ ទោះបីជាការយល់ដឹងនេះនៅមិនទាន់ដល់កម្រិតមួយដែលគេចង់បាននៅឡើយ ហើយមានការចូលរួមនៅក្នុង សកម្មភាពផ្សេងៗគ្នារបស់សាលារៀនច្រើនជាងអ្វីដែលគេរាយការណ៍កាលពីទសវត្សមុន។ មានការចូលរួម កាន់តែច្រើនឡើងមួយពីសំណាក់សហគមន៍នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យមើលដំណើរការនៃការសាងសង់សាលារៀន និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់។ SSCs ក៏បានផ្តល់នូវជំនួយកាន់តែច្រើនឡើងដល់សាលា រៀនដើម្បីធានាបាននូវបរិយាកាសដែលមានសុវត្ថិភាព និងងាយស្រួលសម្រាប់អ្នកសិក្សារៀនសូត្រ។

វិសាលភាពនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ត្រូវបានគេរកឃើញថា មានភាពខុសប្លែកគ្នាទៅតាមតំបន់ (ខេត្ត/ រាជធានី) ប៉ុន្តែមិនមានភាពខុសគ្នានៅកម្រិតសាលារៀនទេ (សាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិ)។ ទិន្នន័យរបស់នាយកសាលា និង SSCs បច្ចុប្បន្ននេះគាំទ្រភស្តុតាងដែលថា សមាជិក SSCs នៅ តាមសាលារៀននៅក្រៅរាជធានីភ្នំពេញមានកម្រិតនៃការចូលរួមកាន់តែខ្ពស់នៅក្នុង “ការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រង មូលនិធិ” និង “ការកសាងសមត្ថភាព”។ ទិន្នន័យក៏បានបង្ហាញបន្ថែមទៀតថា SSCs នៅតាមសាលារៀននៅ ក្រៅរាជធានីភ្នំពេញទំនងជាមានកម្រិតនៃការចូលរួមកាន់តែខ្ពស់នៅក្នុង “ការតាមដានការសិក្សារៀនសូត្ររបស់ សិស្សានុសិស្ស” “ការកសាង និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន” និង “ការចែករំលែក បទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត” បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងសមាជិករបស់គាត់នៅក្នុងទីក្រុង។ ការវិភាគបន្តទៀត បានបង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់ SSCs នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនមានភាពខុសគ្នាជាដុំកូននៅតាម ខេត្ត ($p < .05$)។ ភស្តុតាងបង្ហាញថាខេត្ត រតនៈគីរី សៀមរាប និងរាជធានីភ្នំពេញ មានការចូលរួមតិចបំផុត ដែលគេបានមើលឃើញពីសំណាក់សមាជិក SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន។ មានការមើលឃើញ មួយពីការចូលរួមដ៏តិចតួចរបស់ SSCs នៅតាមសាលារៀននៅក្នុងខេត្តកំពត និងព្រៃវែង។ ខេត្តកំពង់ចាមមាន ការចូលរួមរបស់ SSC ខ្ពស់ជាងគេបំផុតដែលគេមើលឃើញនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់សាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ លទ្ធផលនានាដែលបានមកពីការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់នាយកសាលា និង SSCs បានបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងករណីភាគច្រើនគេពុំមើលឃើញមានភាពខុសគ្នាគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទេ ចំពោះកម្រិតនៃ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនរវាងសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិ ($p > 0.05$)។ ភាពខុសគ្នាដែលគេកត់សំគាល់គឺមានតែការចងក្រងឯកសារស្តីពី “ការពង្រឹងការចុះ ឈ្មោះចូលរៀននៅតាមសាលារៀន” និង “ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី” ប៉ុណ្ណោះ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ភស្តុតាង នៃភាពផ្ទុយគ្នានេះត្រូវបានគេប្រមូលតែពីនាយកសាលា និងសមាជិក SSCs ទេ។ ទិន្នន័យបង្ហាញថា សាលារៀន បឋមសិក្សាជាងមួយត្រូវបានបង្ហាញភស្តុតាងថា កម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍កាន់តែខ្ពស់នៅក្នុងសកម្មភាព

នានាដែលលើកកម្ពស់ការចុះឈ្មោះចូលរៀននៅសាលារៀន ចំណែកការចូលរួមសកម្មភាពនៅតាមសាលា រៀនមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិវិញ គឺមានកម្រិតកាន់តែខ្ពស់ឡើងដែលទាក់ទងនឹងការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី។

ការអប់រំរបស់នាយកសាលាអាចដើរតួនាទីមួយ នៅក្នុងការកំណត់ពីកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់ SSCs នៅក្នុងសកម្មភាពសាលារៀនរបស់ខ្លួន។ នៅតាមបណ្តាខេត្តនានា ដែលនាយកសាលាកាន់តែច្រើននៅតាម សាលារៀនដែលយើងបានសិក្សាមានកម្រិតសញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រ ការយល់ឃើញគឺកាន់តែមានភាពប្រសើរ ឡើង ចំពោះការចូលរួមរបស់ SSCs នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន។

ទី២ ការសិក្សានេះបង្ហាញឲ្យឃើញនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយដែលថា មានគម្លាតជាដុំកំរិតមួយរវាង SSCs និងឪពុក ម្តាយ ដែលមិនមែនជាផ្នែកមួយរបស់ SSC ចំពោះការយល់ដឹងពីរបៀបដែលសាលាអ្វីៗកំពុងដំណើរការ ជាពិសេស ទាក់ទងនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs ដែលគេមានបំណងតភ្ជាប់នូវគម្លាតនេះ។ ឪពុកម្តាយ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធជាមួយ SSCs ទំនងជាមានអារម្មណ៍ថានៅដាច់កាន់តែឆ្ងាយពីសាលារៀនដែលធ្វើឲ្យការយល់ ដឹងរបស់ពួកគាត់ទៅលើអ្វីដែលSSCsកំពុងអនុវត្តកាន់តែមានកម្រិតថែមទៀត បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងសម ភាគីដែលជាសមាជិក SSCs របស់ខ្លួន។ នៅក្នុងការសម្ភាសន៍ក្រុមនីមួយៗ បានចែករំលែកនូវបញ្ហាប្រឈម ស្រដៀងៗគ្នាទាក់ទងនឹងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ចំណុចទាំងនេះ រាប់បញ្ចូលទាំង៖ ការខ្វះខាតការយល់ដឹងរបស់នាយកសាលាពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs ហើយក្នុងកាលៈទេសៈខ្លះគឺខ្វះការប្តេជ្ញាចិត្តទៅលើគណនេយ្យភាពចំពោះសហគមន៍ ការខ្វះការយល់ដឹងរបស់ SSCs ទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ការមានទឹកចិត្ត ឬការជឿជាក់តិចតួចពីសំណាក់សហគមន៍/ អាជ្ញាធរដែនដី បញ្ហានៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងចំណោមនាយកសាលា SSCs និង សហគមន៍ ព្រមទាំងការខ្វះខាតនូវការផ្តល់មូលនិធិដើម្បីធ្វើឲ្យការងាររបស់ SSCs មាននិរន្តរភាព។ ការវិភាគ នេះក៏បានលើកឡើងដែរថា មានការប្រតិបត្តិមួយចំនួនក្នុងការធានា និងលើកកម្ពស់ការងាររបស់ SSCs និង ការចូលរួមរបស់សហគមន៍។ ការសិក្សានេះសន្និដ្ឋានថា SSCs ប្រហែលជាមិនអាចដំណើរការបានល្អទេ ប្រសិនបើចំណុចនានាដូចខាងក្រោមនេះ ពុំបានកើតមាន៖ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs ត្រូវបាន គេផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានច្បាស់លាស់ដល់នាយកសាលា និងសមាជិក SSCs ខ្លួនឯង សមាជិក SSC ត្រូវបានគេ ជ្រើសរើសពីចំណោមក្រុមនានាដែលមានចំណេះដឹង មានឥទ្ធិពល មានការប្តេជ្ញាចិត្ត ការប្រាស្រ័យទាក់ទង រវាងនាយកសាលា និង SSCs ត្រូវបានគេតភ្ជាប់ឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត ហើយចំណុចបញ្ហានានា នៅក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ និងធនធានផ្សេងៗសម្រាប់សកម្មភាពរបស់ SSCs ត្រូវបានគេដោះស្រាយ។

ដើម្បីដោះស្រាយនូវចំណុចបញ្ហាមួយចំនួនដែលគេបានរកឃើញនៅក្នុងការសិក្សានេះ និងដើម្បីលើក កម្ពស់គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ការសិក្សានេះបានលើកឡើងនូវអនុសាសន៍ចំនួន៥ ដោយរាប់បញ្ចូល ទាំងការពង្រឹងនូវការអនុវត្តន៍សេចក្តីណែនាំរបស់ SSCs ដែលមានស្រាប់ឡើងវិញ ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ នាយកសាលា និង SSCs កែលម្អការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោមអ្នកអនុវត្តសំខាន់ៗ លើកកម្ពស់គណនេយ្យ ភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងចុងក្រោយតែមិនមែនអស់នោះទេគឺការផ្តល់អំណាចទៅលើតួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ / សង្កាត់។

១. សេចក្តីផ្តើម និងបរិបទ

ការអប់រំគឺជាចំណុចសំខាន់បំផុតនៃរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍ និងនយោបាយរបស់ប្រទេសជាច្រើននៅ ជុំវិញពិភពលោក។ ប្រទេសនីមួយៗកំពុងធ្វើការយ៉ាងឆ្លាតវៃដើម្បីនាំមកនូវការអប់រំប្រកបដោយសមធម៌ និង មានលទ្ធភាពទទួលយកបានដែលមានគុណភាពខ្ពស់សម្រាប់ប្រជាជនរបស់ខ្លួន។ ដោយសារប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍមានការរីកចំរើនជាពិសេសទៅលើគោលដៅនៃ *សិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ* យើងអាចមើលឃើញនូវការ ផ្លាស់ប្តូរការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើចំណុចបញ្ហាផ្នែក *គុណភាព* នៃការអប់រំនោះ ដោយទទួលស្គាល់ថា វត្តមាន របស់សាលារៀនខ្លួនឯងមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេក្នុងការធានាបាននូវលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្រ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពាក្យ *គុណភាព* ត្រូវបានគេកំណត់និយមន័យខុសៗគ្នាពីប្រទេសមួយទៅប្រទេស មួយ ដែលធ្វើឲ្យមានការលំបាកក្នុងការកំណត់និយមន័យតែមួយ។ គោលដៅរួមដែលប្រទេសនីមួយៗមានដូច គ្នាគឺការសម្រេចបានរបស់សិស្សក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្រជាក់លាក់ បន្ទាប់ពីការ រៀនសូត្រនៅសាលារៀនសម្រាប់ចំនួនឆ្នាំជាក់លាក់។ តាមធម្មតា លទ្ធផលនេះត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈ លទ្ធផលរបស់សិស្សទៅលើការធ្វើតេស្តតាមស្តង់ដារជាតិ ឬអន្តរជាតិ ដូចជា PISA ឬ TIMSS និងកម្រិតនៃការ ទទួលបានការងារធ្វើរបស់សិស្សរបស់ខ្លួនបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សា។

ទាក់ទងនឹងគុណភាព ទោះបីជាវាហួសសម័យបន្តិចទៅហើយក៏ដោយ ក៏គំរូដែលអាចដំណើរការបាន ចំពោះការកំណត់និយមន័យគុណភាពនៃការអប់រំ គឺជាគំរូនៃដំណើរការនៃការផលិត (production-function model) ។ ទ្រឹស្តីនេះពិនិត្យមើលគុណភាពអប់រំដែលទាក់ទងនឹងធាតុចូល និងដំណើរការ។ របាយការណ៍លំអិត របស់ Coleman et al. (១៩៦៦) បានរកឃើញថាធាតុចូលរបស់សាលារៀនមានឥទ្ធិពល (ផលជះ) យ៉ាង ខ្លាំងទៅលើការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ការរកឃើញនេះបានអំពាវនាវឲ្យមានការវិនិយោគថែមទៀតទៅ លើធាតុចូលពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលនីមួយៗនៅជុំវិញពិភពលោក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការសិក្សាច្រើន ថែមទៀតក្នុងពេលថ្មីៗនេះពីសំណាក់បញ្ញវន្តជាច្រើននាក់ផ្សេងទៀត (ឧទាហរណ៍ Huneshek, ២០១០) លើកឡើងថា ដំណើរការនៃការបង្រៀន និងការរៀននៅតាមគ្រឹះស្ថានអប់រំនានា ជាញឹកញយត្រូវបានគេបានគេ សំដៅថាជា “ប្រអប់ខ្មៅ” ដែលគេដាក់នៅចន្លោះកណ្តាលរវាងធាតុចូល និងលទ្ធផល ដើរតួនាទីចំបងមួយនៅ ក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ដំណើរការទាំងនេះរាប់បញ្ចូលទាំងដំណើរការ ទាំងឡាយណាដែលផ្តល់នូវគណនេយ្យភាពរបស់គ្រូបង្រៀន និងសាលារៀនចំពោះការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាថា សិស្សបានរៀននូវអ្វីដែលគេរំពឹងទុកថាពួកគេនឹងរៀន។ ដោយសារចំណុចនេះ ពាក្យ *គណនេយ្យ- ភាព* បានក្លាយទៅជាទិដ្ឋភាពនៃវិធីសាស្ត្រនានា ដែលគេពិភាក្សាគ្នាជាញឹកញាប់ចំពោះការធានាបាននូវ គុណភាពអប់រំក្នុងរយៈពេលពីរបីទសវត្សចុងក្រោយនេះ។

ទោះបីជានៅមានការពិភាក្សាដេញដោលច្រើនទៅលើការគាំទ្រ និងការប្រឆាំងចំពោះវាក៏ដោយ ក៏ គោលគំនិតនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន បានចាប់ផ្តើមជាលើកដំបូងនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីការ អប់រំ និងការពិភាក្សាដេញដោលពីគោលនយោបាយទំនងជាដើរតួនាទីនៅក្នុងទសវត្សឆ្នាំ១៩៦០ (Beneniste, ១៩៨៥)។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក អន្តរាគមន៍នានាដែលមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនបានក្លាយទៅជាផ្នែកមួយនៃការឆ្លើយតបផ្នែកគោលនយោបាយ ដើម្បីនាំមក នូវគុណភាពអប់រំក្នុងរយៈពេលខ្លះឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាសាធារណៈសម្រាប់សេវាកម្មអប់រំដែល

មានកែលម្អនៅក្នុងមធ្យោបាយមួយដែលកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពតម្លៃ (Figlio & Page, ២០០៣)។ អន្តរាគមន៍ទាំងនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយឈរលើកស្ទុកតាងដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការសិក្សាមួយរបស់ OECD ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ២០១១ ដែលបានពិនិត្យមើលទៅលើទំនាក់ទំនងនានារវាងលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្រមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា អំណាន និងវិទ្យាសាស្ត្រ និងការវាស់វែងទៅលើគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ ការសិក្សានោះបានរកឃើញថា ប្រទេសជាច្រើនដែលសាលារៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះលទ្ធផលរបស់ខ្លួនតាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយនូវប័ណ្ណ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់សាលារៀនជាសាធារណៈគឺមានលទ្ធភាពច្រើនជាងក្នុងការលែងបំប្លែងធនធានរបស់ខ្លួនសម្រាប់លើកកម្ពស់អត្រាលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្សកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពផ្ទុយទៅវិញនៅក្នុងប្រទេសនានា ដែលពុំមានការរៀបចំនូវគណនេយ្យភាពរបៀបនេះ សិស្សហាក់ដូចជាទទួលបានលទ្ធផលសិក្សាខ្សោយជាង (OECD, ២០១១)។ ឧទាហរណ៍នៅក្នុងប្រទេសជប៉ុន កូរ៉េ ញូវហ្សីលែន និងហុងកុងដែលបានផ្តល់នូវគណនេយ្យភាព និងស្វ័យភាពយ៉ាង ច្រើនដល់សាលារៀនរបស់ខ្លួនក្នុងការកំណត់ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងការវាយតម្លៃសមិទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្សមានកម្រិតខ្ពស់មែនទែនទៅលើការធ្វើតេស្ត PISA។

ក្រៅពីលើកកម្ពស់នូវគុណភាពនៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្សដែលជាគោលដៅចុងក្រោយ ការស្រាវជ្រាវបានលើកឡើងថា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនកាន់តែប្រសើរឡើងក៏មានលទ្ធភាពទាក់ទាញបេក្ខជនដែលមានសមត្ថភាពមកធ្វើជាគ្រូបង្រៀនដែរនៅកន្លែងដែលគេអាចធ្វើឲ្យសាលារៀន និងគ្រូបង្រៀនកាន់តែមានស្វ័យភាពថែមទៀតនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន (Figlio & Page, ២០០៣)។ គេក៏បានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការជួយកសាងនូវទំនុកចិត្តរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីឲ្យសហគមន៍ទាំងនោះមានឆន្ទៈក្នុងការផ្តល់មូលនិធិកាន់តែច្រើន និងចូលរួមចំណែកកាន់តែប្រសើរឡើងដល់សាលារៀន។ គណនេយ្យភាពកាន់តែប្រសើរអាចផ្តល់នូវការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នាកាន់តែខ្លាំងរបស់គ្រូបង្រៀន សិស្សានុសិស្ស និងសហគមន៍ ចំពោះភារកិច្ចនៃការកែលម្អការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។

ការពិភាក្សាដេញដោលមិនត្រូវបានគេធ្វើឡើងតែចំពោះការគាំទ្រ និងការប្រឆាំងនឹងគណនេយ្យភាពទេ តែថែមទាំងទៅលើរបៀបដែលពាក្យនេះត្រូវបានគេកំណត់និយមន័យទៀតផង។ ទោះបីពាក្យគណនេយ្យភាព ជាពាក្យមួយដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញដូចដែលបានបញ្ជាក់ពីខាងលើក៏ដោយ ក៏ឥឡូវនេះពាក្យនេះមានលក្ខណៈទូទៅទៅហើយនៅក្នុងឯកសាររដ្ឋបាលសាធារណៈ។ យើងកម្រឃើញពាក្យនេះណាស់នៅក្នុងរយៈពេលពីរបីទសវត្សកន្លងមកនេះ (Dubnick ១៩៩៨, pp. ៦៩-៧០) ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្ន ពាក្យនេះលេចឡើងនៅគ្រប់ទីកន្លែងនៅក្នុងការប្រតិបត្តិ“គ្រប់លក្ខណៈទាំងអស់នៃការវិភាគ និងវេហ្សាសាស្ត្រ ព្រមទាំងជាបន្ទុកខ្លាំងរបស់រដ្ឋាភិបាលប្រជាធិបតេយ្យ” (Mulgan, ២០០០)។ ជាប្រពៃណី អត្ថន័យត្រូវបានគេកំណត់ចំពោះដំណើរការដែលគេហៅថា “ទទួលខុសត្រូវ” ចំពោះអាជ្ញាធរមួយចំនួនសម្រាប់សកម្មភាពនានារបស់អ្នកណាម្នាក់ (Jones ១៩៩២, p. ៧៣)។ និយមន័យនេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងនិយមន័យដែល Stecher និង Kirby បានកំណត់ដែរ (២០០៤, p. ២២) ដែលសំដៅពាក្យនេះទៅលើ “ការអនុវត្តនូវការប្រកាន់យកប្រព័ន្ធអប់រំដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះគុណភាពនៃផលិតផលរបស់ខ្លួន ពោលគឺចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថរបស់សិស្សានុសិស្ស”។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គោលគំនិតរបស់គណនេយ្យភាពបានបាត់បង់នូវអត្ថន័យត្រង់ដើមរបស់វាមួយចំនួន ហើយមានតម្រូវការសម្រាប់ការបកស្រាយជាប្រចាំ និងការចាត់ប្រភេទដែលកាន់តែស្មុគស្មាញឡើង (Day និង Klein ១៩៨៧; Sinclair ១៩៩៥)។

គោលបំណង ឬគោលដៅរបស់កម្មវិធីគណនេយ្យភាពបានផ្លាស់ប្តូរក្នុងរយៈពេលកន្លងមកពីប្រព័ន្ធប្រសិទ្ធិផល ទៅកេតុណាកាត នៃការអប់រំទៅកេតុណាកាត របស់អង្គការ និងទៅកេតុណាកាតនៃការឆ្លើយតបពីខាងក្រៅចំពោះអទិភាពជាសាធារណៈ ឬតម្រូវការផ្នែកទីផ្សារ (Burke, ២០០៥)។ មិនជាបញ្ហាអ្វីទេថា តើគោលបំណងរបស់ពាក្យនេះផ្លាស់ប្តូរកម្រិតណានោះ Burke (២០០៥) ដែលបានឯកភាពទៅលើគំរូនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនរបស់ Mayston និង Jesson (១៩៨៨) បានបន្តលើកទង្វើករថា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនគឺការអនុញ្ញាតឲ្យភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនានាដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់ថា តើសាលារៀនបានអនុវត្តនូវសកម្មភាពមួយចំនួនដូចតទៅនេះដែរឬទេ ៖ (១) បានប្រើប្រាស់នូវអំណាចរបស់ខ្លួនបានសមស្រប (២) កំពុងតែធ្វើការដើម្បីសម្រេចបានបេសកកម្ម ឬអទិភាពរបស់ខ្លួន (៣) រាយការណ៍ពីការអនុវត្តរបស់ខ្លួនដល់សាធារណៈជនទូទៅ (៤) បានប្រើប្រាស់ធនធាននានាដែលមានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិផល និងប្រសិទ្ធិភាពដើម្បីទទួលបាននូវឥទ្ធិពល (ផលជះ) (៥) ផលិតនូវផលិតផល និងសេវាកម្មផ្សេងៗដែលមានគុណភាពអាចទទួលយកបាន ព្រមទាំង (៦) បម្រើតម្រូវការសាធារណៈ។ ក្នុងករណីដូចនេះ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពបន្ទាប់មកបានក្លាយជាប្រព័ន្ធដែលមានអំណាចយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់ការផ្តល់រង្វាន់ និងការដាក់ទណ្ឌកម្មសាលារៀនតាមរយៈការបង្កើនការផ្តល់មូលនិធិដល់សាលារៀនដែលបំពេញការងារបានល្អ និងការដាក់ទណ្ឌកម្មដល់សាលារៀនដែលបំពេញការងារមិនបានល្អ (Figlio & Page, ២០០៣)។ ហេតុដូច្នេះហើយ គណនេយ្យភាពធ្វើឲ្យសាលារៀនមានលទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ការអប់រំដែលមានគុណភាពខ្ពស់កាត់បន្ថយនូវការអនុវត្តដែលទំនងជាបង្កឲ្យមានការឈឺចាប់ ឬខ្វះសមធម៌ ព្រមទាំងមានមធ្យោបាយនានាដើម្បីកំណត់ និងកែតម្រូវបញ្ហាដែលអាចកើតមាន (Darling-Hammond & Snyder, ២០១៥)។

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅកម្ពុជា

ការពិនិត្យមើលគោលនយោបាយ និងឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិនានា បង្ហាញឲ្យឃើញនូវការកើនឡើងនូវការតស៊ូមតិឲ្យមានការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការអប់រំ។ ការតស៊ូមតិនេះមួយផ្នែកគឺផ្អែកលើតម្រូវការមួយក្នុងការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវលើការផ្តល់ធនធានសម្រាប់ប្រព័ន្ធអប់រំ ប៉ុន្តែក៏មានគោលបំណងក្នុងការបង្កើននូវទំហំ ការជាប់ទាក់ទង និងឥទ្ធិពល (ផលជះ) របស់សាលារៀនផងដែរ។ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយជាច្រើនដែលនៅជុំវិញចលនាទាំងនេះជាប់ទាក់ទងគ្នាជាមួយនឹងការផ្លាស់ប្តូរនានាឆ្ពោះទៅរកការធ្វើវិបល្លាសការទទួលខុសត្រូវចំពោះការអប់រំ (Bray, ២០០៣)។ ចំពោះចំណុចនេះ ការអប់រំសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ថ្មីត្រូវបានគេជឿជាក់ថា ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មនុស្សគ្រប់គ្នាដើម្បីឲ្យគេអាចទទួលបាននូវគណនេយ្យភាពខ្ពស់។ វិធីសាស្ត្រនៃគណនេយ្យភាពសាលារៀន-សហគមន៍បានរីករាលដាលយ៉ាងទូលំទូលាយនៅជុំវិញពិភពលោក (Figlio & Loeb, ២០១១) ហើយការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីការអប់រំជាច្រើនបង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនានា ពេលគឺឪពុកម្តាយសិស្ស គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSCs) និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ (CCs) នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធាន និងបុគ្គលិករបស់សាលារៀនមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់អ្នករៀនសូត្រ (Hanushek & Raymond, ២០០៤, ២០០៥)។ នៅក្នុងន័យនេះ គណនេយ្យភាពត្រូវបានគេមើលឃើញថា ជាយន្តការមួយក្នុងចំណោមយន្តការជាច្រើនដែលលើកទឹកចិត្តឲ្យមន្ត្រីនានាធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់សាធារណៈជន។ បើពុំមានសិទ្ធិទទួលបាននូវឯកសារនានាផ្នែកអភិបាលកិច្ច និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀតជាសាធារណៈទេ ធនធានដែល

មានតិចតួចស្លូតស្ទឹងរួចទៅហើយនេះអាចត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដោយខ្លះខ្លាយ ឬប្រើប្រាស់នៅក្នុងមធ្យោបាយ ដែលមិនត្រឹមត្រូវ។

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គោលគំនិតផ្នែកវិមជ្ឈការ និងគណនេយ្យភាពទើបតែកើតឡើងក្នុងពេលថ្មីៗ នេះប៉ុណ្ណោះ។ តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានលក្ខណៈមជ្ឈការមែនទែនដោយសារការចូល រួមរបស់រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់កណ្តាលស្ទើរតែនៅគ្រប់ការសម្រេចចិត្តទាំងអស់សម្រាប់ការប្រតិបត្តិ។ អង្គភាពសាធារ ណៈនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិមានស្វ័យភាព ឬសិទ្ធិឯករាជ្យតិចតួចមែនទែន។ វាមិនមែនរហូតទាល់តែដល់ចុង ទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០ទេ ដែលវិមជ្ឈការត្រូវបានគេណែនាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដោយសារការជម្រុញយ៉ាងខ្លាំងក្លា ពីសំណាក់ទីភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ។ ទីភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយបានមើលឃើញថា ប្រព័ន្ធដែលបានរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ យ៉ាងល្អនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានពុំបានធ្វើជាតំណាងដែលចាំបាច់របស់សហគមន៍ និងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ មូលដ្ឋានទេ។ ជាងនេះទៅទៀត ការចំណាយ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងការយល់ព័ន្ធទិពល (ផលជះ) ពុំ មានតម្លាភាពទេនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ការយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់របស់គណនេយ្យភាពតាមរយៈវិមជ្ឈការ រាជ- រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់យ៉ាងទូលំទូលាយ ដើម្បីបង្កើតនូវស្ថាប័នតាមបែប ប្រជាធិបតេយ្យផ្សេងៗនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងដើម្បីធ្វើវិមជ្ឈការអំណាច។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០២ ប្រទេសកម្ពុជា បានរៀបចំការបោះឆ្នោតឲ្យមានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ឯករាជ្យ។ អ្នកទាំងឡាយណាដែលរស់នៅតាមតំបន់ ជនបទមានសំឡេងមួយក្នុងការជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំតាមមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ទោះបីជាអភិបាលស្រុក និងខេត្ត នៅតែត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់កណ្តាលក៏ដោយ (Sendara & Ojendal, ២០០៧)។

នៅក្នុងវិស័យអប់រំ ការចូលរួមរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធខុសៗគ្នានៅក្នុងដំណើរការសាលារៀនបានចាប់ ផ្តើមជាមួយនឹងកម្មវិធី*កម្រងសាលារៀន* ដែលត្រូវបានគេណែនាំនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩២។ នៅពេលដែលកម្មវិធីនេះ ត្រូវបានគេវាយតម្លៃថាបានទទួលជោគជ័យចំពោះជំនួយបច្ចេកទេសដល់គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលា (Turner, ២០០២) ការកិច្ចជំរុញផ្សេងទៀតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការ របស់សាលារៀន គឺទើបតែចាប់ផ្តើមនៅក្នុងពេលដូចគ្នានៃការបង្កើតគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSCs) នៅក្នុងឆ្នាំ២០០២ទេ។ តាមរយៈបទបញ្ជានេះ សាលារៀននីមួយៗត្រូវតែមានគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន មួយ ហើយសមាជិករបស់គណៈកម្មការនោះរួមមានអាជ្ញាធរដែនដី និងបុគ្គលដែលលេចធ្លោនានា ដោយរាប់ បញ្ចូលទាំងព្រះសង្ឃ ឪពុកម្តាយសិស្ស ក្នុងគោលបំណងឲ្យសហគមន៍ និងភាគីដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ចូលរួមក្នុងការកិច្ចដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀន ដោយរាប់ចាប់តាំងពីការគ្រប់គ្រងថវិការបស់សាលារៀនរហូត ដល់ការធានាគុណភាពនៃការអប់រំ។ វត្តមានរបស់ SSCs បានកត់សម្គាល់នូវការរីកចម្រើនជាមូលដ្ឋានមួយ របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការធ្វើឲ្យសហគមន៍បានចូលរួមកាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀតនៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ដំណើរការសាលារៀន។ ដោយផ្អែកលើសេចក្តីណែនាំឆ្នាំ២០១២ ស្តីពីការបង្កើត SSCs សមាជិកទាំងអស់ត្រូវ បានគេរំពឹងទុកថានឹងចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពស្នូលចំនួន៨គឺ៖ (១) ការកសាង និងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍ សាលារៀន (២) ការប្រមូល និងជម្រុញកុមារចូលរៀន (៣) ការតាមដានការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស (៤) ស្វែងរកចំណូល និងគ្រប់គ្រងថវិកា (៥) អភិវឌ្ឍ និងថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន (៦) ចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត (៧) ទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី និង (៨) ការកសាងសមត្ថភាព។

តារាងទី១ ៖ សេចក្តីណែនាំស្តីពីការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន

ក. កសាង និងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សាលារៀន

1. ចូលរួមកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍សាលារៀន ដោយពិភាក្សាកំណត់នូវបញ្ហា គោលបំណង សកម្មភាព ប្រភពថវិកា ពេលវេលាអនុវត្ត និងកម្មវិធីផ្សេងៗ។
2. ពិភាក្សាពីចំណុចបញ្ហារបស់សាលារៀន ដើម្បីរៀបចំការធ្វើផែនការទាក់ទងនឹងទិសដៅ សកម្មភាព ប្រភពចំណូល និងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា។
3. ចូលរួមក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការរបស់សាលារៀន។
4. សហការជាមួយសាលារៀនដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មផែនការសាលារៀនទៅក្នុងផែនការវិនិយោគឃុំ/សង្កាត់។

ខ. ការប្រមូល និងជម្រុញកុមារចូលរៀន

1. គាំទ្រគ្រួសារដែលក្រីក្របំផុតដែលមិនអាចបញ្ជូនកូនមកសាលារៀនបាន។
2. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងចំពោះសារៈសំខាន់នៃការចូលរៀនដល់សហគមន៍។

គ. ការតាមដានការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស

1. ជួយផ្តល់ដំបូន្មានដល់មាតាបិតាសិស្សឲ្យត្រួតពិនិត្យមើលការសិក្សារៀនសូត្ររបស់កូនខ្លួន។
2. ទាក់ទងនាយកសាលា និងគ្រូបង្រៀនដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានស្តីពីការត្រួតពិនិត្យមើលសិស្ស ក្នុងគោលបំណងកែលម្អការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។
3. ចូលរួមការប្រជុំត្រួតពិនិត្យប្រចាំខែជាមួយនាយកសាលា និងបុគ្គលិកផ្សេងៗទៀតរបស់សាលារៀន។
4. ចូលរួមផ្សព្វផ្សាយការងារសុខភាពនៅតាមសាលារៀន។

ឃ. ស្វែងរកចំណូល និងគ្រប់គ្រងថវិកា

1. ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានាក្នុងការរៀបចំអង្គសមូលនិធិសម្រាប់ការកែលម្អសាលារៀន។
2. គ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ថវិការបស់សាលារៀន។

ង. ចូលរួមក្នុងការសាងសង់ ជួសជុល និងថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន

1. ចូលរួមនៅក្នុងការរៀបចំអង្គសមូលនិធិសម្រាប់ការកែលម្អបរិក្ខារសាលារៀន។
2. ត្រួតពិនិត្យការសាងសង់សាលារៀន និងសកម្មភាពក្នុងការថែរក្សា។

ច. ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត

1. ចូលរួមនៅក្នុងការចែករំលែកចំណេះដឹងស្តីពីបំណិនជីវិតដល់សហគមន៍។
2. ចងក្រងនូវចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដែលលើកកម្ពស់បំណិនជីវិតទៅក្នុងឯកសារសម្រាប់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។

ឆ. ការទប់ស្កាត់នាព័ន្ធប្រក្រតីក្នុង និងក្រៅសាលារៀន

1. ផ្តល់ឲ្យសហគមន៍នូវព័ត៌មានដែលចាំបាច់ដើម្បីជៀសវាងនូវសកម្មភាពនានាដែលប្រឆាំងនឹងសាលារៀន និងការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។
2. ផ្តល់ការគាំទ្រដល់សិស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសឆ្គង
3. ដោះស្រាយនូវបញ្ហានានាដែលសិស្សបានបង្កឡើងនៅក្នុង និងក្រៅសាលារៀន។

ជ. ការកសាងសមត្ថភាពរបស់ SSC

1. លើកកម្ពស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍។
2. ធ្វើការជាមួយ ក្រុមការងារបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ស្រុក ស្តីពីការវាយតម្លៃការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងការអនុវត្តន៍ការងាររបស់គ្រូបង្រៀន។
3. ចូលរួមនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការកសាងសមត្ថភាព។
4. ចូលរួមនៅក្នុងការងារតាមមូលដ្ឋានក្នុងគោលបំណងកែលម្អការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។

ក្រោយមក គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះត្រូវបានពង្រឹងឡើងវិញដោយគោលនយោបាយនានាស្តីពីសាលាកុមារមេត្រី ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំឆ្នាំ២០០៥-២០០៩ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំឆ្នាំ២០១០-២០១៤ និងគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀនឆ្នាំ២០១២ ក្នុងគោលបំណងធានានូវភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនឲ្យបានរឹងមាំតាមរយៈការឲ្យកាត់ដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា ចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់សាលារៀន។ នេះជាសញ្ញាណមួយចំពោះក្របខ័ណ្ឌ និងការរៀបចំបទបញ្ជានេះដោយសារតាមទ្រឹស្តីវាផ្តល់អំណាចដល់សហគមន៍ ព្រមទាំងនាំទៅរកការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តតាមបែបចូលរួមនិងនៅតាមមូលដ្ឋាននៅសាលារៀនបឋមសិក្សា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការសិក្សាពីមុនៗមកស្តីពីការអនុវត្តរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀនបានរកឃើញថា SSCs នៅមិនទាន់អនុវត្តបាននូវយន្តការនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនៅឡើយទេដើម្បីបំពេញការទទួលខុសត្រូវ និងតួនាទីដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំនានា។ ការខកខានពុំបានអនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំនានា ធ្វើឲ្យអភិបាលកិច្ចរបស់សាលារៀនមានកម្រិតខ្សោយមែនទែន ហើយធ្វើឲ្យអំណាច និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍តាមមូលដ្ឋានមានកម្រិតបំផុតនៅក្នុងសេវាកម្មអប់រំជាសាធារណៈ។ ការវាយតម្លៃពីដំណើរការរបស់ SSCs បានទទួលស្គាល់ថា ពួកគាត់បានដើរតួនាទីដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងការអង្កេតសម្ភាសន៍ និងការធានាសុវត្ថិភាពចំពោះការរួមវិភាគទានជាធនធានរបស់សហគមន៍ដល់សាលារៀន ប៉ុន្តែបានសន្និដ្ឋានថា តួនាទីផ្សេងៗជាច្រើនទៀតដែលគេរំពឹងទុកសម្រាប់ SSCs មិនត្រូវបានបំពេញទេទៅទេ។ សំឡេងរបស់ពួកគាត់នៅតែពុំត្រូវបានគេស្តាប់ដដែលនៅក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសាលារៀន ហើយនាយកសាលានៅតែក្តោបក្តាប់យ៉ាងណែនទៅលើហិរញ្ញវត្ថុ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់សាលារៀន (Nguon, ២០១១; Pellini, ២០០៥, ២០០៧)។ ឪពុកម្តាយដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សាទាំងនេះមានទំនោរទៅរកការជឿជាក់ថា គ្រូបង្រៀនមានការទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងចំពោះការធានាថា កូនៗរបស់ខ្លួនទទួលបានការអប់រំនៅសាលារៀនប្រកបដោយគុណភាពល្អ។ ពួកគាត់យល់ពីតួនាទីផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ និងតួនាទីរបស់គ្រូបង្រៀននៅក្នុងបរិបទដែលខុសគ្នាមួយ។ ចំពោះឪពុកម្តាយ តួនាទីចំបងរបស់គ្រូបង្រៀនគឺត្រូវបំពាក់ឲ្យកូនរបស់ខ្លួននូវជំនាញនៃការសិក្សា ហើយវាមិនសមស្របទេដែលឪពុកម្តាយទៅ“រំខាន”ចំពោះតួនាទីនេះ (Shoraku, ២០០៨)។ ជាភ្នំយ៉ាង ឪពុកម្តាយកម្ពុជាបានចូលរួមតែក្នុងការបរិច្ចាគថវិកាដល់សាលារៀន ផ្តល់កំលាំងពលកម្មសម្រាប់ជួសជុលសាលារៀន និងចូលរួមនៅក្នុងការប្រជុំរបស់សាលារៀនប៉ុណ្ណោះ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពួកគាត់ជាទូទៅមិនបានចូលរួមនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ឬការរៀបចំថវិកា ឬសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតរបស់សាលារៀនដែលជួយលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំសម្រាប់កូនៗរបស់ខ្លួនឡើយ។

ដោយយល់ឃើញពីចំណុចបញ្ហាដែលបានបញ្ជាក់ពីខាងដើមចំពោះការចូលរួមតិចតួចរបស់សហគមន៍នៅក្នុងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនទាំងនៅក្នុងសាលារៀននៅតាមជនបទ និងទីប្រជុំជន ក្រសួងអប់រំ

យុវជន និងកីឡា បានដាក់ចេញនូវវិធានការអទិភាពដែលទាក់ទងមួយចំនួននៅក្នុងផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀន (TPAP) ដែលបានឯកភាពកាលពីឆ្នាំ២០១៥។ នៅក្នុងTPAP ក្រសួងអប់រំមានបំណងរៀបចំឲ្យមានភស្តុតាងជាមូលដ្ឋានស្តីពីសមត្ថភាព និងដំណើរការពិតប្រាកដរបស់ SCCs ដើម្បីបង្កើតគោលនយោបាយដ៏រឹងមាំមួយ តែមិនទាន់អាចធ្វើទៅបាននៅឡើយ ដែលគោលនយោបាយនេះធ្វើឲ្យមានលំហូរការងារ និងការបំពេញការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ TPAP ក៏ដាក់ចេញនូវផែនការនានាផងដែរ ដើម្បីកែលម្អសមត្ថភាពតាមមូលដ្ឋានស្តីពីការគ្រប់គ្រងនៅតាមសាលារៀនផ្ទាល់ដែលគេមើលឃើញថា ជាតម្រូវការមួយដើម្បីមានលទ្ធភាពអនុវត្តគោលនយោបាយវិស្សការ និងវិសហមជ្ឈការ (គោលនយោបាយD&D) របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ កំណែទម្រង់គោលនយោបាយ D&D ពង្រឹងគូនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គភាពថ្នាក់ក្រោមជាតិក្នុងការបំពេញការងារផ្ទាល់របស់ខ្លួនដោយមានការគាំទ្រពីអង្គភាពថ្នាក់កណ្តាល និងថ្នាក់ជាតិ ប៉ុន្តែមិនមានការត្រួតត្រាដោយផ្ទាល់ទេ (Niazi, ២០១១)។ នៅក្នុងបរិបទនេះ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានបំណងផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីសកម្មភាពគោលនយោបាយសំខាន់ៗមួយចំនួន ដើម្បីឲ្យគេអនុវត្តនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបន្ថែមទៅលើភស្តុតាងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់គាំទ្រសកម្មភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់សេវាកម្មអប់រំ។

សំណួរសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ

ក្នុងគោលបំណងពិនិត្យមើលពីតថភាពនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានបំណងឆ្លើយនឹងសំណួរនានាដូចខាងក្រោម ៖

1. តើការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងដំណើរការសាលារៀននៅបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានកម្រិតណា?
2. តើកត្តាអ្វីខ្លះដែលទប់ស្កាត់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មិនឲ្យចូលរួមបានពេញលេញនៅក្នុងដំណើរការរបស់សាលារៀន?
3. តើសមាជិក SSC និងអ្នកផ្សេងៗទៀត ដែលមិនមែនជាសមាជិក SSCs មានការយល់ឃើញខុសគ្នា ឬទៅលើការអនុវត្ត និងការប្រឈមមុខនានារបស់ SSCs?
4. តើអ្វីជាការប្រតិបត្តិល្អនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា?

២. ការពិនិត្យមើលឯកសារដែលមានស្រាប់

គោលគំនិតនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនលេចប្រភេទឡើងជាលើកដំបូងនៅក្នុងទសវត្សឆ្នាំ១៩៦០ (Beneniste, ១៩៨៥)។ គោលបំណង និងអត្ថន័យរបស់វានៅតែកំពុងត្រូវបានគេស្វែងយល់នៅឡើយនៅក្នុងការប្រតិបត្តិជាក់ស្តែង និងនៅក្នុងឯកសារដែលមានស្រាប់ ហេតុដូច្នេះហើយពុំមានការយល់ដឹងដែលច្បាស់លាស់តែមួយគត់ពីគោលគំនិតនេះទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គោលដៅ និងនិយមន័យនានារបស់គណនេយ្យភាពនៅក្នុងវិស័យអប់រំរាប់បញ្ចូលទាំងការជឿជាក់ចំពោះសេវាកម្មអប់រំនៅតាមមូលដ្ឋាន ស្វ័យបញ្ញត្តិ ច្បាប់ និងបដិញ្ញាការិយាធិបតេយ្យ គោលដៅ និងលទ្ធផលនៃការប្រតិបត្តិ គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្នែកគោលនយោបាយ និងសេចក្តីណែនាំខាងនយោបាយ ហើយជាចុងក្រោយគឺទីផ្សារសាធារណៈ និងគ្រឿងលើកទឹកចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (Burke, ២០០៥)។

ស្តីពីលក្ខណៈអន្តរជាតិនៃគណនេយ្យភាពសាលារៀនសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ

គណនេយ្យភាពសាលារៀនត្រូវបានគេអនុវត្តខុសៗគ្នាពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ ហើយពួកបញ្ញវន្តក៏មានការយល់ឃើញផ្ទុយគ្នាដែរទោះបីជាស្ថិតនៅក្នុងបរិបទដូចគ្នាក៏ដោយ។ គោលគំនិតនៃគណនេយ្យភាពមានលក្ខណៈទូលំទូលាយមែនទែន ហើយគេអាចដោះស្រាយវាទៅតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗជាច្រើន។ ឧទាហរណ៍ គេអាចដាក់បញ្ចូលការប្រើប្រាស់ដំណើរការផ្នែកនយោបាយ ដើម្បីបញ្ជាក់អះអាងពីគណនេយ្យភាពតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ការណែនាំពីកំណែទម្រង់ដោយផ្ដោតលើទីផ្សារដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាពចំពោះឪពុកម្តាយ និងកុមារ ឬការបង្កើតប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពដោយផ្អែកលើការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា (peer-base) ដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាពផ្នែកវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន (Figlio & Loeb, ២០១១)។ និយមន័យនៃពាក្យគណនេយ្យភាពដែលគេគិតគូរជាទូទៅបំផុតនោះ គឺទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់យន្តការដែលមានមូលដ្ឋានលើទិន្នន័យរដ្ឋបាល ដែលមានបំណងបង្កើននូវលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សតាមរយៈការលើកឡើងនូវស្នូលដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀននីមួយៗ ឬគ្រឹះស្ថានអប់រំនានា។

ជាគូយ៉ាង ប្រទេសជាច្រើនប្រើប្រាស់នូវការធ្វើតេស្តស្តង់ដារដែលមានសារៈសំខាន់បំផុត (high-stake) ដើម្បីវាស់វែងពីស្នូលដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងដើម្បីធានាបាននូវគណនេយ្យភាពចំពោះសកម្មភាពនានារបស់សាលារៀន (Figlio & Loeb, ២០១១)។ វិធានការនៃការវាស់វែងពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននេះ ត្រូវបានគេណែនាំជាលើកដំបូងនៅសហរដ្ឋអាមេរិកនៅក្នុងទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០ ទោះបីវាត្រូវបានគេអនុវត្តយូរយារណាស់មកហើយក៏ដោយ នៅក្នុងចក្រភពអង់គ្លេសចាប់តាំងពីទសវត្សឆ្នាំ១៩៨០ (Burgess, Propper, Slatter, & Wilson, ២០០៥)។ គំរូមួយនៃការវាស់វែងមួយដូចនេះ ធ្វើឲ្យសាលារៀនស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពនៃការទទួលរងរង់ និងការដាក់ទណ្ឌកម្ម។ តាមការរៀបរាប់ដោយសាមញ្ញ សាលារៀនទាំងឡាយណាដែលសិស្សរបស់ខ្លួនប្រតិបត្តិការសិក្សាបានល្អ ដោយទទួលបានលទ្ធផលល្អនៅក្នុងការប្រឡងថ្នាក់ជាតិ បានទទួលរងរង់ចំពោះការដំឡើងថវិកា (budget share) ការតំឡើងប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់សមាជិកបុគ្គលិករបស់ខ្លួន និង/ ឬស្វ័យភាពរបស់សាលារៀនច្រើនថែមទៀត ចំណែកឯសាលារៀនដែលសម្រេចលទ្ធផលបានទាបទទួលបានពិន័យពីរដ្ឋ។ លទ្ធផលនៃការប្រឡងថ្នាក់ជាតិមានបំណងដាក់បញ្ចូលនូវលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្រសំខាន់ៗ និងស្តង់ដារដែលមានការឆ្លុះបញ្ចាំងជាមួយកម្មវិធីសិក្សាដែលបានកំណត់ដោយរដ្ឋាភិបាល។

Reeves (១៩៩៨) អះអាងថា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនមិនត្រូវដាក់បញ្ចូលតែពិន្ទុនៃការធ្វើតេស្តលទ្ធផលសិក្សាតែមួយមុខទេ ហេតុដូច្នេះហើយពិន្ទុមិនមែនជាការឆ្លុះបញ្ចាំងទាំងស្រុងទៅលើការរៀនសូត្ររបស់សិស្សឡើយ។ Reeves បានសង្កត់ធ្ងន់បន្ថែមទៀតទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រូបង្រៀនសាលារៀន និងសហគមន៍។ ហេតុដូច្នេះហើយ គាត់បានផ្តល់នូវគោលការណ៍សំខាន់ៗចំនួន៥ ដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីវាស់វែងពីកម្រិតនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន៖ ភាពស្របគ្នា ភាពជាក់លាក់ ភាពជាប់ទាក់ទង ការគោរពចំពោះភាពខុសប្លែកគ្នា និងការកែលម្អជាបន្តបន្ទាប់។

សាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សដែលតាមធម្មតាត្រូវបានគេវាស់វែងទៅតាមពិន្ទុតេស្តស្តង់ដារ។ គណនេយ្យភាពនេះត្រូវបានអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែកគោលនយោបាយសន្មតយ៉ាងទូលំទូលាយថា តាមពិតការធ្វើតេស្តពីខាងក្រៅក៏វាស់វែងបានគ្រប់គ្រាន់ដែរពីការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ Jones, ២០០៤ អះអាងថា គេត្រូវតែចោទជាសំណួរចំពោះចំណុចទាំងនេះ និងការសន្មតផ្សេងៗទៀតអំពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ប្រសិនបើយើងត្រូវបង្កើតឲ្យមានគំរូគណនេយ្យភាពដែលកាន់តែទទួលជោគជ័យច្រើនថែមទៀត។ សាលារៀនក៏ត្រូវមានគណនេយ្យភាព ចំពោះសុខុមាលភាពផ្នែករាងកាយ និងអារម្មណ៍របស់សិស្ស ការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស ការសិក្សារៀនសូត្ររបស់គ្រូបង្រៀន សមធម៌ និងសិទ្ធិទទួលបាន ព្រមទាំងការកែលម្អផងដែរ។ ចំពោះចំណុចនេះ សាលារៀនក៏ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះភាគីដែលពាក់ព័ន្ធចម្បងៗរបស់ខ្លួនផងដែរ ៖ សិស្សានុសិស្ស ឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ ហេតុដូច្នេះហើយប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំរបស់ជាតិ ត្រូវជួយសាលារៀនឲ្យបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនឲ្យបានត្រឹមត្រូវមានលទ្ធភាពកែលម្អការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងការប្រតិបត្តិរបស់សាលារៀន ផ្តល់នូវសេចក្តីណែនាំ និងព័ត៌មានសម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៅតាមមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងផ្តល់នូវតុល្យភាពមួយនៃការទទួលខុសត្រូវ និងអំណាចក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលក្នុងកម្រិតខុសៗគ្នា។

Beneniste (១៩៨៥) បានណែនាំគោលបំណងសំខាន់នៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងលក្ខណៈយ៉ាងសាមញ្ញមួយ ពោលគឺដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃថា តើសាលារៀនបានបំពេញការងារបានល្អកម្រិតណាដើម្បីឲ្យគេអាចផ្តល់រង្វាន់ដល់សាលារៀនដែលមានស្នាដៃបំពេញការងារល្អ ខណៈដែលការដាក់ពិន័យអាចត្រូវបានគេដាក់ទៅលើសាលាដែលអនុវត្តការងារពុំបានល្អ។ គំរូនេះត្រូវបានគេប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយចាប់តាំងពីពេលនោះមក។ បើយោងតាម Beneniste គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន មានតួនាទីសំខាន់ៗចំនួន៣គឺ៖ ដើម្បីជូនដំណឹង ដើម្បីណែនាំសកម្មភាពឡើងវិញ និងដើម្បីកែសម្រួលអ្វីដែលគេបានធ្វើ។ យន្តការគណនេយ្យភាពផ្តល់នូវព័ត៌មានដល់សាធារណៈជនអំពីអ្វីដែលសាលារៀនកំពុងធ្វើ និងបញ្ជូនព័ត៌មានមកឲ្យសាលារៀនវិញអំពីអ្វីដែលសាធារណជនចង់បាន។ ព័ត៌មាននេះត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីជួយសាលារៀន គ្រូបង្រៀន សិស្ស និងសាធារណៈជនឲ្យយល់ពីគ្នាទៅវិញទៅមកកាន់តែច្បាស់ថែមទៀត។ ដំណាក់កាលទី២ គឺត្រូវស្នើសុំឲ្យគ្រូបង្រៀន ឬសាលារៀនឲ្យកែលម្អការកិច្ច និងស្នាដៃបំពេញការងារជាក់លាក់មួយចំនួន។ ដំណាក់កាលនេះត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលដែលការផ្តល់រង្វាន់ជាវិជ្ជមាន និងការដាក់ពិន័យត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលប្រសិនបើសាលារៀននៅតែពុំបានអនុវត្តការងារបានល្អបន្ទាប់ពីមានធនធាន ឬជំនួយបន្ថែមទៀត។ Beneniste ព្រមានថា ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាព ពេលខ្លះត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ខុសដើម្បីកែតម្រូវការអនុវត្តជាក់ស្តែងដែលគេមិនចង់បាន ហើយថារដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះដើម្បីវាស់វែងពីអ្វីដែលខ្លួនសម្រេចបានរួចទៅហើយ។ ចំពោះចំណុចនេះ Beneniste ជឿជាក់ថាប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពអាចជាកាំបិតមុខពីរ។

ជាការគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ Finn (២០០២) បានប្រៀបធៀបប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពវិស័យអប់រំទៅនឹង គូអង្គសំខាន់ៗចំនួន៤ ៖ Bob ជាគូអង្គដែលអនុវត្តតាមច្បាប់ និងនីតិវិធី។ Carol ជាគូអង្គដែលជឿជាក់លើវិជ្ជា ជីវៈ និងជំនាញឯកទេស។ Ted ជាគូអង្គដែលជឿជាក់លើស្តង់ដារដែលបានកំណត់ និងពិនិត្យ ផ្ទៀងផ្ទាត់ ដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងស្តង់ដារទាំងនេះ ព្រមទាំង Alice ជាគូអង្គដែលជឿជាក់លើអតិថិជនក្នុងការទាមទារ និងជ្រើសរើសអ្វីដែលគេត្រូវការតាមរយៈសេវាកម្មរបស់ទីផ្សារ។ Finn វាយតម្លៃថា ប្រទេសជាច្រើននៅជុំវិញ ពិភពលោកកំពុងតែប្រើប្រាស់ Ted ដែលជាប្រព័ន្ធពីលើចុះក្រោមមួយដែលស្តង់ដារជាតិ និងការធ្វើតេស្តទូទាំង ប្រទេសត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលជាប្រចាំទៅលើលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្ស។ គាត់បាន អះអាងថា ក្នុងគោលបំណងធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពវិស័យអប់រំមានដំណើរការផ្នែកនីមួយៗ ក្នុងចំណោម ផ្នែកទាំង៤នេះ ចាំបាច់ត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក។ នៅក្នុងចំណុចនេះស្តង់ដារជាតិដែលត្រូវ បានគេបង្កើតឡើងតាមរយៈច្បាប់ ហើយបទបញ្ជាផ្សេងៗត្រូវតែកំណត់សម្រាប់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននីមួយៗ ដើម្បី ឲ្យមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ពីអ្វីដែលគេត្រូវសម្រេចឲ្យបាន។ នៅក្នុងចំណុចនេះ ការប៉ាន់ស្មាន និងការវាយ តម្លៃពីលទ្ធផលនៃការអប់រំមិនត្រូវបានគេផ្ដោតតែទៅលើពិន្ទុតេស្តនោះទេ ប៉ុន្តែទៅលើជំនាញ និងចំណេះដឹង ដែលទីផ្សារពលកម្មត្រូវការផងដែរ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសាលារៀនចាំបាច់ត្រូវស្វាគមន៍ការពិនិត្យរបស់ សមាជិកសហគមន៍ អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈ និងអ្នកឯកទេស ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការកាន់តែប្រសើរឡើងនាពេល អនាគត។

រដ្ឋាភិបាល ឬអាជ្ញាធរអប់រំតាមមូលដ្ឋានមួយចំនួនដាក់បញ្ចូលអនុក្រមសូចនាករមួយចំនួនដូចជាអត្រា វត្តមានរបស់សិស្ស និង ឬគ្រូបង្រៀន អត្រាបោះបង់ការសិក្សា និងអត្រាគង់វង្សបន្ថែមទៅលើលទ្ធផលនៃការធ្វើ តេស្តរបស់សិស្សនៅក្នុងការគណនាពីសន្ទស្សន៍ ដែលគេប្រើប្រាស់សម្រាប់គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ ជាទូទៅ សូចនាករដែលមិនមែនជាការធ្វើតេស្ត ត្រូវបានគេផ្តល់តម្លៃតិចជាងលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តរបស់សិស្ស នៅក្នុងសន្ទស្សន៍នៃការប្រតិបត្តិទូទៅ។ តម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមធម្មតាមានតម្លៃតិចជាងតម្លៃដែលគេ ចាត់តាំងជាផ្លូវការសម្រាប់ទិន្នន័យដែលមិនមែនជាការធ្វើតេស្ត ដោយសារតម្លៃដែលមានប្រសិទ្ធភាពរបស់ផ្នែក មួយនៃសន្ទស្សន៍គណនេយ្យភាពពឹងផ្អែកទៅលើភាពខុសប្លែកគ្នារបស់ផ្នែកផ្សេងៗពីសាលារៀនមួយទៅសាលា រៀនមួយ ហើយសូចនាករនានាដូចជាវត្តមានប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យម មានភាពប្រែប្រួលតិចជាងនៅគ្រប់សាលាទាំង អស់ជាងលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្ត។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការដាក់បញ្ចូលសូចនាករដែលមិនមែនជាការធ្វើតេស្ត អាចបញ្ជូនសារមួយដែលថាលក្ខណៈផ្សេងៗដូចជា ការឡើងថ្នាក់ទាន់ពេលវេលា អត្រាបញ្ចប់ការសិក្សា និង វត្តមានទាំងគ្រូបង្រៀន និងសិស្សត្រូវបានគេឲ្យតម្លៃ (Linn, ២០០៤)។

គំរូដែលមានឥទ្ធិពល និងល្បីល្បាញមួយផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពក្នុងវិស័យអប់រំ ត្រូវ បាន Levin (១៩៧៤) ណែនាំ។ Levin បានរៀបចំក្របខ័ណ្ឌទ្រឹស្តីដ៏រឹងមាំមួយនៃគណនេយ្យភាពរបស់ សាលារៀនថាជាដំណើរការមួយនៃការរាយការណ៍ពីការប្រតិបត្តិ ជាដំណើរការផ្នែកបច្ចេកទេស ជាដំណើរការ ផ្នែកនយោបាយ និងជាដំណើរការផ្នែកស្ថាប័ន។ ការរាយការណ៍ពីស្ថាប័នបំពេញការងាររបស់សាលារៀន ជា ទូទៅគឺមានមូលដ្ឋានលើការប្រឡង និងលទ្ធផលសំខាន់ៗផ្សេងទៀតរបស់សិស្សសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ផ្នែកអប់រំ ដើម្បីឲ្យគេអាចវាយតម្លៃស្ថាប័នបំពេញការងាររបស់សាលារៀនបាន។

ដំណើរការផ្នែកបច្ចេកទេសគឺជាគោលដៅសម្រាប់សម្រេចបានប្រព័ន្ធនៃការចុះឈ្មោះចូលរៀន។ ការ ចុះឈ្មោះចូលរៀនមានគោលដៅច្បាស់លាស់ផ្សេងៗរបស់វា ហើយដំណើរការផ្នែកបច្ចេកទេសធ្វើឲ្យទទួល

ជោគជ័យនៃការសម្រេចបានគោលដៅនានាទោះបីជាមានឧបសគ្គផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្ស និងកត្តាផ្សេងៗទៀតក៏ដោយ។ ក្នុងការធ្វើដូច្នេះ ជាទូទៅ គំរូនៃការធានាគុណភាពត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីកែលម្អប្រសិទ្ធផល និងប្រសិទ្ធភាពរបស់សាលារៀនជាប្រព័ន្ធនៃការប្រតិបត្តិការ។ ដំណើរការផ្នែកនយោបាយព្យាយាមឆ្លើយនឹងសំណួរថា តើ សាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកណា បើទោះបីជាគោលដៅរួមនានានៃការអប់រំ និងរបស់សាលារៀនត្រូវបានគេកំណត់ជាក់លាក់រួចហើយក៏ដោយ។ តាមធម្មតា សាលារៀនឈរជាតំណាងឲ្យតម្រូវការនានារបស់កាតិដែលពាក់ព័ន្ធខុសៗគ្នាដែលពួកគេម្នាក់ៗ មានគោលដៅនៃការអប់រំខុសៗគ្នា។ ដំណើរការផ្នែកនយោបាយស្វែងរកការធ្វើឲ្យក្រុមមួយពេញចិត្តជាងក្រុមមួយផ្សេងទៀត។ នៅក្នុងគោលគំនិតនៃគណនេយ្យភាពដែលជាដំណើរការមួយផ្នែកស្ថាប័ន ភាពស្របច្បាប់នៃដំណើរការនៃការអប់រំដែលជួយនាំទៅរកសង្គមមួយដែលកាន់តែល្អប្រសើរ គេចាំបាច់ត្រូវតែកំណត់ និងផ្តល់ឲ្យ។ ដោយប្រើប្រាស់គំរូរបស់ Levin Ng (២០១០) មានលទ្ធភាពកំណត់ពីការវាយតម្លៃប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសសិង្ហបុរី។ គាត់បានរកឃើញថា ប្រទេសសិង្ហបុរីប្រើប្រាស់ដំណើរការនៃការធ្វើរបាយការណ៍ និងបច្ចេកទេសក្នុងអំឡុងពេលនៃ “ដំណាក់កាលនៃការកំណត់ស្តង់ដារ” (នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សឆ្នាំ១៩៦០ ដល់ពាក់កណ្តាលទសវត្សឆ្នាំ១៩៨០) ដំណើរការផ្នែកនយោបាយនៅក្នុងអំឡុងនៃ “ដំណាក់កាលនៃគណនេយ្យភាពតាមមូលដ្ឋាន” (ពាក់កណ្តាលទសវត្សឆ្នាំ១៩៨០ ដល់ពាក់កណ្តាលទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០) និងដំណើរការផ្នែកស្ថាប័ននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃ “ដំណាក់កាលនៃការផ្តល់ និងការឆ្លើយតប” (ពាក់កណ្តាលទសវត្សឆ្នាំ១៩៩០ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន)។

ទោះបីជាគំរូខុសៗគ្នាត្រូវបានគេប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយដើម្បីពន្យល់ និងវាស់វែងពីកម្រិតនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនក៏ដោយ ក៏ការឯកភាពរួមគ្នាលើការពន្យល់នានា និងការវាស់វែងពីស្នាដៃបំពេញការងារដែលសមស្របនៅមិនទាន់មាននៅឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នៅក្នុងការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវឯកសារដែលមានស្រាប់យ៉ាងទូលំទូលាយស្តីពីស្នាដៃបំពេញការងារ និងគំរូគណនេយ្យភាព យើងអាចមើលឃើញពីភាពដូចគ្នា (commonalities) ជាច្រើន។ មានការយល់ឃើញរួមគ្នាមួយថា សាលារៀនចាំបាច់ត្រូវបំពេញការងារនៅក្នុងមធ្យោបាយមួយ ដើម្បីធានាបាននូវការអនុម័តយល់ព្រមពីសំណាក់សាធារណជន ដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលដែលមានតម្លៃខ្ពស់ (high value-outcome) ទោះបីថវិកា ដែលគេផ្តល់ឲ្យមានចំនួនតិចតួចក៏ដោយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី វាទាបបង្កើតឲ្យកើតចេញពីការកំណត់លទ្ធផលដែលគេចង់បានចំពោះការចុះឈ្មោះចូលរៀន។

ការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសាលារៀន

គំរូនៃការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសាលារៀនត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍជាច្រើន ដូចជាប្រទេសអង់គ្លេស ញូវហ្សីឡែន ឬ Victoria អូស្ត្រាលី កាណាដា និងសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់រយៈពេលពីរបីទសវត្សកន្លងមកនេះ។ ជាសំខាន់ ការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសាលារៀនពាក់ព័ន្ធនឹងប្រភេទមួយចំនួននៃការផ្ទេរការទទួលខុសត្រូវ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ដែលជារឿយៗការទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រតិបត្តិការរបស់សាលារៀន ផ្ទេរទៅឲ្យនាយកសាលា គ្រូបង្រៀន ឪពុកម្តាយ និងសមាជិកសហគមន៍ផ្សេងៗទៀតរបស់សាលារៀនទទួលខុសត្រូវរួមគ្នាតែម្តង (Barrera-Osorio, Fasih, & Patrinos, ២០០៩)។ Caldwell (n.d) កំណត់ថាថា “ការធ្វើវិមជ្ឈការជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធទៅឲ្យសាលារៀននូវសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើ

សេចក្តីសម្រេចចិត្តទៅលើកិច្ចការសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការរបស់សាលារៀននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ ដែលគេ បានកំណត់នៅថ្នាក់កណ្តាលទាក់ទងនឹងគោលដៅ គោលនយោបាយ កម្មវិធីសិក្សា ស្តង់ដារ និងគណនេយ្យភាព។

ជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ទោះបីជាប្រទេសជាច្រើនបានអនុវត្តប្រព័ន្ធមជ្ឈការនៅក្នុងវិស័យអប់រំដែលផ្តល់អំណាច និងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តទាំងអស់ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់កណ្តាលក៏ដោយ ក៏នៅដើមសតវត្ស ទី២១ គេអាចមើលឃើញនៅចលនានានានានៅទូទាំងពិភពលោកក្នុងការកែប្រែរូបភាពនៃការងាររដ្ឋបាលសាធារណៈទៅជាប្រព័ន្ធមជ្ឈការ។ នៅក្នុងវិស័យអប់រំមានកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធសំខាន់ៗចំនួន៣ ដែល Caldwell និង Spinks (១៩៩៨) បានរកឃើញ ៖ ការកសាងនូវប្រព័ន្ធស្វ័យគ្រប់គ្រងរបស់សាលារៀន (ការគ្រប់គ្រងដោយ ផ្នែកលើសាលារៀន) ការផ្តោតដោយគ្មានការប្រែប្រួលទៅលើលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្រ និងការបង្កើត ឡើងនូវសាលារៀនសម្រាប់សង្គមពុទ្ធិ និងសេដ្ឋកិច្ចសកល។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ពួកគាត់គឺថា ការគ្រប់គ្រង ដោយផ្នែកលើសាលារៀន បានក្លាយទៅជាជឿសាមញ្ញបំផុតក្នុងចំណោមគោលនយោបាយអប់រំរបស់ជាតិ ហើយថា មូលនិធិចម្បងៗនានាត្រូវបានគេលែបម្រុងទុកសម្រាប់អនុវត្តប្រព័ន្ធបែបនេះនៅក្នុងប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍ។

គោលគំនិតស្នូលមួយនៃការគ្រប់គ្រងដោយផ្នែកលើសាលារៀនគឺត្រូវធានាថាសាលារៀននីមួយៗ និង ការិយាល័យអប់រំតាមមូលដ្ឋានមានគណនេយ្យភាពចំពោះឪពុកម្តាយ សិស្ស អ្នកបោះឆ្នោតនៅតាមមូលដ្ឋាន និងអ្នកនយោបាយនៅមូលដ្ឋាន។ ស្វ័យភាពក្នុងកម្រិតខ្ពស់ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យសាលារៀន ដើម្បីឲ្យសាលារៀន អាចប្រតិបត្តិការបានដោយឯករាជ្យ។ សាលារៀននីមួយៗត្រូវតែផ្តល់ឲ្យនូវលទ្ធផលចុងក្រោយនៃ “គុណភាព អប់រំខ្ពស់ និងដែលគេចង់បាន”។ ជាទូទៅ សាលារៀន និងសហគមន៍មូលដ្ឋានមានអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្តកាន់តែខ្លាំងទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃការសិក្សារៀនសូត្រ ការធ្វើផែនការចំណាយ ការធ្វើផែនការ សម្រាប់អភិវឌ្ឍ និងកែលម្អសាលារៀន ព្រមទាំងការអនុវត្តកិច្ចផ្សេងៗ ជាច្រើនដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់។ ទោះជា យ៉ាងណាក៏ដោយ ជាការឆ្លើយតប សាលារៀនចាំបាច់ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានដែលមានតាមរយៈការផ្តល់នូវលទ្ធផលដែលគេចង់បាននៅក្នុងដំណើរការនៃការអប់រំ (Mayston & Jesson, ១៩៨៨)។ នោះគឺអ្វីដែលគោលគំនិតនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនមានសារៈ សំខាន់ចំពោះវិធីសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងដោយផ្នែកលើសាលារៀន។

ទោះបីជាការគ្រប់គ្រងដោយផ្នែកលើសាលារៀន ត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាកំរុំប្រកបដោយជោគជ័យ មួយនៃការគ្រប់គ្រងការងារអប់រំនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ តាមរយៈការកើនឡើងនូវលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់ សិស្សក៏ដោយ ក៏ការសិក្សានានាទៅលើផលជះរបស់វានៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ បានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការ កែលម្អតិចតួចចំពោះគុណភាពអប់រំ (ឧទាហរណ៍ Fullan & Watson, ២០០០; Ouchi & Segal, ២០០៣; Volansky & Friedman, ២០០៣)។ កង្វះនូវភាពជោគជ័យនេះត្រូវបានគេសន្មត់ថា បណ្តាលមកពីថវិកា ទាបនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ សមត្ថភាពទាបរបស់នាយកសាលានៅក្នុងការប្រតិបត្តិសាលារៀនផ្ទាល់របស់ ខ្លួន និងការធានាសុវត្ថិភាពចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ឲ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយឡើងនៅក្នុងការ អភិវឌ្ឍ និងដំណើរការរបស់សាលារៀន។

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន

ដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងផ្នែកខាងលើការចូលរួមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានត្រូវបានគេបង្ហាញថា ជាជំនួយដ៏ច្រើនសម្រាប់សាលារៀនក្នុងការប្រតិបត្តិដំណើរការរបស់ខ្លួនឲ្យបានពេញលេញបំផុត។ ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នារបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការអភិវឌ្ឍសាលារៀនជួយកំណត់អត្ថន័យពិតប្រាកដនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន (Linn, ២០០៣)។ ការចូលរួមរបស់សាធារណជន ពេលគឺមិនមែនត្រឹមតែក្នុងចំណោមអ្នកអប់រំ និងសិស្សានុសិស្សប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងអ្នកកាន់ការងាររដ្ឋបាល អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ឪពុកម្តាយ និងអ្នកស្រាវជ្រាវផ្នែកអប់រំក៏រួមការអប់រំបានតាមរយៈការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា។ នៅក្នុងន័យនេះ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពដែលមានប្រសិទ្ធភាពមួយត្រូវពាក់ព័ន្ធគ្រប់ភាគីទាំងអស់នៅក្នុងការងារអប់រំរួម ឬជាសាធារណៈ។ ការចូលរួមមិនគ្រាន់តែកែលម្អគណនេយ្យភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្នែកផ្សេងៗនៃគណនេយ្យភាពដែលមិនអាចបញ្ជាក់ឲ្យបានជាប់ពីគ្នាបាន ដូចជាស្វ័យភាព គណនេយ្យភាព និងការជឿទុកចិត្ត (Burke, ២០០៥; Cornwall, Lucas & Pasteur, ២០០០)។

សហគមន៍អាចចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពមួយចំនួនដើម្បីធានាថា សាលារៀនកំពុងនាំមកនូវលទ្ធផលដែលគេចង់បានសម្រាប់កូនៗរបស់គាត់។ ឧទាហរណ៍ ដោយមានព័ត៌មាន និងការគាំទ្រត្រឹមត្រូវ សហគមន៍អាចត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការងាររបស់សាលារៀន និងគ្រូបង្រៀន។ នៅត្រង់ចំណុចនេះ ពួកគាត់អាចពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលសាលារៀន និងគ្រូបង្រៀនអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សារបស់ជាតិសម្រាប់ការរៀនសូត្រពេញលេញរបស់សិស្សានុសិស្ស ព្រមទាំងរកឲ្យឃើញនូវឧបសគ្គនានាដែលសាលារៀន និងគ្រូបង្រៀនមាន និងស្វែងរកដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ទី២ សាលារៀនក៏ត្រូវការជំនួយពីសហគមន៍ដែរ ក្នុងការរៀបចំផែនការកែលម្អសាលារៀន និងផែនការថវិកា។ តាមការអះអាង ចំណុចនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដែលភស្តុតាងនានាបញ្ជាក់ថា នាយកសាលា និងបុគ្គលិករបស់សាលារៀនមានសមត្ថភាពទាបក្នុងការរៀបចំផែនការអប់រំ។ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក៏ជាយន្តការមួយដែរក្នុងការធានាបាននូវតម្លាភាពចំពោះគូនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់សាលារៀន។ សហគមន៍ អាចធ្វើការជាមួយសាលារៀនក្នុងការលើកកម្ពស់បរិស្ថានល្អសម្រាប់ការរៀន និងការបង្រៀន ពេលខ្លះរាប់បញ្ចូលទាំងទិដ្ឋភាពនានាដែលគេពិពណ៌នាថាសាលារៀន “មានលក្ខណៈមេត្រីសម្រាប់ការរៀនសូត្រ” ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងសុវត្ថិភាព ភាពស្រស់ស្អាត និងបរិស្ថានរូបវន្តរបស់សាលារៀន។

គណនេយ្យភាព ស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់សិស្សានុសិស្ស

ភស្តុតាងជាអន្តរជាតិបង្ហាញថា គណនេយ្យភាពជួយផ្តល់នូវស្នាដៃបំពេញការងារខ្ពស់របស់សាលារៀនដែលទីបញ្ចប់លើកកម្ពស់ការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលលេចធ្លោមួយស្តីពីកំណែទម្រង់គណនេយ្យភាពថ្មីៗនេះ បានរកឃើញនូវឥទ្ធិពលវិជ្ជមាននានា ទៅលើលទ្ធផលនៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្សនៅក្នុងការប្រឡងថ្នាក់ជាតិ (ឧទាហរណ៍ Burgess, et al., ២០០៥ Carnoy និង Loeb ២០០៣; Hanushek និង Raymond ២០០៤)។ បើយោងតាមទ្រឹស្តីនៃសកម្មភាពរបស់គណនេយ្យភាព (Amo, ២០១៥; Figlio & Ladd, ២០០៧; Jacob, ២០០៥; Smith & O'Day, ១៩៩០) ការធ្វើឲ្យអ្នកអប់រំ និងថ្នាក់ដឹកនាំសាលារៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះលទ្ធផលនៃការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស (ពោលគឺគណនេយ្យភាពដែលផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការសិក្សានឹងជំរុញលើកទឹកចិត្តពួកគាត់ធ្វើឲ្យភាពស្របគ្នារវាងអាកប្ប

កិរិយា និងការអនុវត្តការណែនាំដើម្បីបង្កើនលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។ នៅក្នុងការសិក្សានានារបស់ Deere និង Strayer (២០០១) ព្រមទាំង Cullen និង Reback (២០០៦) នៅក្នុងរដ្ឋ Texas គណនេយ្យភាពកាន់តែទូលំទូលាយឡើង គឺជាប់ទាក់ទងនឹងការកើនឡើងយ៉ាងច្រើនចំពោះអត្រាគង់វង្សនៅក្នុងថ្នាក់។ ការសិក្សាមួយចំនួនបានរកឃើញថា គោលនយោបាយគណនេយ្យភាពកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពច្រើនថែមទៀតនៅតាមបណ្តារដ្ឋនានា ដែលមានការធ្វើប្រតិភូកម្មកាន់តែច្រើនឡើងនូវការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តទៅឲ្យថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ឧទាហរណ៍ Loeb និង Strunk (២០០៧) បានសន្និដ្ឋានថា បើគ្មានការត្រួតត្រាខ្លះពីថ្នាក់មូលដ្ឋានទេ ទោះបីគោលនយោបាយគណនេយ្យភាពត្រូវបានគិតគូរយ៉ាងល្អិតល្អន់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គោលនយោបាយនោះមានប្រសិទ្ធភាពតិចដែរ ហើយពេលខ្លះគ្មានប្រសិទ្ធភាព និងបង្កការឈឺចាប់ទៀតផង។

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនមិនត្រឹមតែកែលម្អពិន្ទុតេស្តរបស់សិស្សនុសិស្សប៉ុណ្ណោះទេ។ បញ្ហាវិន័យផ្នែកគណនេយ្យភាពមួយចំនួន ដែលមានទទឹងក្របខ័ណ្ឌនឹងការប្រើប្រាស់ពិន្ទុតេស្ត នៅក្នុងការកំណត់គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនបានរៀបចំការសិក្សាជាច្រើន ដើម្បីពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលគណនេយ្យភាពដើរតួនាទីដ៏សំខាន់មួយចំពោះការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ការសិក្សានានាបានរកឃើញថា យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនក៏អាចកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារៀនសូត្រ ជំនាញក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា កិច្ចសហការ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ភាពប៊ិនប្រសប់ និងការអត់ធ្មត់ដែរ (Turnipseed & Darling-Hammond, ២០១៥)។ ពួកគាត់បានអះអាងថា ជំនាញទាំងនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងជាងពិន្ទុតេស្តដែលសិស្សសម្រេចបានទៅទៀត ដោយសារជំនាញទាំងនេះជួយអ្នកបញ្ចប់ការសិក្សាឲ្យរៀបចំខ្លួនសម្រាប់ឱកាសការងារដែលតម្រូវឲ្យមានជំនាញដែលផ្ទេរបាន និងដែលសិស្សមិនអាចរំពឹងទុកមុន បាននៅពេលជ្រើសរើសមុខវិជ្ជាជាក់លាក់នានាដើម្បីសិក្សា ឬការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស។

វិធីសាស្ត្រអន្តរជាតិចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សហគមន៍សម្រាប់សាលាអ្វីៗ

យុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនដើម្បីបង្កើនគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ត្រូវបានគេអនុវត្តទាំងនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដោយមានទាំងទទួលជោគជ័យ និងបរាជ័យនៅក្នុងបរិបទខុសៗគ្នា។ ដើម្បីធានាបាននូវការប្រតិបត្តិល្អបំផុតនានា ប្រទេសដែលជាសមាជិក OECD ភាគច្រើនបានអនុវត្តនូវយន្តការដែលរួមបញ្ចូលគ្នាមួយដើម្បីធ្វើឲ្យសាលារៀនមានគណនេយ្យភាព។ យន្តការទាំងនេះត្រូវបានគេចង់ជាកម្រងគណនេយ្យភាពចំនួន៣ធំៗ ៖ គណនេយ្យភាពនៃស្នាដៃបំពេញការងារ គណនេយ្យភាពផ្នែកបទបញ្ជា និងគណនេយ្យភាពផ្នែកទីផ្សារ (OECD ២០១១)។ ស្ថិតក្រោមគណនេយ្យភាពនេះ សាលារៀនតាមតំបន់ជនបទគឺជាកម្មវត្ថុចំពោះការធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីស្នាដៃបំពេញការងាររបស់ខ្លួន ជាពិសេសការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សដើម្បីឲ្យអង្គភាពអភិបាលកិច្ច និងសាធារណៈជន អធិការកិច្ចខាងក្រៅ ការអនុវត្តស្វ័យវាយតម្លៃដែលបានរៀបចំផែនការ និងជាទៀងទាត់ ព្រមទាំងការប្រកួតប្រជែងដើម្បីទទួលបានមូលនិធិ។ ស្នាដៃបំពេញការងារពុំបានល្អនៅក្នុងប្រព័ន្ធទាំងនេះអាចបណ្តាលឲ្យមានការកាត់បន្ថយចំពោះថវិការបស់សាលារៀន។ គំរូរបស់ OECD សង្កត់ធ្ងន់ទៅលើសារៈសំខាន់នៃការមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យដែលបានបង្កើតឡើងយ៉ាងល្អិតល្អន់ និងសកម្មដើម្បីសម្របសម្រួលស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

នៅទ្វីបអាស៊ី វិធីសាស្ត្រទូទៅមួយចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនគឺការអនុវត្តនូវការចងសាលារៀនជាកម្រង និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងអភិបាលកិច្ចសាលារៀន បើទោះបីជាឈ្មោះដែលគេប្រើ និង

ការអនុវត្តជាក់ស្តែងអាចមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយក៏ដោយ (Wheeler et al., ១៩៩៤, ដូចដែលបានដកស្រង់នៅក្នុង Pellini, ២០០៧)។ នៅក្នុងប្រទេសថៃ កម្រងសាលារៀនដើរតួនាទីជា យន្តការមួយក្នុងការលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍ និងធ្វើឲ្យសាលារៀនមានគណនេយ្យ- ភាពចំពោះអភិបាលកិច្ចសាលារៀន។ ឥណ្ឌាបានណែនាំឲ្យបង្កើតសមាគមមាតាបិតាសិស្ស និងគ្រូបង្រៀន (PTA) ដើម្បីធ្វើការឲ្យបានស្មិតរួមគ្នាជាមួយគណៈគ្រប់គ្រងសាលា។ ហ្វីលីពីនបង្កើតប្រព័ន្ធគាំទ្រការសិក្សារៀន សូត្ររបស់ឪពុកម្តាយ (PLSS)។ ឥណ្ឌូនេស៊ីបង្កើតអង្គការមាតាបិតាសិស្ស (PO)។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ប្រទេសទាំងនេះមានបញ្ហាស្រដៀងគ្នា ដែលបញ្ហាភាគច្រើនបំផុតដែលគេកត់សំគាល់គឺការខ្វះការចូលរួមរបស់ សហគមន៍នៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ការវាយតម្លៃជាលក្ខណៈទ្រឹស្តីបានលើកឡើងថា អំណាចនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៅតែស្ថិតក្នុងដៃរបស់នាយកសាលាដដែល។ គំរូរបស់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ត្រូវបានគេវិនិច្ឆ័យថាពុំបានទទួលជោគជ័យទេដោយសារគ្រូបង្រៀនមិនត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយន្តការ នានាដែលគេបង្កើតឡើង ដោយពឹងផ្អែកខ្លាំងពេកទៅលើសមាជិកសហគមន៍។ គំរូកម្រងសាលារៀនរបស់ ប្រទេសនេប៉ាល់ក៏មិនត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានដំណើរការល្អដែរ ដោយសារគំរូនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន នៅតែត្រូវបានគេរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានលក្ខណៈតាមម៉ានុស្សក្រមដដែល។ សាលារៀននានាខកខានក្នុង ការឲ្យសហគមន៍ចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលជាហេតុបង្កឲ្យមានការបង្កើតឡើង នូវការចូលរួមក្លែងក្លាយ របស់សហគមន៍នៅក្នុងអភិបាលកិច្ចសាលារៀន។

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកម្មវិធី កម្រងសាលារៀនត្រូវបានគេណែនាំនៅឆ្នាំ១៩៩២ ដោយមានគោល បំណងមួយក្នុងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដើម្បីជួយសាលារៀនឲ្យបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ប្រកបដោយគណនេយ្យភាព (Pellini, ២០០៧)។ បន្ទាប់ពីនោះមក គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSCs) ត្រូវបានគេបង្កើតឡើងជាកម្លាំងអន្តរការីមួយ ដើម្បីភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍។ យន្តការទាំងពីរនេះមានបំណងផ្តល់នូវវេទិកាសម្រាប់ការគាំទ្រមួយសម្រាប់សហគមន៍នៅក្នុងការជួយសាលារៀនឲ្យ បំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនទាំងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងគណនេយ្យភាព។ ប៉ុន្តែភស្តុតាងបង្ហាញថា យន្តការ ទាំងនេះមិនត្រូវបានគេកំណត់ថាទទួលជោគជ័យទេដោយសារការខ្វះខាតនូវធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុ (ឧទាហរណ៍ Shoraku, ២០០៨; Thida & Joy, ២០១២)។ ដើម្បីធ្វើឲ្យសាលារៀនមានគណនេយ្យភាព តាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍ គឺជាការប្រឈមមុខដ៏ខ្លាំងក្លាមួយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ Shoraku (២០០៨) ផ្តល់អនុសាសន៍មួយទាក់ទងនឹងវិធីសាស្ត្ររួមចំពោះចំណុចនេះ ៖ ១) បណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលានូវបច្ចេកទេសនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំជាមូលដ្ឋាន និងជំនាញក្នុងការចងក្រងសហគមន៍ (ឧទាហរណ៍ ការប្រើប្រាស់ថវិកាសាលារៀន ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ និងការចងក្រងសហគមន៍) ២) បណ្តុះ បណ្តាលបុគ្គលិករដ្ឋាភិបាលថ្នាក់មូលដ្ឋានស្តីពីការត្រួតពិនិត្យ ការគ្រប់គ្រង និងការវាយតម្លៃប្រតិបត្តិការរបស់ សាលារៀន នៅក្នុងករណីនេះគឺសំដៅទៅលើក្រុមការងារបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ស្រុក ទី៣) បង្កើតនូវអង្គការស្វ័យភាពដែលមានមូលដ្ឋាននៅតាមសាលារៀនដាច់ដោយឡែកសម្រាប់ក្រុមដែលមានការ ចាប់អារម្មណ៍ផ្ទាល់ខ្លួន និងប្រជាជនធម្មតាផ្សេងៗទៀត (ឧទាហរណ៍ អង្គការឪពុកម្តាយ និងអង្គការដែលមាន មូលដ្ឋាននៅសាលារៀន) ដើម្បីឲ្យមានលំហរដែលមានលក្ខណៈសង្គតភាពសម្រាប់ការពិភាក្សាដោយបើកចំហរ អំពីការអប់រំកូនៗរបស់ពួកគាត់។ Thida និង Joy¹ (២០១២) បានសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើលក្ខខណ្ឌដំបូងចំពោះ

¹ ឯកសារមួយដែលបោះពុម្ពនៅមុនសន្និសិទ្ធិ អាស៊ីស្តីពីការអប់រំឆ្នាំ២០១២ Osaka, Japan

ជោគជ័យនៃការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការរៀបចំភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រងសម្រាប់បុគ្គលិករបស់សាលារៀន ជាពិសេសនាយកសាលា ព្រមទាំងវិធីសាស្ត្រនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តតាមបែបចូលរួមឲ្យបានច្រើនថែមទៀត នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ជាពិសេសពីសំណាក់គ្រូបង្រៀន និង SSCs។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤ អង្គការ CARE បានអនុវត្តនូវគំរូមួយនៃការពង្រឹងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀននៅភាគឥសាន្តរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលស្វែងរកដំណោះស្រាយកត្តាទាំងនេះក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា។ គំរូនេះសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមការងារបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ស្រុក (DTMTs) និង SSCs ដើម្បីលើកកម្ពស់ការចូលរួម សមត្ថភាព និងការយល់ដឹងរបស់ពួកគាត់ទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គាត់។ ការវាយតម្លៃបង្ហាញថា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល បានបង្ហាញនូវប្រសិទ្ធភាព និងផលប្រយោជន៍ចំពោះការកើនឡើងនូវការចូលរួម សមត្ថភាព និងការយល់ដឹងរបស់ពួកគាត់ទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ទោះបីជាការពិតការសិក្សានេះត្រូវបានគេរៀបចំឡើងនៅតំបន់ជាច្រើនស្រយាលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតក៏ដោយ។

ទ្វីបអាហ្វ្រិកមានគំរូស្រដៀងគ្នាដែរចំពោះគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន តាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងអភិបាលកិច្ចសាលារៀន។ ឧទាហរណ៍ Benin បានព្យាយាមសាកល្បងគំរូមួយដែលផ្ទេរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តពីថ្នាក់កណ្តាលទៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ សាលារៀនមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រងមូលនិធិនានា ដែលទទួលបានពីរដ្ឋាភិបាលកណ្តាល និងប្រើប្រាស់មូលនិធិទាំងនោះសម្រាប់គោលបំណងក្នុងការអប់រំ (ឧទាហរណ៍ ជួលគ្រូបង្រៀននៅតាមសហគមន៍)។ ជាងនេះទៅទៀត PTAs ត្រូវបានគេណែនាំដើម្បីឲ្យសហគមន៍ចូលរួមក្នុងប្រព័ន្ធនេះ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ លទ្ធផលដែលគេទទួលបានតាមរយៈការខិតខំប្រឹងប្រែងនេះមានលក្ខណៈចម្រុះគ្នា។ គេបានរកឃើញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍មានទាំងលក្ខណៈពិតប្រាកដ និងសិប្បនិម្មិតដោយសារតែមានអ្នកដឹងនាំតាមមូលដ្ឋានតែពីរបីនាក់ប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តចុងក្រោយ។ នៅក្នុងប្រទេស Malawi ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ត្រូវបានគាំទ្រដោយគំនិតផ្តួចផ្តើមនៃការផ្តល់អំណាចដល់សហគមន៍ដែលតាមរយៈនោះសហគមន៍មានភាពជាម្ចាស់ចំនួន២០% នៃធនធានផ្សេងៗ នៅក្នុងគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិដោយរដ្ឋាភិបាល។ យន្តការនេះបានទទួលជោគជ័យមួយចំនួនដែរ ប៉ុន្តែជោគជ័យនេះគឺទទួលបានជាក់លាក់តែចំពោះការសាងសង់សាលារៀនប៉ុណ្ណោះ (Rose, ២០០៣, ដូចដែលបានដកស្រង់នៅក្នុង Pellini, ២០០៧)។ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងការរៀបចំផែនការនៅតែស្ថិតនៅក្រោមការណែនាំរបស់អ្នកដឹកនាំតាមមូលដ្ឋាន មន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល ឬអ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ។ នៅក្នុងប្រទេសហ្គាណា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនក៏ត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈដំណើរការវិមជ្ឈការ និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែរ។ ទំនាក់ទំនងសាលារៀន និងសហគមន៍ត្រូវបានគេបង្កើតឡើង ប៉ុន្តែគេបានអះអាងថាវាមិនទទួលបានជោគជ័យដូចដែលគេរំពឹងទុកទេ។ ក្រៅពីការខ្វះការចាប់អារម្មណ៍ពីសហគមន៍ដោយសារភាពក្រីក្រ សហគមន៍មានបទពិសោធន៍តិចតួចនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តតាមបែបវិមជ្ឈការនេះ បើតាមអ្វីដែលគេបានរាយការណ៍។ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ (Chapman et al. ២០០២) ចង្អុលបង្ហាញថាសហគមន៍ត្រូវការការបណ្តុះបណ្តាលឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ស្តីពីរបៀបចូលរួមមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត (ដូចដែលបានដកស្រង់នៅក្នុង Pellini, ២០០៧)។ នៅក្នុងចំណុចនេះ គេចាំបាច់ត្រូវរកសាងសមត្ថភាពរបស់សហគមន៍ ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការអភិបាលកិច្ចរបស់សាលារៀនដើម្បីធ្វើឲ្យយន្តការជាផ្លូវការនេះបានទទួលជោគជ័យ។

៣. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឆ្លើយនឹងសំណួរសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវដែលបានកំណត់ ការប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកបរិមាណក្នុង ចំនួនដ៏ច្រើន ព្រមទាំងទិន្នន័យបែបគុណភាពដែលមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ និងលម្អិតត្រូវបានគេតម្រង់ទិស។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការសិក្សានេះប្រើប្រាស់ទាំងវិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវទាំងបែបបរិមាណ និងគុណភាព។ ការសិក្សានេះអនុវត្តនូវការរៀបចំការស្រាវជ្រាវតាមបែបសង្កេតមួយដើម្បីធ្វើឲ្យមានការយល់ដឹងមួយពីការអនុវត្ត ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះស្តីពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងយោបល់ជាសាធារណៈស្តីពីស្នាដៃបំពេញការងាររបស់ សាលារៀនតាមមូលដ្ឋាន។ ការរៀបចំនូវបាតុភូតវិទ្យា (phenomenological) នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវបែបគុណ ភាពត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់ពីចំណុចបញ្ហា និងការប្រឈមមុខនានាក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យ ភាពរបស់សាលារៀននៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

សំណាក

គម្រោងនៃការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងខេត្តចំនួន៥ និងទីក្រុងមួយ ពេលគឺរាជធានី ភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា។ ខេត្ត និងក្រុងដែលជាសំណាកនេះត្រូវបានគេជ្រើសរើសតាមមធ្យោបាយនៃការជ្រើស រើសសំណាកដែលមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ ដោយសារការសិក្សានេះចង់រកឲ្យឃើញនូវភាពខុសគ្នានៅ ក្នុងចំណោមតំបន់ខុសៗគ្នា។ នៅក្នុងខេត្តនីមួយៗ ស្រុកចំនួន៣ (ស្រុកដែលជាតំបន់ទីក្រុងចំនួនមួយ ស្រុក នៅតាមតំបន់ជនបទប៉ុន្តែនៅជិតទីប្រជុំជនចំនួនមួយ និងស្រុកនៅតាមទីជនបទ ប៉ុន្តែនៅឆ្ងាយពីទីប្រជុំជន ចំនួនមួយ) ត្រូវបានគេជ្រើសរើស។ សាលារៀនចំនួន១៨០ ត្រូវបានគេជ្រើសរើសជាសំណាកសម្រាប់ ការសិក្សានេះ ដោយប្រើប្រាស់ការជ្រើសរើសសំណាកបោះៗ ជាលក្ខណៈស្រទាប់ក្នុងគោលបំណងពន្យល់ពី ភាពខុសគ្នានៃចំនួនរបស់សាលារៀនដែលគេសង្កេតមើលនៅថ្នាក់បឋមសិក្សា និងធម្មមសិក្សា។ អត្រាផល ជៀប ៥:១ ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានមួយសម្រាប់ការជ្រើសរើសសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យម សិក្សានីមួយៗ នៅក្នុងការសិក្សានេះ ដោយឲ្យស្របគ្នាជាមួយនឹងសមាមាត្រនៃសាលារៀនដូចនេះដែលបាន សង្កេតនៅថ្នាក់ជាតិដោយយោងទៅតាមទិន្នន័យរបស់ MoEYS។ ដោយផ្អែកលើអត្រាផលជៀបនេះសាលារៀន បឋមសិក្សាចំនួន១៥ និងសាលារៀនមធ្យមសិក្សាបឋមកម្មិចំនួន៣ ត្រូវបានគេជ្រើសរើសបោះៗពីខេត្តនីមួយៗ ដើម្បីកំណត់ពីភាពទូទៅនៃលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនេះ។ ហេតុដូច្នេះហើយ នៅតាមស្រុកនីមួយៗសាលារៀន បឋមសិក្សាចំនួន៥ និងសាលារៀនមធ្យមសិក្សាបឋមកម្មិចំនួន១ ត្រូវបានគេជ្រើសរើសជាសាលារៀនសំណាក សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនេះ។ ការសិក្សានេះក៏រាប់បញ្ចូលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs) ចំនួន១៥ដែរ ដែល បាននឹងកំពុងធ្វើការយ៉ាងទូលំទូលាយទៅលើចំណុចបញ្ហាស្តីពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងសង្គមនៅ ក្នុងខេត្តដែលបានជ្រើសរើស និងនៅទូទាំងប្រទេស។

ជាសរុប អ្នកចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវមានចំនួន៨១១នាក់ ដែលត្រូវបានគេជ្រើសរើសពីក្នុងខេត្តចំនួន ៥ និងរាជធានីភ្នំពេញ ព្រមទាំងសមាជិកបុគ្គលិករបស់ NGOs ចំនួន១៥នាក់ ត្រូវបានគេសម្ភាសន៍។ ជាដំបូង គេមានបំណងដាក់បញ្ចូលសមាជិក SSC ចំនួន៥នាក់ ដោយរួមមាន ឪពុកម្តាយ សមាជិកផ្នែកសាសនា សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ អ្នកតំណាងមកពីផ្នែកឯកជន និងគ្រូបង្រៀនមកពីសាលានីមួយៗនៅក្នុងការ សម្ភាសន៍ដែលមានរៀបចំជាចរនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីពិនិត្យមើលពីកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់គាត់នៅក្នុងការកិច្ច ផ្តោត គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងដើម្បីស្វែងរកមើលការប្រឈមមុខនានាដែលទប់ស្កាត់ពួកគាត់ មិនឲ្យ

ចូលរួមឲ្យបានពេញលេញនៅក្នុងដំណើរការនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី តាម តថភាពជាក់ស្តែង ចំនួនសមាជិក SSC ដែលគេបានជួបសម្ភាសន៍មានចំនួនតិចជាងចំនួនដែលគេរំពឹងទុក។ ដើម្បីកំណត់ពីអ្នកចូលរួមនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ នាយកសាលាត្រូវបានគេស្នើសុំឲ្យកំណត់ ពីសមាជិក SSC នៅក្នុងសាលារៀនរបស់ពួកគាត់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នាយកសាលាមួយចំនួនមិនអាចកំណត់ពីសមាជិក SSC ណាមួយទេ ហើយនាយកសាលាមួយចំនួនកំណត់បានតែសមាជិកមួយ ឬពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលធ្វើឲ្យគេពិបាក ក្នុងការសម្រេចបាននូវចំនួនសំណាកដែលគេចង់បាន។ នៅតាមសាលារៀនមួយចំនួនតូច ចំនួនសមាជិក SSC គ្រប់គ្រាន់ត្រូវបានគេរកឃើញ ប៉ុន្តែគេពុំមានលទ្ធភាពសម្ភាសន៍សមាជិក SSC ចំនួន៥នាក់ ដូចដែលបាន កំណត់ទេ ដោយសារកម្មវិធី និងការមានពេលទំនេររបស់ពួកគាត់។ តាមផែនការ សមាជិក SSC ចំនួន៤៤០ នាក់នឹងត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូល ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងគឺបានតែ៣៦៦នាក់ ប៉ុណ្ណោះ (ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុង តារាងទី២)។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ចំនួនឪពុកម្តាយដែលមិនមែនជាសមាជិក SSC ដែលត្រូវបានគេសម្ភាសន៍ បានកើនឡើងលើសពីចំនួនដែលគេបានកំណត់ គឺពីចំនួន២២០នាក់ រហូតដល់២៦៥នាក់។ ចំនួននាយក សាលាមានចំនួនស្មើគ្នានឹងចំនួនដែលគេកំណត់។

តារាងទី ២ ៖ ចំនួនសំណាកនៅតាមខេត្តនីមួយៗទៅតាមស្ថានភាពរបស់សាលារៀន

ខេត្ត	ចំនួនសាលា រៀន	ចំនួននាយក សាលា	ចំនួនសិស្ស	ចំនួនសមាជិក SSC	ចំនួនសមាជិក មិនមែន SSC	សរុបរង
ភ្នំពេញ	១៨	១៨	១២	៦៨	៤០	១៣៨
កំពង់ចាម	១៨	១៨	១២	៦៥	៣៧	១៣២
សៀមរាប	១៨	១៨	១២	៦៤	៤៧	១៤១
កំពត	១៨	១៨	១២	៦៣	៤៥	១៣៨
ព្រៃវែង	១៨	១៨	១២	៦០	៤៦	១៣៦
រតនៈគីរី	១៨	១៨	១២	៤៦	៥០	១២៦
សរុប	១០៨	១០៨	៧២	៣៦៦	២៦៥	៨១១

ចំណាំ៖ នៅក្នុងខេត្តរតនៈគីរី អ្នកបកប្រែតាមសហគមន៍ម្នាក់ដែលចេះភាសាជនជាតិដើមភាគតិច និងភាសាខ្មែរយ៉ាងស្ទាត់ជំនាញ ត្រូវបានគេស្នើឲ្យជួយក្នុងការបកប្រែ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម។

ដើម្បីកំណត់ពីសំណាកនៃការស្រាវជ្រាវ អ្នកស្រាវជ្រាវជាបឋមកំណត់ពីសាលាគោលដៅ។ នៅពេល ដែល សាលារៀនត្រូវបានគេជ្រើសរើសរួចហើយ ក្រុមការងារមួយត្រូវបានគេបញ្ជូនឲ្យទៅកាន់សាលារៀនដើម្បី កំណត់ពីចំនួនសមាជិក SSC នៅតាមសាលារៀននីមួយៗ ស្ថានភាពរបស់សមាជិកនោះនៅក្នុងសាលារៀន និងការងារបច្ចុប្បន្នរបស់ពួកគាត់ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលទទួលបានពីនាយកសាលា។ ដោយសារការសិក្សា នេះព្យាយាមក្តាប់ឲ្យបាននូវស្ថានភាពគណនេយ្យភាពផ្នែកសង្គម និងសាលារៀននៅក្នុងពេលតែមួយ អ្នកចូល រួមដែលមានប្រវត្តិខុសៗគ្នាត្រូវបានគេពេញចិត្ត។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការជ្រើសរើសសមាជិក SSC ដើម្បី សម្ភាសន៍គឺមានលក្ខណៈសម្រាំង និងមានចេតនាដាក់លាក់ដើម្បីធានាថា កាសម្ភាសន៍នានាត្រូវបានគេធ្វើឡើង ជាមួយសមាជិក SSC ដែលមានប្រវត្តិខុសៗគ្នា។ សមាជិកសហគមន៍ដែលមានប្រវត្តិការងារខុសៗគ្នាដែលមិន មែនជាផ្នែកមួយនៃសមាជិកភាពរបស់ SSC ត្រូវបានកំណត់យកដោយនាយកសាលា។ គោលការណ៍ដូចគ្នានៃ

ការជ្រើសរើសអ្នកទាំងឡាយណាដែលមានប្រវត្តិខុសៗគ្នា ក៏ត្រូវបានគេអនុវត្តដែរនៅពេលជ្រើសរើសសមាជិក ដែលមិនមែនជា SSC ដែលលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការជ្រើសរើសដំបូង និងសំខាន់ជាងគេបំផុតរបស់ពួកគាត់ គឺថា ពួកគាត់ត្រូវមានកូនៗរបស់គាត់រៀននៅសាលានោះក្នុងពេលធ្វើការសម្ភាសន៍។ ការជ្រើសរើសតំណាង របស់ NGO ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើកម្រិតនៃភាពសកម្មរបស់ខ្លួននៅក្នុងការធ្វើការតាមសាលារៀន ជា ពិសេសនៅក្នុងវិស័យគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ ជាចុងក្រោយ នៅតាមតំបន់នីមួយៗ សិស្សចំនួន៦នាក់ ដែលកំពុងសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សា និង៦នាក់ នៅសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមវិទ្យាល័យបានចូលរួមនៅក្នុងការ ពិភាក្សាជាក្រុមចំនួន២ក្រុមខុសៗគ្នា (សូមមើលចំណុចបន្ថែម “ច” សម្រាប់សំណួរដែលបានរៀបចំសម្រាប់ ការពិភាក្សាជាក្រុម)។ ការជ្រើសរើសសិស្សគឺផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការស្ម័គ្រចិត្ត។ ជាសរុប សិស្សចំនួន៧២នាក់ បានចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ មុនពេលក្រុមស្រាវជ្រាវប្រមូលព័ត៌មានពីអ្នកចូលរួម ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវបាន អានសេចក្តីយល់ព្រមឲ្យអ្នកចូលរួមម្នាក់ៗស្តាប់ ហើយបានស្នើសុំឲ្យពួកគាត់ចុះហត្ថលេខានៅលើសេចក្តីយល់ ព្រមនោះ។ ចំពោះសិស្សដែលមានវ័យក្មេង សេចក្តីយល់ព្រមនេះត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅឲ្យឪពុកម្តាយរបស់កុមារ ទាំងនោះ ហើយសេចក្តីយល់ព្រមនេះ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលរបស់ពួកគេ។ អ្នកចូលរួមត្រូវបានគេធានាចំពោះអនាមិកភាព។

ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍

មានវិធីសាស្ត្រនៃការប្រមូលព័ត៌មានចំនួនពីរប្រភេទខុសគ្នា ដែលគេអនុវត្តនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ដើម្បីទទួលបានទិន្នន័យបែបបរិមាណសម្រាប់ការវិភាគ ដើម្បីយល់ពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន របស់ SSC នៅក្នុងការលើកស្ទួយគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ការសម្ភាសន៍ ដែលមានរៀបចំជាចនា សម្ព័ន្ធ ត្រូវបានគេធ្វើឡើងជាមួយនាយកសាលា សមាជិករបស់ SSC និងសមាជិកមិនមែន SSC។ កម្រង សំណួរខុសៗគ្នាចំនួន៣ ត្រូវបានគេរៀបចំឡើង ដើម្បីឲ្យស្របជាមួយនឹងក្រុមរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ (មានភ្ជាប់ជូនជាចំណុចបន្ថែម ក ខ និងគ)។ ពិធីសារនានារាប់បញ្ចូលទាំងភាពប្រែប្រួល ដែលមិនទាន់លេច ជារូបរាងដើម្បីពិនិត្យមើលពីកម្រិតនៃការចូលរួមនៅក្នុងការបំពេញការងារនៅក្នុងសាលារៀន ដែលជាធាតុចូល និងសំណួរបើក-បិទ (Open-end) ដើម្បីមើលឲ្យឃើញនូវការប្រឈមមុខក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងដើម្បីសួរ បញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើសំណួរពរនានា ដែលអាចកើតមានក្នុងគោលបំណងកែលម្អការអនុវត្តជាក់ស្តែង និង គោលនយោបាយនានាផ្នែកគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ការសម្ភាសន៍ជាលក្ខណៈ បុគ្គលម្នាក់ៗ ត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ដើម្បីទទួលបាននូវទស្សនទានដែលមិន លំអៀងពីពួកគាត់។ បញ្ជីសំណួរសម្រាប់ការសម្ភាសន៍ត្រូវបានគេរៀបចំឡើងដោយប្រើប្រាស់នូវសេចក្តីណែនាំ ស្តីពី SSC ដែល MoEYS បានបង្កើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ ដែលមាន៨ផ្នែក នៃតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ របស់SSC៖ (១) កសាង និងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន (២) ប្រមូល និងជម្រុញកុមារចូលរៀន (៣) ការតាមដានការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស (៤) ស្វែងរកចំណូល និងការគ្រប់គ្រងថវិកា (៥) ចូលរួមក្នុងការ សាងសង់ ជួសជុល និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន (៦) ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និង បំណិនជីវិត (៧) ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីក្នុង និងក្រៅសាលា និង (៨) ពង្រឹង និងពង្រីកសមត្ថភាព គណៈកម្មការ (សូមមើលតារាងទី២)។ ហេតុផលនានានៅពីក្រោយការដាក់បញ្ចូលសេចក្តីណែនាំនេះនៅក្នុង បញ្ជីសំណួរគឺថា សេចក្តីណែនាំធ្វើឲ្យអ្នកស្រាវជ្រាវអាចពិនិត្យមើលតើសកម្មភាពណាខ្លះដែលសហគមន៍បាន ចូលរួមច្រើនបំផុត និងផ្នែកណាខ្លះដែលគេចាំបាច់ត្រូវកែលម្អដោយប្រៀបធៀបជាមួយគោលនយោបាយជាផ្លូវ

ការដែលជាចំណុចដៅដែលគេកំណត់ទុក។ សេចក្តីណែនាំត្រូវបានគេបង្កើតឡើង ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពនៃដំណើរការរបស់សាលារៀន។ សេចក្តីណែនាំនេះកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ពីតួនាទី និង ការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់សហគមន៍ក្នុងការជួយត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ចំណុចបន្ទាប់នៃបញ្ជីសំណួរសម្រាប់ការសម្ភាសន៍ត្រូវបានគេរៀបចំឡើង ដើម្បីវាស់វែងពីការយល់ឃើញចំពោះ ស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀនតាមរយៈទស្សនៈទានរបស់អ្នកចូលរួម។ នៅក្នុងករណីរបស់នាយកសាលា សំណួរប្រើនិមិត្តត្រូវបានគេសួរនៅក្នុងផ្នែកទាំងនេះដោយសន្មតថា ពួកគាត់មានចំណេះដឹងកាន់តែច្រើន ឡើងពីវិធានការនៃការបំពេញការងារ។

ចំពោះទិន្នន័យផ្នែកគុណភាព ការសិក្សានេះប្រើប្រាស់ការពិភាក្សាក្រុម និងការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ។ ការពិភាក្សាក្រុមត្រូវបានគេរៀបចំជាមួយសិស្សសាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ។ គោលបំណង សំខាន់នៃការពិភាក្សា គឺដើម្បីស្វែងយល់នូវការយល់ឃើញរបស់សិស្សពីកម្រិតនៃការបំពេញការងាររបស់សាលា រៀនរបស់ខ្លួន និងដើម្បីពិនិត្យមើលថា តើសហគមន៍បានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនយ៉ាងដូចម្តេចដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍ និងការយល់ដឹងរបស់ពួកគេ។ ការពិភាក្សាក្រុមត្រូវបានគេរៀបចំផែនការ សម្រាប់ធ្វើជាមួយសមាជិកបុគ្គលិករបស់ NGO ដើម្បីស្វែងយល់ឲ្យបានកាន់តែប្រសើរពីគណនេយ្យភាពរបស់ សាលារៀន និងសង្គមនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយអ្នកស្រាវជ្រាវ មិនមានលទ្ធភាពប្រមូល បុគ្គលិក NGO ទាំងនោះឲ្យមកជុំគ្នាសម្រាប់ការពិភាក្សាបានទេ។ ហេតុដូច្នេះហើយ អ្នកស្រាវជ្រាវបានរៀបចំ ការសម្ភាសន៍ដាច់ដោយឡែកជាលក្ខណៈបុគ្គលជាមួយសមាជិកបុគ្គលិក NGO ដែលបានកំណត់ជំនួសវិញ។ ការសម្ភាសន៍នានាមានរយៈពេលប្រហែលមួយម៉ោង។ អ្នកស្រាវជ្រាវបានសម្ភាសន៍អ្នកតំណាងចំនួន១០ នាក់ ហើយបានរកឃើញថា ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវសម្រេចបានការយល់ដឹងយ៉ាងពេញលេញ ដោយសារ សមាជិកបុគ្គលិក NGO ម្នាក់ៗបានលើកឡើងនូវកង្វល់ និងការប្រឈមមុខដូចៗគ្នាចំពោះការលើកកម្ពស់ ការងាររបស់SSCs និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

ការវិភាគទិន្នន័យ

គម្រោងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ អនុវត្តទាំងវិធីសាស្ត្របែបបរិមាណ និងគុណភាពដើម្បីពិនិត្យមើលការ អនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់សាលារៀន ដើម្បី កំណត់ពីការប្រឈមមុខនានា ដែលទប់ស្កាត់ពួកគាត់មិនឲ្យចូលរួមឲ្យបានពេញលេញ នៅក្នុងការបំពេញ ការងាររបស់សាលារៀន និងដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍នានាដែលស្របនឹងបរិបទនៃការអប់រំបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងប្រទេស កម្ពុជា។ ទិន្នន័យដែលបានមកពីភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ជាដំបូងត្រូវបានគេវិភាគដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និង ត្រូវបានគេធ្វើសំយោគជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីទាញយកនូវរូបភាពកាន់តែទូលំទូលាយឡើងពីរបៀបដែលគណនេយ្យ- ភាពរបស់សាលារៀន និងសហគមន៍ដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ក្នុងការធ្វើដូច្នេះ ជាដំបូងការវិភាគទៅ លើការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព របស់សាលារៀនត្រូវបានគេធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលបានពីនាយកសាលា សមាជិក SSCs និងសមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែនជា SSCs។ ការវិភាគពីពិន្ទុតាមដោយពិនិត្យមើលពីចំនួនដង និងមធ្យម ភាគត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីក្តាប់ឲ្យបាននូវអ្វីដែលគេចាត់ទុកថា កំពុងដំណើរការយ៉ាងល្អ និងទិដ្ឋភាពអ្វីនៃ សកម្មភាពរបស់ SSC ដែលគេចាំបាច់ត្រូវធ្វើការកែលម្អ។ នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ការវិភាគទៅលើការបំពេញ

ការងាររបស់សាលារៀន ព្រមទាំងការពេញចិត្ត និងការរំពឹងទុករបស់សាធារណៈជន និងសហគមន៍ចំពោះសាលារៀនក៏ត្រូវបានគេធ្វើឡើងផងដែរ។

ខ្លឹមសារសំខាន់ៗដែលបានមកពីសំណួររំលឹក ត្រូវបានគេចងក្រងក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍។ អ្នកស្រាវជ្រាវបានអានដោយប្រុងប្រយ័ត្ននូវខ្លឹមសារនៃការសម្ភាសន៍ទាំងអស់ និងចងក្រងការសម្ភាសន៍ទាំងនេះជាក្រុមទៅតាមខ្លឹមសារសំខាន់ៗមួយចំនួន។ ការវិភាគពីខ្លឹមសារត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីវិភាគទិន្នន័យដែលបានមកពីការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅជាមួយបុគ្គលិក NGO និងការពិភាក្សាជាក្រុមជាមួយសិស្ស។ អ្នកស្រាវជ្រាវបានស្តាប់ការសម្ភាសន៍ និងការពិភាក្សាជាក្រុមដែលបានចងក្រងចំនួន២ដង បានវិភាគពីខ្លឹមសារនៃការសម្ភាសន៍នីមួយៗ និងបានរៀបចំខ្លឹមសារសំខាន់ៗដោយផ្អែកលើការឆ្លើយតបរបស់អ្នកចូលរួម។

ដែនកំណត់នៃការសិក្សា

ទិន្នន័យមានលក្ខណៈសំបូរបែបនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ថ្វីបើដូច្នេះក្តី មានដែនកំណត់មួយចំនួនដែលគេ គួរតែយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីឲ្យយល់ពីគម្រោងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលអ្នកចូលរួមដែលមានប្រវត្តិខុសៗគ្នាដូចជា នាយកសាលា SSCs និងសមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែន SSCs ត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងការសិក្សានេះដើម្បីធានាបាននូវភាពច្បាស់លាស់ និងភាពសំបូរបែបនៃការឆ្លើយតបទាក់ទងនឹងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ជាសំខាន់ ការសិក្សានេះគឺជាការសិក្សាដែលមានមូលដ្ឋានលើការយល់ឃើញ។ អ្នកចូលរួមម្នាក់ៗ ត្រូវបានគេស្នើសុំឲ្យវាយតម្លៃពីវិសាលភាពដែល SSCs បំពេញតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់ ដែលជាយន្តការមួយសម្រាប់ឆ្លុះបញ្ចាំងទៅលើកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀន។ វិធីសាស្ត្រដែលផ្អែកលើការយល់ឃើញនេះ ក៏ត្រូវបានគេអនុវត្តដែរចំពោះការប្រមូលទិន្នន័យស្តីពីស្នាដៃបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ វិសាលភាពដែលសាលារៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះដំណើរការរបស់ខ្លួនសម្រាប់សិស្ស និងសម្រាប់សហគមន៍ត្រូវបានគេមើលឃើញជាសំខាន់តាមរយៈការយល់ឃើញរបស់នាយកសាលា SSCs និងអ្នកមិនមែន SSCs ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ជាងនេះទៅទៀត គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងការសិក្សានេះត្រូវបានគេមើលឃើញតាមរយៈការពិនិត្យមើលពីការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងសូចនាករស្តីពីការបំពេញ ការងាររបស់សាលារៀនដែលអាចវាស់វែងបានដែលនៅមានកម្រិតច្រើនជាងតាមរយៈលទ្ធផលនៃការរៀនសូត្រនៅក្នុងផ្នែកខ្លះ ដោយសារពុំមានវិធានការដែលអាចប្រៀបធៀបគ្នាបាននៅថ្នាក់ជាតិ។ នៅក្នុងន័យនេះ គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងការសិក្សានេះ សំដៅទៅលើគណនេយ្យភាពនៃដំណើរការនៃការអប់រំជាជាងគណនេយ្យភាពនៃលទ្ធផលនៃការអប់រំ ហើយដែលនឹងត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីអ្វីដែលអ្នកឆ្លើយតបមានអារម្មណ៍ថា គឺជាកម្រិតប្រសើរបំផុតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ជាងនេះទៅទៀត ការអះអាងទៅលើការប្រកាន់ខ្ជាប់តាមគោលនយោបាយ ដូចជាការបោះពុម្ពនូវផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ឬការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិក SSC ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាមិនមានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ទេ។ ចំណុចនេះ វាមិនស្ថិតនៅក្នុងការរៀបចំសម្រាប់ការសិក្សានេះ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការអះអាងទាំងនេះជាមួយនឹងភស្តុតាងបន្ទាប់បន្សំទេ បើគិតពីទំហំនៃសំណាក។ ដោយសារការសិក្សានេះ បានប្រើប្រាស់នូវសេចក្តីណែនាំស្តីពីគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ដំណើរការរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន ដូច្នេះវាក៏ជាករណីដែលការខ្វះការយល់ដឹងមួយចំពោះពាក្យនានាដែលគេប្រើ ឬការរំពឹងទុកផ្សេងៗ ដែល

សេចក្តីណែនាំនោះមានបាននាំទៅរកការមិនឆ្លើយតប។ តាមពិតការរំពឹងទុកជាលក្ខណៈបុគ្គលជាច្រើនរបស់ SSCs ដែលបានពិភាក្សាជាមួយអ្នកចូលរួមដែលមិនមែនជាសមាជិក SSC មិនត្រូវបានគេយល់ដោយងាយស្រួលនោះទេ ហេតុដូច្នេះហើយវាបានធ្វើឲ្យអ្នកចូលរួមពុំមានលទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់យោបល់ទេ។ ការនេះត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងការរកឃើញនៅកន្លែងដែលជាប់ទាក់ទងគ្នា ដោយការឆ្លើយតបនានាពីសំណាក់សមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែនជា SSC ត្រូវបានគេដកចេញពីការវិភាគមួយចំនួន ដោយសារពុំមានចំនួនសមាជិកគ្រប់គ្រាន់ដែលមានអារម្មណ៍ថា មានលទ្ធភាពផ្តល់យោបល់បាន។

៤. លទ្ធផលរកឃើញ និងការវិភាគ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ពិនិត្យមើលពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅកម្រិតសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅដ៏សំខាន់នេះ ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវបានរៀបចំសំណួរសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវចំនួន៤ប្រភេទ ដែលពិនិត្យមើលទៅលើ (១) ស្ថានភាពនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍និងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន (២) ការប្រឈមមុខនានាចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន (៣) ការយល់ឃើញខុសៗគ្នារវាងសមាជិក SSC និងសមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែនជា SSC ចំពោះការអនុវត្តជាក់ស្តែង និងការប្រឈមមុខនានាទាក់ទងនឹងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន និង (៤) ការប្រតិបត្តិចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងសង្គម។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការរកឃើញនានារបស់ការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបានគេរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីឆ្លើយតបទៅតាមសំណួរទាំង៤នេះ។ ការរកឃើញនានា ក៏ពិភាក្សាពីលក្ខណៈ និងសមាសភាពរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀនដែរ ហើយសំណាកបន្ទាប់បន្សំផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានវិភាគជាធាតុចូលបន្ថែមមួយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់យើងពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងផ្នែកគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រ កម្រិតសាលារៀន និងតំបន់របស់សាលារៀន។

លក្ខណៈ និងសមាសភាពរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន

ដោយផ្អែកទៅលើទិន្នន័យតាមមូលដ្ឋាននៃការសិក្សានេះ លទ្ធផលបានបង្ហាញនូវលក្ខណៈផ្សេងៗជាច្រើននិងសមាសភាពមួយរបស់ SSCs ដែលបង្ហាញនូវការប្រែប្រួលមួយចំនួនពីអ្វីដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC នៅថ្នាក់ជាតិ។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់សាលាបឋមសិក្សា ដែលបានចេញផ្សាយនៅថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១២ បញ្ជាក់ពីសមាជិកភាពរបស់ SSC ដែលមានរហូតដល់៦នាក់ ឬលើសពីនេះដោយផ្អែកទៅលើទំហំរបស់សាលារៀន។

សមាសភាពជាទូទៅ និងភារកិច្ចរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗរបស់ SSC មានដូចខាងក្រោម ៖

១. ប្រធានកិត្តិយស ៖ តំណាងរបស់អាជ្ញាធរដែនដី (មេឃុំ/ចៅសង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់) ឬចៅអធិការវត្ត ឬសប្បុរសជន (ចំនួន ១ នាក់)។

២. ទីប្រឹក្សា ៖ នាយកសាលា មន្ត្រីអប់រំដែលចូលនិវត្តន៍ ចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ តំណាងសហគមន៍ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ចំនួន១-៣នាក់)។

៣. ប្រធាន ៖ មន្ត្រីអប់រំដែលចូលនិវត្តន៍ គណៈកម្មការវត្ត ឧបាសក សប្បុរសជន តំណាងសហគមន៍ តំណាងរបស់ឪពុកម្តាយសិស្សដែលជាមនុស្សមានប្រជាប្រិយភាព។

៤. អនុប្រធាន ៖ មន្ត្រីអប់រំដែលចូលនិវត្តន៍ គណៈកម្មការវត្ត ឧបាសក សប្បុរសជន តំណាងសហគមន៍ តំណាងរបស់ឪពុកម្តាយសិស្សដែលជាមនុស្សមានប្រជាប្រិយភាព (ចំនួន១-៣នាក់)

៥. សមាជិក ៖ មន្ត្រីអប់រំដែលចូលនិវត្តន៍ គណៈកម្មការវត្ត ឧបាសក សប្បុរសជន តំណាងសហគមន៍ តំណាងរបស់ឪពុកម្តាយសិស្សដែលជាមនុស្សមានប្រជាប្រិយភាព (ចំនួន២-៤នាក់)

សេចក្តីណែនាំរបស់ SSC បញ្ជាក់ថា ប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិករបស់ SSC ត្រូវបានគេជ្រើសរើសតាមរយៈការបោះឆ្នោត ដោយតំណែងប្រធានត្រូវប្រគល់ជូនអ្នកដែលមានសំឡេងឆ្នោតច្រើនបំផុត អនុប្រធានសម្រាប់អ្នកដែលមានសំឡេងច្រើនបំផុតទី២ និងសមាជិកផ្សេងៗទៀតដែលនៅសល់នឹងត្រូវបានគេជ្រើសរើសជាសមាជិក។

សេចក្តីណែនាំលើកឡើងថា សមាជិកដែលមានស្រាប់របស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់ថ្នាក់រៀន អ្នកដែលមាន ប្រជាប្រិយភាពក្នុងសហគមន៍ សប្បុរសជន និងសមាជិក SSC (ដែលមានស្រាប់) ជាចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យគួរត្រូវបានគេ ផ្តល់អទិភាពឲ្យនៅក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសទាំងនេះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សេចក្តីណែនាំពុំបានពន្យល់ពីរបៀបដែលសមាជិក SSC ដែលមានលទ្ធភាពត្រូវបានគេបញ្ជូនឈ្មោះមកដូចម្តេចទេ តែបើតាមការសន្និដ្ឋានអ្នកណាម្នាក់នៅក្នុងសាលារៀន ឬ SSC ដែលមានស្រាប់ដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីរបស់សមាជិក គឺជាអ្នកដែលមានលទ្ធភាព។

នាយកសាលាទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើតគណៈកម្មការសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀនដែលរាប់បញ្ចូលទាំងគ្រូបង្រៀន និងសមាជិក SSC បច្ចុប្បន្ន។ សេចក្តីណែនាំចង្អុលបង្ហាញថា អ្នកដែលមានសិទ្ធិក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស SSC ថ្មីគឺសមាជិក SSC បច្ចុប្បន្ន សមាជិក SSC ពីមុន និងម្ចាស់ជំនួយឯកជននៅក្នុងសហគមន៍។

ការជ្រើសរើសសមាជិករបស់ SSC ធ្វើឡើងដោយការបោះឆ្នោតមួយខែមុនឆ្នាំសិក្សាចាប់ផ្តើមនៅតាមសាលារៀននីមួយៗដោយមានអណត្តិសម្រាប់រយៈពេល១ឆ្នាំ។ ហេតុដូច្នេះហើយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសនេះត្រូវធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

អ្នកឆ្លើយតបដែលជាសមាជិករបស់ SSC បានរាយការណ៍ថា ជាមធ្យមគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀននីមួយៗមានសមាជិកចំនួន៨នាក់ ដែលស្ទើរតែស្មើគ្នានឹងសេចក្តីណែនាំស្តីពី SSC (ពោលគឺសមាជិក៦នាក់ ឬច្រើនជាងនេះដោយផ្អែកទៅលើទំហំរបស់សាលារៀន)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សមាជិកភាគច្រើនមានចំណេះដឹងតិចតួចអំពីសមាសភាពរបស់ SSC ដែលពួកគាត់បានចូលរួម។ ចំណុចនេះអាចឆ្លុះបញ្ចាំងនូវការប្រឈមមុខមួយចំនួនថា តើក្រុមនេះដំណើរការបានល្អដែរឬទេ និងថាតើក្រុមនេះជាក្រុមដែលត្រឹមត្រូវមួយនៅក្នុងការគាំទ្រសាលារៀនរបស់ខ្លួនដែរឬអត់។ សមាជិក SSC ភាគច្រើនរាយការណ៍ពីចំនួនខុសៗគ្នានៃសមាជិកដែលពួកគាត់បានគិតថាពួកគាត់បានធ្វើការជាមួយ (ដូចដែលបានបង្ហាញសមាជិកមានពី១-២០នាក់ត្រូវបានគេរាយការណ៍) ដែលជាចំណុចបញ្ហាមួយបង្ហាញពីការខ្វះខាតឆ្លងឆ្លូវនូវការចែករំលែកព័ត៌មានដែលច្បាស់លាស់ស្តីពីផ្នែកនានារបស់សាលារៀន ព្រមទាំងបញ្ជាក់ពីការខ្វះការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាប់ជាប្រចាំ ឬការប្រជុំជាទៀងទាត់ក្នុងចំណោម SSCs។ អ្វីដែលកាន់តែភ្ញាក់ផ្អើលថែមទៀតគឺថា នាយកសាលាមួយចំនួន ជាពិសេសនៅរាជធានីភ្នំពេញគឺពុំបានដឹងតែម្តងពីការមានក្រុម SSC និង / ឬ ចំនួនពិតប្រាកដនៃសមាជិករបស់ SSC របស់ខ្លួនផ្ទាល់។

សេចក្តីណែនាំស្តីពី SSC ដាក់បញ្ចូលនូវការលើកទឹកចិត្តស្ត្រីឲ្យគេបោះឆ្នោតគាំទ្រធ្វើជាសមាជិករបស់ SSC។ នៅក្នុងការសិក្សានេះ ភាគច្រើននៃអ្នកចូលរួមរបស់ SSC គឺជាស្ត្រីដែលមានប្រមាណជា ៧៤% នៃសំណាករបស់ SSC។ គេមិនអាចជួប SSC ជាបុរសបានទេ ឬទំនងជាសមាជិករបស់ខ្លួនដែលជាស្ត្រីមានចំនួនលើសច្រើនពេក។

អ្នកចូលរួមដែលជាសមាជិករបស់ SSC ប្រមាណជា ៦០% នៅក្នុងការសិក្សានេះគឺជាមនុស្សជាន់ខ្ពស់ដែលមានអាយុលើសពី ៥០ឆ្នាំ ហើយស្ទើរតែពីរភាគបីនៃពួកគាត់បានរាយការណ៍ថាមានកម្រិតវប្បធម៌ទាបជាងកម្រិតវិទ្យាល័យ។ ការចូលរួមពីសំណាក់ប្រជាជនដែលមានវ័យក្មេង និងអ្នកទាំងឡាយណាដែលមានសញ្ញាប័ត្រសាកលវិទ្យាល័យនៅក្នុង SSCs នៅមានកម្រិតទាបបើយោងទៅលើសំណាកដែលបានសម្ភាសន៍។ ចំណុចនេះប្រហែលមិនមានអ្វីគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលទេបើពិចារណាទៅតាមសមាសភាពដែលបានកំណត់របស់ SSCs ដែលភាគច្រើនជាមន្ត្រីអប់រំចូលនិវត្តន៍ គណៈកម្មការវត្ត តាជី យាយជី តំណាងឪពុកម្តាយ និងតំណាងសហគមន៍ដែលទំនងជាអ្នកដែលមានវ័យចំណាស់។ មនុស្សទាំងនេះតំណាងឲ្យសហគមន៍ដើម្បីឲ្យគេអាចលើកយកបញ្ហានានាទៅដាក់ក្នុងរបៀបវារៈរបស់សាលារៀន និងធ្វើការជាមួយសាលារៀនដើម្បីកែលម្អទំនាក់ទំនង និងការអភិវឌ្ឍរបស់សាលារៀន និងសហគមន៍។

នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC សមាជិកទាំងអស់ត្រូវជ្រើសរើសដោយផ្អែកលើការបោះឆ្នោតដែលត្រូវធ្វើឡើងនៅមុនពេលឆ្នាំសិក្សាថ្មីចាប់ផ្តើម។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ទិន្នន័យបានបង្ហាញនូវការខុសប្លែកគ្នាមួយ។ ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃសមាជិក SSC បានរាយការណ៍ថា សមាជិកត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរយៈការបោះឆ្នោតចំណែក ៤២% ទៀត បានអះអាងថា នាយកសាលាបានចាត់តាំងពួកគាត់ដោយពុំមានការបោះឆ្នោតទេ។ សមាមាត្រក្នុងចំនួនតូចរបស់សមាជិកបានលើកឡើងថា សមាជិក SSC បានស្ម័គ្រចិត្តធ្វើជាសមាជិក។

នៅពេលដែលគេសួរនាំអំពីភាពញឹកញាប់នៃការជ្រើសរើសសមាជិករបស់ SSC ការយល់ឃើញមានភាពខុសគ្នា ដោយ ៣០% រាយការណ៍ថា ការជ្រើសរើសធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ ហើយ ៣៦% អះអាងថា ការជ្រើសរើសធ្វើឡើងនៅពេលណាដែលសមាជិកចាស់បានចាកចេញពី SSC។ អ្នកដែលនៅសល់ផ្សេងៗទៀតបាននិយាយថា ការជ្រើសរើសសមាជិក SSC ត្រូវបានគេធ្វើឡើងរៀងរាល់ ២ ឬ ៣ឆ្នាំម្តង ឬមិនបានធ្វើឡើងតែម្តង។ ទស្សនៈដែលមានភាពខុសគ្នាទាំងនេះបង្ហាញពីការអនុវត្តជាក់ស្តែង ដែលភាពផ្ទុយគ្នានៃរបៀបដែលសមាជិករបស់ SSC ត្រូវបានគេជ្រើសរើសដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងអ្វីដែលបានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC។

បើទោះបីជាមានតម្រូវការសម្រាប់ការបោះឆ្នោត និងការបោះឆ្នោតឡើងវិញសម្រាប់សមាជិក SSC ក៏ដោយ ក៏អ្នកចូលរួមដែលជា SSC ភាគច្រើនបានរាយការណ៍ថា សាលារៀនកម្រផ្លាស់ប្តូរ ឬមិនដែលបានផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពសមាជិក SSC ទេសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ដោយមានអ្នកចូលរួមតែ ១៧% ប៉ុណ្ណោះបាននិយាយថា មានការផ្លាស់ប្តូរមួយចំនួនចំពោះសមាជិករបស់ SSC។ លទ្ធផលនេះ ប្រហែលជាបង្ហាញទាំងការខ្វះការចាប់អារម្មណ៍ពីសំណាក់សហគមន៍ទូទៅ ឬចំណោទចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់សាលារៀនក្នុងការធ្វើឲ្យមានការចាប់អារម្មណ៍ឡើងវិញក្នុងចំណោមសមាជិក SSC និងក្នុងការធ្វើឲ្យមានការចូលរួមពីសមាសភាពខុសៗគ្នាច្រើនថែមទៀតរបស់សមាជិក SSC ពីសហគមន៍ទូទៅ។ ជាថ្មីម្តងទៀត ការជ្រើសរើសឡើងវិញដោយអកម្មនូវសមាសភាពរបស់ SSC គឺជាសញ្ញាមួយប្រកបដោយសក្តានុពលភាពនៃការឲ្យតម្លៃទាបទៅលើតួនាទី

របស់ក្រុមនេះ ព្រមទាំងលើកឡើងនូវកង្វល់មួយដែលថា សាលារៀនប្រហែលជាពុំមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ SSC ឲ្យបានល្អបំផុតនៅក្នុងការកែលម្អការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនទេ។

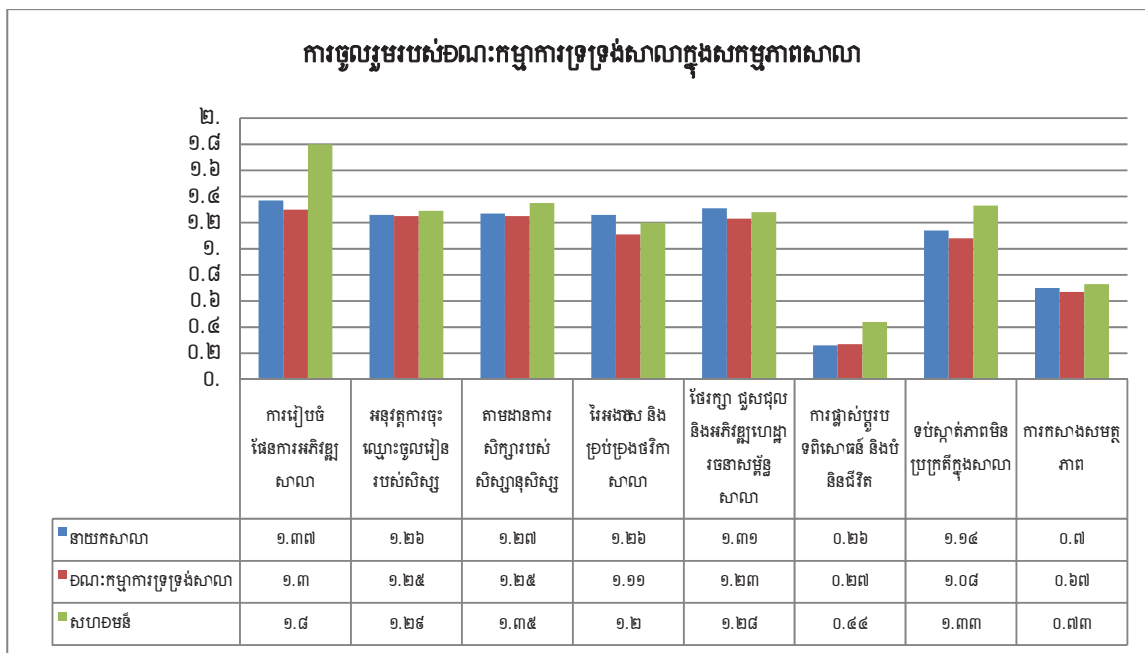
នៅពេលគេសួរអំពីការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត សមាជិក SSC ជាទូទៅបានរាយការណ៍ថា ប្រព័ន្ធដែលផ្អែកលើការបោះឆ្នោតគឺជាការអនុវត្តជាក់ស្តែងទូទៅមួយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អ្នកឆ្លើយតបដែលជា SSC ចំនួន ២៥% បានចង្អុលទៅរកប្រធានរបស់ SSC ដែលធ្វើការសម្រេចចិត្តជាចុងក្រោយ។ ដោយស្របជាមួយនឹងភស្តុតាងជាអន្តរជាតិ លទ្ធផលនេះហាក់ដូចជាបង្ហាញថា នៅក្នុងសមាមាត្រដ៏ច្រើនរបស់សាលារៀន ការសម្រេចចិត្តជាចុងក្រោយគឺស្ថិតនៅលើបុគ្គលតែពីរបីនាក់ប៉ុណ្ណោះ។

ការចូលរួមជាទូទៅរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលាអ្វីៗ

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពសាលារៀនគឺជាចំណុចសំខាន់នៃការយកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ និងនាយកសាលាជាយូរមកហើយ ក្នុងគោលបំណងកែលម្អការបំពេញការងារ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងជាច្រើនត្រូវបានគេធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានទសវត្សកន្លងមកនេះ តាមរយៈការពង្រឹងតួនាទី និងដំណើរការរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន (SSC)។ គណៈកម្មការនេះត្រូវបានគេបង្កើតឡើងជាបណ្តាញមួយសម្រាប់ការវិនិយោគដែលកាន់តែទូលំទូលាយឡើងពីសំណាក់សហគមន៍នៅក្នុងការយល់ដឹង និងការចែករំលែកទៅដល់អ្វីដែលកំពុងកើតមានឡើងនៅសាលារៀន ចាប់ពីការរៀបចំផែនការរហូតដល់ការអនុវត្ត ដល់ការវាយតម្លៃ និងដល់ការធ្វើរបាយការណ៍។ ការសិក្សានេះបំពេញនូវតម្លាភាពមួយនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវដែលផ្តោតលើការយកចិត្តទុកដាក់ថែមទៀតទៅលើដំណើរការរបស់ SSCs។ ប្រភពទិន្នន័យទាំង៣ ដែលបានមកពីនាយកសាលា សមាជិក SSC និងសមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែនជា SSC បង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀននៅកម្រិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាជាទូទៅ នៅមានកម្រិតទាបមែនទែននៅឡើយ។ គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀនដែលគេរំពឹងទុកថា នឹងដើរតួនាទីដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ មិនត្រូវបានគេមើលឃើញថាកំពុងដំណើរការនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលគេចង់បាននៅឡើយទេ។ លទ្ធផលនានាបង្ហាញនូវការខ្វះខាតដ៏សំខាន់មួយពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជិតស្និទ្ធរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍នៅក្នុងការលើកកម្ពស់ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ដូចដែលគេអាចមើលឃើញនៅក្នុងតួលេខទី១ នាយកសាលា សមាជិក SSC និងសមាជិកមិនមែន SSC បានរាយការណ៍ថា សាលារៀនមានទំនោរទៅរកការដំណើរការដោយឯករាជ្យដោយមានការចូលរួមតិចតួចពីសហគមន៍របស់ខ្លួន។ ទោះបីជាមានសូចនាករមួយចំនួននៃការកើនឡើងនូវការចូលរួមពីសំណាក់ SSCs នៅក្នុងសកម្មភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនរបស់សាលារៀនក៏ដោយ បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងការសិក្សាកន្លងមក ក៏ការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅតែត្រូវបានគេពិពណ៌នាជាទូទៅថា នៅមាន "កម្រិតទាប" ដែរ។

ទោះបីមានលទ្ធផលទាំងនេះក្តី ភស្តុតាងសំខាន់ៗត្រូវបានគេចងក្រងជាឯកសារទាក់ទងនឹងទម្រង់នៃសកម្មភាពនានារបស់សាលារៀនដែលសមាជិករបស់SSCយកចិត្តទុកដាក់។ តួលេខទី១បង្ហាញថា សកម្មភាពមួយចំនួនរបស់សាលារៀនគឺទំនងណាស់ថាត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់ នេះបើតាមទស្សនៈរបស់អ្នកឆ្លើយតបចំណែកឯសកម្មភាពមួយចំនួនទៀតត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់តិចតួច។ បើទោះបីជាកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សមាជិក SSC នៅមិនទាន់ដល់កម្រិតដែលអាចទទួលយកបានក៏ដោយ ក៏តាមសេចក្តីរាយការណ៍ SSCs

បានចូលរួមកាន់តែច្រើនឡើងនៅក្នុងសកម្មភាពនានាដូចជា “ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន” និង “ការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន” ជាងអ្វីដែលគេបានរកឃើញកន្លងមក។ ភស្តុតាងនេះបង្ហាញពីការចាប់អារម្មណ៍ដែលកំពុងកើនឡើងមួយពីសំណាក់សហគមន៍នៅក្នុងការរៀបចំផែនការ និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ភស្តុតាងបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដែលកាន់តែមានលក្ខណៈវិជ្ជមានមួយរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀន។ ការសិក្សានេះ បានរកឃើញថា ភាគច្រើននៃសមាជិក SSC បានចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងសកម្មភាពនានារបស់សាលារៀនដូចជា “ការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន” “ការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស” “ការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ” ព្រមទាំង “ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីនានា”។ បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍ មានសមាមាត្ររបស់សមាជិក SSC មួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្ស ព្រមទាំងការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ។ អ្វីដែលកាន់តែអាក្រក់នោះគឺការខ្វះការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុង “ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត” និង “ការកសាងសមត្ថភាពនៅតាមសាលារៀន”។ បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍សមាជិក SSC ស្ទើរតែទាំងអស់ពុំបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពទាំង២នេះទេ។ បើពិចារណាជារួម ទាំងនាយកសាលា ទាំងសមាជិក SSC និងសមាជិកមិនមែន SSC មានទស្សនៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅលើកម្រិត និងលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនក្នុងចំណោមតំបន់ទាំង៦នៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ដោយសារសមាជិកមិនមែន SSC ពុំមានភាពជិតស្និទ្ធជាមួយសាលារៀនដូចនាយកសាលា និងសមាជិក SSC របស់ខ្លួន ជាទូទៅពួកគាត់យល់ឃើញថាមានការចូលរួមកាន់តែច្រើនសម្រាប់សកម្មភាពរបស់ SSC ជាងសមាជិករបស់ SSC ខ្លួនឯងផ្ទាល់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គេគួរកត់សម្គាល់ថាជាងពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកមិនមែន SSC បានរាយការណ៍ពីការពុំមានចំណេះដឹងអំពីសកម្មភាព និងការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការរបស់សាលារៀន ហេតុដូច្នេះហើយ ពួកគាត់ពុំមានលទ្ធភាពផ្តល់នូវទស្សនៈមួយស្តីពីសកម្មភាពជាក់លាក់បានទេ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការសិក្សានេះបន្ថែមនូវភស្តុតាងដ៏សំខាន់ថា ទោះបីជានាយកសាលា សមាជិក SSC និងសមាជិកមិនមែន SSC ទំនងជាមានទស្សនៈដូចគ្នាស្តីពីកម្រិត និងលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនក៏ដោយក៏ការអនុវត្តជាក់ ស្តែងនូវគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅមិនទាន់បានយល់ជ្រួតជ្រាបពីសហគមន៍ទូទៅទេជាពិសេសក្នុងករណីរបស់អ្នកដែលមិនមែនជា SSC។

តួលេខទី១ ៖ ការចូលរួមរបស់SSCនៅក្នុងសកម្មភាពនានារបស់សាលារៀន

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថាពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថាចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថាចូលរួមច្រើន។

ការរកឃើញតាមរយៈការសម្ភាសន៍ដែលបានរៀបចំជាវគ្គនាសម្ព័ន្ធគឺមានសង្គតភាពជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាជាក្រុមចំនួន១២ក្រុម ជាមួយសិស្ស និងការសម្ភាសន៍ជាមួយតំណាងរបស់ NGO។ អ្នកចូលរួមដែលជាសិស្សសាលាចំនួនជាង៥០% ពុំមានគំនិតអ្វីទៅទាក់ទងនឹងអ្នកដែលចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាព និងដំណើរការរបស់សាលារៀន ឬពីគ្នាទៅវិញទៅមករបស់ SSCs។ អ្នកចូលរួមដែលជាសិស្សមួយចំនួនបានដឹងថា មានគណៈប្រតិភូ ឬសមាជិកសហគមន៍មួយចំនួនបានមកសាលារៀនរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែជាទូទៅពួកគេមិនអាចកំណត់បានទៅថាតើពួកគាត់ជាអ្នកណា ឬតើគ្នាទៅវិញទៅមករបស់ពួកគាត់មានអ្វីខ្លះ។ ពួកគេប្រហែលជា៤០% ស្គាល់ក្រុមខ្លះក្នុងចំណោមក្រុមនានាដែលម្តងម្កាលមកធ្វើការជាមួយសាលារៀន។ អ្នកទាំងនោះរួមមានបុគ្គលិក របស់ NGO ឪពុកម្តាយ សមាជិកគណៈកម្មការវត្ត អាជ្ញាធរ ដែនដី (ប្រធានភូមិ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នគរបាល) និងមន្ទីរអប់រំខេត្ត ព្រមទាំងបុគ្គលរបស់ MoEYS។ តាមធម្មតា សមាជិកក្រុមទាំងនេះមកក្នុងកាលៈទេសៈខុសៗគ្នា។ ឪពុកម្តាយមកសាលារៀននៅពេលដែលការសិក្សារបស់កូនៗមានបញ្ហា ឬនៅពេលដែលពួកគាត់ចង់ដឹងពីការរីកចំរើននៃការសិក្សារបស់កូនៗគាត់ពីគ្រូបង្រៀន ឬសាលារៀន។ ពេលខ្លះគេបានរាយការណ៍ថា ឪពុកម្តាយពេញចិត្តនៅក្នុងការពិភាក្សាតាមទូរស័ព្ទជាជាងការមកសាលារៀន។ បុគ្គលិករបស់ NGO មកសាលារៀនដើម្បីពិនិត្យមើលស្ថានភាពនៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ឬដើម្បីពិនិត្យ មើលការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សដែលទទួលអាហារូបករណ៍របស់ខ្លួន។ ពួកគេមានអារម្មណ៍ថា ក្រុមប្រឹក្សាសាសនាតាមមូលដ្ឋាន សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរដែនដីមកទស្សនៈកិច្ចសាលារៀនតែនៅពេលដែលសាលារៀនត្រូវការពួកគាត់ ដើម្បីប្រមូលលុយសម្រាប់ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តប៉ុណ្ណោះ។ បុគ្គលិកមកពី POE និង MoEYS ត្រូវបានគេយល់ថាមកទស្សនៈកិច្ចសាលារៀនសម្រាប់គោលបំណងអធិការកិច្ចសាលារៀន។ ផ្ទុយទៅវិញ នគរបាលមកសាលារៀននៅពេលដែលមានការវាយតប់គ្នា ឬចំណុចបញ្ហាណាមួយទាក់ទងនឹងសន្តិសុខប៉ុណ្ណោះ។ ពេលវេលាតែ

មួយគត់ដែលសមាជិកក្រុមទាំងនេះ ភាគច្រើនមកសាលារៀនទាំងអស់គ្នាគឺនៅថ្ងៃដែលមានការណែនាំនៅសាលារៀន ពិធីផ្តល់រង្វាន់ដល់សិស្សពូកែ ការប្រជុំប្រចាំឆ្នាំរបស់សាលារៀន។

តាមរយៈការសម្ភាសន៍ជាមួយតំណាង NGO ចំណុចបញ្ហាស្រដៀងគ្នានេះមែនទែនត្រូវបានគេរាយការណ៍។ អ្នកឆ្លើយតបចំនួន១៤នាក់ ក្នុងចំណោម១៥នាក់ បានបញ្ជាក់ថា សហគមន៍បានចូលរួមតែនៅក្នុងសកម្មភាពអង្គាសមូលនិធិសម្រាប់សាងសង់ ឬថែទាំបន្ទប់រៀនថ្មី ខ្លោងទ្វារ ឬរបង ទិញឧបករណ៍ថ្មី ឬសម្ភារៈការិយាល័យសម្រាប់សាលារៀន និងកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀនប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងសាលារៀនមួយចំនួនដែល NGO របស់ខ្លួនធ្វើការ ពួកគាត់ក៏បានផ្សព្វផ្សាយពីយុទ្ធនាការចុះឈ្មោះចូលរៀនតាមរយៈការចុះទៅតាមផ្ទះ ដែលកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀនរស់នៅ និងស្នើសុំឲ្យឪពុកម្តាយចុះឈ្មោះកូនៗរបស់ពួកគាត់នៅសាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពួកគាត់ពុំយល់ឃើញថា សហគមន៍បានចូលរួមនៅក្នុងការកិច្ចសំខាន់ៗជាច្រើនរបស់សាលារៀនទេ ដូចជាការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ការត្រួតពិនិត្យមើលថវិការបស់សាលារៀន ការត្រួតពិនិត្យដំណើរការនៃការបង្រៀន និងការរៀន ការរៀបចំការប្រជុំជាទៀងទាត់ជាមួយសាលារៀន ការកំណត់បញ្ហារបស់សាលារៀន និងការផ្តល់អនុសាសន៍លើដំណោះស្រាយ ព្រមទាំងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ទៅឲ្យសាលារៀនសម្រាប់ការកែលម្អបន្ថែមទៀត។

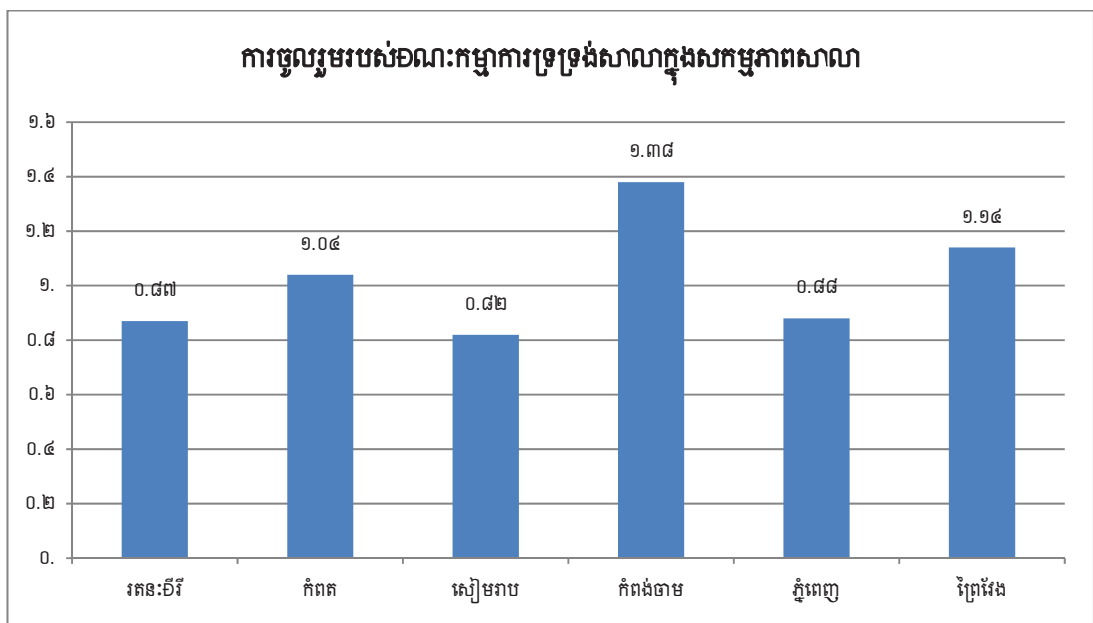
ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ទៅតាមតំបន់

ការវិភាគទៅលើលទ្ធផលនានានៃការប្រមូលទិន្នន័យដោយផ្អែកទៅលើតំបន់ផ្តល់នូវភស្តុតាងមួយចំនួនដែលការចូលរួមរបស់សហគមន៍គឺទំនងជាយល់ឃើញ និងឬកំពុងដំណើរការខុសគ្នានៅតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា។ ការធ្វើតេស្តសារៈសំខាន់ (significance) ដោយប្រើប្រាស់ t -test មួយទៅលើកម្រងទិន្នន័យរបស់នាយកសាលា និង SSC² បង្ហាញថា មានភាពខុសគ្នាជាដុំកំរិតមួយផ្នែកស្ថិតិចំពោះកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលគេយល់ឃើញនៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងដំណើរការរបស់សាលារៀនរវាងសាលារៀននៅភ្នំពេញ និងសាលារៀននៅក្រៅទីក្រុង ($p < 0.05$)។ ជារួម ការរកឃើញនានាបង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលគេយល់ឃើញមានកម្រិតទាបជាងខ្លាំងនៅក្នុងតំបន់ទីក្រុង។ ទិន្នន័យនៃការឆ្លើយតបរបស់នាយកសាលា និងសមាជិក SSC គាំទ្រដូចគ្នាទៅលើភស្តុតាងដែលថា សមាជិក SSC នៅតាមបណ្តាខេត្តផ្សេងៗទៀត មានកម្រិតនៃការចូលរួមខ្ពស់ជាងនៅក្នុង “ការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ” និង “ការរកសាងសមត្ថភាព”។ ទិន្នន័យនៃការឆ្លើយតបរបស់សមាជិក SSC បានបង្ហាញថាម្យ៉ាងទៀតថា SSCs នៅតាមសាលារៀនតាមជនបទ ហាក់ដូចជាមានកម្រិតនៃការចូលរួមខ្ពស់ជាងនៅក្នុង “ការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស” “ការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន” និង “ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត” បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងសមាភាគីរបស់ខ្លួននៅតាមទីក្រុង។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពុំមានភាពខុសគ្នាច្រើនទេត្រូវបានគេរកឃើញទាក់ទងនឹងកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនទេ ($p > 0.05$) ដែលរាប់បញ្ចូលទាំង “ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន” “ការពង្រឹងការចុះ

² ទិន្នន័យរបស់អ្នកមិនមែន SSC មិនត្រូវបានគេប្រើប្រាស់សម្រាប់ការវិភាគនេះទេ ដោយសារការខ្វះចំណេះដឹងរបស់អ្នកដែលមិនមែន SSC អំពីការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនដែលបណ្តាលឲ្យមានការខ្វះទិន្នន័យយ៉ាងច្រើនចំពោះការវាយតម្លៃរបស់ខ្លួនទៅលើការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងចំណុចទាំង ៨ ស្តីពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំឆ្នាំ២០១២ ស្តីពីការបង្កើត SSC

ឈ្មោះចូលរៀន” និង “ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី”។ ភាពខុសគ្នាប្រកបដោយសក្តានុពលទាំងនេះ បង្ហាញពីការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងកាន់តែច្រើនឡើងរបស់សហគមន៍ជាមួយសាលារៀននៅតំបន់ជនបទ និងទំនាក់ទំនងដែលកាន់តែទន់ខ្សោយមួយនៅក្នុងទីក្រុង។

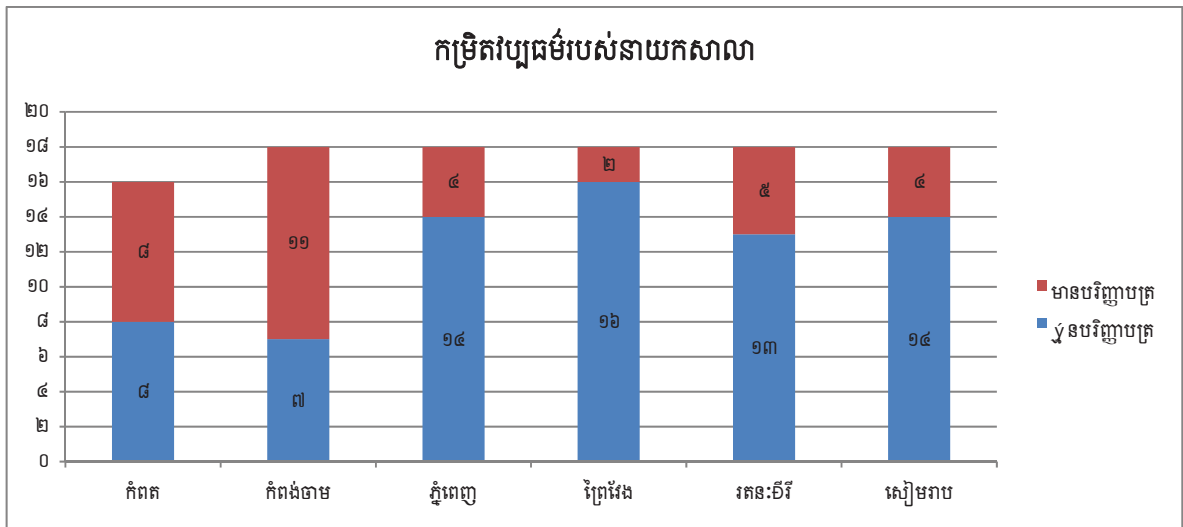
ដើម្បីពិនិត្យមើលពីភាពខុសគ្នាផ្សេងៗទៀតទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានប្រមូលផ្តុំគ្នានូវរាល់គួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវទាំងអស់របស់សមាជិក SSC ដែលគេចង់ស៊ើបអង្កេតមើលនៅក្នុងការសិក្សានេះ ហើយត្រូវបានគេរៀបចំធ្វើតេស្តឌីផេរ៉ង់ស្យែលទៅតាមតំបន់ដោយប្រើប្រាស់ការវិភាគមួយពីការប្រែប្រួល (ANOVA) ។ ការវិភាគបង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់ SSC ដែលគេយល់ឃើញនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនមានភាពខុសគ្នាច្រើនទៅតាមតំបន់ ($p < .05$)។ ភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ខេត្តរតនៈគីរី សៀមរាប និងរាជធានីភ្នំពេញ ការយល់ឃើញពីការចូលរួមរបស់សមាជិក SSC នៅក្នុងសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀនមានកម្រិតទាបបំផុត (សូមមើលតួលេខទី២)។ មានការកែលម្អតិចតួចចំពោះការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសាលារៀននៅក្នុងខេត្តកំពត និងខេត្តព្រៃវែង។ ខេត្តកំពង់ចាម មានការយល់ឃើញពីការចូលរួមរបស់ SSCs ខ្ពស់ជាងគេបំផុតនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់សាលារៀន។ ការរកឃើញទាំងនេះផ្តល់នូវភស្តុតាងមួយចំនួនដែលការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ទំនងជាមិនជាប់ទាក់ទងគ្នាច្រើនទៅនឹងការបែងចែកតំបន់ទីក្រុង និងជនបទ ដោយសារការយល់ឃើញ និងបទពិសោធន៍មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នារវាងនៅរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តរតនៈគីរីដែលជាខេត្តនៅជនបទជាងគេ។ ទោះបីជាភាពខុសគ្នាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសង្គមមួយត្រូវបានគេកត់សំគាល់ក៏ដោយតំបន់ទាំងពីរនេះ ពុំបានមើលឃើញការប្រែប្រួលយ៉ាងធំមួយចំពោះការចូលរួមរបស់ SSC ទេសម្រាប់គួនាទីដែលបានចែងរបស់ខ្លួន។ ការរកឃើញនេះផ្តល់នូវរូបភាពនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍កាន់តែល្អិតល្អន់ថែមទៀត ដែលផ្ទុយនឹងលទ្ធផលកាន់តែទូលំទូលាយឡើងចំពោះការប្រៀបធៀបតំបន់ទីក្រុង និងខេត្ត។

តួលេខទី២ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀនទៅតាមតំបន់

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។ ទិន្នន័យរបស់ SSC ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់សម្រាប់ការវិភាគនេះ.

ទិន្នន័យរបស់នាយកសាលាត្រូវបានគេពិនិត្យមើលដើម្បីស្វែងយល់ថា តើមានភាពខុសគ្នាសំខាន់ណាមួយដែរឬទេរវាងសំណាកនានានៅតាមផ្នែកនីមួយៗ។ ផ្នែកមួយដែលប្រហែលជាដើរតួនាទី ១គឺកម្រិតនៃការអប់រំរបស់នាយកសាលា។ ទិន្នន័យបង្ហាញថា សាលារៀននៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាមទំនងជាមានចំនួននាយកសាលាច្រើនដែលមានសញ្ញាបត្រសាកលវិទ្យាល័យដែលបន្ទាប់មកគឺខេត្តកំពត។ នៅតាមតំបន់ផ្សេងទៀតដោយរាប់បញ្ចូលទាំងរាជធានីភ្នំពេញ នាយកសាលាជាច្រើនទទួលបានការអប់រំត្រឹមកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ឬទាបជាងនេះ។ អ្វីដែលគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលគឺក្នុងចំណោមនាយកសាលាចំនួន ១៨ នាក់ នៅរាជធានីភ្នំពេញដែលត្រូវបានគេជ្រើសរើសសម្រាប់ការសិក្សានេះមានតែ៤នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលគេរាយការណ៍ថាមានសញ្ញាបត្រថ្នាក់សាកលវិទ្យាល័យ។

តួលេខទី៣ ៖ កម្រិតនៃការអប់រំរបស់នាយកសាលានៅតាមតំបន់

នៅក្នុងការវិភាគបន្ថែមទៀតទៅលើទិន្នន័យផ្នែកគុណភាព កត្តាផ្សេងៗត្រូវបានគេរកឃើញថា អាចពន្យល់ពីភាពខុសគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយចំពោះការចូលរួមរបស់ SSCs នៅខេត្តកំពង់ចាម។ កត្តាទាំងនេះជាចំណុចស្នូលសម្រាប់សមាសភាពនៃសមាជិកភាពរបស់ SSC ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់នាយកសាលា និងការលើកទឹកចិត្តដែលនាយកសាលាផ្តល់ឲ្យសមាជិក SSC។ ការវិភាគពីសមាសភាពនៃសមាជិករបស់ SSC បានបង្ហាញថា សាលារៀនជាច្រើនក្នុងចំណោមសាលារៀនសំណាកនៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាមមានគ្រូបង្រៀន នាយករងសាលា និងនាយកសាលាបច្ចុប្បន្នធ្វើជាសមាជិក ឬជាប្រធានរបស់ SSCs។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងសាលារៀនមួយមានគ្រូបង្រៀនចំនួន២នាក់ ដែលកំពុងបំពេញការងារជាសមាជិករបស់ SSC ទទួលបានបន្ទុកផ្នែកជំនួយបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ ចំណែកនាយកសាលាខ្លួនឯងផ្ទាល់មានតួនាទីជាប្រធាន។ ដោយសារសមាជិកទាំងនេះមាននៅក្នុងសាលារៀនរួចស្រាប់ទៅហើយ ពួកគាត់បានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងការងាររបស់សាលារៀន ហើយត្រូវបានគេជូនដំណឹងយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវអ្វីដែលនឹងបន្តកើតមាននៅក្នុងសាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការរៀបចំ SSC ដែលបានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំថ្នាក់ជាតិពុំបានអនុញ្ញាតឲ្យមានការរៀបចំតាមតំបន់នេះទេ ហើយបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ប្រធាន SSC គួរតែជាសមាជិកសហគមន៍ផ្សេងទៀត ដោយជ្រើសរើសបុគ្គលិកបង្រៀនធ្វើជាទីប្រឹក្សា។ ទី២ សមាជិក SSC ភាគច្រើននៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាមបានរាយការណ៍ថា ជាទូទៅនាយកសាលាបានដឹកនាំ SSCs ហើយអញ្ជើញ SSCs មកចូលរួមប្រជុំ ឬព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗរបស់សាលារៀន។ ចំពោះចំណុចនេះ នាយកសាលាដើរតួនាទីកាន់តែសកម្មក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យ SSCs ចូលរួម

នៅក្នុងការងារអភិវឌ្ឍសាលារៀន។ ជាចុងក្រោយ គេកត់សំគាល់ថា នាយកសាលាផ្តល់ឲ្យសមាជិក SSC នូវ គ្រឿងលើកទឹកចិត្តតាមរយៈការបញ្ជូនឈ្មោះពួកគាត់ឲ្យទៅចូលរួមនៅក្នុងសិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ផ្សេងៗ។ សមាជិក SSCs មួយចំនួនសាទរចំពោះឱកាសនានាដូចនេះដែលជាគ្រឿងលើកទឹកចិត្ត និងការ អភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ការងាររបស់ពួកគាត់ និងការទទួលស្គាល់នូវការងាររបស់ពួកគាត់។

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍តាមកម្រិតសាលា

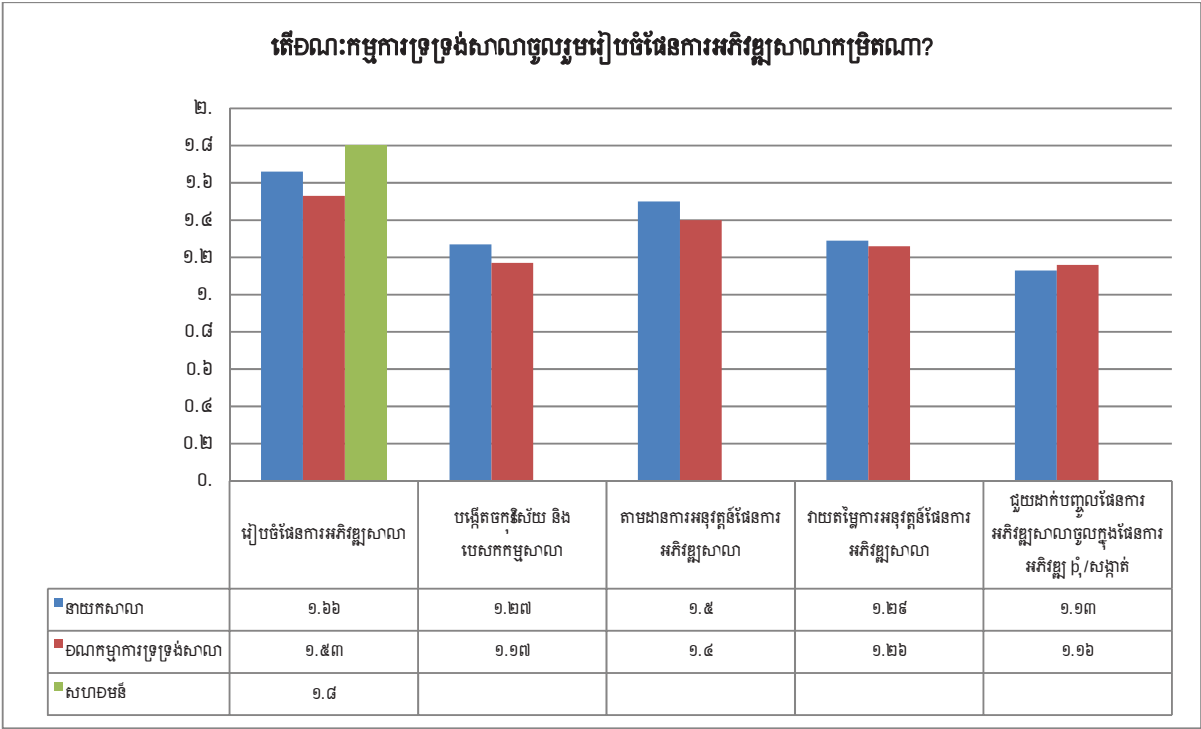
ការវិភាគនូវទិន្នន័យដែលបានញែកឲ្យដាច់ពីគ្នាត្រូវបានគេធ្វើឡើងដើម្បីពិនិត្យមើលថា តើការចូលរួម របស់សហគមន៍ដែលគេយល់ឃើញខុសគ្នាដែរឬទេរវាងសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ។ លទ្ធផលនៃការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់នាយកសាលា និង SSC បញ្ជាក់ថា នៅក្នុងករណីជាច្រើនពុំមានភាព ខុសគ្នាច្រើនទេចំពោះកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលគេយល់ឃើញនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលា រៀនរវាងសាលារៀនក្នុងកម្រិតទាំង២នេះ ($p > 0.05$)។ កម្រងទិន្នន័យទាំង២ បានបង្ហាញពីការវាយតម្លៃស្ទើរតែ ដូចគ្នាទាំងអស់ពីសំណាក់អ្នកចូលរួម។ ភាពខុសគ្នាដែលគួរឲ្យកត់សំគាល់ត្រូវបានគេចងក្រងជាឯកសារមាន តែទៅលើ “ការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន” និង “ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី” ប៉ុណ្ណោះ។ ទិន្នន័យនេះ បញ្ជាក់ថា ជារួមសាលារៀនបឋមសិក្សាបានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវកម្រិតខ្ពស់ជាងមួយ ចំពោះការចូលរួមរបស់ សហគមន៍នៅក្នុងសកម្មភាពនានាដែលលើកកម្ពស់ការចុះឈ្មោះចូលរៀន ចំណែកនៅសាលាមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិវិញ ការចូលរួមមានកម្រិតខ្ពស់ជាងនៅក្នុងសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី ($p < 0.05$)។ លទ្ធផលទាំងនេះចង្អុលបង្ហាញពីការផ្តល់អាទិភាពខុសគ្នារវាងចំណុចបញ្ហានានានៅក្នុងសាលា រៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិដោយបញ្ជាក់ថា សហគមន៍ហាក់ដូចជាមើលឃើញថា លទ្ធភាពនៃ ការចុះឈ្មោះចូលរៀននៅថ្នាក់ដំបូងមានសារៈសំខាន់ជាង។ នៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ការយកចិត្តទុកដាក់ ច្រើនថែមទៀតត្រូវបានគេផ្តល់ទៅលើការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីនៅសាលារៀនមធ្យមសិក្សា។

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ៖ ការវិភាគលម្អិតមួយ

ដើម្បីផ្តល់នូវការវិភាគលម្អិតមួយទៅលើការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន ការ វិភាគពីមួយចំណុចទៅមួយចំណុចត្រូវបានគេធ្វើឡើងដោយផ្អែកទៅលើការឆ្លើយតបនានាចំពោះតួនាទី ដែល បានបញ្ជាក់នីមួយៗរបស់ SSCs។

ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន

ការវិភាគចង្អុលបង្ហាញថា សមាជិក SSC ជាទូទៅបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពជាស្នូលចំនួន២ នៅ ពេលដែលគេសួរអំពីសកម្មភាពនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ៖ (១) ការរៀបចំ និងការបង្កើតផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និង (២) ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការ (សូមមើលតួលេខទី ៤)។ សកម្មភាពផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើតទស្សនៈវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់សាលារៀន ការ វាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការ និងការជួយបញ្ចូលផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍត្រូវបាន សមាជិក SSC យកចិត្តទុកដាក់តិចតួចបំផុត។ ចំណុចនេះអាចបញ្ជាក់ថា ការយល់ដឹងស៊ីជម្រៅផ្នែក ផែនការ អភិវឌ្ឍសាលារៀនមិនត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយដល់សហគមន៍ទេ។

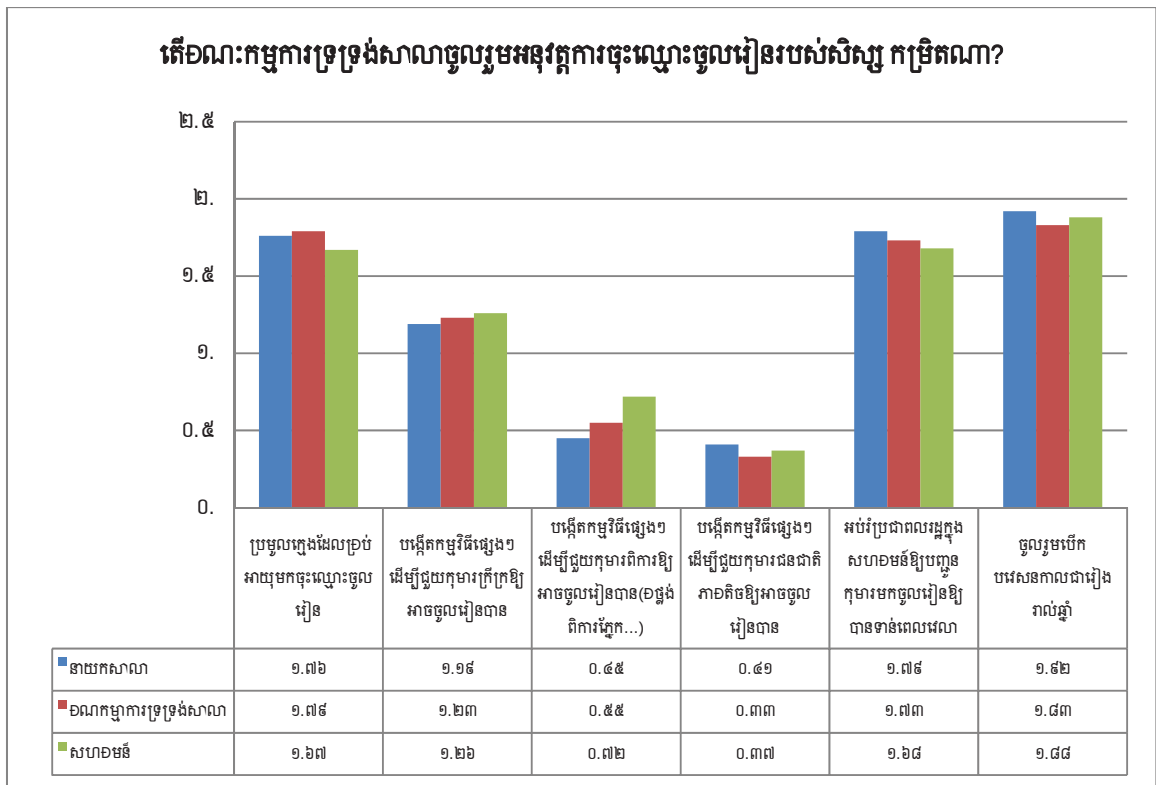

តួលេខទី៤ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថាពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថាចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថាចូលរួមច្រើន។

ការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន

ជាទូទៅ នាយកសាលា សមាជិក SSC និងសមាជិកមិនមែន SSC បានរាយការណ៍ថា សមាជិក SSC បាន ចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន ជាពិសេសនៅក្នុងការបង្កើតកម្មវិធីដ៏រឹងមាំនានា ដើម្បីជួយសិស្សមានលទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំ ទោះបីជាមានឧបសគ្គផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ការលំបាកផ្នែករាងកាយ ឬស្ថានភាពជនជាតិភាគតិចក៏ដោយ (សូមមើលតួលេខទី៥)។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ទិន្នន័យបានបញ្ជាក់ថា ពួកគាត់បានជួយសាលារៀននៅក្នុងវិសាលភាពដ៏ធំមួយនៅក្នុងសកម្មភាពនានាដូចជា ការគាំទ្រដាក់ស្តែងទៅលើយុទ្ធនាការចុះឈ្មោះកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន (“ការប្រមូលកុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀនឲ្យមកសាលារៀន”) ព្រមទាំងអប់រំជាជនតាមមូលដ្ឋានឲ្យបញ្ជូនកូនរបស់គាត់មកសាលារៀននៅពេលដែលគ្រប់អាយុ។ ជាងនេះទៅទៀត លទ្ធផលនានាបង្ហាញថា ពួកគាត់មានចូលរួមច្រើនមែនទែននៅក្នុងការបើកឆ្នាំសិក្សាថ្មីជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការសិក្សានេះបង្ហាញថា សាលារៀនទំនងជាធ្វើការយ៉ាងស្មិតរមួតជាមួយសហគមន៍ក្នុងការទាក់ទាញសិស្សឲ្យមកចុះឈ្មោះចូលរៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពួកគាត់នៅមិនទាន់មានភាពសកម្មគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយនៅក្នុងការលើកកម្ពស់ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និងការឲ្យសហគមន៍ចូលរួមនៅក្នុងការចូលរួមដល់កុមារដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។ ចំណុចនេះគឺ ជាផ្នែកមួយនៃតួនាទីរបស់ SSC ដែលសមាជិកសហគមន៍មិនមែន SSC មានអារម្មណ៍ថា មានលទ្ធភាពច្រើនក្នុងការផ្តល់យោបល់ប្រហែលដោយសារការគាំទ្រសាលារៀននៅក្នុងមធ្យោបាយទាំងនេះអាចងាយមើលឃើញជាង ហើយហេតុដូច្នេះហើយទំនងជាត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីឪពុកម្តាយនៅតាមសហគមន៍។

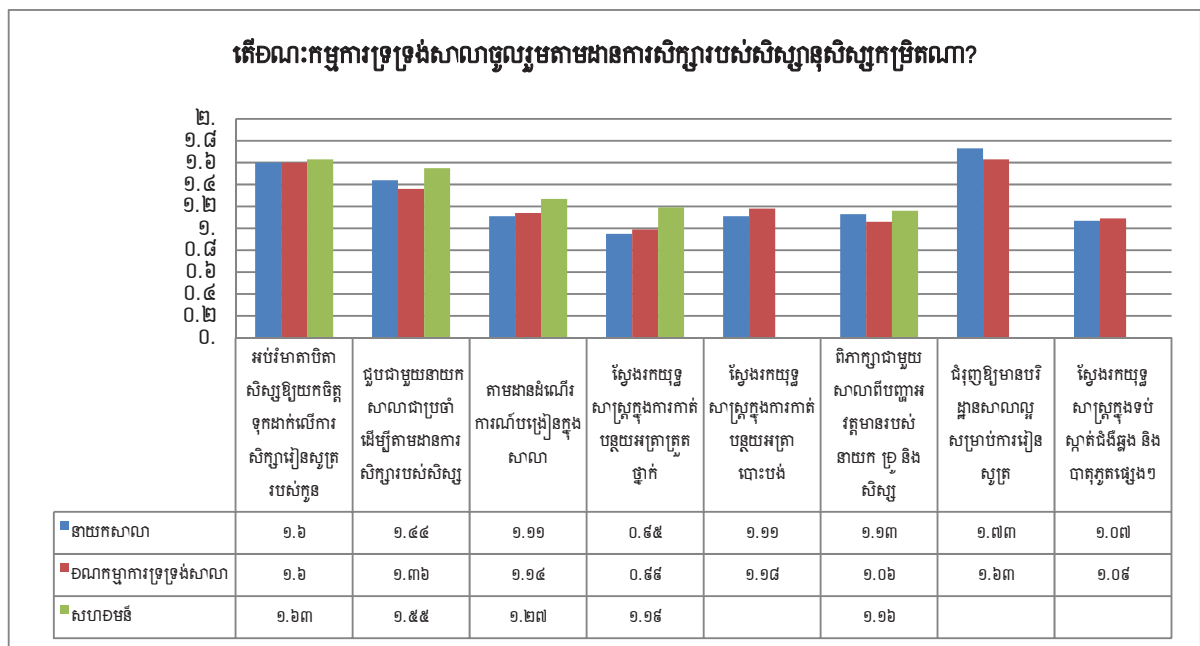
តួលេខទី៥ ៖ ការចូលរួមនៅក្នុងការពង្រឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀន

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថាពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថាចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថាចូលរួមច្រើន។

ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តរបស់សិស្ស

ដូចដែលបានរាយការណ៍ពីខាងដើម ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ជាទូទៅត្រូវបានគេរាយការណ៍ថា មានកម្រិតទាបនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ការវិភាគដាច់ដោយឡែកមួយដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតួលេខទី៦ បានបង្ហាញថា SSCs ពិតជាបានចូលរួមតិចតួចមែននៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យដំណើរការនៃការបង្រៀននៅក្នុងសាលារៀន ការស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាត្រួតថ្នាក់ និងអត្រាបោះបង់ការសិក្សា ការពិភាក្សាពីចំណុចបញ្ហានៃអវត្តមានរបស់នាយកសាលា គ្រូបង្រៀន ឬសិស្ស ព្រមទាំងការបង្កើតនូវយុទ្ធសាស្ត្រនានា ដើម្បីទប់ស្កាត់ជំងឺរីករាលដាល ឬគ្រោះមហន្តរាយ។ លទ្ធផលទាំងនេះបង្ហាញពីការចូលរួមដែលនៅមានកម្រិតមួយនៅក្នុងដំណើរការត្រួតពិនិត្យសាលារៀន ក៏ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រកែលម្អការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនក្នុងចំណោមសមាជិក SSC។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិទ្ធភាពនៃយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនអាចជាចំណោទមួយទាក់ទងនឹងការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី លទ្ធផលប្រកបដោយជោគជ័យត្រូវបានគេចងក្រងជាឯកសារ ស្តីពីការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងការចុះទស្សនៈកិច្ចនៅតាមសាលារៀនដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ លទ្ធផលនានាក៏បានចង្អុលបង្ហាញបន្ថែមទៀតថា សាលារៀន និង SSCs បានរួមសហការគ្នាយ៉ាងស្មិតម្នាក់ក្នុងការអប់រំឪពុកម្តាយឱ្យវិនិយោគច្រើនថែមទៀតទៅលើការរៀនសូត្ររបស់កូនៗរបស់គាត់ និងផ្សព្វផ្សាយពីបរិស្ថានសុខភាពរបស់សាលារៀន។ ការរកឃើញនានាដូចនេះ ចង្អុលបង្ហាញការពិតថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍គឺជាកង្វល់ច្រើន

ថែមទៀតទាក់ទងនឹងចំណុចបញ្ហាទូទៅនៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ព្រមទាំងបរិស្ថានសាលារៀនដែលត្រូវការការយកចិត្តទុកដាក់ និងដំណោះស្រាយបន្ទាន់ជាជាងទិដ្ឋភាពផ្នែកបច្ចេកទេសនៃការត្រួតពិនិត្យការបង្រៀននិងការរៀន។

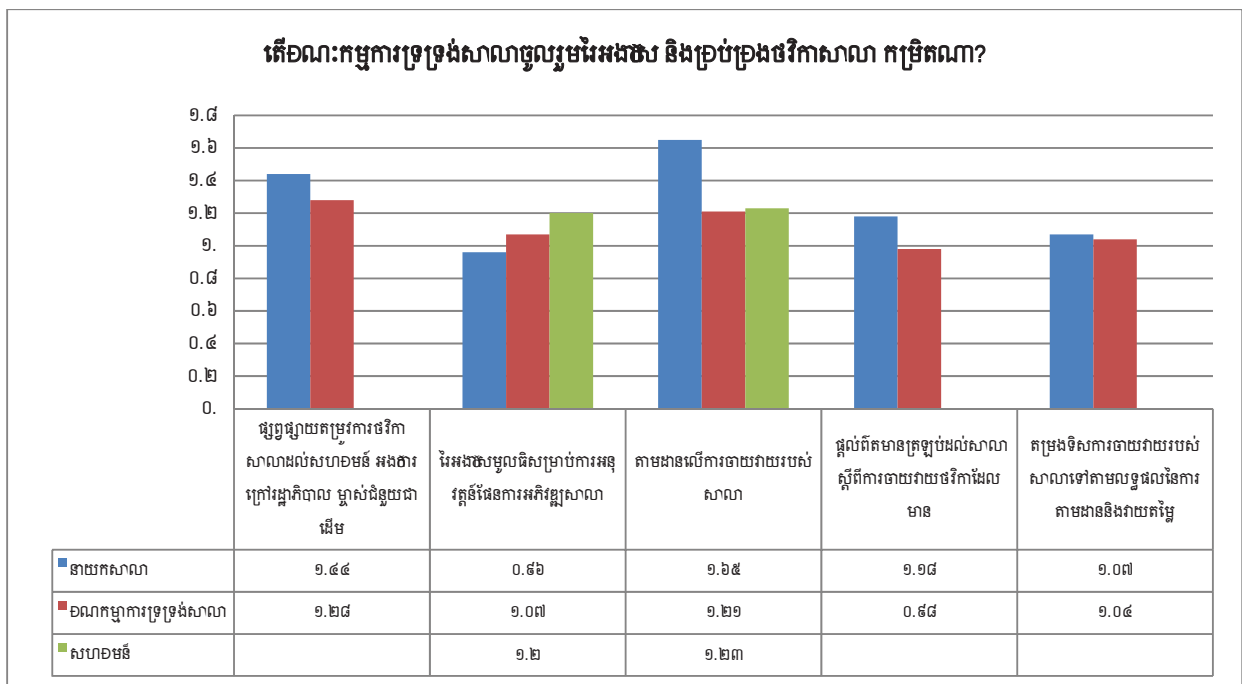

តួលេខទី៦ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

ការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ

នៅពេលដែលគេសួរអំពីការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ ក្រុមភាគីដែលពាក់ព័ន្ធទាំង៣នេះ ឯកភាពថា ដំណើរការរបស់សមាជិក SSCs នៅមានកម្រិតចំពោះបុព្វហេតុនោះ។ ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ការជូនដំណឹងដល់សាលារៀនថា តើសាលារៀនកំពុងតែដើរលើផ្លូវត្រូវដែរឬអត់ និងការរៀបចំការណែនាំឡើងវិញនូវសកម្មភាពនានារបស់ខ្លួន ដោយផ្អែកលើការស្នើសុំគឺជាឧទាហរណ៍ចំបង (សូមមើលតួលេខទី៧)។ សមាជិក SSC ទំនងជាមានចំណេះដឹង ឬការចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងសកម្មភាពទាំងនោះ ដោយធ្វើឲ្យសហគមន៍ពុំបានដឹងពីប្រតិបត្តិការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ឬសកម្មភាពស្វែងរកមូលនិធិទេ។ ការរំពឹងទុកនានាគឺមានតែការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងផ្សព្វផ្សាយពីថវិកាដែលសាលារៀន ត្រូវការជាមួយសហគមន៍តាមមូលដ្ឋានម្ចាស់ជំនួយ ឬ NGO ក្នុងស្រុកប៉ុណ្ណោះក្នុងគោលបំណងរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនបានច្រើនថែមទៀតនៅតាមមូលដ្ឋាន។ ជាងនេះទៅទៀត នាយកសាលាបានរាយការណ៍ពីកម្រិតនៃការចូលរួមដ៏ខ្ពស់នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យពីរបៀបដែលសាលារៀនចំណាយមូលនិធិដែលមានកម្រិតនេះ (ភាគច្រើនទំនងជាមូលនិធិដែលរៀបចំដោយសហគមន៍)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទស្សនៈនេះមិនមាននៅក្នុងចំណោមសមាជិក SSC ខ្លួនឯងផ្ទាល់ទេ។ ជារួមសមាជិក SSC ហាក់ដូចជាត្រូវបានគេទប់ស្កាត់មិនឲ្យចូលរួមនៅក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និងការពិភាក្សាថា តើសាលារៀនដើរលើផ្លូវត្រូវដែរឬទេចំពោះការគ្រប់គ្រងមូលនិធិ។

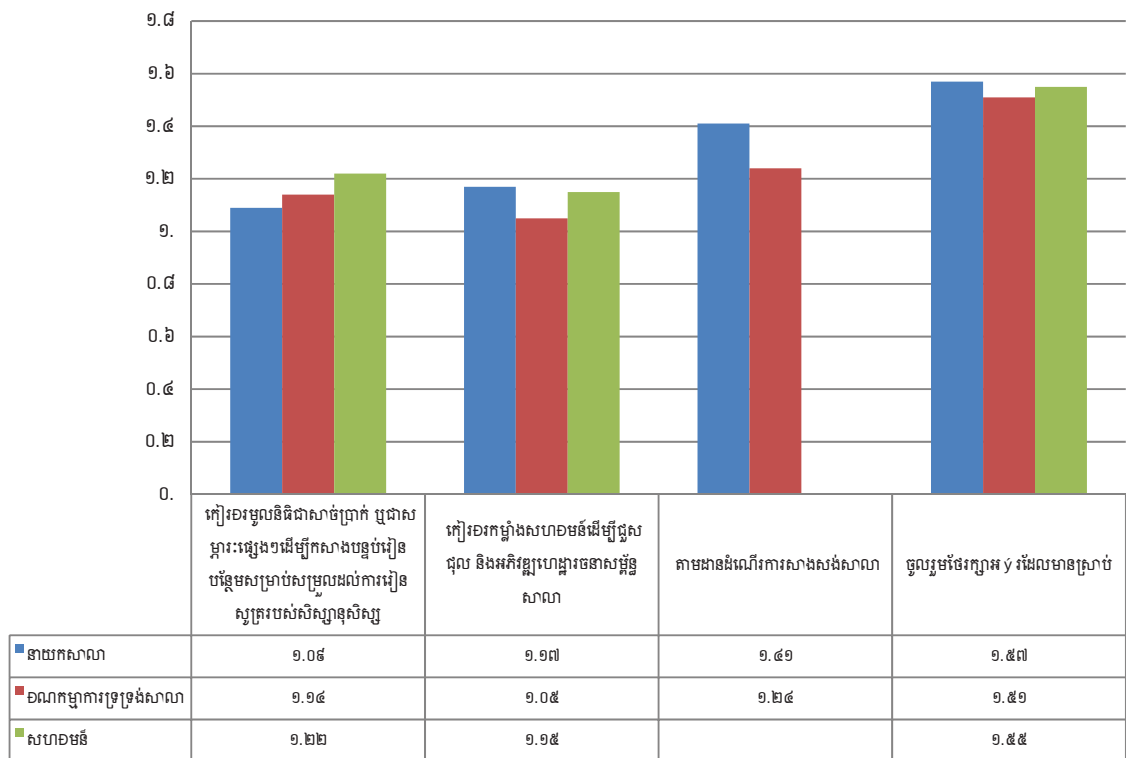
តួលេខទី៧ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិ

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

ការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន

យោងទៅតាមតួលេខទី៨ សមាជិក SSC មានការចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍសមូលនិធិដើម្បីសាងសង់ បន្ទប់រៀនឲ្យបានច្រើនថែមទៀតសម្រាប់សម្រួលដល់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងការគៀងគរកំលាំងពលកម្មតាមមូលដ្ឋានដោយពុំមានការបង់ថ្លៃសម្រាប់ការសាងសង់ ឬការថែរក្សាសាលារៀន។ ប៉ុន្តែទិន្នន័យបញ្ជាក់ថា ពួកគាត់បានបង្ហាញនូវជំនួយមួយចំនួនដល់សាលារៀនចំពោះការត្រួតពិនិត្យដំណើរការនៃការសាងសង់សាលារៀនដើម្បីធានាថា ការងារកំពុងត្រូវបានគេអនុវត្តបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមាន។ ភស្តុតាងដូចនេះបញ្ជាក់ពីការពិតថា សហគមន៍ពុំបានដើរតួនាទីដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀនទេ ប៉ុន្តែមានតែការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀនប៉ុណ្ណោះ។ ការរកឃើញទាំងនេះបញ្ជាក់ថា ទំនាក់ទំនងរបស់សហគមន៍ និងសាលារៀន ចំពោះចំណុចនេះមិនត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងល្អទេ។

**តើឈ្មោះកម្មការទ្រទ្រង់សាលាចូលរួមថែរក្សា ជួសជុល
និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលាកម្រិតណា?**

តួលេខទី៨ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន

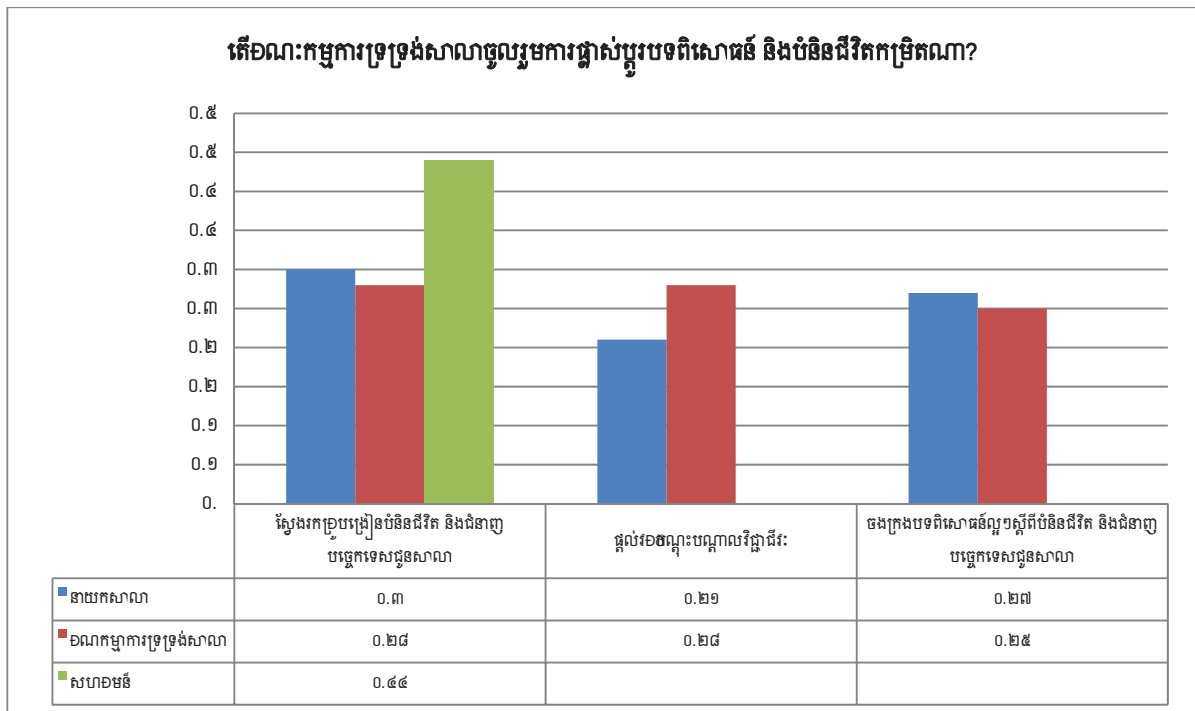
សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត

នៅពេលដែលគេសួរអំពីការចូលរួមរបស់ខ្លួននៅក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត អ្នកចូលរួមទាំង៣ក្រុមនេះបានលើកឡើងនូវចម្លើយដូចគ្នាថា សាលារៀន និងសមាជិក SSC ហាក់ដូចជាមានភាពព្រងើយកន្តើយចំពោះសកម្មភាពនៃការពង្រឹងចំណេះដឹងទាំងនេះ។ ដោយផ្អែកលើតួលេខទី៩ លទ្ធផលបានបង្ហាញថាសមាជិក SSC ស្ទើរតែទាំងអស់ពុំបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពដូចនេះរបស់សាលារៀនទេ។ ការរកមើលកាតីដែលពាក់ព័ន្ធនានាសម្រាប់កម្មវិធីបំណិនជីវិត និងបច្ចេកទេសនៅតាមសាលារៀន ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលពីបំណិនជីវិតដល់សិស្ស និងការចងក្រងនូវការប្រតិបត្តិល្អស្តីពីបំណិនជីវិត និងបច្ចេកទេសតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់សាលារៀន ជាទូទៅមិនត្រូវបានអនុវត្ត និងចូលរួមចំណែកពីសហគមន៍ឡើយ។ ការខ្វះការអនុវត្តនេះបញ្ជាក់ថា សកម្មភាពស្នូលទាំងនេះទំនងជាគោលគំនិតថ្មី ឬតួនាទីដែលមានការយល់ដឹងតិចរបស់ SSC ទាំងក្នុងចំណោមនាយកសាលា និងសហគមន៍ទូទៅ។ ការសម្ភាសន៍ជាមួយតំណាង NGO ដែលបាន និងកំពុងធ្វើការនៅកម្រិតសាលារៀនបង្ហាញថា ទោះបីជាសហគមន៍ត្រូវបានគេផ្តល់ឲ្យនូវតួនាទីក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍ផ្នែកបំណិនជីវិតដល់សិស្ស និងបុគ្គលិករបស់សាលារៀនក៏ដោយ ក៏សាលារៀនស្ទើរតែទាំងអស់ពុំ

បានទទួលនូវគាំទ្រស្តីពីការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិតពីសហគមន៍ដែរ។ អ្នកឆ្លើយតបម្នាក់របស់ NGO មានយោបល់ដូចខាងក្រោម ៖

ជាទូទៅ សហគមន៍មើលឃើញកម្មវិធីចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិតថាជាបន្ទុករបស់ខ្លួន ដោយសារពួកគាត់ត្រូវចំណាយពេលវេលាមកសាលារៀន និងផ្តល់នូវការពិភាក្សា និងបឋកថាស្តីពីការ ចែករំលែកបទពិសោធន៍មួយចំនួន ហើយពួកគាត់ជឿជាក់ថា សកម្មភាពដូចនេះគឺជាតួនាទី និងការ ទទួលខុសត្រូវដាច់មុខរបស់សាលារៀន និងគ្រូបង្រៀន។ ដូច្នេះការវិនិយោគរបស់ពួកគាត់គឺមិនចាំបាច់ ទេ។

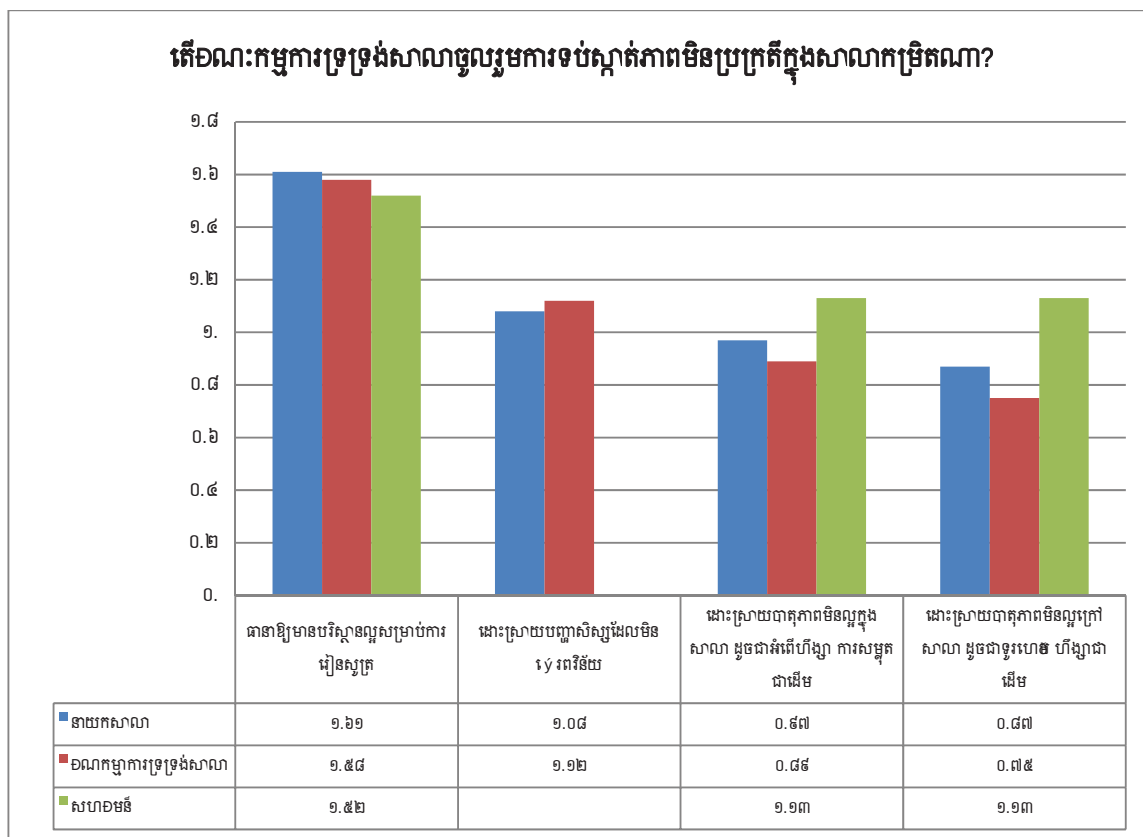
តួលេខទី៩ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី

ជាទូទៅ សហគមន៍បានរាយការណ៍ពីការចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីនៅតាមសាលារៀន។ លទ្ធផលដែលបានបង្ហាញពីមុនៗមកបញ្ជាក់ថា សមាជិក SSC ដែលជាក្រុមស្នូលតំណាងឲ្យសហគមន៍ពុំបានចូលរួមឲ្យបានសកម្មនៅក្នុងការកែលម្អការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីនៅតាមសាលារៀនទេ។ ប៉ុន្តែគេគួរកត់សំគាល់ថា សមាជិក SSC ទំនងជារួមចំណែកដល់ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីរបស់សាលារៀននៅក្នុងចំណុចជាក់លាក់មួយ។ តួលេខទី១០ចង្អុលបង្ហាញថា សមាជិក SSC មានការចូលរួមតិចតួចក្នុងសកម្មភាពទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីដូចជាការដោះស្រាយបញ្ហារបស់សិស្សដែលបានប្រព្រឹត្តខុស និងការដោះស្រាយបញ្ហានៅខាងក្នុង និងខាងក្រៅសាលារៀនដូចជាបញ្ហានៃការសំឡុតបំពាន អំពើហិង្សាល។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នៅពេលមកដល់ចំណុចនៃការធានាសុវត្ថិភាព និងបរិស្ថានដែលមានលក្ខណៈមេត្រីសម្រាប់អ្នក

សិក្សា ការចូលរួមរបស់ពួកគាត់ពិតជាមានកម្រិតខ្ពស់មែនទែនដែលបញ្ជាក់បានថា នៅក្នុងវិសាលភាពខ្លះ សមាជិក SSC មានទំនោរទៅរកការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបរិស្ថាននៃការរៀនសូត្រជាងការ ជួយសាលារៀន នៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលសង្គមមិនត្រូវការ ដូចជាការសំឡត់បំពាន បទព្រមទន្ទ ការលែងល្បែងក្នុងវីដេអូ។ល។

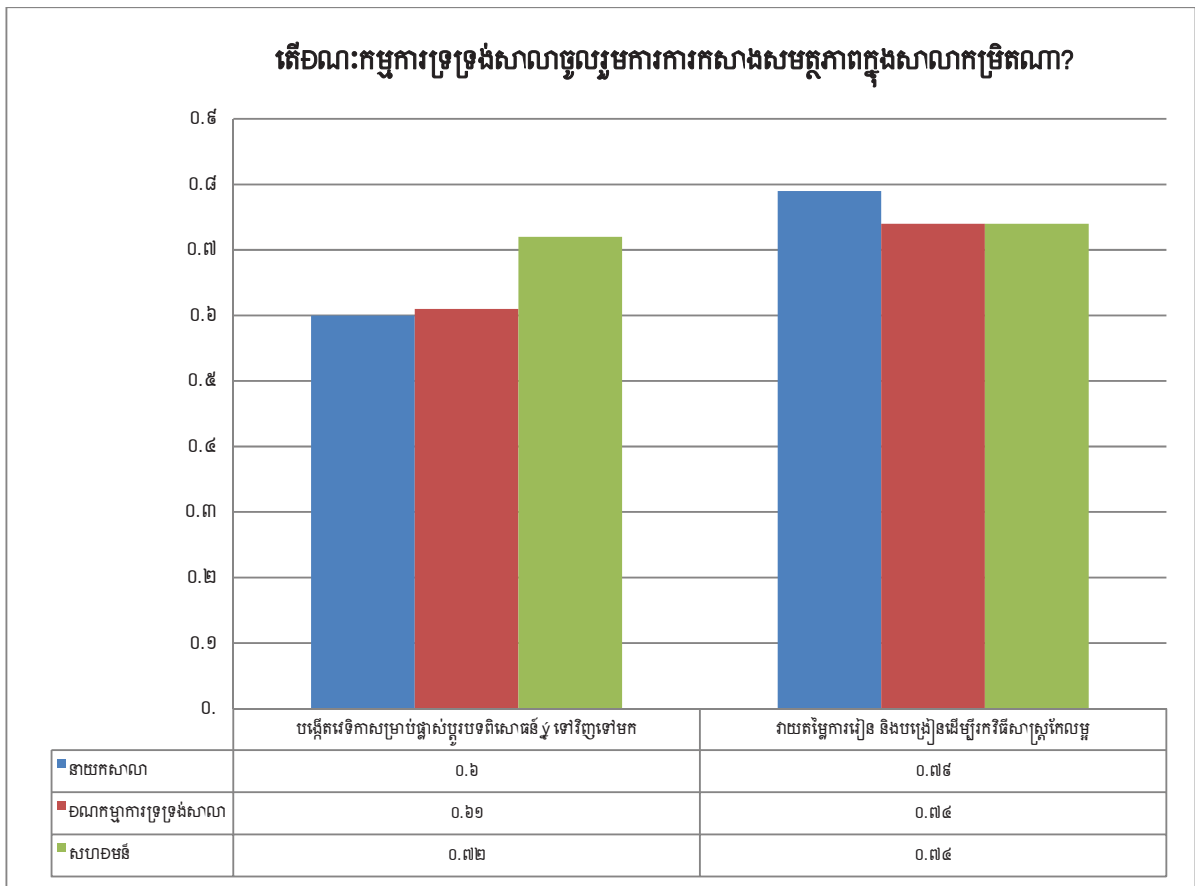

តួលេខទី១០ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

ការកសាងសមត្ថភាព

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នរកឃើញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការកសាងសមត្ថភាពគឺមានកម្រិតទាបមែនទែន។ ការវិភាគពីមួយចំណុចទៅមួយចំណុចគាំទ្រលទ្ធផលទាំងនេះដូចជា ដូចដែលតួលេខទី១១បានបង្ហាញថា សមាជិក SSC មានការចូលរួមតិចតួចជាមួយសាលារៀននៅក្នុងការបង្កើតវេទិកាសម្រាប់សាលារៀន និងសហគមន៍ក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៍ជាមួយគ្នា ព្រមទាំងនៅក្នុងការវាយតម្លៃការរៀនសូត្រ និងការបង្រៀននៅតាមសាលារៀនដើម្បីស្វែងរកមធ្យោបាយកែលម្អចំណុចទាំងនេះ។ ការរកឃើញនេះបញ្ជាក់ថា កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍ដែលមានគោលបំណងកសាងសមត្ថភាពមិនត្រូវបានគេអនុវត្តជាក់ស្តែងឲ្យបានខ្ពស់ទេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននេះ។

តួលេខទី១១ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព

សំគាល់ ៖ ការចូលរួមរបស់ SSC ត្រូវបានគេវាស់ដោយផ្អែកលើកម្រិត Likert មួយដែលមាន៣ពិន្ទុ ដោយពិន្ទុ ០ មានន័យថា ពុំមានការចូលរួម ពិន្ទុ ១ មានន័យថា ចូលរួមតិចតួច និងពិន្ទុ ២ មានន័យថា ចូលរួមច្រើន។

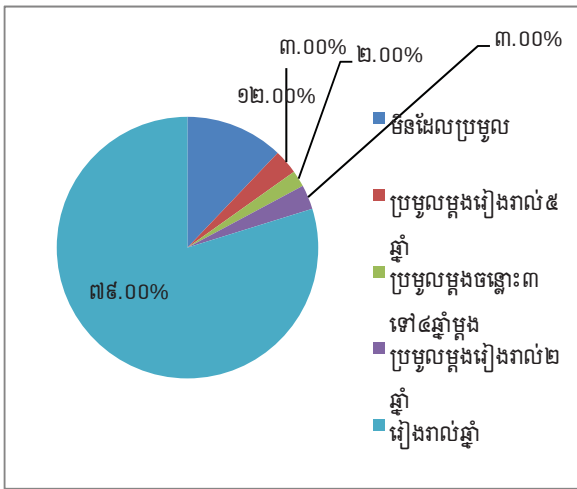
ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន

ដោយសារវាជាផ្នែកមួយនៃការស្រាវជ្រាវពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននេះ ទិន្នន័យស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនក៏ត្រូវបានគេប្រមូលសម្រាប់ធ្វើជាធាតុចូលក្នុងការពិនិត្យពីវិសាលភាព ដែលភាគីរបស់សាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅក្នុងការសិក្សាបច្ចុប្បន្ននេះមានអារម្មណ៍ថា ពួកគាត់មានគណនេយ្យភាពចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនរបស់ខ្លួន និងការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ បច្ចុប្បន្ននេះ ពុំមានការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ជាទូទៅទៅលើការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនទេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយហេតុដូច្នេះហើយ លំដាប់ថ្នាក់នៃការវាស់វែងជាលក្ខណៈតំណាងត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីពិភាក្សាពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនជាមួយអ្នកទាំងឡាយណាដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សានេះ។ ចំណាត់ថ្នាក់នានាមាននៅតាមថ្នាក់ខេត្ត ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពុំមានប្រភពដែលអាចជឿជាក់បាន ឬដែលមានរួចជាស្រេចទេ។

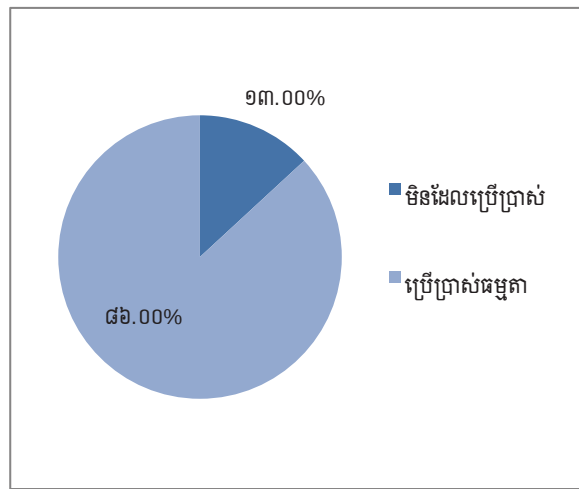
ផ្អែកនេះបង្ហាញពីស្ថានភាព ឬសភាពនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនពីសំណាក់អ្នកតំណាងទាំង ៣ ៖ នាយកសាលា សមាជិក SSC និងសមាជិកសហគមន៍ដែលមិនមែនជា SSC។

ការប្រមូល និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់កុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀន

ដោយយោងទៅតាមនាយកសាលា សាលារៀនទំនងជាចូលរួមក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យរបស់កុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀនយ៉ាងស្មើគ្នាម្តងម្កាល។ នេះគឺជាសកម្មភាពដ៏សំខាន់មួយចំពោះការលើកកម្ពស់ការចុះឈ្មោះចូលរៀន និងវត្តមានក្នុងពេលរៀន។ ដូចដែលតួលេខទី១២បានបង្ហាញ នាយកសាលាស្ទើរតែ៨០% បញ្ជាក់ថាសាលារៀនរបស់ពួកគាត់បានប្រមូលព័ត៌មានស្តីពីកុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀនជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ នាយកសាលាមានតែ១២%ប៉ុណ្ណោះ ដែលបានរាយការណ៍ថា ពួកគាត់ពុំដែលបានរៀបចំការប្រមូលទិន្នន័យណាមួយស្តីពីចំនួនសិស្សដែលគេសន្មត់ថាត្រូវចុះឈ្មោះចូលរៀនទេ។ ជាងនេះទៅទៀត ពួកគាត់ក៏បានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាំងនោះដើម្បីរកមើលកុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀនឲ្យមកចុះឈ្មោះចូលរៀនក្នុងពេលដែលនាយកសាលាតែ១៣%ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាពុំបានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលមានដើម្បីឲ្យសិស្សទាំងនោះមកចុះឈ្មោះចូលរៀន។

តួលេខទី១២ ៖ ការប្រមូលទិន្នន័យកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន

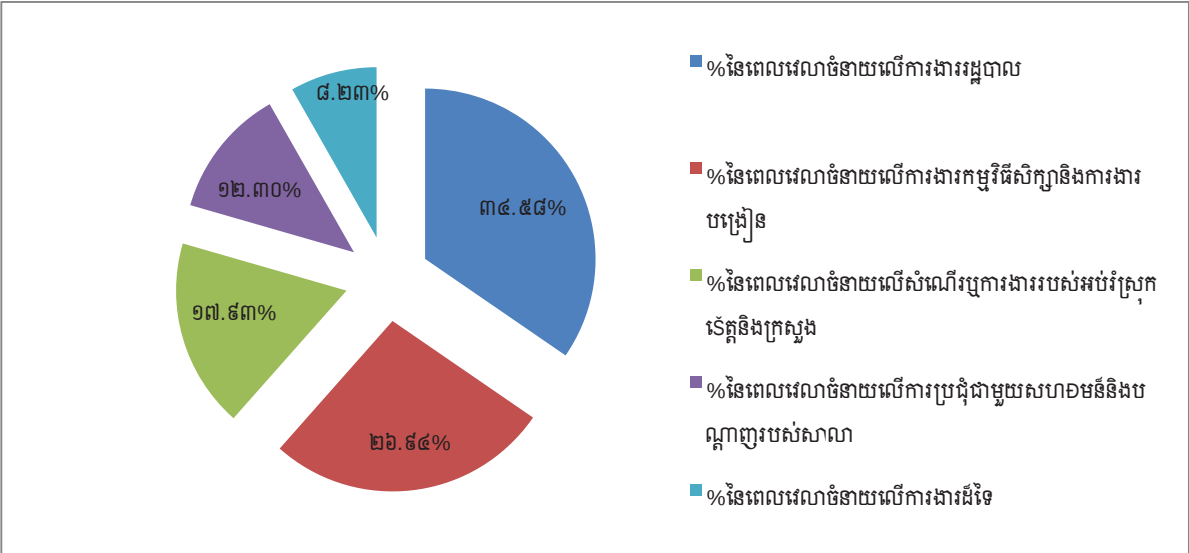
តួលេខទី១៣ ៖ ការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់សាលារៀន

អត្រាបោះបង់ការសិក្សា និងអត្រាឡើងថ្នាក់

នៅពេលដែលគេសួរអំពីអត្រាបោះបង់ការសិក្សា អត្រាត្រួតថ្នាក់ និងអត្រាឡើងថ្នាក់ តាមរបាយការណ៍នាយកសាលាចំនួន២៩នាក់ ពុំបានដឹងពីទិន្នន័យនេះសម្រាប់សាលារៀនរបស់ខ្លួនឡើយ។ ចំណុចនេះគឺជារឿងគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលនៅពេលគិតគូរពិចារណាពីតួនាទីដ៏សំខាន់របស់នាយកសាលានៅក្នុងការគ្រប់គ្រងការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងក្នុងការធានាថា សិស្សស្ថិតនៅក្នុងសាលារៀន។ នាយកសាលាផ្សេងៗទៀតហាក់បីដូចជាដឹងពីការបោះបង់ការសិក្សា ការត្រួតថ្នាក់ និងការឡើងថ្នាក់ ដោយទិន្នន័យបញ្ជាក់ថា អត្រាជាមធ្យមគឺ ៥.៧%, ៦.៤៦% និង៨៨.៣៧%រៀងគ្នា។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គេពុំបានដឹងច្បាស់ទេពីរបៀបដែលគេប្រើប្រាស់ព័ត៌មាននេះសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរបស់សាលារៀន ឬគោលបំណងនៃការអប់រំផ្សេងៗទៀត។ ការរកឃើញនេះលើកឡើងពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវកម្រិតស្តង់ដារក្នុងចំណោមនាយកសាលាចំពោះការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរបស់សិស្ស។

ពេលវេលាដែលចំណាយទៅលើភារកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន

ពេលវេលាដែលគេចំណាយទៅលើភារកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ក៏ត្រូវបានគេប្រមូលដែរដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលនាយកសាលាប្រើប្រាស់ពេលវេលារបស់ខ្លួនក្នុងការបំពេញតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។ លទ្ធផលនានាបានបង្ហាញថា នាយកសាលាបានចំណាយពេលវេលាភាគច្រើនរបស់ខ្លួនទៅលើការងាររដ្ឋបាល និងកិច្ចការផ្នែកកម្មវិធីសិក្សា និងការបង្រៀន។ តួលេខទី១៤បង្ហាញថា ពេលវេលាជាច្រើន ត្រូវបានគេលែងបំប្លែងទុកសម្រាប់ភារកិច្ចដ៏សំខាន់ៗទាំង២នេះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ពួកគាត់បានចំណាយពេលវេលាធ្វើការទៅលើការឆ្លើយតបទៅនឹងការស្នើសុំ ឬបញ្ជាពី DoE, PoE និង MoEYS ជាការអនុវត្តជាក់ស្តែងមួយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីលក្ខណៈតាមបែបឋានានុក្រមមួយនៃការគ្រប់គ្រង និងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់សាលារៀន ព្រមទាំងការទទួលខុសត្រូវរបស់នាយកសាលាចំពោះអង្គភាពអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ នាយកសាលាទំនង ជាចំណាយពេលវេលាតិចតួចក្នុងការជួបប្រជុំជាមួយសហគមន៍ និងការកសាងបណ្តាញរបស់សាលារៀន ឬការចូលរួមនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍សង្គមផ្សេងៗទៀតដែលតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងសហគមន៍ទៅសាលារៀន ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យចំណុចបញ្ហានៃគណនេយ្យភាពរបស់សហគមន៍ចំពោះសាលារៀននៅតែជាចំណោទដដែល។

តួលេខទី១៤ ៖ ពេលវេលាដែលគេចំណាយទៅលើភារកិច្ចគ្រប់គ្រងសាលារៀន

គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនដែលគេយល់ឃើញ

នៅពេលដែលគេសួរអំពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន នាយកសាលានៅក្នុងគម្រោងនៃការសិក្សានេះហាក់ដូចជាមានការយល់ដឹងយ៉ាងពេញលេញពីតួនាទីរបស់សាលារៀនចំពោះភាគីដែលពាក់ព័ន្ធខុសៗគ្នា។ នាយកសាលាស្ទើរតែទាំងអស់ចង្អុលបង្ហាញថា សាលារៀនរបស់ខ្លួនដើរតួនាទីដ៏សំខាន់មួយ នៅក្នុងការលើកកម្ពស់ការបង្រៀន និងការរៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការឆ្លើយតបនេះផ្ទុយទៅនឹងអ្វីដែលគេបានរាយការណ៍ពីមុនមកទាក់ទងនឹងពេលវេលាដែលគេចំណាយទៅលើភារកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន។ ខណៈពេលដែលពួកគាត់យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះដំណើរការរបស់សាលារៀនចំពោះសហគមន៍ និងសង្គម ការងាររបស់ពួកគាត់គឺមានគណនេយ្យភាពច្រើនលើសលប់ចំពោះអង្គភាពអភិបាលកិច្ចរបស់ពួកគាត់ជាងសហគមន៍ និងសង្គម។

ហេតុដូច្នេះហើយ ការរកឃើញនេះហាក់ដូចជាបង្ហាញឲ្យឃើញនូវគម្លាតដ៏ធំមួយរវាងការយល់ពីដំណើរការ និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់សាលារៀនក្នុងចំណោមនាយកសាលា និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងពិតប្រាកដរបស់ពួកគាត់។

តារាងទី៣ ៖ គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន

តើសាលារៀនរបស់អ្នកមានគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកណា ?	ទេ	បាទ / ចា
ចំពោះ MOEYS	៧%	៩៣%
ចំពោះ DOE / POE	៧%	៩៣%
ចំពោះគ្រូបង្រៀន	៧%	៩៣%
ចំពោះការសិក្សារៀនសូត្រ	២%	៩៨%
ចំពោះការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព	៦%	៩៤%
ចំពោះឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍	៥%	៩៥%

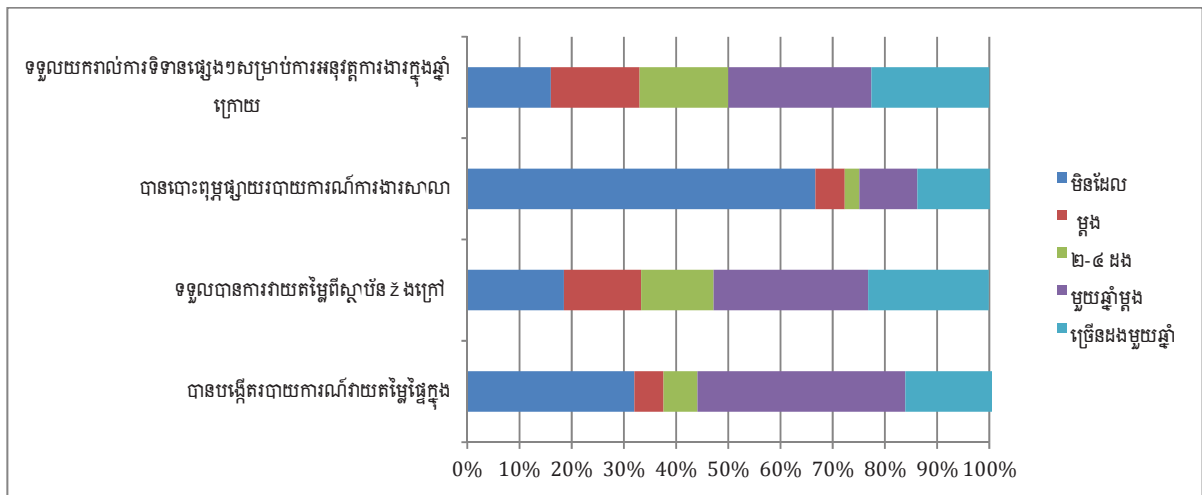
ចំណាំ ៖ នៅក្នុងសំណួរនេះ គេអនុញ្ញាតឲ្យឆ្លើយចម្លើយលើសពីមួយ

លទ្ធផលដែលបានពីការសម្ភាសន៍តំណាង NGO បង្ហាញថា អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ចំនួន១២នាក់ ក្នុង ចំណោម១៥នាក់ បានបញ្ជាក់អះអាងថា នាយកសាលាបានយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់លាស់ពីអត្ថន័យនៃគណនេយ្យ- ភាពរបស់សាលារៀន ព្រមទាំងដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គាត់ ចំណែកអ្នកតំណាងផ្សេងទៀត បានបញ្ជាក់ថា មានតែសាលារៀនទាំងឡាយណាដែលធ្វើការជាមួយ NGO ទេដែលមានការយល់ដឹងយ៉ាងទូលំ ទូលាយពីអត្ថន័យ និងទិដ្ឋភាពផ្សេងៗនៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ យោងតាមអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ចំនួន២នាក់ ផ្សេងទៀត នាយកសាលាពុំបានដឹងទេថាតើគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនមានអ្វីខ្លះ ហើយ ភាគច្រើនបានអនុវត្តនូវសកម្មភាពដែលជាទំលាប់ និងសកម្មភាពនានាដែលមានលក្ខណៈងាយស្រួល សម្រាប់ពួកគាត់ ហើយគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន និងសហគមន៍ដែលតួនាទីរបស់ខ្លួន ត្រូវធ្វើឲ្យសាលា រៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះភារកិច្ចដែលគេចាត់តាំងពុំបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនតែម្តង។ ការយល់ឃើញ ដែលគេបង្ហាញនេះគឺថា ពួកគាត់ជឿជាក់ថាការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពនានា ដែលគាំទ្រសាលារៀនធ្វើឲ្យមាន ការរំខានដល់ដំណើរការរបស់សាលារៀន។ SSC អនុវត្តតែភារកិច្ចណាដែលនាយកសាលាចង់ឲ្យពួកគាត់ធ្វើ ប៉ុណ្ណោះ ហើយពួកគាត់មិនដែលមានគំនិតផ្តួចផ្តើមលើសពីដែនកំណត់នេះទេក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ឲ្យបានពេញលេញ។

សកម្មភាពវាយតម្លៃសាលារៀន

ទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃសាលារៀន ទិន្នន័យដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតួលេខទី១៥ បញ្ជាក់ថា សាលា រៀនមានការចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃសាលារៀន ឬការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍នានា ជាសាធារណៈលើសពីអ្វីដែលគេអាចរំពឹងទុកទេ។ នាយកសាលាចំនួន៣២% បានរាយការណ៍ថា ពួកគាត់ពុំ ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ស្វ័យវាយតម្លៃណាមួយទេ។ ការវាយតម្លៃពីខាងក្រៅមិនត្រូវបានគេធ្វើឡើងជា ញឹកញាប់ទេ ដោយមានសាលារៀនតែប្រមាណ៣០%ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានគេវាយតម្លៃពីខាងក្រៅជារៀង រាល់ឆ្នាំ។ សាលារៀនស្ទើរតែ៧០% ពុំដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់សាលារៀនណា

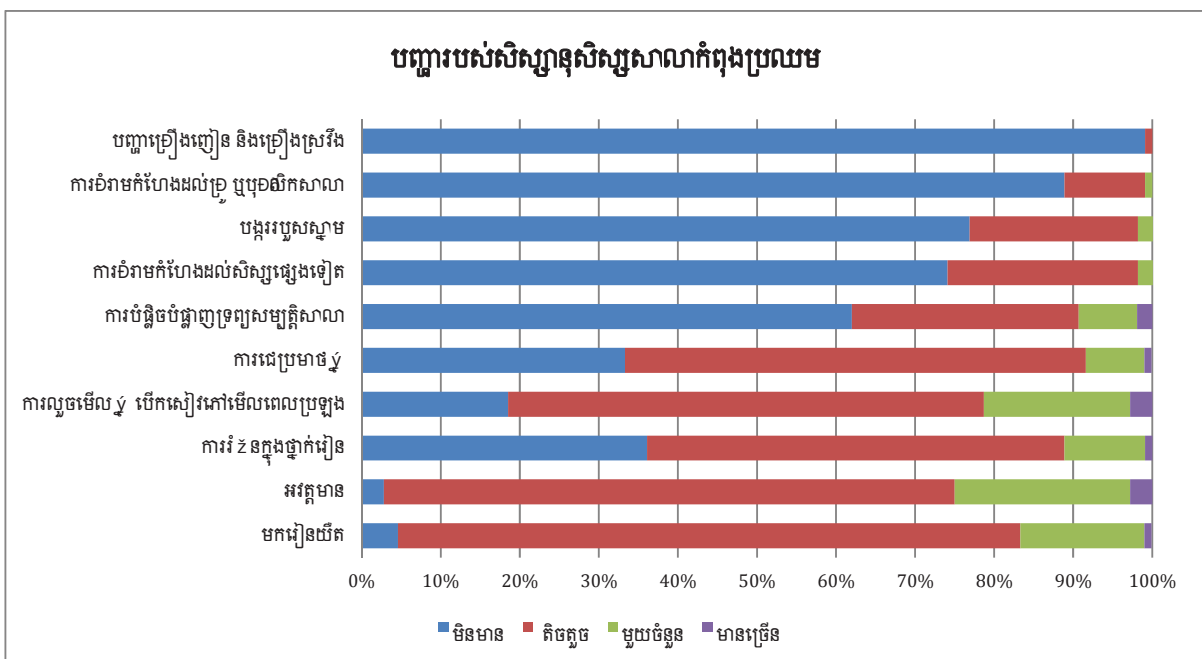
មួយទេ។ ការខ្វះនូវ (របាយការណ៍) ស្វ័យវាយតម្លៃនេះអាចទាក់ទងនឹងការខ្វះនូវព័ត៌មានត្រឡប់ដែលគេទទួលបាន ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅក្នុងមូលដ្ឋានជាទៀងទាត់មួយ។

តួលេខទី១៥ ៖ សកម្មភាពវាយតម្លៃរបស់សាលារៀន

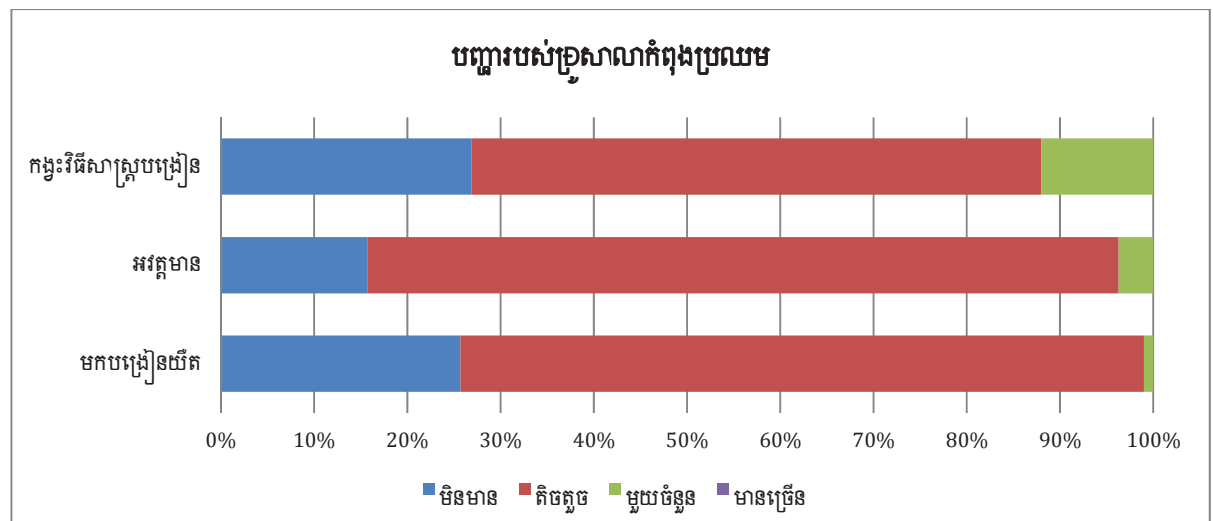
បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ ការយល់ឃើញរបស់នាយកសាលា

ចំពោះបញ្ហារបស់សិស្សនៅឯសាលារៀន ជាទូទៅនាយកសាលាបានបញ្ជាក់ថា បញ្ហាដែលកើតឡើងញឹកញាប់បំផុតគឺទាក់ទងនឹងការមកយឺត និងអវត្តមានរបស់សិស្ស។ បញ្ហាផ្សេងៗទៀតរាប់បញ្ចូលការលួចចំឡងរបស់សិស្សក្នុងពេលប្រឡង ការជេរគ្នានៅក្នុងថ្នាក់ និងការរំខាននៅក្នុងថ្នាក់ ទោះបីជាចំណុចបញ្ហាទាំងអស់នេះមិនត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាបញ្ហាចំបងដែលកើតមានឡើងជាទៀងទាត់នៅតាមសាលារៀនក៏ដោយ។ យោងតាមតួលេខទី១៦ បញ្ហាដ៏ទៃទៀតដែលសិស្សបានបង្កឡើងមានដូចជា ការបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិ ការប្រមាថជាពាក្យសម្តី អំពើហិង្សា ឬការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនមិនមែនជារឿងទូទៅនៅតាមសាលារៀនទេ។

តួលេខទី១៦ ៖ បញ្ហារបស់សិស្សនៅតាមសាលារៀន

នាយកសាលានៅក្នុងការសិក្សានេះមានទំនោរទៅរកការឯកភាពថា សាលារៀនរបស់ពួកគាត់កំពុងជួបប្រទះបញ្ហានានាទាក់ទងនឹងការមកយឺត និងអវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀន។ យោងតាមតួលេខទី១៧ អវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀនគឺជាបញ្ហាដែលបានកើតឡើងដដែលៗជាញឹកញាប់បំផុត ទោះបីជាមានការរាយការណ៍តែពីរបីករណីប៉ុណ្ណោះកំពុងកើតមាននៅតាមសាលារៀនក៏ដោយ។ ការរកឃើញនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីការរកឃើញនានាតាមរយៈការសិក្សាផ្សេងៗទៀតស្តីពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃការសិក្សានៅសាលារៀននៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលរកឃើញថា អវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀនគឺជាចំណុចបញ្ហាដ៏សំខាន់មួយដែលបណ្តាលឲ្យមានការបាត់ម៉ោងបង្រៀន។ បើយោងតាមនាយកសាលា ការខ្វះខាតវិធីសាស្ត្របង្រៀនដែលសមស្របក៏ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាបញ្ហាមួយដែរ។ ទិន្នន័យបង្ហាញថា នាយកសាលាចំនួន៦១% បានមើលឃើញពីការខ្វះខាតមួយនូវវិធីសាស្ត្របង្រៀនល្អក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀន ហើយនាយកសាលាចំនួន១២% មើលឃើញចំណុចបញ្ហានេះ ថាជាបញ្ហាទូទៅបំផុតមួយនៅឯសាលារៀនរបស់ពួកគាត់ ដោយលើកឡើងថានៅក្នុងវិសាលភាពមួយចំនួននាយកសាលាបានដឹងនូវវិធីសាស្ត្របង្រៀនមិនគ្រប់គ្រាន់។

តួលេខទី១៧ ៖ បញ្ហារបស់គ្រូបង្រៀននៅតាមសាលារៀន

បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ ការយល់ឃើញរបស់សិស្ស

សិស្សក៏បានរកឃើញនូវបញ្ហាមួយចំនួនដែរនៅខាងក្នុងសាលារៀនរបស់ខ្លួន។ បញ្ហាទាំងនោះត្រូវបានគេ ចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ថាខ្ពស់ (លើសពី៨ក្រុម បានបញ្ជាក់) មធ្យម (រវាង៥ និង៨ក្រុម បានបញ្ជាក់) និងទាប (៤ ក្រុម ឬតិចជាងនេះបានបញ្ជាក់) ដោយផ្អែកទៅលើភាពញឹកញាប់ដែលគេបញ្ជាក់ពីបញ្ហាទាំងនោះ។ ការព្រួយបារម្ភធំជាងគេបំផុតចំពោះបញ្ហាទាំងនោះគឺអវត្តមានខ្ពស់របស់គ្រូបង្រៀន និងសិស្សនៅក្នុងសាលារៀន ព្រមទាំងការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈបង្រៀន និងរៀនមានកម្រិតទាប។ អត្រាបោះបង់ការសិក្សា និងត្រួតថ្នាក់ខ្ពស់ ការសំឡត់បំពាន និងការវាយតប់គ្នា ការចោលសំរាមពាសវាលពាសកាល និងបង្គន់អនាម័យមិនស្អាតត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាបញ្ហាដែលមានកម្រិតមធ្យមនៅក្នុងសាលារៀនរបស់ពួកគេ។ ពេលខ្លះពួកគេមានអារម្មណ៍ព្រួយបារម្ភអំពីការលួចចំឡងគ្នាក្នុងពេលប្រឡង ការវាយបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ការលួច និងការសេពគ្រឿងស្រវឹងនៅក្នុងបរិវេណសាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការសេពសុភវិធីមានសិស្សតែមួយក្រុមប៉ុណ្ណោះបានរាយការណ៍។ បើយោងតាមពួកគេ ពេលខ្លះពួកគេមើលឃើញគេសេពសុភវិធីនៅក្នុងសាលារៀននៅ

ថ្ងៃឈប់សម្រាកជាសាធារណៈ ហើយពួកគេបាននិយាយថា ទង្វើរបៀបនេះពុំគួរត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឱ្យកើតមាននៅក្នុងបរិវេណសាលារៀនទាល់តែសោះ។

តារាងទី៤៖ បញ្ហារបស់សាលារៀនដោយផ្អែកលើការពិភាក្សាក្នុងក្រុមជាមួយសិស្សចំនួន១២ក្រុម មកពីខេត្តចំនួន៥ និងរាជធានីភ្នំពេញ

បញ្ហារបស់សាលារៀន	ចំនួនដងដែលគេបញ្ជាក់
ក. អវត្តមានខ្ពស់របស់សិស្ស និងគ្រូបង្រៀន	ខ្ពស់
ខ. ការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈបង្រៀន និងរៀនមានកម្រិតទាប	ខ្ពស់
គ. អត្រាការបោះបង់ការសិក្សា និងត្រួតថ្នាក់ខ្ពស់	មធ្យម
ឃ. ការវាយតប់គ្នា និងការសំឡត់បំពាននៅក្នុងសាលារៀន	មធ្យម
ង. សំរាម	មធ្យម
ច. បង្គន់អនាម័យមិនស្អាត	មធ្យម
ឆ. ការខ្វះបន្ទប់រៀន (ថ្នាក់គ្រូប)	ទាប
ជ. ការលួចចំឡងពេលធ្វើតេស្ត ឬការប្រឡង	ទាប
ឈ. ការវាយបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ	ទាប
ញ. ការលួចសម្ភារៈគ្នា (តាមធម្មតា សម្ភារៈការិយាល័យ)	ទាប
ដ. ការសេពគ្រឿងស្រវឹង	ទាប

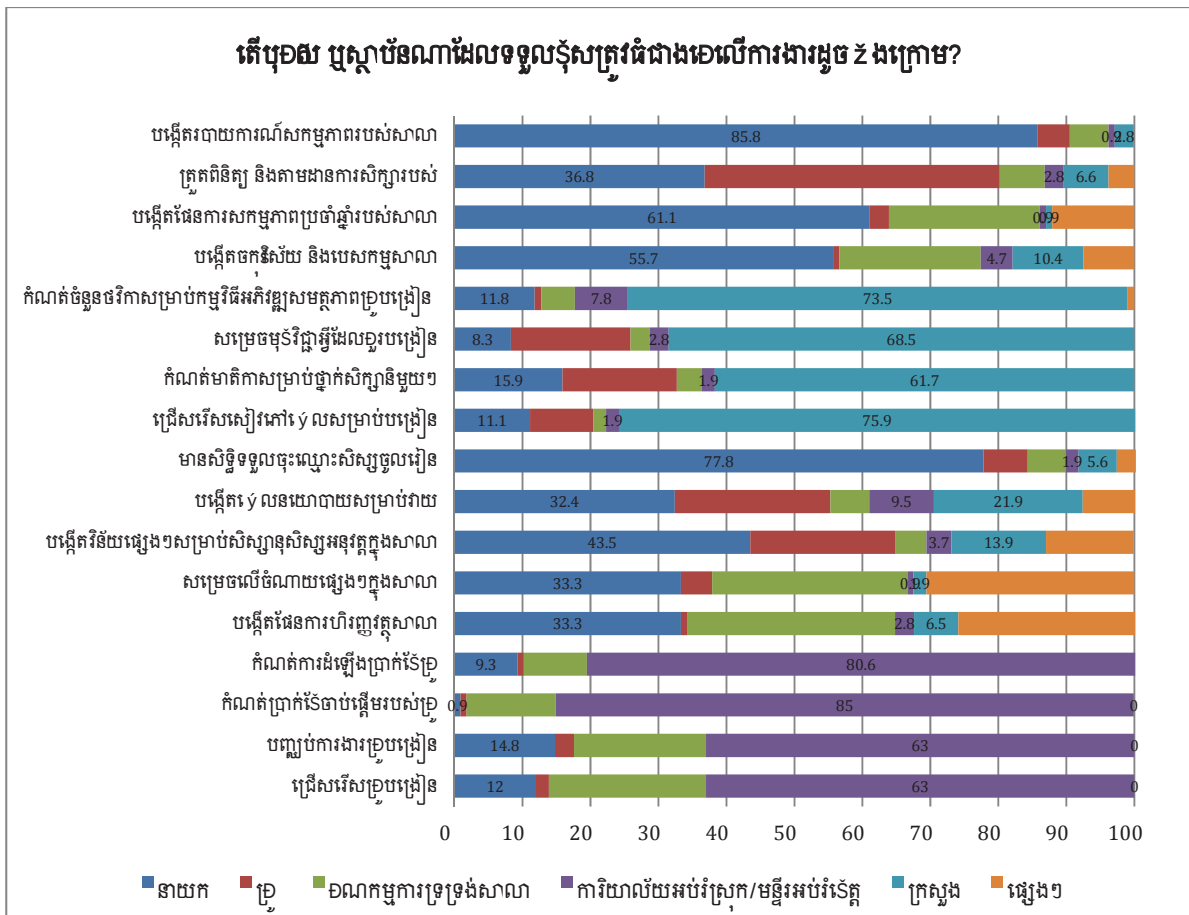
បញ្ហារបស់សាលារៀន ៖ បទពិសោធន៍របស់តំណាង NGO

ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់ពួកគាត់ដែលធ្វើការជាមួយសាលារៀន តំណាង NGO បានរាយការណ៍ថា មានបញ្ហាជាច្រើននៅក្នុងសាលារៀនដែលថ្នាក់ដឹកនាំរបស់សាលារៀន ត្រូវមានអំណាចក្នុងការដោះស្រាយ ប៉ុន្តែជារឿយៗតែងតែជួបបរាជ័យក្នុងការធ្វើដូច្នោះ។ បញ្ហាទី១ និងសំខាន់បំផុតដែលគេបញ្ជាក់នោះគឺការបាត់ម៉ោងបង្រៀនតាមរយៈអវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀន និងសិស្ស។ អ្នកឆ្លើយតបមានអារម្មណ៍ថា សាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពច្រើនថែមទៀតចំពោះការដោះស្រាយបញ្ហាដ៏សំខាន់នេះ។ ការបាត់ម៉ោងបង្រៀនបណ្តាលឱ្យពេលវេលានៃការរៀនសូត្រមានរយៈពេលកាន់តែខ្លីសម្រាប់សិស្ស ដែលបន្ទាប់មកនឹងមានផលប៉ះពាល់មិនល្អទៅលើលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់ពួកគេ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អ្នកចូលរួមពុំបានសង្កេតមើលពីវិធានការនានាក្នុងការដាក់ពិន័យផ្នែកការសិក្សា ឬវិជ្ជាជីវៈប្រឆាំងនឹងអវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀនទេ។ ពួកគាត់ក៏បានរាយការណ៍ផងដែរថា គ្រូបង្រៀនមួយចំនួនពុំបានយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះម៉ោងបង្រៀននៅក្នុងសាលារៀនរបស់រដ្ឋទេ ប៉ុន្តែផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការបង្រៀនថ្នាក់ក្រៅម៉ោងទៅវិញ ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូលបន្ថែម។ ដោយសារប្រាក់បៀវត្សទាប គ្រូបង្រៀនមួយចំនួនមានការងារក្រៅម៉ោង ឬគិតថ្លៃក្រៅផ្លូវការពីសិស្ស។ ចំពោះបញ្ហារបស់សិស្សវិញ តំណាង NGO បានរាយការណ៍ថា សិស្សមួយចំនួនបានអវត្តមាន ឬគេចសាលារៀនដោយសារសិស្សខ្លះត្រូវជួយក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន ដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលបន្ថែមទៀតសម្រាប់ការរស់នៅ។ គុណភាពអប់រំគឺជាបញ្ហាទូទៅមួយផ្សេងទៀតរបស់អ្នកឆ្លើយតបរបស់ NGO ដែលមានអារម្មណ៍ថា សិស្សជាច្រើនពុំចេះអាន ឬធ្វើលំហាត់គណិតវិជ្ជាសាមញ្ញឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ។ ជាងនេះទៅទៀត អ្នកឆ្លើយតបបានបញ្ជាក់ជារឿយៗថា សាលារៀនពុំមានគណនេយ្យភាពចំពោះការកិច្ចរបស់ខ្លួន ពួកគាត់ពុំឱ្យសហគមន៍ចូលរួម

នៅក្នុងការជួបរៀបចំផែនការសកម្មភាពរបស់សាលារៀន និងត្រួតពិនិត្យមើលការចំណាយរបស់សាលារៀន ទេ។ ហេតុដូច្នេះហើយ សហគមន៍បានបាត់បង់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយសាលារៀន។

ការទទួលខុសត្រូវចំពោះភារកិច្ចនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន

នៅពេលគេសួរអំពីទស្សនៈរបស់ពួកគាត់ថា តើអ្នកណាជាភាគីដែលពាក់ព័ន្ធសំខាន់ដែលទទួលខុសត្រូវ ចំពោះភារកិច្ចនៃការបំពេញការងារជាក់លាក់របស់សាលារៀន នាយកសាលាបានផ្តល់នូវការយល់ឃើញ ខុសៗគ្នា។ នាយកសាលាដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតួលេខទី១៨ បានរាយការណ៍ថា មន្ទីរអប់រំខេត្ត (PoE) និងការិយាល័យអប់រំស្រុក (DoE) គឺជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះភារកិច្ចនានាដូចជា ការជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀនថ្មី ការបណ្តេញគ្រូបង្រៀនចេញការកំណត់ប្រាក់បៀវត្សរបស់គ្រូបង្រៀន និងការកំណត់គម្រោងប្រាក់បៀវត្សរបស់គ្រូបង្រៀន។ សាលារៀនពុំមានគណនេយ្យភាពចំពោះភារកិច្ចទាំងនោះទេ។ ទិន្នន័យបង្ហាញថា នាយកសាលា និងសមាជិក SSC មានគណនេយ្យភាពចំពោះការរៀបចំផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ការសម្រេចចិត្តលើការចំណាយរបស់សាលារៀន ការកំណត់ទស្សនៈវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់សាលារៀន ព្រមទាំងការបង្កើតផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់សាលារៀន។ ភារកិច្ចចំបងៗដែល នាយកសាលាត្រូវចងចាំក្នុងចិត្តសម្រាប់ការទទួលខុសត្រូវច្រើនថែមទៀតគឺទាក់ទងនឹងការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស និងការរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ នៅពេលដែលគេសួរអំពីភារកិច្ចនានាទាក់ទងនឹងការបង្កើតបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់សាលារៀន គោលនយោបាយនៃការវាយតម្លៃសាលារៀន និងការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស នាយកសាលាបានចង្អុលទៅរកតួនាទីរបស់ខ្លួន ដោយមានការគាំទ្រពីគ្រូបង្រៀនក្នុងការពិភាក្សាពីអ្វីដែលគេចាំបាច់ត្រូវធ្វើដើម្បីជួយដល់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ តាមការរាយការណ៍ MoEYS មានគណនេយ្យភាពចំពោះការជ្រើសរើសសៀវភៅបង្រៀនជាមូលដ្ឋាន ការរៀបចំបង្កើតឌីមសារបង្រៀនសម្រាប់ថ្នាក់នីមួយៗ ការសម្រេចចិត្តទៅលើប្រធានបទនានាដែលគេត្រូវបង្រៀន និងការកំណត់ថវិកាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន។ ជារួមការពិតដែលថា ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធខុសៗគ្នា ត្រូវបានគេយល់ឃើញថា ជាអង្គភាពដែលមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនទំនងជាចង្អុលបង្ហាញថា សាលារៀនគ្រាន់តែមានគណនេយ្យភាពភារកិច្ចដែលមានកម្រិតប៉ុណ្ណោះ។ ដោយផ្អែកទៅលើលក្ខណៈនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់ សាលារៀនដើរតួនាទីច្រើនថែមទៀតនៅក្នុងការអនុវត្តន៍ជាជាងការធ្វើជាអ្នកផ្ដួចផ្ដើមគំនិតទៅលើការបំពេញការងារផ្ទាល់របស់ខ្លួន។

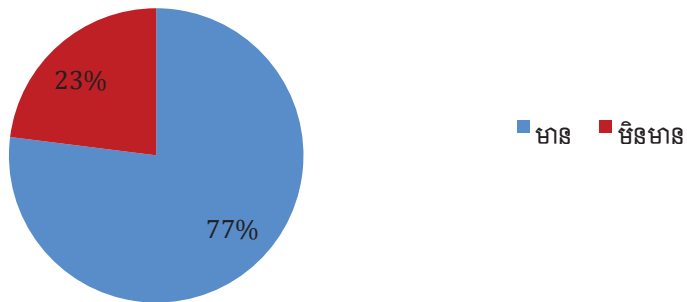

តួលេខទី១៨ ៖ ការទទួលបានសេចក្តីជោគជ័យក្នុងការងាររបស់សាលារៀន

ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់សាលារៀន

សំណួរជាច្រើនត្រូវបានគេសួរទៅដល់សមាជិក SSC ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់ពីរបៀបដែលសាលារៀន នានា បំពេញការងារក្នុងការធានាបាននូវគុណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងសង្គម។ លទ្ធផលដែលបានពី ការសម្ភាសន៍បង្ហាញថា តាមរបាយការណ៍សាលារៀនបានបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញ ការងាររបស់សាលារៀនសម្រាប់សាធារណៈជន ខណៈដែលសមាជិក SSC ប្រហែល២០% ហាក់ដូចជាពុំបាន ដឹងអំពីរបាយការណ៍របស់សាលារៀនទេ ដោយចង្អុលបង្ហាញថា សាលារៀនពុំបានចេញផ្សាយរបាយការណ៍ស្តី ពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនជាសាធារណៈឡើយ។ ចំណុចនេះបញ្ជាក់ថា ទំនាក់ទំនងសាលារៀន សហគមន៍នៅតាមសាលារៀនមួយចំនួនអាចជាបញ្ហាមួយ។ ចំណុចនេះមានសង្គតភាពជាមួយលទ្ធផលដែល បានពីការសម្ភាសន៍ជាមួយតំណាង NGO និងការពិភាក្សាក្រុមជាមួយសិស្ស។ តំណាង NGO បានពន្យល់ បន្ថែមទៀតថា ជាទូទៅរបាយការណ៍ត្រូវបានគេរៀបចំឡើងសម្រាប់ PoE និង DoE ដែលតម្រូវឲ្យសាលារៀន ផ្ញើរបាយការណ៍ទៅតាមកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់។ ឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍ ពុំដែលបានដឹងថា តើមានអ្វីកំពុង កើតឡើងនៅក្នុងសាលារៀនទេ ជាពិសេសថា តើសាលារៀនសម្រេចបានផែនការដែលជាចំណុចដៅរបស់ខ្លួន ដែរឬអត់ និងថា តើមានការប្រឈមមុខអ្វីខ្លះនៅក្នុងការអនុវត្តផែនការនោះ។

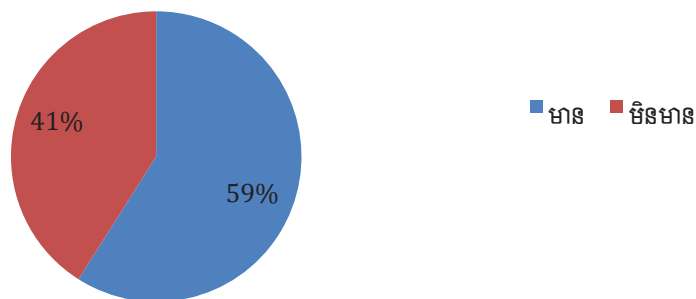
តើសាលារៀនបានផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ការងាររបស់ខ្លួនដល់
សាធារណជនដែរឬទេ?

តួលេខទី១៩ ៖ ការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនតាមការយល់ឃើញរបស់ SSCs

អ្នកចូលរួមមួយចំនួននៅខាងក្រៅក្រុម SSC ក៏ត្រូវបានគេបញ្ចូលនៅក្នុងការសិក្សានេះដែរ។ លទ្ធផលបានផ្តល់នូវការចាប់អារម្មណ៍ខ្លះៗទាក់ទងនឹងបទពិសោធន៍ និងការយល់ឃើញទាក់ទងនឹងចំណេះដឹងរបស់ពួកគាត់អំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ អ្នកចូលរួមដែលជាសហគមន៍ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលដែលត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងគម្រោងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ បានរាយការណ៍ថា ពួកគាត់ពុំមានព័ត៌មានស្តីពីសកម្មភាពរបស់សាលារៀនទេ (សូមមើលតួលេខទី២០)។ បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍សាលារៀនពុំបានរាយការណ៍ឲ្យបានទូលំទូលាយដល់សហគមន៍របស់ខ្លួនឡើយ។ ការរកឃើញនេះហាក់ដូចជាផ្ទុយពីអ្វីដែលពិពណ៌នាដោយសមាជិក SSC ដែល៧៧% នៃពួកគាត់បានរាយការណ៍ថា សាលារៀនមានគណនេយ្យភាពចំពោះការងាររបស់ខ្លួនតាមរយៈការចេញផ្សាយនូវរបាយការណ៍នានា ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនដល់សាធារណជនទូទៅ (សូមមើលតួលេខទី១៩)។ ភាពខុសគ្នាមួយដូចនេះបញ្ជាក់ថាមានគម្លាតមួយផ្នែកព័ត៌មាន និងការទំនាក់ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍ទាំងមូល ចំណែកឯការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាវិញហាក់ដូចជានៅមានកម្រិតនៅឡើយនៅក្នុងផ្នែកនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់សាលារៀន និង SSC។

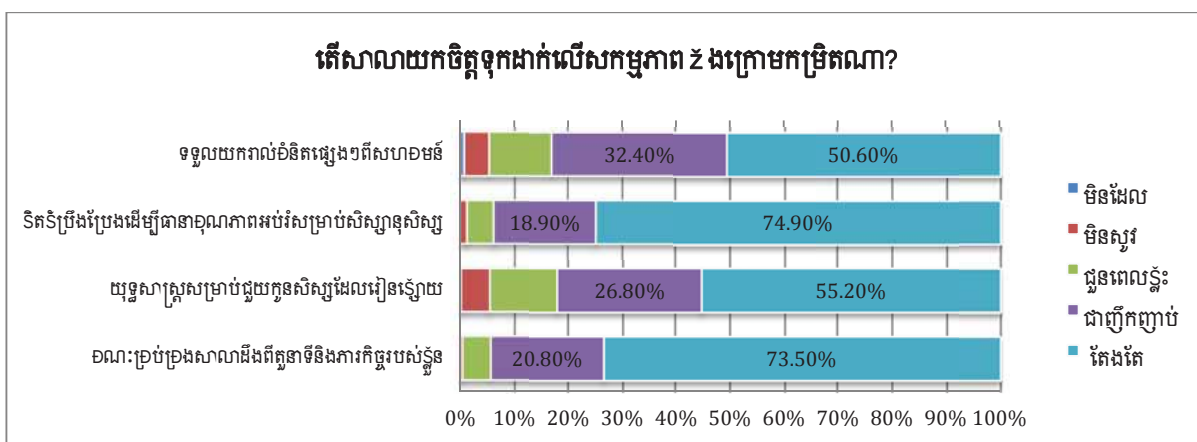
តើសាលារៀនបានផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ការងាររបស់ខ្លួន
ដល់សាធារណជនដែរឬទេ?

តួលេខទី២០៖ ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនសម្រាប់សាធារណជនទូទៅ តាមការយល់ឃើញរបស់សមាជិកមិនមែន SSC

ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនតាមការយល់ឃើញរបស់ SSC និងអ្នកដែលមិនមែន SSC

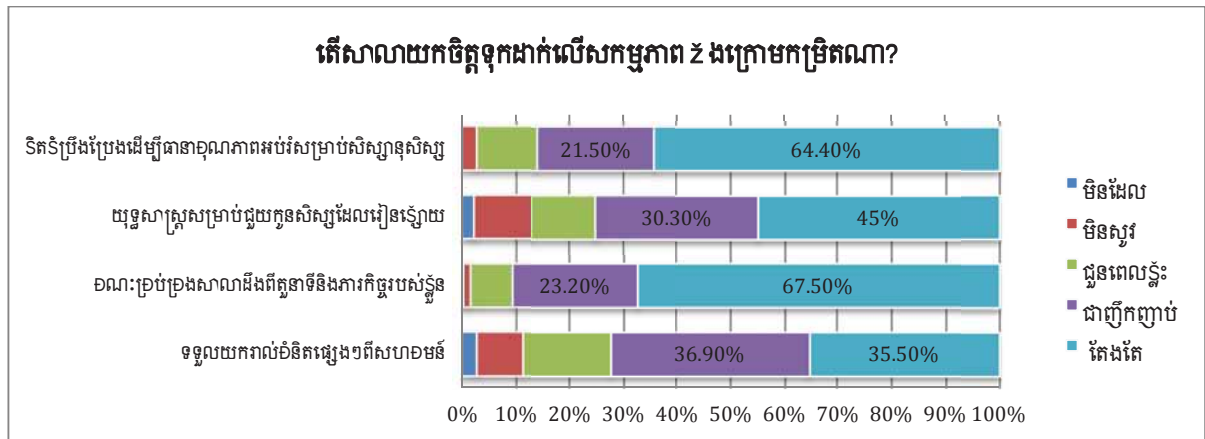
នៅពេលដែលគេសាកសួរអំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន សមាជិក SSC បានបង្ហាញនូវការបំពេញ ការងារជាវិជ្ជមានក្នុងចំណោមសាលារៀន និងនាយកសាលា។ ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតួលេខទី ២១ គេបានរាយការណ៍ថា ទោះបីជាមិនជានិច្ចកាលក៏ដោយ នាយកសាលា និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀនជា រឿយៗយល់ពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនចំពោះដំណើរការនៅក្នុងសហគមន៍ និងសង្គមរបស់ខ្លួន។ សមាជិក SSC ក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា ជារឿយៗសាលារៀនបានរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រនានាដើម្បីជួយសិស្សក្រីក្រ ឬ រៀន ខ្សោយ និងបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការលើកកម្ពស់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ពួកគាត់ ក៏បានរាយការណ៍ផង ដែរថា សាលារៀនមានការសប្បាយចិត្តក្នុងការធ្វើការជាមួយសហគមន៍ និងទទួលសំណូមពរពីសហគមន៍ ជា ពិសេសពីឪពុកម្តាយរបស់សិស្ស។ នេះជាការចង្អុលបង្ហាញល្អមួយថា ការតភ្ជាប់សាលារៀន-សហគមន៍នឹងជួយ កែលម្អការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនឲ្យដល់កម្រិតល្អមួយ។

តួលេខទី២១ ៖ អំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់SSC

ទស្សនៈរបស់អ្នកមិនមែនជាសមាជិក SSC ចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនហាក់ដូចជាមាន ចម្រុះគ្នា។ ដូចដែលតួលេខទី២២ បង្ហាញ អ្នកចូលរួមដែលមិនមែនជាសមាជិក SSC ប្រមាណ២ភាគ៣បាន រាយការណ៍ថា សាលារៀនតែងតែដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនចំពោះសហគមន៍ និងសង្គមជា និច្ច។ ក្នុងពេលទន្ទឹមគ្នានោះដែរ សហគមន៍បានឲ្យតម្លៃជាវិជ្ជមានចំពោះការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សាលារៀន ក្នុងការលើកកម្ពស់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពួកគាត់ហាក់ដូចជាមានការយល់ ឃើញខុសគ្នាខ្លះៗចំពោះសាលារៀនទាក់ទងនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សាលារៀន ក្នុងការទទួលយក សំណូមពរនានាពីសហគមន៍ និងក្នុងការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗ ដើម្បីជួយដល់សិស្សក្រីក្រក្នុងសហគមន៍។ លទ្ធផលទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញនូវដំណើរការដែលមានកម្រិតរបស់សាលារៀននៅក្នុងសហគមន៍ តាមរយៈ ការបញ្ជាក់ថាសាលារៀនដើរតួនាទីមួយដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនកំណត់នៃបញ្ហា ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងបរិវេណ របស់សាលារៀនប៉ុណ្ណោះដែលក្នុងវិសាលភាពមួយចំនួនកាត់ផ្តាច់ខ្លួនឯងចេញពីក្រុមសិស្ស ឬកុមារដែលងាយ រងគ្រោះនៅក្នុងសហគមន៍ជាទូទៅ។ ទស្សនៈរបស់អ្នកមិនមែនជា SSC ហាក់ដូចជាមានភាពខុសគ្នាពីអ្វីដែល សមាជិក SSC បានរាយការណ៍ជាទូទៅពីខាងដើមចំពោះការពិតដែលថា សាលារៀនបានដើរតួនាទីយ៉ាង សកម្មមួយនៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយសហគមន៍ក្នុងការទទួលយកសំណូមពរ ឬព័ត៌មានត្រលប់ស្តីពី ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងការជួយសិស្សក្រីក្រ ទោះបីជាភាពខុសគ្នានេះមិនមានវិសាលភាពធំធេង

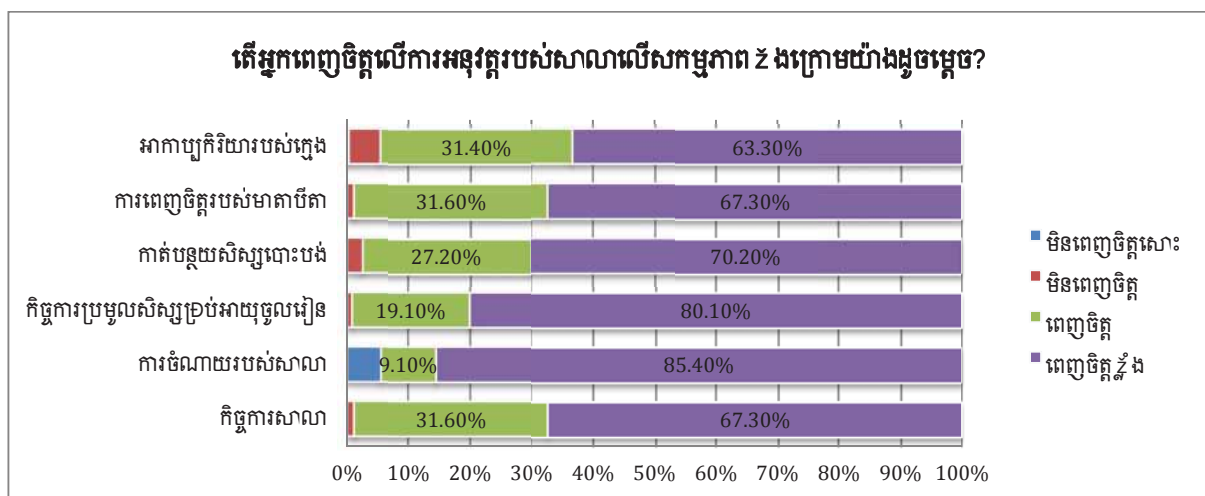
ក៏ដោយ។ ភាពខុសគ្នាទាំងនេះចំពោះការឲ្យតម្លៃនេះអាច បញ្ជាក់ថាអ្នកដែលមិនមែនជា SSC ពុំមានការយល់ ដឹងដ៏ស្របសម្រាប់ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន នៅក្នុងសហគមន៍ដូចក្រុម SSC ទេ ដែលជាការរក ឃើញមួយដែលធ្វើឲ្យការអនុវត្តជាក់ស្តែងចំពោះការលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍ ស្ថិតនៅក្នុងចំណោមមួយ។

តួលេខទី២២ ៖ អំពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមរយៈការយល់ឃើញរបស់អ្នកមិនមែនSSC

ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន

SSCs ក៏ត្រូវបានគេស្នើសុំឲ្យកំណត់អត្រានៃការពេញចិត្តរបស់ខ្លួនចំពោះភារកិច្ចបំពេញការងារមួយ ចំនួន។ លទ្ធផលនានាបង្ហាញថា ជាទូទៅ SSCs ពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅក្នុង សហគមន៍របស់ខ្លួន (សូមមើលតួលេខទី២៣)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្រិតនៃការពេញចិត្តរបស់ពួកគាត់ មានកម្រិតខ្ពស់ទៅលើការចំណាយរបស់សាលារៀន និងការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការប្រមូលកុមារដែលគ្រប់អាយុ ចូលរៀនឲ្យមកចុះឈ្មោះចូលរៀន។ វាហាក់ដូចជាថា ភារកិច្ចចំបងទាំងពីរនេះមានការចាប់អារម្មណ៍ និងឲ្យតម្លៃ យ៉ាងខ្លាំងពីសំណាក់សហគមន៍ប្រើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតរបស់សាលារៀន នេះគឺជាក ស្តុតាងមួយដោយសារការកាត់បន្ថយការបោះបង់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ក៏ត្រូវបានគេកំណត់អត្រាខ្ពស់ដែរ នៅក្នុងចំណោមសកម្មភាពផ្សេងៗទៀត។

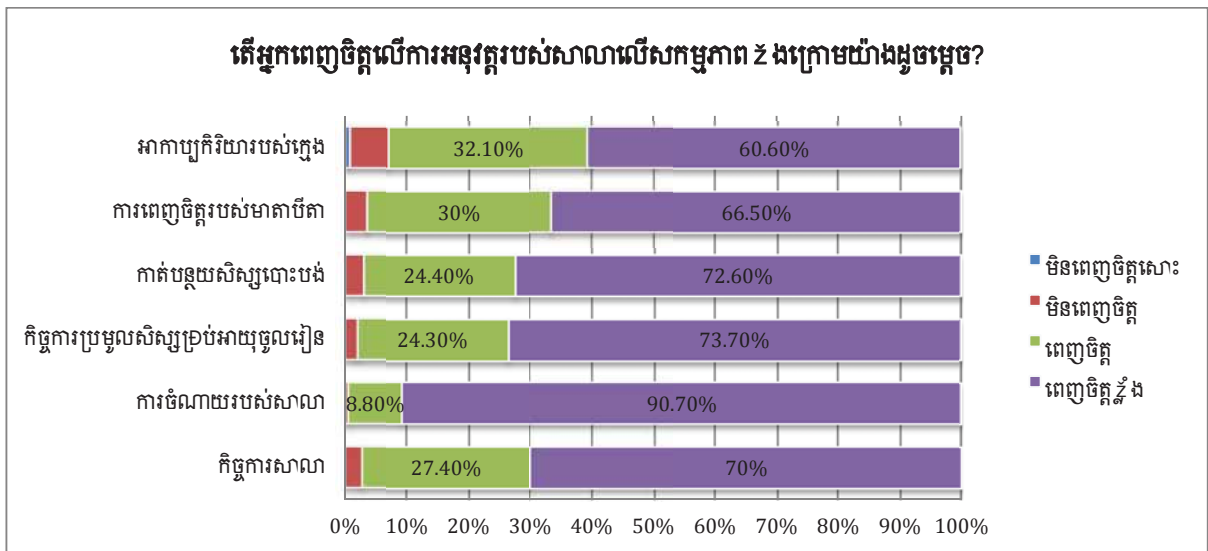
តួលេខទី២៣ ៖ ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់ SSC

នៅពេលដែលគេសួរអំពីការពេញចិត្តរបស់ខ្លួនចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅក្នុងសហគមន៍ របស់ពួកគាត់ អ្នកចូលរួមដែលមិនមែនជា SSC មានទស្សនៈដូចគ្នានឹងសមាជិក SSC ដែរថា ពួកគាត់មានការពេញចិត្តខ្លាំងជាមួយនឹងការចំណាយរបស់សាលារៀន ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សាលារៀនក្នុងការប្រមូលកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន និងការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សារបស់សិស្ស។ ពួកគាត់ក៏បានលើកឡើងដែរថា ឪពុកម្តាយក៏បានបង្ហាញនូវការគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងក្លាចំពោះដំណើរការរបស់សាលារៀននៅក្នុងសហគមន៍ និងមានការពេញចិត្តជាមួយនឹងអត្ថប្រយោជន៍របស់កូនៗរបស់គាត់បន្ទាប់ពីពួកគាត់បានបញ្ជូនពួកគេទៅសាលារៀន (សូមមើលតួលេខទី២៤)។

នៅក្នុងការពិភាក្សាជាក្រុមជាមួយសិស្សមកពី១២សាលា ពួកគេក៏មានការពេញចិត្តចំពោះសាលារៀនរបស់ខ្លួនដែរ។ សិស្សទាំងអស់បានឯកភាពថា សាលារៀនរបស់ពួកគេបានជួយពួកគេក្នុងការរៀនសូត្រ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មធ្យោបាយដែលសាលារៀនបានជួយមានលក្ខណៈខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចពីសាលារៀនមួយទៅសាលារៀនមួយទៀត។ យោងតាមសិស្សទាំងអស់នោះ សាលារៀនបង្រៀនពួកគេនូវចំណេះដឹង (បង្រៀនពួកគេឲ្យអាន សរសេរ គណនា របៀបរស់នៅក្នុងសង្គម) និងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវវិន័យខ្ពស់សម្រាប់បរិស្ថានរៀនសូត្រល្អ (ដោះស្រាយជម្លោះរបស់សិស្ស ដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះអ្នកទាំងឡាយណាដែលល្មើសច្បាប់ ឬវិន័យរបស់សាលារៀន ពង្រឹងក្រមទោសនឹងឯកសណ្ឋានរបស់សាលារៀន បង្កើតទំនាក់ទំនងយ៉ាងរឹងមាំក្នុងចំណោមសិស្ស បុគ្គលិករបស់សាលារៀន និងសហគមន៍ ទាក់ទងឪពុកម្តាយនៅពេលសិស្ស អវត្តមាន ផ្តល់បរិយាកាសដែលមានសុវត្ថិភាព ។ល។) ពួកគេគូសបញ្ជាក់ថា គ្រូបង្រៀនរបស់ពួកគេយកចិត្តទុកដាក់លើការរីកចម្រើននៃការសិក្សា ហើយពួកគាត់បានពន្យល់អ្វីដែលមិនច្បាស់ទៅដល់សិស្សដែលរៀនយឺត យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសិស្ស ព្រមទាំងរាយការណ៍ពីការរីកចម្រើននៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្សទៅដល់ឪពុកម្តាយរបស់គេ ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សធ្វើនៅផ្ទះ និងពិនិត្យមើលការរៀនសូត្ររបស់ពួកគេ ទោះបីជាប្រាក់បៀវត្សរបស់ពួកគាត់តិចក៏ដោយ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សិស្សទាំងនោះបានស្នើសុំឲ្យសាលារៀនកែលម្អបន្ថែមទៀតនូវដំណើរការរបស់ខ្លួនដើម្បីជួយសិស្សឲ្យរៀនបានកាន់តែប្រសើរថែមទៀត។ ទី១ សាលារៀនចាំបាច់ត្រូវរក្សាវិន័យសិស្សឲ្យបានតឹងរឹង។ សិស្សត្រូវការបរិស្ថានរៀនសូត្រដែលមានអនាម័យ និងសុវត្ថិភាព ពោលគឺកន្លែងដែលពុំមានការសំឡេងរំខាន និងការរាយការណ៍។ គេគួរកត់សំគាល់ថា សិស្សជាច្រើនបានរាយការណ៍ថា ការសំឡេងរំខាននិងការរាយការណ៍គឺជារឿងទូទៅមែនទែននៅតាមសាលារៀនក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ សិស្សទាំងអស់នោះក៏ចង់ឲ្យគ្រូបង្រៀនរបស់ខ្លួនបំពេញភារកិច្ចរបស់គាត់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងជៀសវាងអវត្តមានច្រើន។ ពួកគេបាននិយាយថា គ្រូបង្រៀនមួយចំនួនមិនគួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់តែទៅលើសិស្សដែលជាអ្នកមាន ឬល្អ ដោយទុកចោលសិស្សក្រីក្រ និងខ្ជិលទេ។ សិស្សមួយចំនួនចង់ឲ្យសាលារៀនរបស់ខ្លួនបង្កើតកម្មវិធីមួយដើម្បីជួយអ្នករៀនយឺត។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ពួកគេចង់ឲ្យសាលារៀនរបស់ពួកគេលើកទឹកចិត្តសិស្សឲ្យធ្វើស្វ័យសិក្សានិងស្រាវជ្រាវ ដូចជាការទៅបណ្តាលយ៉ាងដើម ដោយសារពួកគាត់ មិនចាប់អារម្មណ៍នឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវវិធីសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន និងរៀនបច្ចុប្បន្ននេះទេ។ ធនធាន សម្រាប់បង្រៀន និងរៀនច្រើនថែមទៀត ដូចជាសៀវភៅអានសៀវភៅសម្រាប់បណ្តាលយ៉ាង និងបន្ទប់ពិសោធន៍ចាំបាច់ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ឲ្យដល់សាលារៀនដើម្បីឲ្យសិស្សបានរៀនសូត្រ។ ជាចុងក្រោយ សិស្សបានផ្តល់អនុសាសន៍ថា SSCs គួរមានដំណើរការប្រសើរជាងនេះនៅតាមសាលារៀនក្នុងគោលបំណងជួយឲ្យសាលារៀនមានដំណើរការល្អ លើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពរបស់សាលា

រៀន និងលុបបំបាត់ការបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ។ នៅក្នុងន័យនេះ ពួកគាត់អាចមកសាលារៀន និងផ្តល់ជំនួយដល់ពួកគេដើម្បីឲ្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្សបានកាន់តែប្រសើរឡើង។

តួលេខទី២៤៖ ការពេញចិត្តចំពោះការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន តាមការយល់ឃើញរបស់សមាជិក សហគមន៍ដែលមិនមែនជាសមាជិក SSC

ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍នៃការធ្វើការងារជាមួយសាលារៀន អ្នកឆ្លើយតបរបស់ NGO បានឯកភាពថា មានសកម្មភាពមួយចំនួនដែលសាលារៀនបំពេញបានល្អ ព្រមទាំងមានតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលសាលារៀនខកខានមិនបានបំពេញដែរ។ ទី១ សាលារៀនមានលទ្ធភាពអែងស្តារ មូលនិធិដើម្បីសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងថែរក្សាបន្ទប់រៀន ឬអគាររបស់សាលារៀន ត្រួតពិនិត្យតាមដានគ្រូបង្រៀន រៀបចំការប្រជុំរៀងរាល់២ខែ ឬត្រីមាសជាមួយឪពុកម្តាយរបស់សិស្ស សម្របសម្រួលជាមួយនគរបាលមូលដ្ឋាន និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សានៅក្នុងសាលារៀនអនុវត្តយុទ្ធនាការ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីការចុះឈ្មោះចូលរៀន និងកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សា ធ្វើកិច្ចការរដ្ឋបាលមួយចំនួន រៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ ជម្រះដំណើរការលទ្ធកម្ម និងរៀបចំផែនការការងារប្រចាំឆ្នាំ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នាយកសាលាភាគច្រើនពុំបានដឹងពីមូលដ្ឋាននៃ ការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និង ភាពជាអ្នកដឹកនាំទេ។ អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ភាគច្រើនមានការព្រួយបារម្ភពីតម្លាភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងសាលារៀន។ នាយកសាលាពុំដែលបានរាយការណ៍ពីថវិកាដែលមាន និងការចំណាយផ្សេងៗដល់បុគ្គលិក និងសហគមន៍ឡើយ។ ចំណុចបញ្ហាមួយផ្សេងទៀតគឺថាសាលារៀនពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រងលើការងារគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកទេ។ សាលារៀនពុំមានអំណាចក្នុងការចាត់វិធានការវិន័យប្រឆាំងនឹងគ្រូបង្រៀនដែលបំពេញការងារមិនបានល្អ គ្រូបង្រៀនទាំងឡាយណាដែលអវត្តមាន ឬមកយឺតជាញឹកញាប់ គ្រូបង្រៀនទាំងឡាយ ណាដែលយកកម្រៃសេវាកម្មក្រៅផ្លូវការពីសិស្ស និងគ្រូបង្រៀនទាំងឡាយណាដែលអនុវត្តផ្ទុយទៅនឹង ស្តង់ដារវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ក្នុងគោលបំណងឲ្យសាលារៀនបំពេញការងារដោយឯករាជ្យ លទ្ធផលនានាបានបង្ហាញថា សាលារៀនចាំបាច់ត្រូវមានឯករាជ្យភាព និងស្វ័យភាពពេញលេញ ហើយសាលារៀនត្រូវបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យមានតម្លាភាព។ គេត្រូវការឯករាជ្យភាព និងស្វ័យភាពទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ការជ្រើសរើសនិងការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ការសម្រេចចិត្តលើសកម្មភាព សម្ភារៈ និងដំណើរការបង្រៀន និងរៀន ផែនការអភិវឌ្ឍ

សាលារៀន និងកិច្ចការផ្សេងៗទៀត។ តម្លាភាពនឹងធ្វើឲ្យសហគមន៍ចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការងាររបស់ សាលារៀនដូចជា ការចំណាយផ្សេងៗ ចំណូល ដំណើរការបង្រៀននិងរៀន និងសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតរបស់ សាលារៀន។ នៅក្នុងន័យនេះ សាលារៀនត្រូវទទួលបាននូវការជឿទុកចិត្តពីសហគមន៍ ហើយការប្រាស្រ័យ ទាក់ទងនឹងមានការកែលម្អរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍។ ចំណុចនេះមានសំខាន់ណាស់ចំពោះជោគជ័យ របស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយវាជាលក្ខណៈមួយក្នុង ចំណោមលក្ខណៈសម្បត្តិនានាដែលបាន បាត់បង់នៅតាមសាលារៀនរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

បញ្ហាប្រឈម

ពុំមានការប្រកែកថា វត្តមានរបស់ SSC បង្ហាញនូវការវិវឌ្ឍមួយចំពោះប្រព័ន្ធអប់រំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឆ្ពោះ ទៅរកគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងសង្គមទេ។ អង្គការគាំទ្រនេះពិតជាដើរតួនាទីជាមូលដ្ឋានមួយ នៅក្នុងការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរបស់សាលារៀន និងសហគមន៍។ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលមានការកើន ឡើងគឺជាអ្វីដែលប្រព័ន្ធត្រូវការក្នុងគោលបំណងធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមាននៅក្នុងការគ្រប់គ្រង ដោយ ផ្អែកលើសាលារៀន និងដើម្បីកែលម្អប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផលនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ខណៈដែលរឿងប្រកបដោយជោគជ័យផ្សេងៗ ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់តាមរយៈ របាយការណ៍ ក៏នៅមានការប្រឈមមុខយ៉ាងច្រើនមួយដែលគេចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ទាំងនៅក្នុងគោល នយោបាយ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ការឆ្លើយតបនានាពីសំណាក់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ (នាយក សាលា SSC អ្នកដែលមិនមែន SSC តំណាង NGO និងសិស្ស) តាមរយៈការសម្ភាសន៍ និងការពិភាក្សាជាក្រុម បង្ហាញថា ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅតែជាឧបសគ្គដ៏ចំបងមួយ។ ការប្រឈមមុខជាច្រើន ត្រូវបានគេចងក្រងជាឯកសារថាជាឧបសគ្គដែលរារាំង SSCs ក៏ដូចជាសហគមន៍ ទាំងមូលមិនឲ្យចូលរួមឲ្យ បានសកម្ម និងមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍសាលារៀន។

ការខ្វះការយល់ដឹងរបស់នាយកសាលានៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSC

ទិន្នន័យដែលបានមកពីមូលដ្ឋានចង្អុលបង្ហាញជាចំបងថា ការខ្វះការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ជាពិសេស SSCs គឺទាក់ទងទៅនឹងការខ្វះការយល់ដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs នៅក្នុងចំណោម នាយកសាលា។ គេបានរាយការណ៍ថា នៅក្នុងករណីភាគច្រើន នាយកសាលាហាក់ដូចជាមានចំណេះដឹងតិច តួចអំពីរបៀបដែល SSC ធ្វើការដើម្បីសាលារៀន និងសហគមន៍។ ការសម្ភាសន៍នានាបានបង្ហាញថា នាយក សាលាថែមទាំងពុំបានដឹងពីការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់របស់ SSCs ដែរ។ ជារួម សមាជិក SSC ត្រូវបានគេ ជ្រើសរើសសម្រាប់គោលបំណងនៃការជួយសាលារៀនឲ្យស្វែងរក ឬ ប្រមូលមូលនិធិដើម្បីគាំទ្រសាលារៀន។ ទោះបីជាតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSC ត្រូវបានគេបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំ សម្រាប់ការបង្កើត SSCs ដែលមានសកម្មភាពជាស្នូលចំនួន៨ចំណុចក៏ដោយ (ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍ សាលារៀន ការប្រមូលកុមារគ្រប់អាយុឲ្យចូលរៀន ការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ការអង្កេត មូលនិធិ និងការគ្រប់គ្រងថវិកា ការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន ការចែករំលែក បទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត ការទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី និងការកសាងសមត្ថភាព) នាយកសាលាមាន ទំនោរទៅរកការដាក់កម្រិតតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ឧទាហរណ៍ តាមដែល SSCs បានរាយការណ៍ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ការអនុម័តលើផែនការថវិកាគឺគេគ្រាន់តែបញ្ជូន

ទៅឲ្យ SSCs ចុះហត្ថលេខានៅលើរបាយការណ៍ និងផែនការប៉ុណ្ណោះ (ការងាររបស់ពួកគាត់គឺគ្រាន់តែចុះហត្ថ-
លេខាលើឯកសារនានាប៉ុណ្ណោះ)។ ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនេះមានផលប៉ះពាល់ទៅលើការចូលរួមរបស់សហគមន៍
នៅក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់សាលារៀនក្នុងកម្រិតដ៏ធំមួយ។ វិសាលភាពដែលកាន់តែធំទូលាយមួយនៃការ
ចូលរួមពីសំណាក់សហគមន៍នៅក្នុងការជួយសាលារៀនឲ្យ ដំណើរការបានល្អគឺជាចំណោទដ៏ធំមួយ។

ការខ្វះការយល់ដឹងរបស់SSCsទៅលើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន

ការប្រឈមមុខមួយផ្សេងទៀតគឺទាក់ទងនឹងការខ្វះការយល់ដឹងរបស់សមាជិកSSCចំពោះតួនាទី និង
ការ ទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់។ សមាជិកSSCត្រូវបានគេរាយការណ៍ចំពោះការខ្វះចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពី
ថាតើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនទាំងមូល ឬដែលគេកំណត់ឲ្យមានអ្វីខ្លះ។ ម្យ៉ាងការសម្ភាសន៍នៅ
តាមមូលដ្ឋានបានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការខ្វះខាតការបណ្តុះបណ្តាលពីសំណាក់សាលារៀន ឬនាយកសាលា
ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះគម្លាតដូចនេះនៅក្នុងការយល់ពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។ ឯម្យ៉ាង
ទៀត បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍ សមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់គឺជាចំណោទមួយ។ របៀបដែល SSCs ត្រូវបានគេ
ជ្រើសរើសនឹងពន្យល់ពីចំណុចនេះ។ ជាទូទៅសមាជិក SSC ត្រូវបានគេជ្រើសរើសពីក្នុងចំណោមប្រជាជន
ដែលមានអំណាច និងសមត្ថភាពតិច ដូចជាកសិករ គ្រូបង្រៀន (ដែលចូលនិវត្តន៍) ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ អ្នកបួស/
ព្រះសង្ឃ នគរបាល ទាហាន និងប្រធានភូមិ។ សមាសភាពមួយដូចនេះបង្កឲ្យមានសំណួរដ៏សំខាន់ទៅលើ
សមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់ នៅក្នុងការចូលរួមឲ្យបានសកម្មក្នុងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍសាលារៀន។ ឧទាហរណ៍ នៅ
ក្នុងខេត្តកំពង់ចាម សមាជិក SSC មួយចំនួនមិនទាំងចេះអាន និងសរសេរទៀតផង។ ការអប់រំទាបគឺជាឧបសគ្គ
ដ៏ចំបងមួយសម្រាប់ពួកគាត់ក្នុងការផ្តើមគំនិតណាមួយក្នុងការជួយដល់ដំណើរការរបស់សាលារៀន។ ចំណុច
នេះគឺជារឿងអកុសលនៅពេលដែលនាយកសាលាពុំបានដឹងឲ្យបានពេញលេញនូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ
របស់ SSCs ដែលគេចង់បានទាក់ទងនឹងដំណើរការរបស់សាលារៀន។ ដូចដែល SSC ម្នាក់បានលើកឡើងថា ៖

“ការងាររបស់ SSC គឺត្រូវធ្វើតាមបញ្ជារបស់នាយកសាលា”។

ការសម្ភាសន៍បានបង្ហាញបន្ថែមទៀតថា សមាជិក SSC ភាគច្រើនមានវ័យចំណាស់ និងរស់នៅក្នុង
បន្ទុករបស់អ្នកដទៃ។ នាយកសាលាបញ្ជាក់ថា សាលារៀនចង់បានសមាជិកដែលមានអំណាច និងរឹងមាំ ប៉ុន្តែ
សាលារៀនពុំអាចរកបានមនុស្សដូចនោះបានទេ ដោយសារពួកគាត់ពុំបានទទួលនូវគ្រឿងលើកទឹកចិត្តណា
មួយចំពោះការងាររបស់ពួកគាត់ឡើយ។ ហេតុដូច្នេះហើយ នាយកសាលាត្រូវបង្ខំចិត្តជ្រើសរើសសមាជិក SSC
ប្រភេទនេះ។ នៅតាមសាលារៀនមួយចំនួន សមាជិក SSC ថែមទាំងស្នើសុំឲ្យអ្នកសម្ភាសន៍សុំឲ្យអ្នកថ្មី និង
មានវ័យក្មេងមកជំនួសខ្លួនទៀតផង ដោយសារសមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់នៅខ្សោយពេកក្នុងការដោះស្រាយ
ការងារនេះ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការខ្វះការចូលរួមគឺមានសភាពស្មុគស្មាញដោយសារការខ្វះការយល់ដឹងមួយពី
តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងចំណោម SSCs ហាក់ដូចជាកាន់តែមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរថែមទៀត ដោយសារ
សមត្ថភាពទាបរបស់ពួកគាត់។ នាយកសាលាម្នាក់បានបន្ថែមទៀតថា ៖

*“សមាជិក SSC ទាំងអស់ពុំដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការសង្កេតមើលលើគ្រូបង្រៀន ឬសាលារៀនទេ
ដោយ សារពួកគាត់ជឿថា វាមិនមែនជាការកិច្ចរបស់គាត់ ហើយពួកគាត់ក៏ពុំមានបទពិសោធន៍នៅ ក្នុង
វិស័យនេះដែរ”។*

ការលើកទឹកចិត្ត និងការគាំទ្រពីសហគមន៍ទាប

ការលើកទឹកចិត្ត (ឲ្យធ្វើជាសមាជិក) និងការផ្តល់ការគាំទ្ររបស់សហគមន៍ដល់ SSCs គឺជាកត្តាមួយចំណែក ដែលទប់ស្កាត់ពួកគាត់មិនឲ្យចូលរួមឲ្យបានពេញលេញនៅក្នុងការងាររបស់សាលារៀន និងសហគមន៍។ សមាជិករបស់ SSC បានរាយការណ៍ថា ពួកគាត់ពុំមានទឹកចិត្តធ្វើការងារឲ្យសាលារៀន ឬសហគមន៍របស់ពួកគាត់ទេ ដោយសារការពុំមានគ្រឿងលើកទឹកចិត្ត។ ស្ថានភាពដូចនោះហាក់ដូចជាកាន់តែអាក្រក់ថែមទៀតនៅពេលដែលអ្នកដែលមិនមែនជា SSC ម្នាក់លើកឡើងថា ៖

“ខ្ញុំគ្រាន់តែជាជាងសំណង់ម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំអាចមានលទ្ធភាពទិញម៉ូតូ។ ក្នុងនាមជានាយក [សាលា] ម្នាក់ អ្នកអាចជិះកង់មួយតែប៉ុណ្ណោះ។”

ជាងនេះទៅទៀត សមាជិករបស់ SSC ហាក់ដូចជាមានការគាំទ្រតិចតួចពីអាជ្ញាធរដែនដី។ ការសម្ភាសន៍បានគាំទ្រថា អាជ្ញាធរដែនដីពុំបានយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនពីការងាររបស់ SSC ទេ ពួកគាត់យកចិត្តទុកដាក់តែពីការងារស្នូលរបស់ពួកគាត់នៅកន្លែងធ្វើការរបស់ពួកគាត់ប៉ុណ្ណោះ។ គេបានរាយការណ៍បន្ថែមទៀតថា គួនាទីរបស់សមាជិកសហគមន៍នៅក្នុងការអប់រំមិនត្រូវគេទទួលយក ឬយល់ឲ្យបានទូលំទូលាយទេ។ ពួកគាត់ចង្អុលបង្ហាញថា សកម្មភាពរបស់សាលារៀនគឺជាការទទួលខុសត្រូវតែងតែរបស់រដ្ឋាភិបាល។ ពួកគាត់ពុំមានការទទួលខុសត្រូវណាមួយក្នុងការអនុវត្តភារកិច្ចទាំងនោះទេ។ ជាផលវិបាកមួយ សហគមន៍មានទំនោរបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួនទៅលើការគាំទ្រសកម្មភាពផ្នែកសាសនាសម្រាប់បុណ្យកុសល ផ្ទាល់របស់ខ្លួនទៅវិញ។

បញ្ហានៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

ការខ្វះខាតនូវការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរវាងសាលារៀន និង SSC និងសហគមន៍គឺជាការប្រឈមមុខដ៏ចំបងមួយផ្សេងទៀត។ នាយកសាលាម្នាក់បានបញ្ជាក់ថា “ការងារស្ទើរតែដូចគ្នាដោយសារសមាជិក SSC ពុំបានស្គាល់សូម្បីសមាជិកម្នាក់ៗនៅក្នុងគណៈកម្មការនេះ។” បើតាមរបាយការណ៍ សាលារៀនមួយចំនួន សូម្បីនៅភ្នំពេញក៏ដោយពុំបានស្គាល់ថែមទៀតផងនូវសមាជិក SSC របស់ខ្លួន។ សមាជិកមួយចំនួនទើបតែដឹងថា ពួកគាត់គឺជាសមាជិករបស់ SSC នៅថ្ងៃដែលអ្នកប្រមូលទិន្នន័យហៅពួកគាត់មក។ ជាងនេះទៅទៀត វាហាក់ដូចជាថា នាយកសាលាពុំបានបង្កើតឲ្យមានការទាក់ទងគ្នាយ៉ាងស្ម័គរម្នាក់មួយជាមួយសហគមន៍ទេ ដូចដែលសមាជិកសហគមន៍នេះបានកត់សំគាល់នៅក្នុងការសម្ភាសន៍ ៖

“សហគមន៍ពុំបានដឹងសូម្បីតែថាគេសាលារៀនចង់បានអ្វី”

កិច្ចសហការរវាង SSC និងនាយកសាលាក៏ជាចំណោទមួយដែរ។ ការសម្ភាសន៍តាមមូលដ្ឋាន និងការកត់សំគាល់ផ្សេងៗបញ្ជាក់ថា លំហូរការងារមានតែរវាងប្រធានរបស់ SSC និងនាយកសាលាប៉ុណ្ណោះ។ តាមរបាយការណ៍ សមាជិក SSC ផ្សេងទៀតពុំបានដឹងពីលំហូរការងាររបស់គណៈកម្មការនេះទេ។ សូម្បីតែនៅក្នុងករណីរបស់សាលារៀនវត្តបូព៌ ដែលជាសាលាបឋមសិក្សាគំរូនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក៏ដោយ ការងារត្រូវបានគេតម្រង់ទៅរកនាយកសាលា និងប្រធាន SSC ដែលធ្វើឲ្យព័ត៌មានដែលចាំបាច់មួយចំនួនមិនត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយទេ។

ការផ្តល់មូលនិធិ និងការអង្កេតសមូលនិធិ

ការដំណើរការរបស់ SSCs ត្រូវទទួលបានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដោយសារការខ្វះការផ្តល់មូលនិធិ។ ជាមួយសមាជិកSSCបានចូលរួមនៅក្នុងការងាររបស់សាលារៀនដោយឈរលើមូលដ្ឋានស្ម័គ្រចិត្តប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើពុំមានការគាំទ្រណាមួយទេ នោះនឹងមានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុតិចតួចប៉ុណ្ណោះពីសាលារៀន។ ហេតុដូច្នេះហើយ បើតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសគឺពុំការផ្តល់មូលនិធិដល់ការងាររបស់ SSCs ទេ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការអង្កេតសមូលនិធិគឺជាជម្រើសមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់សាលារៀន និងSSCបន្តដំណើរការ។ ដោយសារពួកគាត់ភាគច្រើនមកពីអង្គការសាសនា សមាជិក SSC បានបង្កើតឲ្យមានព្រឹត្តិការណ៍អង្កេតសមូលនិធិតាមរយៈពិធីបុណ្យសាសនាដើម្បីទទួលបានការរួមវិភាគទានពីឪពុកម្តាយ និងសមាជិកសហគមន៍ក្នុងគោលបំណងទទួលបានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី SSC រាយការណ៍ថា ៖

ការអង្កេតសមូលនិធិដែលជាការទាក់ទាញការយកចិត្តទុកដាក់ និងការជឿជាក់របស់សហគមន៍ និងឪពុកម្តាយទៀតហើយនៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដោយសារសហគមន៍មានជីវភាពក្រីក្រពេក និងបានធ្វើចំណាកស្រុកទៅកាន់តំបន់ផ្សេងទៀតនៅក្នុងតំបន់ជនបទ។ ទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការអង្កេតសមូលនិធិត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការផ្តល់ស្រាវជ្រាវដល់ឪពុកម្តាយដើម្បីប្រមូលវិភាគទានមួយចំនួនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ការអនុវត្តដែលមានលទ្ធផលផ្ទៃផ្ទាល់គឺជាចំណេញមួយដោយសារតម្លាភាពកាន់តែរីកចម្រើនចំពោះការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងទំនាក់ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍។ “បុណ្យផ្កា”³ មិនមានប្រយោជន៍ទេដោយសារមូលនិធិដែលអង្កេត បានគឺគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់តែចំណាយទៅលើម្ហូបអាហារ និងពិធីបុណ្យខ្លះៗប៉ុណ្ណោះ។

ការខ្វះតម្លាភាពក៏បណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាមួយដែលទប់ស្កាត់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ផងដែរក្នុងការអង្កេតសមូលនិធិដោយសារសាលារៀនពុំបានរាយការណ៍ឲ្យបានជាក់លាក់ពីការចំណាយផ្សេងៗ (តម្លាភាពនៃការងារ និងលទ្ធកម្មរាល់ការចំណាយទាំងអស់)។ លើសពីនេះទៅទៀត សហគមន៍មិនចង់ចូលរួមក្នុងការងាររបស់សាលារៀនទេ ដោយសារគ្រូបង្រៀនបានប្រមូលលុយពីសិស្សរួចទៅហើយ។ ភ្នំពេញគឺជា ឧទាហរណ៍ចំបងមួយនៃការខ្វះការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដោយសារហេតុផលនេះ។ ជាមួយការទាក់ទាញសហគមន៍ឲ្យចូលរួមផ្តល់មូលនិធិដល់សាលារៀន ឬអង្កេតសមូលនិធិបានក្លាយទៅជាបញ្ហាចំបងមួយដែលត្រូវស្វែងរកដំណោះស្រាយសមស្របជាបន្ទាន់គ្រប់គ្រាន់ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ចាប់ពីនាយកសាលា ឬ ចាប់ពីសមាជិក SSC ឡើងទៅ។

ការប្រតិបត្តិការរបស់ SSC ៖ ករណីរបស់សាលាព្រះវិហារ

តាមរបាយការណ៍ ទោះបីជាសាលារៀននៅតាមតំបន់ខុសៗគ្នានៅក្នុងការសិក្សានេះមានកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ទាប និងមានការប្រតិបត្តិការនយោបាយភាពល្អិតល្អន់ក៏ដោយ ក៏ឧទាហរណ៍មួយចំនួនដែលសាលារៀនបានធ្វើ ដើម្បីឲ្យសហគមន៍ចូលរួមអាចត្រូវបានគេទាញចេញពីការសិក្សានេះដែរ។ ឧទាហរណ៍នៅក្នុងផ្នែកនេះសាលារៀនត្រូវបានគេសិក្សាស្វែងយល់ ដើម្បីបង្កើនជាងកសាងនូវការប្រតិបត្តិការមួយចំនួន

³ “បុណ្យផ្កា” គឺជាពិធីបុណ្យសាសនាមួយដែលគេរៀបចំឡើងដើម្បីប្រមូលមូលនិធិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាក់លាក់មួយនៅក្នុងសហគមន៍។

ដែលគេអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍។ សកម្មភាពនានាដែលគួរយកជាគំរូដែល គេបានរកឃើញនៅក្នុងការដំណើរការដ៏ល្អរបស់ SSC រួមមានចំណុចដូចខាងក្រោម៖

- រៀបចំការប្រជុំជាទៀងទាត់ជាមួយឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍។
- ទទួលយកធាតុចូល (inputs) ពីពួកគាត់ និងដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំ។
- ស្នើសុំឲ្យមានការរួមវិភាគទានដោយស្ម័គ្រចិត្តពីឪពុកម្តាយ (សម្ភារៈបង្រៀន និងរៀន ការផ្តល់ប្រាក់ បន្ថែមដល់គ្រូបង្រៀន។ល។)។
- នាយកសាលាមិនត្រូវកាន់កាប់គណនីធនាគាររបស់សាលារៀនទេដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។
- រាយការណ៍ដល់សហគមន៍នូវអ្វីដែលសាលារៀនបានធ្វើ។
- ឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍ត្រូវបានគេអញ្ជើញឲ្យមកពិនិត្យការរីកចម្រើនរបស់សាលារៀន។
- គ្រូបង្រៀនត្រូវបានគេជំរុញលើកទឹកចិត្តឲ្យទទួលបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកវិជ្ជាជីវៈច្រើនថែមទៀត និងត្រូវ បានគេផ្តល់ឲ្យនូវការទទួលស្គាល់ និងការកោតសរសើរកាន់តែច្រើនឡើង។
- នាយកសាលាបំពេញការងារក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ទំនាក់ទំនងខាងក្រៅនិងខាងក្នុង និងការប្រាស្រ័យ ទាក់ទង ចំណែងការកិច្ចរដ្ឋបាល និងផ្សេងៗទៀតត្រូវបានគេធ្វើប្រតិភូកម្មទៅឲ្យនាយករង។
- ការសម្រេចចិត្តនានាត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុគ្គលិករបស់សាលារៀន និងសហគមន៍រួមគ្នា។

ការប្រតិបត្តិទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំងជាចម្បងនូវគំនិតផ្តួចផ្តើម និងវិធានការនានាដែលនាយកសាលាត្រូវ អនុវត្តជាដាច់ខាតដោយគ្រាន់តែធ្វើតាមសេចក្តីណែនាំរបស់ថ្នាក់ជាតិ។ នៅក្នុងសាលារៀនដែលគួរយកគំរូតាម នាយកសាលាហាក់ដូចជាបានដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួននៅក្នុងការកៀរគរអ្នកផ្សេងៗទៀត ដើម្បីសម្របសម្រួលដំណើរការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងសកម្មភាពនានាដែលគេរំពឹងទុកថា SSC នឹងចូលរួម ជាមួយ។ នៅតាមសាលារៀនដែលមានការប្រតិបត្តិល្អបំផុតសមត្ថភាពខ្ពស់របស់នាយកសាលា គឺជាកត្តាគន្លឹះ មួយ។ តួនាទីរបស់នាយកសាលាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដោយសារសមាជិក SSC ពុំបានដឹងច្បាស់លាស់ពី តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនទេ បើពុំមានការជំរុញលើកទឹកចិត្តនេះ។ គម្រោងអភិបាលកិច្ចសាលា រៀន (២០១៤)⁴ តាមរយៈអង្គការ CARE បានផ្តល់នូវការគាំទ្រជាភស្តុតាងដែលការបណ្តុះបណ្តាលសមាជិក SSCត្រូវបានគេត្រូវការដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់ខ្លួនទៅលើដំណើរការរបស់ SSC ដោយសារបើពុំមានការ បណ្តុះបណ្តាលការកសាងសមត្ថភាពជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធទេ សមាជិក SSC ពុំបានដឹងឲ្យបានពេញលេញពីតួ នាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនឡើយដោយទុកឲ្យអ្នកដទៃបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើម និងវិធានការនានាដែល ទាក់ទងនឹងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍសាលារៀនជំនួសវិញ។ ចំពោះចំណុចនេះ នាយកសាលាចាំបាច់ត្រូវមានសមត្ថ ភាពក្នុងការបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើម និងសកម្មភាពក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់ការអនុវត្តនូវតួនាទី និងការទទួល ខុសត្រូវរបស់ SSC។ តួលេខទី២ និងទី៣ ៖ បង្ហាញថានៅក្នុង ខេត្តនានាដែលសាលារៀនដែលជាសំណាក មាននាយកសាលាដែលមានកម្រិតនៃការអប់រំកាន់តែខ្ពស់ ដំណើរការរបស់ SSC ក៏ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដែរ។

⁴ គម្រោងអភិបាលកិច្ចរបស់សាលារៀនត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយអង្គការ CARE និងត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិតាមរយៈមូលនិធិភាពជាដៃគូ សម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពរបស់ MoEYS (CDPF)។ គម្រោងត្រូវបានគេអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០១៣ ដែលជាការសង្កេតទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងនៅក្នុងខេត្តលា និងវិចិត្រ ឆ្នាំ២០១៤ ជាការសង្កេតទិន្នន័យបញ្ចប់(end line) ដើម្បីលើកស្ទួយសមត្ថភាពរបស់ក្រុមការងារបណ្តុះ- បណ្តាល និងត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ស្រុក (DTMT) និង SSCs។

បទពិសោធន៍ដ៏ស្អាតជំនាញមួយដែលសមាជិក NGO របស់ NEP បានលើកឡើងក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់មួយ ជាមួយ NGO ដែលកំពុងធ្វើការជាមួយ SSC គឺទាក់ទងនឹងការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងការបែងចែកឯកសណ្ឋានដល់សិស្សសាលាបឋមសិក្សា។ តាមរយៈការចូលរួមជាមួយគម្រោង NGO សមាជិក SSC បានដឹងកាន់តែច្រើនឡើងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ហើយបានចូលរួមចំណែកប្រកប ដោយអត្ថន័យខ្លីមសារចំពោះសាលារៀនរបស់ខ្លួន។

គម្រោងចំនួន២របស់អង្គការសេវាជំនួយសង្គ្រោះកាតូលិក (CRS) ដែលមានឈ្មោះថា “ការយកចិត្តទុកដាក់” របស់សង្គម និងការអប់រំបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់កុមារពិការ (EICS)” និង “គម្រោងបែងចែកឯកសណ្ឋាន” កំពុងត្រូវបានគេអនុវត្តនៅក្នុងសាលារៀនបឋមសិក្សាចំនួន១៨នៅក្នុងស្រុកចំនួន៣ (ស្រុកបាទី ព្រែកប្បាស និងសំរោង) ក្នុងខេត្តតាកែវដោយមានគោលបំណងក្នុងការធានាថាកុមារពិការបានចូលរៀន និងសម្រេចលទ្ធផលល្អក្នុងសាលារៀន។

គេសង្កេតឃើញថា ទោះបីជា SSCs ត្រូវបានគេតម្រូវឲ្យមានសម្រាប់សាលារៀននីមួយៗក៏ដោយ SSCs ជាច្រើនពុំបានដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនទេ ហើយក៏ពុំមានដំណើរការណ៍ក្នុងការគាំទ្រការអប់រំនៅកម្រិតសាលារៀន។ ហេតុដូច្នេះហើយ គម្រោង CRS បានប្រើប្រាស់សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ SSC ដែលចេញផ្សាយដោយ MoEYS ដើម្បីរៀបចំជាផ្លូវការនូវរចនាសម្ព័ន្ធ SSC កសាងសមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់ ដែលទទួលបានជោគជ័យបំផុតក្នុងការឲ្យសហគមន៍តាមមូលដ្ឋានចូលរួមគាំទ្រដល់គម្រោង។ គម្រោងបានឲ្យ SSCs ចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់គម្រោងជាច្រើនដូចជា ការរៀបចំលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្តីពីសិទ្ធិរបស់កុមារពិការ យុទ្ធនាការចុះឈ្មោះចូលរៀន CwDs ការពិនិត្យ និងបញ្ជូនពួកគេអោយទៅទទួលសេវាកម្មផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រកាយសម្បទា ការរៀបចំផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំរបស់សាលារៀន ការប្រជុំប្រចាំត្រីមាសរវាងសាលារៀន ឪពុកម្តាយ និងការជ្រើសរើសអ្នកទទួលបានផលរបស់គម្រោង SSCs ក៏ អែង្គាសមូលនិធិ និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិដើម្បីជួយលើកកម្ពស់បរិស្ថាននៃការបង្រៀន និងការរៀន។ល។

លទ្ធផលនានាបង្ហាញថា SSCs ដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន និងមានការប្រាស្រ័យទាក់ទង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយសាលារៀន និងឪពុកម្តាយដើម្បីគាំទ្រការអប់រំសម្រាប់កុមារនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគាត់។ ផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់សាលារៀននីមួយៗត្រូវបានគេរៀបចំឡើងយ៉ាងច្បាស់លាស់ អ្នកទទួលបានផលរបស់គម្រោងត្រូវបានគេពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅទទួលសេវាកម្មផ្សេងៗ ត្រូវបានគេជ្រើសរើសដើម្បីធានាបាននូវគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពសម្រាប់អ្នកទទួលបានផល ការឯកភាពដ៏ច្បាស់លាស់មួយទៅលើការគ្រប់គ្រងមូលនិធិដែលជាការរួមវិភាគទាន និងផែនការសម្រាប់ការចំណាយត្រូវបានគេបង្កើតឡើងរួមគ្នា និងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយត្រូវបានគេប្រើប្រាស់នៅក្នុងមធ្យោបាយដែលមានតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពបំផុតដើម្បីធានាបាននូវផលប្រយោជន៍ជារួមដល់សាលារៀន សហគមន៍ ។ល។

សំណូមពររបស់មូលដ្ឋាន ដោយមានការប្រឈមមុខទាំងអស់ដូចដែលបានបង្ហាញខាងលើ គម្រោងនៃការស្រាវជ្រាវនេះអាចទាញយកបាននូវតម្រូវការ និងដំណោះស្រាយជាក់ស្តែងមួយចំនួនពីនាយកសាលា និងសមាជិកសហគមន៍។ លទ្ធផលបានផ្តល់នូវធាតុចូលនានាដូចខាងក្រោមសម្រាប់កែលម្អការងាររបស់ SSC និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍។ ទី១ និងសំខាន់បំផុត គេបានស្នើសុំថា ការបណ្តុះបណ្តាល SSCs គួរត្រូវបានគេរៀបចំឡើងដើម្បីពង្រីកការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់សាលារៀន។ គេត្រូវការសកម្មភាពនៃការតាមដានទៅតាមពេលវេលាជាក់លាក់ពីសំណាក់សាលារៀនទៅលើការបំពេញការងាររបស់ SSC ក្នុងគោល

បំណងវាយតម្លៃពីកម្រិត និងលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងការងារ និង សកម្មភាពអភិវឌ្ឍសាលារៀន។

ទី២ គេចាំបាច់ត្រូវជ្រើសរើស SSCs ពីក្នុងចំណោមក្រុមដែលមានចំណេះដឹង ឥទ្ធិពល ការប្តេជ្ញាចិត្ត ជាពិសេសពីក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងការអប់រំ និង ឬការគ្រប់គ្រង។ ការកសាងសមត្ថភាពស្តីពីការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំសម្រាប់ SSCs និងនាយកសាលាអាចជួយលើកកម្ពស់សមត្ថភាពរបស់សមាជិក SSC និងនាយកសាលាក្នុងការយល់ពីរបៀបចំណាយលុយ (របៀបបំពេញទម្រង់នៃការចំណាយ)។

ទី៣ SSC និងសាលារៀនចាំបាច់ត្រូវមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាច្រើនថែមទៀតតាមរយៈការប្រជុំឲ្យបាន ញឹកញាប់។ ការសង្កេតតាមមូលដ្ឋានបង្ហាញថា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមិនបានល្អគឺជាកត្តាដ៏ចំបងមួយដែលនាំទៅរកការខ្វះខាតការយល់ដឹងពីអ្វីដែលគេចាំបាច់ត្រូវធ្វើ និងអ្វីដែលគេបានធ្វើរួចហើយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន។ ចំណុចនេះនឹងពន្យល់បានមួយផ្នែក ពីការខ្វះខាតការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងកម្រិតខ្ពស់នៅក្នុងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍសាលារៀនផ្សេងៗជាច្រើន។

ចុងក្រោយ ប៉ុន្តែមិនមែនមិនសំខាន់នោះទេ គឺគេត្រូវគិតគូរពិចារណាពីការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីធានានិរន្តរភាពដល់ដំណើរការរបស់ SSCs និងដើម្បីលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងសាលារៀន និងសហគមន៍។ ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មានទស្សនៈដូចគ្នាថាសាលារៀន ឬក្រសួងត្រូវបង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធមួយក្នុងការផ្តល់រង្វាន់ ឬផ្តល់គ្រឿងលើកទឹកចិត្តដល់ SSCs ក្នុងការរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន។ ថវិកាដាច់ដោយឡែកមួយសម្រាប់ SSCs នៅក្នុងទម្រង់មួយដូចជាថវិកាតាមកម្មវិធី (PB) នឹងជួយកែលម្អការមានកម្លាំងចិត្ត និងការងាររបស់នាយកសាលា និង SSCs។ លើសពីនេះទៅទៀតគួរមានគម្រោងប្រាក់បៀវត្សជាក់លាក់មួយសម្រាប់ SSCs បើទោះបីជាចំនួនមិនត្រូវបានគេបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ក៏ដោយ។

៥. ការពិភាក្សា

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍

ការស្រាវជ្រាវពីគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន និងសង្គមនេះគឺជាការសិក្សាដ៏ចម្បងមួយនៅក្នុងបរិបទនៃការអប់រំរបស់ប្រទេសកម្ពុជាដែលសិក្សាស្វ័យយល់ឲ្យបានស៊ីជម្រៅពីវិសាលភាពដែល SSCs បានចូលរួមនៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងការប្រឈមមុខចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅកំរិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលបើមិនដូច្នោះទេ នឹងត្រូវបានគេមើលរំលងនៅក្នុងគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ការសិក្សានេះផ្តល់ឲ្យភាគីដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នូវការយល់ដឹងដែលមានការអភិវឌ្ឍមួយពីរបៀបដែល SSC ដំណើរការក្នុងតថភាពជាក់ស្តែងដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំ។ ហេតុដូច្នេះហើយ លទ្ធផលនានាផ្តល់នូវចំណែកជាភស្តុតាងផ្សេងៗ ដែលមានលក្ខណៈបច្ចុប្បន្នភាពពិសេសពីបីចំណុចដល់គួរសេចក្តីតូចមួយនៃការស្រាវជ្រាវ ស្តីពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

គម្រោងបច្ចុប្បន្ននេះរកឃើញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅក្នុងវដ្តនៃការអប់រំថ្នាក់បឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិជាទូទៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ជាពិសេសនៅទីក្រុង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយភស្តុតាងត្រូវបានគេរកឃើញទៅលើកម្រិតនៃការចូលរួមខ្ពស់គួរសមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងការជួយសាលារៀនរៀបចំផែនការរបស់សាលារៀន និងនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន។ ការរកឃើញនេះគាំទ្រនូវការរកឃើញរបស់ Nguon (២០១១) ដែលបានរកឃើញនូវកម្រិតនៃការចូលរួមយ៉ាងច្រើនរបស់ SSC នៅក្នុងការបង្កើតផែនការរបស់សាលារៀន។ ការរកឃើញដែលការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបានបន្ថែមនូវការយល់ដឹង និងការរីកចម្រើនថ្មីមួយចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយបន្ថែមទៅលើអ្វីដែលគេបានពិពណ៌នានៅក្នុងការរកឃើញរបស់ Nguon។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការសិក្សានេះក៏បង្ហាញនូវការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានមួយគ្រាន់បើដែរដែលសាលារៀនបានធ្វើការយ៉ាងច្រើន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍តាម រយៈការទាក់ទាញ SSCs ឲ្យចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពស្នូលមួយចំនួនទាក់ទងនឹងការប្រមូលកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន ការអប់រំប្រជាជនតាមមូលដ្ឋានឲ្យបញ្ជូនកូនៗរបស់ពួកគាត់មកសាលារៀន ផ្សព្វផ្សាយពីបរិស្ថានសុខភាពតាមសាលារៀន ព្រមទាំងការចុះទស្សនៈកិច្ចសាលារៀនដើម្បីត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស ដែលនេះបញ្ជាក់ថាគួរនាំទីរបស់ SSC ត្រូវបានគេផ្តោតច្រើនជាងទៅលើការរៀនសូត្រនិមិត្ត និងការធ្វើវិភាគទានដល់សាលារៀនទៅ ទៀត។ ជារួម ទោះបីជាពុំមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅក៏ដោយ ការរកឃើញនេះហាក់ដូចជាបង្ហាញថា ការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនដូចដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងការចូលរួមរបស់ SSC មានការកែលម្អយ៉ាងច្រើន។ និយាយយ៉ាងសាមញ្ញការរកឃើញនេះបង្ហាញថា សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀនកាន់តែច្រើនឡើងត្រូវបានសហគមន៍ចូលរួម ទោះបីពុំមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅក៏ដោយ។

លទ្ធផលនានាបង្ហាញឲ្យឃើញនូវការពិត ដែលគួរឲ្យកត់សំគាល់មួយចំនួនអំពីលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់ ពួកគាត់ផងដែរ។ ជារួមការសិក្សានេះបានរកឃើញថា សមាជិក SSC ហាក់ដូចជាមានការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះចំណុចបញ្ហានៃតម្លាភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទាក់ទងនឹងសាលារៀន និងសហគមន៍ ខណៈដែលពួកគាត់មាន

ការចូលរួមតិចតួចនៅក្នុងសកម្មភាពប្រមូល និងគ្រប់គ្រងថវិកាជាមួយសាលារៀន។ តាមការអនុវត្តជាក់ស្តែង SSCs មានការចាប់អារម្មណ៍ច្រើនជាងចំពោះថវិការបស់សាលារៀន និងការប្រើប្រាស់ថវិកា។ សកម្មភាពផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិនៅតែមិនទាន់ត្រូវបានគេបំពេញនៅឡើយ។ ការរកឃើញនេះបញ្ជាក់ថា SSCs ពុំទាន់បានដើរតួនាទីដ៏សកម្មមួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់សាលារៀននៅឡើយដែលជាលទ្ធផលមួយដែលផ្តល់នូវវឌ្ឍនភាពតិចតួចចំពោះអ្វីដែលគេបានបញ្ជាក់អះអាងនៅក្នុងការរកឃើញរបស់ Nguon (២០១១) និង Pellini (២០០៥, ២០០៧)។ ចំពោះហេតុផលមួយចំនួន ការព្រួយបារម្ភចំពោះតម្លាភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក្នុងចំណោម SSCs គឺជាអ្វីដែលអាចពន្យល់បានដោយប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់ពួកគាត់។ ចេតនារបស់សាលារៀនក្នុងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមវិភាគទានរបស់សហគមន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍសាលារៀនក៏អាចជាកត្តាមួយផងដែរ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ អ្វីដែលអាចកត់សម្គាល់បានចំពោះការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀនគឺថា សហគមន៍មានទំនោរទៅរកការផ្លាស់ប្តូរការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការថែរក្សាជាជាងទៅលើការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន។ ដូចដែលបានរាយការណ៍នៅក្នុងការសម្ភាសន៍ជាមួយសមាជិក SSC ភាពក្រីក្រ ចំណាកស្រុក និងការបាត់បង់ការជឿទុកចិត្តក្នុងចំណោមសហគមន៍គឺជាកត្តាដ៏ចំបងដែលពន្យល់ពីការផ្លាស់ប្តូរនោះ។ ខណៈពេលដែលការរកឃើញនេះបង្ហាញថា តួនាទីរបស់ SSC មិនត្រូវបានគេបំពេញឲ្យបានទូលំទូលាយនោះ វាបានផ្តល់ឲ្យនូវការផ្លាស់ប្តូរមួយចំពោះការចូលរួមរបស់ SSC នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀននៅសាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន

ដូចដែលលទ្ធផលនានាបានបង្ហាញសាលារៀនមានគណនេយ្យភាពជាសំខាន់ចំពោះការងាររដ្ឋបាល ព្រមទាំងកម្មវិធីសិក្សា និងការបង្រៀន។ តួនាទីរបស់នាយកសាលាត្រូវបានគេកម្រិតជាសំខាន់ចំពោះភារកិច្ចទាំង២នេះ ដោយបន្ថែមទៅលើសកម្មភាពគ្រប់គ្រងផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀនដែលមានការទាក់ទងជាពិសេសជាមួយ MoEYS។ លទ្ធផលទាំងនេះហាក់ដូចជាបង្ហាញថា នាយកសាលាដើរតួនាទីជាសំខាន់មួយក្នុងការបំពេញនូវភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការដែលបានកំណត់ដោយ DoE/PoE/MoEYS ដោយពុំអើពើនឹងតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរបស់សាលារៀនជាមួយសហគមន៍ និងសាលារៀនផ្សេងៗទៀត។ លទ្ធផលដូចនេះបញ្ជាក់ពីការពិតដែលថា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនគឺជាភារកិច្ចចំបងមួយក្នុងចំណោមនាយកសាលា។ ជាលទ្ធផល គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅតែជាចំណោទមួយ។ ការរកឃើញនេះមានប្រយោជន៍ណាស់នៅក្នុងមធ្យោបាយមួយដែលការពង្រីកសមត្ថភាពរបស់នាយកសាលាឲ្យទូលំទូលាយគឺមានសារៈសំខាន់ ដោយសារនៅក្នុងវិសាលភាពមួយចំនួន នាយកសាលាពុំត្រូវបានគេបណ្តុះបណ្តាលឲ្យបានល្អដើម្បីយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់ពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនទេ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងចំណេះដឹងរបស់ពួកគាត់ពីដំណើរការរបស់សាលារៀនសម្រាប់សហគមន៍ និងសង្គម។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការរកឃើញនេះសន្និដ្ឋានថា គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនពុំត្រូវបានគេអនុវត្តឲ្យបានទូលំទូលាយទេនៅក្នុងចំណោមនាយកសាលា។ មានការយល់ដឹងផ្ទុយគ្នាមួយចំពោះតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងចំណោមភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអប់រំទាំងនោះ ដោយធ្វើឲ្យសាលារៀនពុំបានយល់ដឹងច្បាស់លាស់ថា តើអ្វីដែលគេត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះ។

ដូចគ្នានេះដែរ ការសិក្សានេះបានរកឃើញថា សកម្មភាពវាយតម្លៃសាលារៀនពុំត្រូវបានគេបំពេញឲ្យបានពេញលេញទេនៅតាមសាលារៀន។ មានការអនុវត្តជាក់ស្តែងដែលមានកម្រិតមួយពីការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង និងពីខាងក្រៅរបស់សាលារៀន។ ការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនមិនត្រូវបានគេធ្វើឡើងទេនៅតាមសាលារៀនភាគច្រើននៅក្នុងការសិក្សានេះ។ គេរំពឹងទុកថា នឹងទទួលបានលទ្ធផលនេះ ដោយសារប្រព័ន្ធវាយតម្លៃសាលារៀនពុំត្រូវបានគេអនុវត្តឲ្យបានពេញលេញទេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជាពិសេស ទោះបីជា MoEYS រៀបចំការធ្វើអធិការកិច្ចនៅតាមសាលារៀនជារៀងរាល់ឆ្នាំក៏ដោយ ក៏ការវាយតម្លៃសាលារៀនមិនមែនជាការផ្តោតដ៏ចម្បងមួយទេ។ ការខ្វះនូវចំណេះដឹងរបស់នាយកសាលានៅក្នុងការរៀបចំការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯងក៏នឹងនាំទៅរកការខ្វះខាតនូវការអនុវត្តនូវការវាយតម្លៃរបស់សាលារៀន និងការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់សាលារៀនដែរ។ លទ្ធផលនេះគឺមិនមែនថ្មីទេ។ តាមការប្រមើលមើល គណនេយ្យភាពចំពោះការរៀនសូត្ររបស់សិស្សនៅតែជាចំណោទដដែល ដោយសារមានគម្លាតដែលកាន់តែរីកធំឡើងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍ ចំពោះចំណេះដឹងនៃការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និងការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។

ការពិតដ៏សំខាន់នៃគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងវិសាលភាពដែលនាយកសាលាបានដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន។ លទ្ធផលនានាបង្ហាញថាមានដំណើរការដែលមានកម្រិតដែលនាយកសាលាយល់ឃើញថាជាការទទួលខុសត្រូវចំបងៗរបស់ខ្លួន។ ដូចដែលលទ្ធផលនានាបានចង្អុលបង្ហាញពួកគាត់បានយល់ឃើញថា ពួកគាត់ត្រូវទទួលខុសត្រូវច្រើនថែមទៀតចំពោះការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស និងសរសេររបាយការណ៍ស្តីពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ការកិច្ចផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀន ដូចជាការជ្រើសរើស/ការបណ្តេញគ្រូបង្រៀន ការជ្រើសរើសសៀវភៅអាន ឬខ្លឹមសារបង្រៀន និងការកំណត់ថវិកាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន បើតាមសេចក្តីវាយការណ៍ ត្រូវបានតម្រង់ទិសដោយ PoE/DoE/MoEYS។ ការរកឃើញ នេះចោទជាសំណួរទៅលើសមត្ថភាព និងកម្រិតស្វ័យភាពរបស់នាយកសាលានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាចំពោះការបំពេញការកិច្ចដែលទាក់ទងនឹងសាលារៀន។ ការនេះនឹងមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងច្រើន ទៅលើកម្រិតនៃការយល់ដឹងរបស់ពួកគាត់ពីអ្វីដែលសាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះនៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ជាពិសេសទាក់ទងនឹងសហគមន៍។

ការសិក្សានេះរកឃើញថា ព័ត៌មានស្តីពីផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនមិនត្រូវបានគេចែកផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយទេ។ នេះគឺជាកត្តាតាំងដែលសមាជិក SSC ហាក់ដូចជាបានរាយការណ៍ពីចំណេះដឹងយ៉ាងច្រើនពីអ្វីដែលសាលារៀនកំពុងធ្វើបើប្រៀបធៀបទៅនឹងសមភាគីរបស់ពួកគាត់ដែលមិនមែនជាសមាជិក SSC។ នៅខាងក្រៅវដ្តនៃរបស់ SSC វាទំនងណាស់ថា ការយល់ដឹងពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀននៅមានកម្រិត។ លទ្ធផលបានផ្តល់ភស្តុតាងថា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានលំហូរតែរវាងនាយកសាលា និង SSCs ប៉ុណ្ណោះដែលក្នុងករណីខ្លះគឺមានតែប្រធាន SSC ទេ។ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍មានការខ្វះខាតនៅក្នុងករណីនេះ។ ចំណុចនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយការរកឃើញដែលបានបង្ហាញពីខាងដើមថា សាលារៀនមានគណនេយ្យភាពជាចំបងចំពោះការកិច្ចផ្ទៃក្នុងដែលក្រសួងតម្រូវឲ្យមាន។ ផ្ទុយទៅវិញ បើតាមរបាយការណ៍ ពួកគាត់ខកខានក្នុងការពង្រីកដំណើរការរបស់ខ្លួនដើម្បីឲ្យបានដល់សហគមន៍ទាំងមូល។

៦. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាច្រើនត្រូវបានគេទាញយកចេញពីគម្រោងនៃការសិក្សានេះ។ ទី១ ទោះបីជាការចូលរួម របស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀនមានកម្រិតទាបក៏ដោយ ជាពិសេសនៅទីក្រុងក៏មានការរីកចម្រើនមួយចំនួនចំពោះលក្ខណៈនៃការចូលរួមរបស់ពួកគាត់ដែរ។ លទ្ធផលចង្អុលបង្ហាញថា SSCs មានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនឡើងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ទោះបីជាមិនស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលគេចង់បានក៏ដោយ ដោយពួកគាត់បានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗជាច្រើនទាក់ទងនឹងសាលារៀនជាងអ្វីដែល Pellini បានវាយការណ៍នៅក្នុងរយៈពេល១១សតវត្សកន្លងមកនេះ (សូមមើល Pellini ២០០៥, ២០០៧)។ ជាមូលដ្ឋាន ពួកគាត់បានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន តាមរយៈការចូលរួមនៅក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការ។ ទោះបីជាពួកគេចូលរួមតិចនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលារៀនក៏ដោយ ក៏មានការចូលរួមដែលមានការកើនឡើងមួយពីសំណាក់សហគមន៍នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យដំណើរការសាងសង់សាលារៀន និងការថែរក្សាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមាន។ ជាងនេះទៅទៀត ពួកគាត់ក៏ផ្តល់នូវការគាំទ្រមួយចំនួនដល់សាលារៀនដែរក្នុងការធានាបាននូវបរិស្ថានដែលមានសុវត្ថិភាព និងមេត្រីភាពសម្រាប់អ្នករៀនសូត្រ។

ទី២ ការរកឃើញជាគន្លឹះនានានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះទាញនូវការសន្និដ្ឋានមួយថា មានគម្លាតជាខ្លាំងរវាង SSCs និងអ្នកដែលមិនមែន SSCs ចំពោះការយល់ដឹងពីអ្វីដែលសាលារៀនកំពុងដំណើរការ និងដំណើរយ៉ាងដូចម្តេច ជាពិសេសពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs។ អ្នកដែលមិនមែន SSC ហាក់ដូចជាមានអារម្មណ៍កាន់តែនៅជាចម្ងាយពីសាលារៀន ដែលធ្វើឲ្យការយល់ដឹងរបស់ពួកគាត់ពីអ្វីដែល SSCs កំពុងធ្វើកាន់តែមានកម្រិតថែមទៀតបើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងសមភាគីរបស់ពួកគាត់ដែលជា SSC។ SSCs ហាក់ដូចជាមានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនឡើងពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន យុទ្ធសាស្ត្រ ឬការអនុវត្តជាក់ស្តែងដើម្បីភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍។ ទោះបីជាដូចនេះក្តី ពួកគាត់មានទស្សនៈដូចគ្នាចំពោះការប្រឈមមុខដែលអាចកើតមានដែលរារាំង SSCs ឬសហគមន៍មិនឲ្យចូលរួមឲ្យបានសកម្មនៅក្នុងការបំពេញការងារ ឬសកម្មភាពអភិវឌ្ឍរបស់សាលារៀន។ ការប្រឈមមុខទាំងនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងការខ្វះការយល់ដឹងពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSC ក្នុងចំណោមនាយកសាលា និងសមាជិក SSC ការមានទឹកចិត្ត ឬការជឿជាក់ទាបពីសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរដែនដី ការខ្វះការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមនាយកសាលា SSCs និងសហគមន៍ ព្រមទាំងការខ្វះការ ផ្តល់មូលនិធិដើម្បីធ្វើឲ្យមាននិរន្តរភាពដល់ការងាររបស់ SSCs។

ចុងក្រោយតែមិនមែនអស់នោះទេ មានការប្រតិបត្តិមួយចំនួនដែលមានលក្ខណៈហ្មត់ចត់ដែលចាំបាច់ត្រូវធានា និងលើកកម្ពស់ការងាររបស់ SSCs ព្រមទាំងការចូលរួមរបស់សហគមន៍។ ការសិក្សានេះសន្និដ្ឋានថា SSCs ប្រហែលជាមិនអាចដំណើរការបានល្អទេ ប្រសិនបើតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs មិនត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានច្បាស់លាស់ដល់នាយកសាលា និង SSCs ខ្លួនឯងទេនោះ SSCs ត្រូវបានគេជ្រើសរើសចេញពីក្រុមដែលមានចំណេះដឹង ឥទ្ធិពល ការប្តេជ្ញាចិត្ត ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងនាយកសាលា និង

SSCs ត្រូវបានគេគ្លាប់ ជាមូលដ្ឋានតាមរយៈការប្រជុំជាទៀងទាត់ និងមាននិរន្តរភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីលើក ទឹកចិត្តសមាជិកSSCឲ្យធ្វើការជាមួយសាលារៀន និងសហគមន៍ និងធ្វើការដើម្បីសាលារៀន និងសហគមន៍។

អនុសាសន៍

របាយការណ៍នេះពុំមានបំណងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ដែលមានលក្ខណៈបង្គាប់បញ្ជាផ្នែកគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងដើម្បីពង្រឹងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទេ ប៉ុន្តែមានបំណង ចង្អុលបង្ហាញនូវចំណុច និងគម្លាតជាគន្លឹះដែលទាញយកចេញពីការប្រតិបត្តិដែលមានស្រាប់នានា ស្តីពីការ ចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន ដែលជាឧបករណ៍មួយសម្រាប់កែលម្អ គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន។ របាយការណ៍នេះក៏មានបំណងបង្កើតនូវវេទិកាមួយផងដែរ សម្រាប់ការ ពិភាក្សាដេញដោលផ្នែកគោលនយោបាយ និងការពិភាក្សាបន្ថែមទៀត។ ហេតុដូច្នេះហើយ ចំណុចដែលជា គន្លឹះខាងក្រោមត្រូវបានគេផ្តល់ឲ្យសម្រាប់គោលបំណងនេះ។

ពង្រឹងនូវការអនុវត្តសេចក្តីណែនាំរបស់ SSC ដែលមានស្រាប់ឡើងវិញ ៖

មានប្រការជាច្រើននៅក្នុងសេចក្តីណែនាំស្តីពី SSCs ត្រូវបានគេចែងយ៉ាងច្បាស់លាស់។ ទោះជាយ៉ាង នេះក្តី ការអនុវត្តនៅកម្រិតសាលារៀនត្រូវបានគេមើលឃើញថា នៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ នៅក្នុងន័យនេះ នាយកសាលា និងគណកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត លើការអនុវត្តសេចក្តី ណែនាំរបស់ SSC ដើម្បីធានាបានថាការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ពួកគាត់នៅកម្រិតសាលារៀន ឆ្លុះបញ្ចាំងពីអ្វី ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំ ព្រមទាំងប្រើប្រាស់ឲ្យបានល្អបំផុតនូវធនធានរបស់ SSC សម្រាប់ សកម្មភាពរបស់សាលារៀន។ ចំណុចដូចខាងក្រោមមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការពិចារណា ៖

១) ជ្រើសរើស ឬជ្រើសរើសឡើងវិញឲ្យបានហ្មត់ចត់នូវSSCដែលមានគុណភាព៖ នាយកសាលា និង គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានស្តីពីការជ្រើសរើស និង ឬការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស SSCឡើងវិញនៅក្នុងសាលារៀនរបស់ខ្លួន។ នាយកសាលាត្រូវផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានស្តីពីតួនាទីសំខាន់ៗរបស់ SSCsក្នុងការលើកកម្ពស់ការបំពេញការងារ និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនដើម្បីទាក់ទាញប្រជាជនដែល មានគុណភាពឲ្យធ្វើជាសមាជិករបស់ SSC ។ SSCs ត្រូវបោះឆ្នោតឡើងវិញជាទៀងទាត់ ដោយយោងទៅលើ សេចក្តីណែនាំដែលមានស្រាប់។

២) ផ្តល់អំណាចដល់ SSCs ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យបានពេញលេញ ៖ នាយកសាលា និងគ ណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់ SSC ជាពិសេសក្នុងការត្រួតពិនិត្យការបំពេញ ការងាររបស់សាលារៀន ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងថវិការបស់សាលារៀនដើម្បីធានាថា ថវិការបស់សាលារៀន ត្រូវ បានចំណាយក្នុងលក្ខណៈមួយដែលមានតម្លាភាព ដើម្បីឲ្យ SSC អាចរាយការណ៍បានយ៉ាងត្រឹមត្រូវដល់សហ គមន៍ក្នុងគោលបំណងទាក់ទាញការគាំទ្រ និងការរួមវិភាគទានច្រើនថែមទៀត។

៣) រចនាសម្ព័ន្ធ សមាសភាព និងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ SSCs គួរត្រូវបានគេបិទផ្សាយ ដែល នេះអាចមើលឃើញ និងអាចអានបាននៅកម្រិតសាលារៀន។

ការពង្រឹងសមត្ថភាពនាយកសាលា និង SSCs

ការសិក្សានេះរកឃើញនូវការខ្វះខាតការយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់ពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្នុង ចំណោមនាយកសាលា និងសមាជិក SSC ។ ទោះបីជាការកសាងសមត្ថភាពស្តីពីសេចក្តីណែនាំសម្រាប់គណៈ កម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនត្រូវបានគេផ្តល់ឲ្យនៅថ្នាក់ខេត្ត និងសាលារៀនក៏ដោយ ក៏នៅតែមានការខ្វះខាត យ៉ាងសំខាន់មួយចំពោះការយល់ដឹងពីអ្វីដែលសាលារៀនត្រូវបំពេញ ឬត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះ និងអ្វី ដែល SSCs ត្រូវអនុវត្ត។ ដូចដែលលទ្ធផលនានាបានបង្ហាញសហគមន៍អាចយល់ឃើញថា ការចូលរួមនៅក្នុង ការត្រួតពិនិត្យការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស និងការបង្រៀនគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់សាលារៀន ឬរដ្ឋាភិបាលតែ មួយគត់។ ហេតុដូច្នេះហើយ នាយកសាលា និង SSCs ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ ដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់មួយ នូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវដែលពួកគាត់ចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត។ មកដល់ចំណុចនេះ មានអនុសាសន៍គន្លឹះជាក់ លាក់ចំនួន២ ៖

- ឲ្យនាយកសាលា និង SSCs ចូលរួមនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬសិក្ខាសាលាដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថ ភាពរបស់ពួកគាត់ទាក់ទងនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់ ជាពិសេស សេចក្តីណែនាំ របស់ SSC ។
- ធានាថានាយកសាលាទាំងអស់ត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីជំនាញនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងការ គ្រប់គ្រងជាមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងជំនាញក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីធ្វើឲ្យពួកគាត់មានការយល់ដឹងពី អ្វីដែលសាលាចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ឲ្យសហគមន៍។

កែលម្អការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោមក្រុមសិស្ស

គម្លាតមួយក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍មិនមែនជារឿងមិនទូទៅនោះទេនៅ ក្នុងប្រទេសមួយដែលផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមមិនត្រូវបានគេផ្តល់ឲ្យ និងបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ លាស់។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការបង្កើត SSCs គឺជាសញ្ញាល្អមួយដែលពង្រឹងដំណើរការវិមជ្ឈការ និងនាំទៅ រកការចូលរួមច្រើនថែមទៀតរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ ដោយ ជោគជ័យនៃដំណើរការរបស់អង្គការនេះតម្រូវឲ្យមានការសម្របសម្រួលកាន់តែប្រសើរឡើងថែមទៀត ពី គ្រប់អង្គការផ្នែកអភិបាលកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ហេតុដូច្នេះហើយ ក្រុមការងារបណ្តុះបណ្តាល និងត្រួត ពិនិត្យថ្នាក់ស្រុកត្រូវ សម្របសម្រួលការប្រជុំឆ្លុះបញ្ចាំងតាមពេលវេលាជាក់លាក់រវាងគណៈកម្មការគ្រប់គ្រង សាលារៀន គ្រូបង្រៀន និងសមាជិក SSC ។

ការពង្រឹងគណនេយ្យភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបង្ហាញថា ការខ្វះខាតការគាំទ្រពីសហគមន៍ធ្វើឲ្យរាំងស្ទះដល់ការងាររបស់ SSCs និង ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀននៅបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា។ ការខ្វះខាតការជឿជាក់ពីសហគមន៍ទៅលើសាលារៀន ក៏ដូចជាការខ្វះខាតការជឿជាក់របស់ SSCs ទៅ លើតម្លាភាពនៃការគ្រប់គ្រងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុចំពោះការរួមវិភាគទានរបស់សហគមន៍ ជាថវិកា ឬជាសម្ភារៈក្តីអាចប ណ្តាលឲ្យមានការចូលរួមតិចតួចពីសហគមន៍។ ឧទាហរណ៍ “បុណ្យផ្កា” លែងមានប្រសិទ្ធភាពទៀតហើយ

ដោយសារការរួមវិភាគទានផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ពុំដែលមានរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍ឡើយ។ ភាពមិនប្រក្រតីដែលគេចោទប្រកាន់ដោយគ្មានភស្តុតាង នេះហើយគឺជាបញ្ហា។ ដើម្បីទទួលបានការជឿជាក់ពីសហគមន៍ នាយកសាលា និង SSCs ចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញ តម្លាភាពដល់សហគមន៍តាម រយៈការបោះពុម្ពផ្សាយនូវ របាយការណ៍ឲ្យបានទៀងទាត់។

ការផ្តល់អំណាចដល់គ្នាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

ការដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺគ្នាទីដែលមានឥទ្ធិពលរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៅ ក្នុងការអប់រំឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍តាមមូលដ្ឋានពីតម្លៃនៃសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ និងបញ្ជូនកូនៗរបស់ ពួកគាត់ឲ្យមកសាលារៀន។ ដោយសារការខ្វះការចូលរួមឲ្យបានស៊ីជម្រៅពីសហគមន៍នៅក្នុងការងាររបស់ សាលារៀន ការ ផ្តល់អំណាចទៅលើគ្នាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៅក្នុងការទាក់ទាញប្រជាជននៅក្នុងសហគមន៍ ឲ្យបានកាន់តែច្រើនឡើងដើម្បីឲ្យមានការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងពីការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន និង SSCs អាចជាផលប្រយោជន៍មួយ។ អនុសាសន៍ជាក់លាក់មានដូចខាងក្រោម ៖

- ឲ្យសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ចូលរួមនៅក្នុងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និងព្រឹត្តិការណ៍ របស់សាលារៀនឲ្យបានទៀងទាត់។
- រៀបចំព្រឹត្តិការណ៍សង្គមតាមមូលដ្ឋានដើម្បីឲ្យសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំមានលទ្ធភាពផ្សព្វផ្សាយពីគោល ការណ៍នៃការរៀនសូត្រនៅសាលារៀន ឬបញ្ហាសង្គមផ្សេងៗ ជាពិសេសការងាររបស់ SSCs ដល់កុមារ ឪពុកម្តាយ និងសហគមន៍ទូទៅ។

ឯកសារយោង

- Amo, L. C. (2015). *School accountability and principal behaviors* (Doctoral dissertation, STATE UNIVERSITY OF NEW YORK AT BUFFALO).
- Barrera-Orsorio, F., Fasih, T., & Patrinos, H. A. (2009). *Decentralized decision-making in schools: The theory and evidence on school-based management*. Washington: The World Bank
- Benveniste, G. (1985). The design of school accountability systems. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 7(3), 261-279
- Bray, M. (2003). Community initiatives in education: Goals, dimensions and linkages with government. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 33(1), 31-45.
- Burgess, S. M., Propper, C., Slater, H., & Wilson, D. (2005). Who wins and who loses from school accountability? The distribution of educational gain in English secondary schools. Discussion document. Retrieved from <http://www.researchgate.net/publication/4998614>
- Burke, J. C. (2005). The many faces of accountability. *Achieving accountability in higher education: Balancing public, academic, and market demands*, 1-24.
- Caldwell, B. J. (2002). *Autonomy and self-management: Concepts and evidence*. In Bush, T., & Bell, L. (Eds.), *The Principles and Practice of Educational Management* (pp. 21-40). London: Paul Chapman Publishing
- Cambodia Ministry of Education, Youth and Sport [MoEYS]. (2015b). *Teacher policy action plan 2015-2020*. Phnom Penh: MoEYS Printing Office.
- Cambodia Ministry of Education, Youth, and Sport. (n.d.). វេយ្យាករណ៍ស្តីពី ការបង្កើតនិងដំណើរការរបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាបឋមសិក្សា [Guideline on the creation and function of primary school supporting committee]. Phnom Penh: Author.
- Carnoy, M., & Loeb, S. (2002). Does external accountability affect student outcomes? Across-state analysis. *Educational evaluation and policy analysis*, 24 (4), 305-331.
- Coleman, J. S., Campbell, E. Q., Hobson, C. J., McPartland, J., Mood, A. M., Weinfeld, F. D., & York, R. (1966). *Equality of educational opportunity*. Washington, DC, 1066-5684.
- Cornwall, A., Lucas, H., & Pasteur, K. (2000). Accountability through participation: developing workable partnership models in the health sector. *IDS BULLETIN*, 31(1), 1-13.
- Cullen, J. B., & Reback, R. (2006). *Tinkering toward accolades: School gaming under a performance accountability system* (No. w12286). National Bureau of Economic Research.
- Darling-Hammond, L., & Snyder, J. (2015). Professional capacity and accountability: An introduction. *education policy analysis archives*, 23, 14.
- Deere, D., & Strayer, W. (2001). *Putting schools to the test: School accountability, incentives, and behavior*. Working Paper 113, Private Enterprise Research Center, Texas A&M University (March 2001).
- Figlio, D. N., & Page, M. E. (2003). Can school choice and school accountability successfully coexist?. In *The economics of school choice* (pp. 49-66). University of Chicago Press.
- Figlio, D., & Loeb, S. (2011). School accountability. *Handbook of the Economics of Education*, 3, 383-421.

- Finn, C. E. (2002). Real accountability in K–12 education: The marriage of Ted and Alice. *School Accountability: An Assessment by the Koret Task Force on K-12 Education*. USA: Hoover Institution Press. Disponible en< URL: <http://www.hoover.org/publications/books/fulltext/accountability/23.pdf>.
- Fullan, M., & Watson, N. (2000). School-based management: Reconceptualizing to improve learning outcomes. *School Effectiveness and School Improvement*, 11(4), 453-474.
- Fuhrman, S., & Elmore, R. F. (Eds.). (2004). *Redesigning accountability systems for education* (Vol. 38). Teachers College Press.
- Gong, B. (2002). *Designing school accountability systems: Towards a framework and process*. Washington, DC: Council of Chief State School Officers.
- Hanushek, E. A. (2010). *Education production functions: Developed countries evidence*. Retrieved from: <http://hanushek.stanford.edu/sites/default/files/publications/Hanushek%202010%20IntEncEdu%20202.pdf>
- Hanushek, E. A., & Raymond, M. E. (2004). The effect of school accountability systems on the level and distribution of student achievement. *Journal of the European Economic Association*, 2(2), 406-415.
- Hanushek, E. A., & Raymond, M. E. (2005). Does school accountability lead to improved student performance? *Journal of policy analysis and management*, 24(2), 297-327.
- Jacob, B. A. (2005). Accountability, incentives and behavior: The impact of high-stakes testing in the Chicago Public Schools. *Journal of Public Economics*, 89(5), 761-796.
- Jones, K. (2004). A balanced school accountability model: An alternative to high-stakes testing. *Phi Delta Kappan*, 85(8), 584.
- Jones, R. (1992). The development of conceptual frameworks of accounting for the public sector. *Financial Accountability & Management*, 8(4), 249-264.
- Levin, H. M. (1974). A conceptual framework for accountability in education. *The School Review*, 82(3), 363–391.
- Linn, R. L. (2003). Accountability: responsibility and reasonable expectations. *Educational Researcher*, 32(7), 3–13.
- Linn, R. L. (2004). Accountability models. *Redesigning accountability systems for education*, 73-95.
- Loeb, S., & Strunk, K. (2007). Accountability and local control: Response to incentives with and without authority over resource generation and allocation. *Education*, 2(1), 10-39.
- Mayston, D., & Jesson, D. (1988). Developing models of educational accountability. *Oxford Review of Education*, 14(3), 321-339.
- Mulgan, R. (2000). 'Accountability': An ever-expanding concept?. Retrieved June 15, 2015 from https://digitalcollections.anu.edu.au/bitstream/1885/41945/1/dp_72.htm
- Ng, P. T. (2010). The evolution and nature of school accountability in the Singapore education system. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 22(4), 275-292.
- Niazi, T. H. (2011). *Deconcentration and decentralization reforms in Cambodia: Recommendations for an institutional framework*. Retrieved from http://www.delog.org/cms/upload/pdf-asia/ADBstudy_Deconcentration-Decentralization-Cambodia.pdf
- Ouchi, W. G., & Segal, L. G. (2003). *Making Schools Work: A Revolutionary Plan To Get Your Children The Education They Need*. New York: Simon & Schuster.
- OECD. (2011). *School autonomy and accountability: Are they related to student performance?* Retrieved from OECE website: www.oecd.org/pisa/pisaproducts/pisainfocus/48910490.pdf

- Pellini, A. (2007). *Decentralisation policy in Cambodia: Exploring community participation in the education sector*. Academic Dissertation. University of Tampere.
- Pellini, A. (2005). Decentralization of education in Cambodia: Searching for spaces of participation between traditions and modernity. *Compare*, 35(2), 205-216.
- Reback, R. (2008). Teaching to the rating: School accountability and the distribution of student achievement. *Journal of Public Economics*, 92(5), 1394-1415.
- Sendara, K., & Ojendal, J. (2007). *Where decentralization meets democracy: Civil society, local government, and accountability in Cambodia* (Working Paper No. 35). Retrieved from Cambodia Development Resource Institute website: <http://www.cdri.org.kh/webdata/download/wp/wp35e.pdf>
- Shoraku, A. (2008). *Educational movement toward school-based management in East Asia: Cambodia, Indonesia and Thailand*. Background Paper for EFA Global Monitoring Report 2009.
- Stecher, B. M., & Kirby, S. N. (2004). *Organizational improvement and accountability: Lessons for education from other sectors*. Santa Monica: The Rand Corporation.
- Turner, M. (2002). *Decentralization facilitation: A study on decentralization in Cambodia with specific reference to education*. Phnom Penh: Ministry of Education, Youth and Sport Printing House.
- Turnipseed, S., & Darling-Hammond, L. (2015). Accountability is more than a test score. *Education Policy Analysis Archives*, 23, 11.
- Volansky, A., & Friedman, I. A. (2003). *School-based management: An International Perspective*. Israel: Ministry of Education.

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ ក៖ កម្រងសំណួរសម្រាប់សម្ភាសន៍ (តាមក)

គម្រោងស្រាវជ្រាវស្តីពី

**ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងដំណើរការគណនេយ្យភាពរបស់
សាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិក្នុងប្រទេសកម្ពុជា**

- ការធ្វើការវិភាគ និងការដកខ្លឹមសារនិងចាប់ផ្តើមកិច្ចសម្ភាសន៍
- ការណែនាំពីគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ (១) ស្ថានភាពគណនេយ្យភាពតាមសាលាក្នុងប្រទេស (២) ការអនុវត្តការងាររបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាក្នុងការលើកស្ទួយគណនេយ្យភាពតាមសាលា និង (៣) ផ្តល់អនុសាសន៍ល្អៗជូនក្រសួងសម្រាប់ការកែលម្អការងារគណនេយ្យភាពតាមសាលាទូទាំងប្រទេស។ ដូច្នេះរាល់ចម្លើយស្មោះត្រង់របស់លោក/លោកស្រីពិតជាមានតម្លៃខ្លាំងបំផុតចំពោះការកែលម្អការងារសាលា និងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា។

ឈ្មោះ	_____
ឈ្មោះកម្រងសាលា	_____
ឈ្មោះសាលា	_____
កាលបរិច្ឆេទ	_____

ផ្នែក ក ៖ ព័ត៌មាន

ខាងក្រោមជាសំណួរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នក ការអប់រំរបស់អ្នក និងការងារជានាយកសាលារបស់អ្នក។ សូមគូសសញ្ញា (✓) ឬសរសេរចម្លើយខ្លីៗលើបន្ទាត់ដែលផ្តល់ជូន។ ភាពរស់រវើក ក្នុងប្រអប់មុខចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវនឹងស្ថាន

1. ភេទ ☐ ស្រី ☐ ប្រុស
2. អាយុ ☐ ក្រោម ៤០ឆ្នាំ ☐ ៤០- ៤៩ ☐ ៥០-៥៩
☐ លើសពី៦០ឆ្នាំ
3. តើអ្នកមានកម្រិតបច្ចេកទេសខ្ពស់បំផុតកម្រិតណា?
☐ មិនដែលបានសិក្សាទេ ☐ កម្រិតបឋមសិក្សា
☐ កម្រិតអនុវិទ្យាល័យ ☐ កម្រិតវិទ្យាល័យ ☐ ចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រឡើងទៅ
4. នៅមុនពេលធ្វើជានាយកសាលាសព្វថ្ងៃ តើលោក លោកស្រីធ្លាប់ធ្វើជានាយកសាលាពីមុនមកទេ?
☐ បាទ ចាស៍/ ធ្លាប់ ☐ ទេមិនធ្លាប់ទេ
5. តើលោកលោកស្រីមានបទពិសោធន៍ធ្វើជានាយកសាលារយៈពេលសរុបប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ/?
☐ ក្រោម៥ឆ្នាំ ☐ ៦ - ១០ ឆ្នាំ ☐ ១១ - ១៥ ☐ ១៦ -២០ ឆ្នាំ
☐ ២០ - ២៥ឆ្នាំ ☐ ចាប់ពី២៦ឆ្នាំឡើងទៅ

6. តើលោកលោកស្រីធ្វើជានាយកសាលាសព្វថ្ងៃបានរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ?
- ☐ ក្រោម៥ឆ្នាំ   ☐ ៦ - ១០ ឆ្នាំ   ☐ ១១ - ១៥   ☐ ១៦ - ២០ ឆ្នាំ
- ☐ ២០ - ២៥ឆ្នាំ   ☐ ចាប់ពី២៦ឆ្នាំឡើងទៅ

ផ្នែក ខ៖ អំពី សាលារបស់អ្នក

7. តើសាលារបស់អ្នកបានប្រមូលទិន្នន័យក្មេង ដែលគ្រប់អាយុចូលរៀននៅក្នុងតំបន់ញឹកញាប់ប៉ុណ្ណាដែរ?
- ☐ មិនដែលប្រមូល   ☐ ៥ឆ្នាំម្តង   ☐ ៣-៤ឆ្នាំម្តង
- ☐ ២ឆ្នាំម្តង   ☐ ១ឆ្នាំម្តង
8. តើសាលារបស់អ្នកបានប្រើទិន្នន័យ ដែលប្រមូលបានសម្រាប់ស្វែងរកក្មេងដែលគ្រប់អាយុចូលរៀន ដើម្បីយកពួកគេមកចុះឈ្មោះចូលរៀនដែរឬទេ?
- ☐ មិនដែល   ☐ ប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ
9. ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយជាមធ្យមតើសាលារបស់អ្នកមានអត្រាបោះបង់ការសិក្សាប៉ុន្មានភាគរយ?
- _____ %
10. ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយជាមធ្យមតើសាលារបស់អ្នកមានអត្រាត្រួតថ្នាក់ប៉ុន្មានភាគរយ?
- _____ %
11. ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយជាមធ្យមតើសាលារបស់អ្នកមានអត្រាឡើងថ្នាក់ប៉ុន្មានភាគរយ?
- _____ %
12. ក្នុងកិច្ចការគ្រប់គ្រងសាលាជាមធ្យមតើលោកចំណាយរយៈពេលប្រហែលប៉ុន្មានភាគរយលើការងារដូចរៀបរាប់ខាងក្រោម? (សូមធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណ រួចសរសេរលេខនៅមុខសញ្ញាភាគរយ។ សូមបញ្ជាក់ថា ០(សូន្យ) គឺណាងឱ្យមិនមានកិច្ចការបែបនេះនៅក្នុងសាលារាល់ភាគរយនៃសកម្មភាពទាំងអស់បូកបញ្ចូលគ្នាត្រូវឱ្យស្មើ១០០%។
- _____ %   ក. កិច្ចការរដ្ឋបាល (រួមមានបញ្ហាបុគ្គលិក បញ្ហាផ្សេងៗ របាយការណ៍ គម្រោងហិរញ្ញវត្ថុ សាលា កាលវិភាគ)
- _____ %   ខ. កម្មវិធីសិក្សា និងការងារទាក់ទងនឹងការបង្រៀន (រួមមានការបង្រៀន ការរៀបចំកិច្ចតែងការការចុះអង្កេតតាមថ្នាក់រៀន កិច្ចការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូ)
- _____ %   គ. ឆ្លើតបតាមសំណើរ និងបទបញ្ជាផ្សេងៗរបស់មន្ត្រីការិយាល័យអប់រំស្រុក មន្ទីរអប់រំខេត្ត និងក្រសួង
- _____ %   ឃ. ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំក្នុងសហគមន៍ និងបណ្តាញផ្សេងៗរបស់សាលា
- _____ %   ង. កិច្ចការផ្សេងទៀត _____

ផ្នែក គ ៖ អំពីការបំពេញមុខងាររបស់សាលារបស់អ្នក

13. តើសាលារបស់អ្នកទទួលបានចំណាត់ថ្នាក់ទីប៉ុន្មានក្នុងខេត្ត (សាលាកុមារមេត្រី)? _____
14. តើសាលារបស់លោក/លោកស្រីមានទំនួលខុសត្រូវលើការកិច្ចអ្វីខ្លះ? (លោក/លោកស្រីអាចជ្រើសរើសចម្លើយលើសពីមួយ)
- ☐ សម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅរបស់ក្រសួង

- ☐ សម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅការិយាល័យអប់រំស្រុក មន្ទីរអប់រំខេត្ត
- ☐ ការបង្កើតលក្ខខណ្ឌការងារដ៏ល្អសម្រាប់លោកគ្រូ និងអ្នកគ្រូ
- ☐ ការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស
- ☐ ពង្រឹងសមត្ថភាពបុគ្គលិកក្នុងសាលារៀន
- ☐ ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់សិស្ស មាតាបិតាសិស្ស និងសហគមន៍
- ☐ ផ្សេងទៀត_____ (សូមបន្ថែមពីលើចម្លើយដែលផ្តល់ជូន)

15. តើសាលារបស់អ្នកមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះស្ថាប័ន ឬបុគ្គលខាងក្រោមនេះកម្រិតណា? (សូមដាក់ពិន្ទុពី 1 ដល់ 5 ដែល 1 សំខាន់ជាងគេ និង 5 មិនសូវសំខាន់)

(.....) ក្រសួង	(.....) ការិយាល័យអប់រំស្រុក មន្ទីរអប់រំខេត្ត
(.....) លោកគ្រូ និងអ្នកគ្រូ	(.....) សិស្ស និងមាតាបិតាសិស្ស
(.....) ផ្សេងទៀត_____ (សូមបន្ថែមពីលើចម្លើយដែលផ្តល់ជូន)	

16. ក្នុងសាលារបស់លោក/លោកស្រី តើបញ្ហាខាងក្រោមកើតមានកម្រិតណាដែរ? សូមគូសចម្លើយទៅតាមកម្រិតលេខនីមួយៗ។

បញ្ហារបស់សិស្សានុសិស្ស

	មិនមាន	តិចតួច	មួយចំនួន	មានច្រើន
ក) មករៀនយឺត.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ខ) អវត្តមាន	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
គ) ការរំខានក្នុងថ្នាក់រៀន.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ឃ) ការលួចមើលគ្នា បើកសៀវភៅមើលពេលប្រឡង	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ង) ការជ្រេបមាថគ្នា.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ច) ការបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាលា.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ឆ) ការលួចរបស់របរផ្សេងៗ.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ជ) ការគំរាមកំហែងដល់សិស្សផ្សេងទៀត.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ឈ) បង្ករបួសស្នាម	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ញ) ការគំរាមកំហែងដល់គ្រូ ឬបុគ្គលិកសាលា.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ត) បញ្ហាគ្រឿងញៀន និងគ្រឿងស្រវឹង	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ថ) ផ្សេងទៀត_____	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3

បញ្ហាគ្រូក្នុងសាលា

	មិនមាន	តិចតួច	មួយចំនួន	មានច្រើន
ក) មកបង្រៀនយឺត.....	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ខ) អវត្តមាន	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
គ) កង្វះវិធីសាស្ត្របង្រៀន	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3
ឃ) ផ្សេងទៀត_____	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3

17. ពាក់ព័ន្ធនឹងការងារសាលារបស់លោក/លោកស្រី តើបុគ្គល ឬស្ថាប័នណាដែលទទួលខុសត្រូវធំជាង គេលើការងារដូចខាងក្រោម?

នាយក គ្រូ គណកម្មការ ការិយាល័យអប់រំស្រុក/ ក្រសួងទ្រទ្រង់សាលា មន្ទីរអប់រំខេត្ត

ក) ជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ខ) បញ្ឈប់ការងារគ្រូបង្រៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
គ) កំណត់ប្រាក់ខែចាប់ផ្តើមរបស់គ្រូ	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ឃ) កំណត់ការដំឡើងប្រាក់ខែគ្រូ	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

នាយក គ្រូ គណកម្មការ ការិយាល័យអប់រំស្រុក/ ក្រសួង ទ្រទ្រង់សាលា មន្ទីរអប់រំខេត្ត

ង) បង្កើតផែនការហិរញ្ញវត្ថុសាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ច) សម្រេចលើចំណាយផ្សេងៗក្នុងសាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ឆ) បង្កើតវិន័យផ្សេងៗសម្រាប់សិស្ស- នុសិស្សអនុវត្តក្នុងសាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ជ) បង្កើតគោលនយោបាយសម្រាប់វាយ តម្លៃការសិក្សារបស់សិស្ស	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ឈ) មានសិទ្ធិទទួលចុះឈ្មោះសិស្សចូលរៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ញ) ជ្រើសរើសសៀវភៅគោលសម្រាប់បង្រៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ត) កំណត់មាតិកាសម្រាប់ថ្នាក់សិក្សានីមួយៗ	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ថ) សម្រេចមុខវិជ្ជាអ្វីដែលគួរបង្រៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ទ) កំណត់ចំនួនថវិកាសម្រាប់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍ សមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ធ) បង្កើតចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មសាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ន) បង្កើតផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ របស់សាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ប) ត្រួតពិនិត្យ និងតាមដានការសិក្សារបស់ សិស្សានុសិស្ស	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ដ) បង្កើតរបាយការណ៍សកម្មភាពរបស់សាលា	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
ព) ផ្សេងទៀត_____	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

18. តើការងារណាខ្លះដែលលោក/លោកស្រីគិតថាសាលារបស់លោក/លោកស្រីអាចធ្វើបានបើទោះជាមិន មានអន្តរាគមន៍ពីក្រសួង មន្ទីរអប់រំខេត្ត និងការិយាល័យអប់រំស្រុក?

---

19. ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយ តើសាលារៀនរបស់លោក/លោកស្រីធ្លាប់ធ្វើការវាយតម្លៃការងារដោយផ្ទៃក្នុង និងពីស្ថាប័នខាងក្រៅដែរឬទេ? (សូមបញ្ជាក់ នេះជាការវាយតម្លៃសាលាទាំងមូល មិនត្រឹមតែការវាយតម្លៃលើគ្រូណាម្នាក់ ឬមុខវិជ្ជាណាមួយទេ។)

មិនដែល ម្តង ២-៤ ដង មួយឆ្នាំម្តង ច្រើនដងមួយឆ្នាំ

ក) បានបង្កើតរបាយការណ៍វាយតម្លៃផ្ទៃក្នុង	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
ខ) ទទួលបានការវាយតម្លៃពីស្ថាប័នខាងក្រៅ	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
គ) បានបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ការងារសាលា	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
ឃ) ទទួលយករាល់ការទំនាស់ផ្សេងៗសម្រាប់ការអនុវត្តការងារក្នុងឆ្នាំក្រោយ	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

ផ្នែក ប្រ ៖ ព័ត៌មានសហប្រតិបត្តិការរវាងមួយគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា

20. តើគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាបានចូលរួមការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលារបស់លោក/លោកស្រី? ហើយការចូលរួមនោះបានដល់កម្រិតណាដែរ?

សកម្មភាពដែលចូលរួមក្នុងមក	ច្រើន	តិច	គ្មាន
ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលា			
1. រៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
2. បង្កើតចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មសាលា	២	១	០
3. តាមដានការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
4. វាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
5. ជួយដាក់បញ្ចូលផែនការអភិវឌ្ឍសាលាចូលក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ/សង្កាត់	២	១	០
អនុវត្តការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស			
1. ប្រមូលក្មេងដែលគ្រប់អាយុមកចុះឈ្មោះចូលរៀន	២	១	០
2. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារក្រីក្រឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
3. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារពិការឱ្យអាចចូលរៀនបាន(គច្ឆ័ង ពិការភ្នែក...)	២	១	០
4. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារជនជាតិភាគតិចឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
5. អប់រំប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសហគមន៍ឱ្យបញ្ជូនកុមារមកចូលរៀនឱ្យបានទាន់ពេលវេលា	២	១	០
6. ចូលរួមបើកបរិស័ទកាលជាផ្សេងរាល់ឆ្នាំ	២	១	០
តាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស			
1. អប់រំមាតាបិតាសិស្សឱ្យយកចិត្តទុកដាក់លើការសិក្សារៀនសូត្ររបស់កូនរហូតដល់ពួកគេរៀនចប់អនុវិទ្យាល័យ	២	១	០

2. ជួបជាមួយនាយកសាលាជាប្រចាំដើម្បីតាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
3. តាមដានដំណើរការណ៍បង្រៀនក្នុងសាលា	២	១	០
4. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាត្រួតថ្នាក់	២	១	០
5. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់	២	១	០
6. ពិភាក្សាជាមួយសាលាពីបញ្ហាអវត្តមានរបស់នាយក គ្រូ និងសិស្ស	២	១	០
7. ជំរុញឱ្យមានបរិដ្ឋានសាលាល្អសម្រាប់ការរៀនសូត្រ	២	១	០
8. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងទប់ស្កាត់ជំងឺឆ្លង និងបាតុភូតផ្សេងៗ	២	១	០
វិទ្យាសាស្ត្រ និងគ្រប់គ្រងថវិកាសាលា			
1. ផ្សព្វផ្សាយតម្រូវការថវិកាសាលាដល់សហគមន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ម្ចាស់ជំនួយជាដើម	២	១	០
2. វិទ្យាសាស្ត្រមូលធិសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
3. តាមដានលើការចាយវាយរបស់សាលា	២	១	០
4. ផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ដល់សាលាស្តីពីការចាយវាយថវិកាដែលមាន	២	១	០
5. តម្រងទិសការចាយវាយរបស់សាលាទៅតាមលទ្ធផលនៃការតាមដាននិងវាយតម្លៃ	២	១	០
ថែរក្សា ជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា			
1. កៀងគមូលនិធិជាសាច់ប្រាក់ ឬជាសម្ភារៈផ្សេងៗដើម្បីកសាងបន្ទប់រៀនបន្ថែមសម្រាប់សម្រួលដល់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
2. កៀងគមូលនិធិសហគមន៍ដើម្បីជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា	២	១	០
3. តាមដានដំណើរការសាងសង់សាលា	២	១	០
4. ចូលរួមថែរក្សាអគារដែលមានស្រាប់	២	១	០
ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត			
1. ស្វែងរកគ្រូបង្រៀនបំណិនជីវិត និងជំនាញបច្ចេកទេសជូនសាលា	២	១	០
2. ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	២	១	០
3. ចងក្រងបទពិសោធន៍ល្អៗស្តីពីបំណិនជីវិត និងជំនាញបច្ចេកទេសជូនសាលា	២	១	០
ទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីក្នុងសាលា			
1. ធានាឱ្យមានបរិស្ថានល្អសម្រាប់ការរៀនសូត្រ	២	១	០
2. ដោះស្រាយបញ្ហាសិស្សដែលមិនគោរពវិន័យ	២	១	០
3. ដោះស្រាយបាតុភាពមិនល្អក្នុងសាលា ដូចជាអំពើហិង្សា ការសម្តែងជាដើម	២	១	០

4. ដោះស្រាយបាតុភាពមិនល្អក្រៅសាលា ដូចជាទូរហ្គេម ហ៊ីង្សាជាដើម	២	១	០
ការកសាងសមត្ថភាព			
1. បង្កើតធនធានសម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក	២	១	០
2. វាយតម្លៃការរៀន និងបង្រៀនដើម្បីរកវិធីសាស្ត្រកែលម្អ	២	១	០

21. ជាទូទៅ សកម្មភាពណាខ្លះដែលសហគមន៍ចូលរួមច្រើនជាមួយសាលារៀន?

---

22. តាមយោបល់ និងបទពិសោធន៍របស់លោក/លោកស្រី តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះ ដែលបណ្តាលឱ្យសហគមន៍មានការលំបាកក្នុងការងារអភិវឌ្ឍសាលារៀន?

---

23. តើលោក/លោកស្រីយល់ថា យើងគួរតែធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាអាចដំណើរការបានល្អប្រសើរជាងមុនក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព និងការងាររបស់ខ្លួន?

**ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងដំណើរការគណនេយ្យភាពរបស់
សាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា**

កម្រងសំនួរសម្រាប់សម្ភាសន៍

(SSC MEMBERS)

- ការធ្វើការវិភាគ និងការដកខ្លួនចេញពីកិច្ចសម្ភាសន៍
- ការណែនាំពីគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ (១) ស្ថានភាពគណនេយ្យភាពតាមសាលាក្នុងប្រទេស
កម្ពុជា (២)ការអនុវត្តការងាររបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាក្នុងការលើកស្ទួយគណនេយ្យភាព
តាមសាលា និង (៣) ផ្តល់អនុសាសន៍ល្អៗជូនក្រសួងសម្រាប់ការកែលម្អការងារគណនេយ្យភាព
តាមសាលាទូទាំងប្រទេស។ ដូច្នេះរាល់ចម្លើយស្មោះត្រង់របស់លោក/លោកស្រីពិតជាមានតម្លៃខ្លាំង
បំផុតចំពោះការកែលម្អការងារសាលា និងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា។

ឈ្មោះ _____
 ឈ្មោះកម្រងសាលា _____
 ឈ្មោះសាលា _____
 កាលបរិច្ឆេទ _____

ផ្នែក ក ៖ ព័ត៌មាន

ខាងក្រោមជាសំនួរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នក ការអប់រំរបស់អ្នក និងការងាររបស់អ្នក។ សូមគូសសញ្ញា (✓) ក្នុងប្រអប់
មុខចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវនឹងស្ថានភាពរបស់អ្នក ឬសរសេរចម្លើយខ្លីៗលើបន្ទាត់ដែលផ្តល់ជូន។

1. ភេទ ☐ ស្រី ☐ ប្រុស
2. អាយុ ☐ ក្រោម៤០ឆ្នាំ ☐ ៤០-៤៩ ☐ ៥០-៥៩ ☐ លើសពី៦០ឆ្នាំ
3. តើសព្វថ្ងៃលោក/លោកស្រីប្រកបរបរអ្វីដែរ? _____
4. តើលោក/លោកស្រីមានកម្រិតវប្បធម៌កម្រិតណា?
  - ☐ មិនដែលបានសិក្សាទេ ☐ កម្រិតបឋមសិក្សា
  - ☐ កម្រិតអនុវិទ្យាល័យ ☐ កម្រិតវិទ្យាល័យ
  - ☐ ចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រឡើងទៅ
5. តើលោក/លោកស្រីតំណាងឱ្យផ្នែកណាមួយក្នុងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា?
  - ☐ លោកគ្រូ/អ្នកគ្រូ ☐ មាតាបិតាសិស្ស ☐ សហគមន៍
  - ☐ អាជ្ញាធរដែនដី ☐ អភិពសិស្សសាលា ☐ ផ្សេងទៀត

6. តើលោក/លោកស្រីមានឋានៈអ្វីក្នុងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា?
- ☐ ប្រធានកិត្តិយស   ☐ ទីប្រឹក្សា   ☐ ប្រធាន   ☐ អនុប្រធាន
- ☐ សមាជិក   ☐ មិនធ្វើការក្នុងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាទេ
7. តើលោក/លោកស្រីបានក្លាយជាសមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាប៉ុន្មានឆ្នាំ? _____ ឆ្នាំ
8. ហេតុអ្វីបានជាលោក/លោកស្រីចង់ក្លាយជាសមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា?
- ☐ ខ្ញុំចង់កែប្រែការងារសាលា   ☐ ខ្ញុំចង់លើកស្ទួយគុណភាពអប់រំ
- ☐ សហគមន៍ផ្តល់ការទុកចិត្តលើរូបខ្ញុំ   ☐ ផ្សេងទៀត _____

ផ្នែក ខ ៖ អំពីដំណើរការណ៍គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា

9. តើគណៈកម្មការសាលារបស់លោក/លោកស្រីមានសមាជិកសរុបប៉ុន្មាននាក់? _____
10. តើសមាជិកទាំងអស់ត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយរបៀបណា?
- ☐ តែងតាំងដោយនាយកសាលា   ☐ ដោយការបោះឆ្នោត
- ☐ មានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងការងារគណៈកម្មការសាលា   ☐ តែងតាំងដោយប្រធានភូមិ/ឃុំ
11. តើសមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាត្រូវបានជ្រើសរើសញឹកញាប់ប៉ុណ្ណា?
- ☐ រៀងរាល់ឆ្នាំ   ☐ រៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង   ☐ រៀងរាល់បីឆ្នាំម្តង
- ☐ មិនដែលជ្រើសរើស   ☐ ជ្រើសរើសសមាជិកថ្មីនៅពេលដែលសមាជិកចាស់ឈប់
12. ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយ តើសមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាបានផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពញឹកញាប់ប៉ុណ្ណា?
- ☐ រៀងរាល់ឆ្នាំ   ☐ រៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង   ☐ ស្ទើរតែមិនដែលផ្លាស់ប្តូរ   ☐ មិនបានផ្លាស់ប្តូរ
13. តើរាល់ការសម្រេចចិត្តក្នុងគណៈកម្មការធ្វើឡើងដោយរបៀបណា?
- ☐ បោះឆ្នោត   ☐ ការសម្រេចចិត្តរបស់ប្រធានគណៈកម្មការ
- ☐ _____ (ផ្សេងទៀតបើមាន)

ផ្នែក គ ៖ ព័ត៌មានអំពីការងាររបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា

14. តើគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាបានចូលរួមការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលា? ការចូលរួមនោះបានដល់កម្រិតណា?

សកម្មភាពដែលចូលរួមក្នុងមក	ច្រើន	តិច	គ្មាន
ការរៀបចំផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលា			
1. រៀបចំផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
2. បង្កើតចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មសាលា	២	១	០
3. តាមដានការអនុវត្តផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
4. វាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
5. ជួយដាក់បញ្ចូលផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលាចូលក្នុងផែនការណ៍អភិវឌ្ឍឃុំ/សង្កាត់	២	១	០
អនុវត្តការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស			
1. ប្រមូលក្មេងដែលគ្រប់អាយុមកចុះឈ្មោះចូលរៀន	២	១	០
2. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារក្រីក្រឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
3. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារពិការឱ្យអាចចូលរៀនបាន (គន្លង់ ពិការភ្នែក...)	២	១	០
4. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារជនជាតិភាគតិចឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
5. អប់រំប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសហគមន៍ឱ្យបញ្ជូនកុមារមកចូលរៀនឱ្យបានទាន់ពេលវេលា	២	១	០
6. ចូលរួមបើកបរិស័ទសកាលជាដៀងរាល់ឆ្នាំ	២	១	០
តាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស			
1. អប់រំមាតាបិតាសិស្សឱ្យយកចិត្តទុកដាក់លើការសិក្សារៀនសូត្ររបស់កូនរហូតដល់ពួកគេរៀនចប់អនុវិទ្យាល័យ	២	១	០
2. ជួបជាមួយនាយកសាលាជាប្រចាំដើម្បីតាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
3. តាមដានដំណើរការណ៍បង្រៀនក្នុងសាលា	២	១	០
4. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាភ្លេចថ្នាក់	២	១	០
5. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់	២	១	០
6. ពិភាក្សាជាមួយសាលាពីបញ្ហាអវត្តមានរបស់នាយក គ្រូ និងសិស្ស	២	១	០
7. ជំរុញឱ្យមានបរិដ្ឋានសាលាល្អសម្រាប់ការរៀនសូត្រ	២	១	០
8. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងទប់ស្កាត់ជំងឺឆ្លង និងបាតុភូតផ្សេងៗ	២	១	០
វិវឌ្ឍន៍ និងគ្រប់គ្រងថវិកាសាលា			
1. ផ្សព្វផ្សាយតម្រូវការថវិកាសាលាដល់សហគមន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ម្ចាស់ជំនួយជាដើម	២	១	០

2. វិវត្តសមូលធិសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការណ៍អភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
3. តាមដានលើការចាយវាយរបស់សាលា	២	១	០
4. ផ្តល់ព័ត៌មានត្រូវបំពេញដល់សាលាស្តីពីការចាយវាយថវិកាដែលមាន	២	១	០
5. តម្រងទិសការចាយវាយរបស់សាលាទៅតាមលទ្ធផលនៃការតាមដាននិងវាយតម្លៃ	២	១	០
ថែរក្សា ជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា			
1. កៀរគរមូលធិជាសាច់ប្រាក់ ឬជាសម្ភារៈផ្សេងៗដើម្បីកសាងបន្ទប់រៀនបន្ថែមសម្រាប់សម្រួលដល់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
2. កៀរគរកំលាំងសហគមន៍ដើម្បីជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា	២	១	០
3. តាមដានដំណើរការសាងសង់សាលា	២	១	០
4. ចូលរួមថែរក្សាអគារដែលមានស្រាប់	២	១	០
ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងបំនិនជីវិត			
1. ស្វែងរកគ្រូបង្រៀនបំនិនជីវិត និងបច្ចេកវិទ្យាជីវៈជួនសាលា	២	១	០
2. ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	២	១	០
3. ចងក្រងបទពិសោធន៍ល្អស្តីពីបំនិនជីវិត បច្ចេកវិទ្យាជីវៈជួនសាលា	២	១	០
ទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីក្នុងសាលា			
1. ធានាឱ្យមានបរិស្ថានល្អសម្រាប់ការរៀនសូត្រ	២	១	០
2. ដោះស្រាយបញ្ហាសិស្សដែលមិនគោរពវិន័យ	២	១	០
3. ដោះស្រាយបាតុភាពមិនល្អក្នុងសាលា ដូចជាអំពើហិង្សា ការសម្លាប់ ជាដើម	២	១	០
4. ដោះស្រាយបាតុភាពមិនល្អក្រៅសាលា ដូចជាទូរហ្គេម ហិង្សា ជាដើម	២	១	០
ការកសាងសមត្ថភាព			
1. បង្កើតវេទិកាសម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក	២	១	០
2. វាយតម្លៃការរៀន និងបង្រៀនដើម្បីកែលម្អវិធីសាស្ត្រកែលំអ	២	១	០

15. តើលោក/លោកស្រីពេញចិត្តចំពោះការងារគណៈកម្មការរបស់លោក/លោកស្រីកម្រិតណាដែរ?
☐ពេញចិត្តខ្លាំង   ☐ពេញចិត្ត   ☐មិនពេញចិត្ត   ☐មិនពេញចិត្តសោះ
16. តាមយោបល់ និងបទពិសោធន៍របស់លោក/លោកស្រី តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះដែល បណ្តាលឱ្យសហគមន៍មានការលំបាកក្នុងការអភិវឌ្ឍសាលារៀន? (កត្តាសាលា សហគមន៍ ច្បាប់ទំលាប់ផ្សេងៗ ....)
 _____
 _____
17. ជាទូទៅ តើសកម្មភាពណាខ្លះដែលសហគមន៍ និងគណៈកម្មការសាលាចូលរួមច្រើនជាមួយសាលារៀន?
 _____
 _____

18. តើលោក/លោកស្រីយល់ថា យើងគួរតែធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាអាចដំណើរការបាន ល្អប្រសើរជាងមុនក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព និងការងាររបស់ខ្លួន?

ផ្នែក ប្រ ៖ អំពីការចំពេញមុខងាររបស់សាលា

19. តើសាលាបានផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ការងាររបស់ខ្លួនដល់សាធារណជនដែរឬទេ?
- ☐ បាន ☐ មិនបាន
20. តើសាលាមានទទួលយករាល់គំនិតផ្សេងៗពីសហគមន៍ ជាពិសេសមាតាបិតាសិស្សដែរឬទេ?
- ☐ តែងតែទទួល (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ (៧០-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខ្លះទទួល ជួនពេលខ្លះក៏មិនទទួល(៤១-៦០%)
- ☐ មិនសូវទទួលយក (២០-៤០%) ☐ មិនដែលទទួលសោះ (០%)
21. ជាទូទៅ តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងារសាលាដែរឬទេ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
22. តើនាយក និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាដឹងពីតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនកម្រិតណាដែរ?
- ☐ តែងតែដឹង (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ដឹង (៦៥-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខ្លះដឹង ជួនពេលខ្លះក៏មិនដឹង (៤១-៦០%)
- ☐ មិនសូវដឹងទេ (២០-៤០%) ☐ មិនដែលដឹងសោះ (០%)
23. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការចំណាយរបស់សាលាកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត
- ☐ មិនពេញចិត្តសោះ ☐ មិនបានដឹងទេព្រោះមិនបានចូលរួម /ទទួលព័ត៌មាន
24. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងាររបស់សាលាក្នុងការប្រមូលក្មេងដែលគ្រប់អាយុមកចូលរៀនកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
25. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងាររបស់សាលាក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សាកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
26. តាមដឹង តើសាលាមានយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ជួយកូនសិស្សដែលរៀនខ្សោយដែរឬទេ?
- ☐ តែងតែមាន (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់មាន (៦៥-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខ្លះមាន ជួនពេលខ្លះក៏មិនមាន (៤១-៦០%)
- ☐ មិនសូវមានទេ (២០-៤០%) ☐ មិនដែលមានសោះ (០%)
27. តាមដឹង តើមាតាបិតាសិស្សភាគច្រើនពេញចិត្តចំពោះដំណើរការសព្វថ្ងៃរបស់សាលាកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
28. តើសាលាបានខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីធានាគុណភាពអប់រំសម្រាប់សិស្សានុសិស្សដល់កម្រិតណា?
- ☐ តែងតែខិតខំប្រឹងប្រែង (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ខិតខំ (៦៥-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខិតខំ ជួនពេលខ្លះក៏ខិតខំដែរ (៤១-៦០%)

☐ មិនសូវខិតខំប្រឹងប្រែងទេ (២០-៤០%)

☐ មិនដែលខិតខំប្រឹងប្រែងសោះ (០%)

29. តើលោក/លោកស្រីពេញចិត្តចំពោះអាកប្បកិរិយាកូនសិស្សដែលចេញពីសាលារៀននេះកម្រិតណា?

☐ ពេញចិត្តខ្លាំង

☐ ពេញចិត្ត

☐ មិនពេញចិត្ត

☐ មិនពេញចិត្តសោះ

30. តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះទៀតដែលសាលាអាចដោះស្រាយបានតែ នាយក និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាមិនបានដោះស្រាយឱ្យបានទាន់ពេលវេលា?

---

31. តើការងារណាខ្លះដែលសាលា និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាអាចធ្វើបាន បើទោះជាមិនមានអន្តរាគមន៍ពីក្រសួង មន្ទីរអប់រំខេត្ត និងការិយាល័យអប់រំស្រុក?

គម្រោងស្រាវជ្រាវស្តីពី

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងដំណើរការគណនេយ្យភាព
របស់សាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

កម្រងសំនួរសម្រាប់សម្ភាសន៍

(NON-SSC MEMBERS)

- ការធ្វើការវិភាគ និងការដកខ្លួនចេញពីកិច្ចសម្ភាសន៍
- ការណែនាំពីគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ (១) ស្ថានភាពគណនេយ្យភាពតាមសាលាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (២) ការអនុវត្តការងាររបស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាក្នុងការលើកស្ទួយគណនេយ្យភាពតាមសាលា និង(៣)ផ្តល់អនុសាសន៍ល្អៗជូនក្រសួងសម្រាប់ការកែលម្អការងារគណនេយ្យភាពតាមសាលាទូទាំងប្រទេស។ ដូច្នេះរាល់ចម្លើយស្មោះត្រង់របស់លោក/លោកស្រីពិតជាមានតម្លៃខ្លាំងបំផុតចំពោះការកែលម្អការងារសាលា និងគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា។

ឈ្មោះ _____
ឈ្មោះកម្រងសាលា _____
ឈ្មោះសាលា _____
កាលបរិច្ឆេទ _____

ផ្នែក ក ៖ ព័ត៌មាន

ខាងក្រោមជាសំនួរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នក ការអប់រំរបស់អ្នក និងការងាររបស់អ្នក។ សូមគូសសញ្ញា(✓) ក្នុងប្រអប់មុខចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវនឹងស្ថានភាពរបស់អ្នក ឬសរសេរចម្លើយខ្លីៗលើបន្ទាត់ដែលផ្តល់ជូន។

1. ភេទ ☐ ស្រី ☐ ប្រុស
2. អាយុ ☐ ក្រោម៤០ឆ្នាំ ☐ ៤០-៤៩ ☐ ៥០-៥៩ ☐ លើសពី៦០ឆ្នាំ
3. តើសព្វថ្ងៃលោក/លោកស្រីប្រកបរបរអ្វីដែរ? _____
4. តើលោក/លោកស្រីមានកម្រិតវប្បធម៌កម្រិតណា?
☐ មិនដែលបានសិក្សាទេ ☐ កម្រិតបឋមសិក្សា
☐ កម្រិតអនុវិទ្យាល័យ ☐ កម្រិតវិទ្យាល័យ
☐ ចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រឡើងទៅ

ផ្នែក ខ ៖ អំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា

5. តើលោក/លោកស្រីស្គាល់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាដែរឬទេ?

☐ ស្គាល់

☐ មិនស្គាល់ទេ (រំលងទៅសំណួរទី ៨)

6. តើគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាបានចូលរួមការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលា? ការចូលរួមនោះបានដល់កម្រិតណា?

សកម្មភាពដែលចូលរួមក្នុងមក	ច្រើន	តិច	គ្មាន
ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលា			
6. រៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
អនុវត្តការចុះឈ្មោះចូលរៀនរបស់សិស្ស			
7. ប្រមូលក្មេងដែលគ្រប់អាយុមកចុះឈ្មោះចូលរៀន	២	១	០
8. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារក្រីក្រឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
9. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារពិការឱ្យអាចចូលរៀនបាន(គ ថ្លង់ ពិការ...)	២	១	០
10. បង្កើតកម្មវិធីផ្សេងៗដើម្បីជួយកុមារជនជាតិភាគតិចឱ្យអាចចូលរៀនបាន	២	១	០
11. អប់រំប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសហគមន៍ឱ្យបញ្ជូនកុមារមកចូលរៀនបានទាន់ពេលវេលា	២	១	០
12. ចូលរួមបើកបរសាលាជាមួយរាល់ឆ្នាំ	២	១	០
តាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស			
9. អប់រំមាតាបិតាសិស្សឲ្យយកចិត្តទុកដាក់លើការសិក្សារៀនសូត្ររបស់កូនរហូតដល់ពួកគេរៀនចប់មធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	២	១	០
10. ជួបជាមួយនាយកសាលាជាប្រចាំដើម្បីតាមដានការសិក្សារបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
11. តាមដានដំណើរការបង្រៀនក្នុងសាលា	២	១	០
12. ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាត្រួតថ្នាក់ និងអត្រាបោះបង់ការសិក្សា	២	១	០
13. ពិភាក្សាជាមួយសាលាពីបញ្ហាអវត្តមានរបស់នាយក គ្រូ និងសិស្ស	២	១	០
វិវឌ្ឍន៍ និងគ្រប់គ្រងថវិកាសាលា			
6. វិវឌ្ឍន៍មូលនិធិសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលា	២	១	០
7. តាមដានលើការចំណាយរបស់សាលា	២	១	០
ថែរក្សា ជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា			
5. ស្វែងរកមូលនិធិជាសាច់ប្រាក់ ឬជាសម្ភារៈផ្សេងៗដើម្បីកសាងបន្ទប់រៀនបន្ថែមសម្រាប់សម្រួលដល់ការរៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស	២	១	០
6. ប្រមូលកំលាំងសហគមន៍ដើម្បីជួសជុល និងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាលា	២	១	០
7. ចូលរួមថែរក្សាអគារដែលមានស្រាប់	២	១	០
ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងបំណិនជីវិត			
4. ស្វែងរកគ្រូបង្រៀនបំណិនជីវិត និងជំនាញបច្ចេកទេសជូនសាលា	២	១	០
ទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីក្នុងសាលា			
5. ធានាមានបរិស្ថានល្អសម្រាប់ការរៀនសូត្រ	២	១	០

6. ដោះស្រាយបាតុភាពមិនល្អក្នុង និងក្រៅសាលា ដូចជាអំពើហិង្សា ការសម្តែងជាដើម	២	១	០
ការកសាងសមត្ថភាព			
3. បង្កើតវេទិកាសម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក	២	១	០
4. វាយតម្លៃការរៀន និងបង្រៀនដើម្បីកវិធីសាស្ត្រកែលំអ	២	១	០

7. តើលោក/លោកស្រីពេញចិត្តចំពោះការងារគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាដែរឬទេ?

☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ

8. តាមយោបល់ និងបទពិសោធន៍របស់លោក/លោកស្រី តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះដែល បណ្តាលឲ្យសហគមន៍ មានការលំបាកក្នុងការអភិវឌ្ឍសាលារៀន? (កត្តាសាលា សហគមន៍ ច្បាប់ទំលាប់ផ្សេងៗ ....)

_____

_____

9. ជាទូទៅ តើសកម្មភាពណាខ្លះដែលសហគមន៍ និងគណៈកម្មការសាលាចូលរួមច្រើនជាមួយសាលារៀន?

_____

_____

10. តើលោក/លោកស្រីយល់ថា យើងគួរតែធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាអាចដំណើរការបាន ល្អប្រសើរជាងមុនក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព និងការងាររបស់ខ្លួន?

_____

_____

ផ្នែក គ : អំពីការបំពេញមុខងាររបស់សាលា

11. តើសាលាបានផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ការងាររបស់ខ្លួនដល់សាធារណជនដែរឬទេ?

☐ បាន ☐ មិនបាន

12. តើសាលាមានទទួលយករាល់គំនិតផ្សេងៗពីសហគមន៍ ជាពិសេសមាតាបិតាសិស្សដែរឬទេ?

☐ តែងតែទទួល (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ (៧០-៨៥%)
☐ ជួនពេលខ្លះទទួល ជួនពេលខ្លះក៏មិនទទួល(៤១-៦០%)
☐ មិនសូវទទួលយក(២០-៤០%) ☐ មិនដែលទទួលសោះ (០%)

13. ជាទូទៅ តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងារសាលាដែរឬទេ?

☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ

14. តើនាយក និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាដឹងពីតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនកម្រិតណាដែរ?

☐ តែងតែដឹង (៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ដឹង (៦៥-៨៥%)
☐ ជួនពេលខ្លះដឹង ជួនពេលខ្លះក៏មិនដឹង (៤១-៦០%)
☐ មិនសូវដឹងទេ(២០-៤០%) ☐ មិនដែលដឹងសោះ (០%)

15. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការចំណាយរបស់សាលាកម្រិតណាដែរ?

☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
☐ មិនបានដឹងទេព្រោះមិនបានចូលរួម/ទទួលព័ត៌មាន

16. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងាររបស់សាលាក្នុងការប្រមូលក្មេងដែលគ្រប់អាយុមកចូលរៀនកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
17. តើអ្នកពេញចិត្តចំពោះការងាររបស់សាលាក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សាកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
18. តាមដឹង តើសាលាមានយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ជួយកូនសិស្សដែលរៀនខ្សោយដែរឬទេ?
- ☐ តែងតែមាន(៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់មាន (៦៥-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខ្លះមាន ជួនពេលខ្លះក៏មិនមាន (៤១-៦០%)
- ☐ មិនសូវមានទេ(២០-៤០%) ☐ មិនដែលមានសោះ (០%)
19. តាមដឹង តើមាតាបិតាសិស្សភាគច្រើនពេញចិត្តចំពោះដំណើរការសព្វថ្ងៃរបស់សាលាកម្រិតណាដែរ?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
20. តើសាលាបានខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីធានាគុណភាពអប់រំសម្រាប់សិស្សានុសិស្សដល់កម្រិតណា?
- ☐ តែងតែខិតខំប្រឹងប្រែង(៨៦-១០០%) ☐ ជាញឹកញាប់ខិតខំ (៦៥-៨៥%)
- ☐ ជួនពេលខិតខំ ជួនពេលខ្លះក៏ខិតខំដែរ (៤១-៦០%)
- ☐ មិនសូវខិតខំប្រឹងប្រែងទេ(២០-៤០%) ☐ មិនដែលខិតខំប្រឹងប្រែងសោះ (០%)
21. តើលោក/លោកស្រីពេញចិត្តចំពោះអាកប្បកិរិយាកូនសិស្សដែលចេញពីសាលារៀននេះកម្រិតណា?
- ☐ ពេញចិត្តខ្លាំង ☐ ពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្ត ☐ មិនពេញចិត្តសោះ
22. តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះទៀតដែលសាលាអាចដោះស្រាយបានតែ នាយក និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាមិនបានដោះស្រាយឱ្យបានទាន់ពេលវេលា?

---

23. តើការងារណាខ្លះដែលសាលា និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលាអាចធ្វើបាន បើទោះជាមិនមានអន្តរាគមន៍ពីក្រសួង មន្ទីរអប់រំ ខេត្ត និងការិយាល័យអប់រំស្រុក?

គម្រោងសាវ័យស្តីពី

**គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន ៖ ការចូលរួមរបស់ សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញ
ការងាររបស់សាលារៀននៅសាលារៀនបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ។**

ការពិភាក្សាជាក្រុមជាមួយ NGO

គណនេយ្យភាព និងការបំពេញការងាររបស់សាលារៀន

1. តើលោក / លោកស្រីកំណត់និយមន័យ “គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន” ដូចម្តេច? តើសាលារៀន និង សហគមន៍ដែលលោក / លោកស្រីបាន និងកំពុងធ្វើការជាមួយមានទស្សនៈដូចគ្នានឹងទស្សនៈ របស់លោក / លោកស្រីដែរ ឬទេចំពោះ “គណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀន”?
2. ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍ការងាររបស់លោក / លោកស្រីជាមួយសាលារៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តើ សាលារៀនត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះផ្នែកអ្វីខ្លះ? តើសាលារៀនមិនត្រូវមានគណនេយ្យភាព ចំពោះ ផ្នែកអ្វីខ្លះ?
3. តើផ្នែកលើកត្តាអ្វីខ្លះដែលលោក / លោកស្រីគិតថាសាលារៀនអាចអនុវត្តនូវសកម្មភាពផ្ទាល់ របស់ ខ្លួនដោយឯករាជ្យដោយពុំមានការជ្រៀតជ្រែកច្រើនពីសំណាក់ MoEYS និងPOE?
4. តើបញ្ហានៃការអប់រំអ្វីខ្លះដែលតាមធម្មតាសាលារៀនខកខានពុំបានដោះស្រាយ?

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍

5. តើអ្វីជាទស្សនៈរបស់លោក / លោកស្រីចំពោះការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងារ / សកម្មភាពរបស់សាលារៀន?
6. តើការបំពេញការងារ / សកម្មភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងផ្នែកណាខ្លះដែលសហគមន៍បានចូលរួម ចំណែក? តើការបំពេញការងារ / សកម្មភាពរបស់សាលារៀននៅក្នុងផ្នែកណាខ្លះដែលសហគមន៍ មិន បានចូលរួមចំណែក?
7. តើការប្រឈមមុខសំខាន់ៗមានអ្វីខ្លះដែលរារាំងការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងការបំពេញការងារ / សកម្មភាពរបស់សាលារៀន?
8. តើគូនាទីអ្វីខ្លះដែលសហគមន៍ត្រូវអនុវត្តក្នុងគោលបំណងរួមចំណែក / ចូលរួមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ សាលា រៀន?

សំណួរផ្សេងៗទៀត

9. តើអ្វីដែលធ្វើឲ្យមានភាពខុសប្លែកគ្នាមួយរវាងសាលារៀនដែលមានគណនេយ្យភាពខ្ពស់ និងសាលារៀន ដែលមានគណនេយ្យភាពទាបនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា?
10. តើសកម្មភាព / ផែនការសកម្មភាពអ្វីខ្លះដែលត្រូវតែមាន (នៅនឹងកន្លែង) ដើម្បីតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងសាលា រៀន និងសហគមន៍?

គម្រោងស្រាវជ្រាវស្តីពី

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ក្នុងដំណើរការគណនេយ្យភាព របស់សាលាបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

សកម្មភាពការងាររបស់សាលា

1. តើសាលារបស់ប្អូនមានការទទួលខុសត្រូវលើការសិក្សារបស់ប្អូនកម្រិតណា? បើខ្ពស់ ឬទាបតើសាលាបានធ្វើអ្វីខ្លះក្នុងជួយដល់ការរៀនសូត្ររបស់ប្អូន?
2. តាមអ្វីដែលប្អូនបានដឹង ជាទូទៅតើនាយកសាលាធ្វើការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលា?
3. ជាទូទៅតើលោកគ្រូអ្នកគ្រូធ្វើការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលាក៏ដូចក្នុងសាលា? (ទាំងការងារបង្រៀន ការងាររដ្ឋបាល ការងារផ្សេងៗ...)
4. តាមដឹងទេថា បញ្ហាធំៗក្នុងសាលាមានអ្វីខ្លះ? តើសាលាបានដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះបានកម្រិតណាដែរ?
5. តាមយោបល់របស់ប្អូន តើសាលាគួរធ្វើដូចម្តេចដើម្បីជួយប្អូនឱ្យអាចរៀនសូត្របានប្រសើរជាងមុន?

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍

1. តើសហគមន៍មានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពទូទៅរបស់សាលាដែរឬទេ? ឧទាហរណ៍ដូចជា ការប្រជុំរបស់សាលា ការរៀបចំពិធីផ្សេងៗក្នុងសាលា ការពិភាក្សាដេញដោលពីការសិក្សារបស់ប្អូន.... បើមានតើពួកគាត់មកពីណា(មាតាបិតាសិស្ស គណៈកម្មការអាចារ្យវត្ត ព្រះសង្ឃ អាជ្ញាធរដែន...)?
2. ជាទូទៅ តើខ្លឹមសារសំខាន់ៗក្នុងកិច្ចប្រជុំជាអ្វី?
3. តើសហគមន៍ទទួលបានព័ត៌មានពីសាលាដោយរបៀបណា? (ឧទាហរណ៍ព័ត៌មានដៃឱពុកម្តាយ ឬសាច់ញាតិ របស់ប្អូនទទួលបានពីសាលា...)
4. តើសហគមន៍ទទួលបានព័ត៌មានអ្វីខ្លះពីសាលា?(ចំណូលចំណាយ លទ្ធផលការងាររបស់សាលា ការសិក្សារបស់សិស្ស បញ្ហាក្នុងសាលា ការប្រជុំផ្សេងៗ.....)

សកម្មភាពការងាររបស់សាលា

6. តើសាលារបស់ប្អូនមានការទទួលខុសត្រូវលើការសិក្សារបស់ប្អូនកម្រិតណាបើខ្ពស់ ឬទាបតើសាលាបាន ? ធ្វើអ្វីខ្លះក្នុងជួយដល់ការរៀនសូត្ររបស់ប្អូន
7. តាមអ្វីដែលប្អូនបានដឹង ជាទូទៅតើនាយកសាលាធ្វើការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលា?
8. ជាទូទៅតើលោកគ្រូអ្នកគ្រូធ្វើការងារអ្វីខ្លះក្នុងសាលាក៏ដូចក្នុងសាលា (ទាំងការងារបង្រៀន ការងាររដ្ឋបាល ការងារផ្សេងៗ)
9. តាមដឹងទេថា បញ្ហាធំៗក្នុងសាលាមានអ្វីខ្លះ? តើសាលាបានដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះបានកម្រិតណាដែរ?
10. តាមយោបល់របស់ប្អូន តើសាលាគួរធ្វើដូចម្តេចដើម្បីជួយប្អូនឱ្យអាចរៀនសូត្របានប្រសើរជាងមុន?

ការចូលរួមរបស់សហគមន៍

5. តើសហគមន៍មានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពទូទៅរបស់សាលាដែរឬទេ? ឧទាហរណ៍ដូចជា ការប្រជុំរបស់សាលា កាតិកាក្សាដេញដោលពីការសិក្សារបស់សិស្ស ការរៀបចំពិធីផ្សេងៗ។
6. ជាទូទៅ តើខ្លឹមសារសំខាន់ៗក្នុងកិច្ចប្រជុំជាអ្វី?
7. តើសហគមន៍ទទួលបានព័ត៌មានពីសាលាដោយរបៀបណា? (ឧទាហរណ៍ព័ត៌មានដៃឱ្យកម្ពុជា ឬសាច់ញាតិរបស់ប្អូនទទួលបានពីសាលា...)
8. តើសហគមន៍ទទួលបានព័ត៌មានអ្វីខ្លះពីសាលា? ចំណូលចំណាយ លទ្ធផលការងាររបស់សាលា (ការសិក្សារបស់សិស្ស បញ្ហាក្នុងសាលា ការប្រជុំផ្សេងៗ...)

លិខិតយល់ព្រមចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

យើងខ្ញុំជាក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវមកពីសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញសូមអញ្ជើញលោក/លោកស្រី ឬសិស្សានុសិស្ស ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់យើង។ ជាបឋម អ្នកត្រូវចុះហត្ថលេខាលើលិខិតបញ្ជាក់ពីការយល់ព្រមក្នុង ការចូលរួមការសិក្សានេះ។ ក្នុងការចុះហត្ថលេខាចូលរួមការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ អ្នកត្រូវមានអាយុយ៉ាងតិច១៨ឆ្នាំ(បើ មិនដូច្នោះទេ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីលោកគ្រូអ្នកគ្រូ ឬ អាណាព្យាបាល)។ អ្នកចូលរួមក៏អាចពិភាក្សាជាមួយមិត្តភក្តិ ឬ ក្រុមគ្រួសារដើម្បីសម្រេចចិត្តអំពីការចូលរួមនេះផងដែរ។ អ្នកចូលរួមនឹងទទួលបានលិខិតនេះមួយច្បាប់។

អំពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវនេះសិក្សាទៅលើការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងការបំពេញតួនាទីភារកិច្ចរបស់សាលារៀននៅក្នុង ប្រទេស កម្ពុជា។ អ្នកចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះត្រូវចូលរួមផ្តល់កិច្ចសម្ភាសនៈពេលពី ៦០-៩០នាទី និង ត្រូវចូលរួមចែករំលែកគំនិតរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងទស្សនៈនិងបទពិសោធន៍អំពីការបំពេញតួនាទីភារកិច្ចរបស់សាលារៀន និងការចូលរួមពី សហគមន៍។ សំណួរសំខាន់ៗផ្ដោតទៅលើការបំពេញតួនាទីភារកិច្ចរបស់សាលារៀន និងទំនាក់ទំនង រវាងសាលារៀនជាមួយសហគមន៍ និងសាធារណជនទាក់ទងបញ្ហាសម្រេចចិត្ត បញ្ហាសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្សានុ- សិស្ស និងបញ្ហាគណនេយ្យភាពសាលារៀន។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមិនផ្ដោតសំខាន់លើព័ត៌មាន ឬទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួន របស់អ្នកចូលរួម ហួសពីការកំណត់នៅក្នុងគោលបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះឡើយ។

ភ្នាក់ងារសម្ភាសន៍របស់យើងនឹងជួយណែនាំអ្នកចូលរួមដើម្បីឆ្លើយសំណួរនានា។ អ្នកចូលរួមមានសិទ្ធិសួរ និង ស្នើសុំការពន្យល់បន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់។ ការចូលរួមក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះជាការស្ម័គ្រចិត្ត។ អ្នកចូលរួម អាច ដកខ្លួនចេញពីការស្រាវជ្រាវនេះគ្រប់ពេលវេលា ប្រសិនបើអ្នកយល់ថាការស្រាវជ្រាវនេះប៉ះពាល់ដល់ខ្លួន។ ការ ស្រាវជ្រាវនេះមិនមែនផ្ដោតទៅលើការបើកកាយប្រវត្តិ ទស្សនៈយល់ឃើញ ឬព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកចូលរួមជា សាធារណទេ។ ព័ត៌មានទាំងអស់នឹងត្រូវរក្សាការសម្ងាត់ហើយនឹងមិនត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងណាផ្សេងក្រៅអំពី បានរៀបរាប់នៅក្នុងគោលបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះទេ។ ព័ត៌មានឯកជនរបស់អ្នកនឹងត្រូវបានគោរព និងរក្សា ការពារ។

អំពីហានិភ័យ និងបញ្ហាប៉ះពាល់មួយចំនួន

- ក. ក្នុងពេលសម្ភាសន៍ សំណួរអាចត្រូវបានចោទសួរទាក់ទងនឹងបញ្ហានានាអំពីសាលារៀន ការរៀនសូត្រ និង ទំនាក់ ទំនងរវាងសាលារៀន និងសហគមន៍របស់អ្នក។ សំណួរមួយចំនួនអាចមានខ្លឹមសារអវិជ្ជមាន ឬទាក់ទងបញ្ហា រសើប ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់អារម្មណ៍របស់អ្នកចូលរួម។
- ខ. សំណួរមួយចំនួនទាក់ទងនឹងព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នក ប៉ុន្តែចម្លើយនឹងសំណួរទាំងនោះនឹងត្រូវទទួលបានការ រក្សាការសម្ងាត់ខ្ពស់បំផុត។
- គ. សំណួរនានានឹងមិនបង្កជាហានិភ័យចំពោះសុខភាពរូបរាងកាយ និងបញ្ហារបស់អ្នកឡើយ។

អំពីផលកម្រៃពីការចូលរួមការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

អ្នកនឹងមិនទទួលបានកម្រៃអ្វីពីការចូលរួមរបស់ខ្លួននៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះឡើយ។

អំពីសារប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកចូលរួម សហគមន៍ និងសង្គម

អ្នកនឹងទទួលបានប្រយោជន៍ដោយប្រយោលពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។ យ៉ាងណាមិញ៖

- ក. លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនេះនឹងបង្ហាញជាមួយអំពីការបំពេញតួនាទីភារកិច្ចរបស់សាលារៀន និងការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីជាទុនសម្រាប់បង្កើតគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តឱ្យកាន់តែប្រសើរជាងមុន។
- ខ. អ្នកនឹងមានឱកាសសុំនឹងគម្រោងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះតាមរយៈការចូលរួមរបស់ពួកគេ។
- គ. អ្នកនឹងមានឱកាសរួមចំណែកជួយគម្រោងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និងបញ្ហាប្រឈមរបស់ពួកគេ។

ប្រសិនបើលោកអ្នកមានសំណួរ ឬចម្ងល់ផ្សេងៗទាក់ទងនឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ សូមទាក់ទងមកកាន់ប្រធានដឹកនាំក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បណ្ឌិត ល្អា ហ្វាតា ត្រូវជាប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវអប់រំនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញតាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិក nofata@gmail.com ឬទូរស័ព្ទ លេខ ០១៧ ៦៦២ ២១៦។

ហត្ថលេខាអ្នកចូលរួម ឬអាណាព្យាបាល

ហត្ថលេខាអ្នកសម្ភាសន៍

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
លេខ: ១១៣ អយក. រប

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥

ជម្រាបជូន

លោក លោកស្រីប្រធានមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡា

រាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តកំពង់ចាម កំពត ព្រៃវែង សៀមរាប និងខេត្តកណ្តាល

កម្មវត្ថុ ៖ ករណីការស្នើសុំជួយសម្រួលដល់ការស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមស្រាវជ្រាវ នៃសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទភ្នំពេញ ដឹកនាំដោយ លោកបណ្ឌិត ណូ ហ្វាតា រយៈពេលពីរខែ នៅតាមសាលារៀន ចំនួន ១១៨ ។

យោង ៖ -លិខិតលេខ ១៦៧/២០១៥ សភាគពុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់សាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទភ្នំពេញ។
-ចំណាត់ការចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា។

សេចក្តីដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុ និងយោងខាងលើ ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនលោក លោកស្រីប្រធាន ជ្រាបថា ៖ ក្រុមស្រាវជ្រាវរបស់មហាវិទ្យាល័យអប់រំ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ដែលដឹកនាំ ដោយ លោកបណ្ឌិត ណូ ហ្វាតា នឹងរៀបចំគម្រោងចុះស្រាវជ្រាវមួយក្រោមប្រធានបទ "ការចូលរួម របស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា ក្នុងការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាពនៅតាមសាលាបឋមសិក្សា និង អនុវិទ្យាល័យក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ។ គម្រោងស្រាវជ្រាវនេះ បានទទួលមូលនិធិពីភាពជាដៃគូអប់រំ នៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល(NEP) ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យសំខាន់ៗ ដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តការងារ របស់គណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលារៀន និងនាយកសាលា ក្នុងកិច្ចការគណនេយ្យភាពសាលារៀន ដោយផ្អែកលើទស្សនៈរបស់សមាជិកគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលា នាយកសាលា មាតាបិតាសិស្ស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងមន្ត្រីអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យអប់រំ ។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានឯកភាពតាមការស្នើសុំខាងលើ និងសូមលោក លោកស្រីប្រធាន មេត្តាផ្តល់ការសម្របសម្រួលជូនដល់ក្រុមស្រាវជ្រាវរបស់មហាវិទ្យាល័យអប់រំ នៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ បានចុះធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅតាមសាលារៀនមួយចំនួន ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យ ពាក់ព័ន្ធ នឹងប្រធានបទខាងលើ ចាប់ពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ មីនា រហូតដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥។

សូមលោក លោកស្រីប្រធាន មេត្តាទទួលនូវការកោតរំលឹកស្មោះត្រង់ខ្ញុំ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

រដ្ឋលេខាធិការ

ពិត-ចំណាត់

ចម្លងជូន៖

- សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ដើម្បីជូនជ្រាប
- លោកបណ្ឌិត ណូ ហ្វាតា ដើម្បីអនុវត្ត
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ៖ នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល

អង្គការភាពជាដៃគូអប់រំនៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល (NEP) គឺជាអង្គការសមាជិកភាពមួយដែលលើកកម្ពស់ការពិភាក្សាយ៉ាងសកម្មពីសំណាក់អង្គការជាសមាជិករបស់ខ្លួន ដែលធ្វើការងារក្នុងវិស័យអប់រំ និងតាងនាមអោយអង្គការជាសមាជិកក្នុងការតស៊ូមតិនៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាគោលនយោបាយនានា ជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡានៅកម្ពុជា។ មានអង្គការធ្វើការងារវិស័យអប់រំជាង 130 ដែលជាសមាជិករបស់ NEP ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនង៖

អង្គការភាពជាដៃគូអប់រំនៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល

ផ្ទះលេខ៤១ ផ្លូវ៤៦៤ សង្កាត់ទួលទំពូងII ខណ្ឌចំការមន

រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ៖ (855) 23 224 774

សារអេឡិចត្រូនិច៖ info@nepcambodia.org

គេហទំព័រ៖ www.nepcambodia.org

ឧបត្ថម្ភថវិកាដោយ

Asia South Pacific Association
for Basic and Adult Education
Learning Beyond Boundaries

